

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Zena - božja poslanka

Takole je govoril naš pokojni škof Jeglič: »Živimo v velikih časih. Naš čas je velik, ker dela veliko hudobijo, velik, ker dela mučenike in daje velike moč.« Velik je naš čas, zato — pravimo mi — potrebuje velikih žena in njihovih velikih dejanj.

Danes je na Brezjah dekliški dan, ki so si ga one same izbrale, da ob Materi božji poiščejo novih poti in načinov za nove naloge žene v našem času v duhu sodobne katoliške akcije. Kje je danes poslanstvo katoliškega dekleta v poljedelstvu, v tovarni, v svobodnih poklicih? Kako nekaj velikega je biti poslanka največje organizacije, največje sile, vesoljne katoliške Cerkve, biti poslanka Katoliške akcije! Vsako krščansko dekle nosi odgovornost, da to delo uspe, vsaka mora odpreti oči in videti strašno drvenje sveta v pogubo, sleherna je dolžna odpreti zaklade svojega ženskega srca, da z ljubeznijo ogreje svet in njega socialne odnose za zgledi in deli krščanskega usmiljenja in odločne krščanske dejavnosti. Dekliški dan pri brezjanski Materi božji bo nakazal smernice tega dela, predvsem pa bo navdušil naše ženstvo za njegove naloge za pokristjanjenje našega zasebnega, javnega in gospodarskega življenja.

Poslanka opravlja predvsem trojno delo v službi vesoljnega krščanskega občestva, v službi Cerkve. Vsako naše dekle bodi glasnica Kristusove blagovesti in poti. Ona je posredovateljica med Bogom in življenjem slehernega človeškega življenja. Vsako priliko uporabi, da vabi na poštene prireditve in jih tudi prireja, pridobiva za sveto spoved in obhajilo ter za obiskavanje svete maše ter bodri mladeniče in može, da se povsod pogumno postavijo za katoliško vero in prepričanje. Sodobno katoliško dekle bodi ko veter, ki razganja oblake raz božjega sonca, to je dvome in človeško bedo, ki čestokrat zapira pot božji besedi v delavska srca. Zato katoliško dekle rado pomaga ubogim, širi krščansko časopisje, krajsa, kjerkoli more, razdaljo med župnikom in župljani in se trudi za lepo razmerje med farani in njihovim dušnim pastirjem. Povsod preganja nepravost, pobija kletvino in surovost ter propoveduje čistost zakonskega življenja. Bori se proti nemoralnemu filmu in gledališkim predstavam, nesramni obleki ter opulznemu slovstvu. Katoliško dekle navdušuje ljudstvo za versko življenje in skrbi, da ne poneha odpor proti versko brezbrizni liberalni in socialistični šoli, dela proti pijanstvu, ki razdira družine, in uči kmetškega in delavskega človeka, da ljubi svoj dom in skrbi, da bi mu bilo v njem in v krogu družine vedno najbolj prijetno.

Za vse in povsod je tako krščansko dekle živ opomin in resnično mesto na gorici. Naravni zakon ženskega bitja je tak, da skrbi za naraščaj, da hoče nekam presaditi svoje življenje, ga drugim podeliti in še bolj obogatiti. To prelivanje božjega življenja iz Boga po nas v druge, vzgoja novih apostolov, to je veliko žensko poslanstvo. Svojo družinico mora krščanska žena vzgojiti do idealne realnosti božjih otrok. Njeni člani bodo vse svoje delo in življenje opazovali z božjega razglednega stolpa, se znali znajti v vseh sodobnih zablodah, bodo kristjani povsod, bodisi med štirimi stenami svojega doma ali v tako imenovani odlični družbi ali v uradu in na pozornici javnega življenja, v delavnici prav tako kakor v cerkvi. Povsod bodo nudile božjemu Srcu uteho posebno v stvareh, kjer je božje življenje v svetu mrlo, osovraženo ali že čisto zamrlo. Taki novi člani Katoliške akcije, novi ljudje, bodo znali zbirati okrog sebe duše, jih preroditi za Kristusa, bodo kakor fini aparati, ki bodo prenašali vse, kar so sprejeli iz Boga, po organizaciji Katoliške akcije v naš katoliški narod, da bo v njem rodilo bogat sad pravega krščanskega življenja.

Tako veliko poslanstvo je težko, zelo odgovorno, pa tudi zelo vzvišeno in lepo. Neobhodno potrebna je trajna vez naše katoliške ženske z Bogom, neprestano duševno prenavljanje in stik z neposrednim življenjem, tisto veliko poslanstvo v tebi sami, z namenom, da ostaneš stoddotna katoličanka, polna Boga, goreča in idealna, požrtvovalna, vplivna in v poklicnem delu nadvse vestna. Potem te bo res ljubezen Kristusova gnala vedno više in globlje, od minute do minute tvojega življenja na ta živa polja, ki so zrela za žetev. Seveda mi bo disciplina in delo organizacije eno glavnih pravil, moje nepremagljivo orožje za pridobitev duš pa bosta molitev in žrtve. Resnično, polja so zrela za žetev. Kardinal Mercier kliče: »Domovina in Cerkev vas potrebuje in kliče ta vašo mladost. Od vas pričakujeta, da boste prevzeli dediščino prednosti, jo obogatili in zopet izročili naprej.« Katoliška akcija hoče novega človeka, ki bo poleg zavzema imel tudi globoko čuteče srce, zdrav življenjski instinkt in zmožnost za praktično delo in odločno voljo. Krščanska dekleta, vas Katoliška akcija še posebno kliče k obnovi sveta v Kristusu. Odzovite se temu božjemu klicu v najzvestejši službi Boga in slovenske domovine!

Slovensko dekle.

Hitlerjev namestnik

Rudolf Hess danes v Celovcu

Največja prireditev narodno socialistične stranke v nekdanji Avstriji

Celovec, 23. jul. TG. Vse priprave za prihod Hitlerjevega namestnika državnega ministra Rudolfa Hessa so končane. Hitler je poslal svojega namestnika v Celovec, da tamkaj v njegovem imenu govori na spominskem dnevu, ki ga narodno-socialistična država in stranka priredita v spomin vsem onim, ki so v boju za ustvaritev Velike Nemčije padli. Spominskega dne se morajo udeležiti vse oblasti iz vseh dežel nekdanje Avstrije, nadalje odposlanstva vseh narodnosocialističnih organizacij. Koroške organizacije pa bodo nastopile polnoštevilno. To bo največja narodnosocialistična strankarska prireditev na ozemlju bivše Avstrije. Prireditev bo na Novem trgu in bo v svojem glavnem delu trajala od 11 do 12. Svečanosti, predvsem pa Hessov govor, bodo prenašale vse nemške radiopostaje, nadalje vse kratkovalovne postaje, namenjene Južni Ameriki, Vzhodni Aziji, Južni Afriki in Severni Ameriki. Po vseh naseljih bivše Avstrije, prav gotovo pa v naseljih, ki so sedež občine, po vsej nekdanji Avstriji bodo istočasno krajevne svečanosti in bodo povsod postavljeni prenašalci za prenos radiododatke, tako da bo vsa bivša Avstrija istočasno v duhu zbrana okrog celovske prireditve in poslušala govor Rudolfa Hessa. Okrog Hessa bodo zbrani vsi

Gauleiterji, podvodje pokrajinskih in okrajnih organizacij, podvodje okrajnih in krajevnih organizacij na Koroškem z če le mogoče vsem svojim podrejenim članstvom. Iz nekdanjih avstrijskih pokrajin pričakujejo več tisoč članstva. Narodna manjšina se po naredbi organizatorjev tega zborovanja ne bo udeležila. Vse druge prireditve po vsej Avstriji, ki bi imele biti jutri, dne 24. julija, so odpovedane in preložene na poznejši čas. Po svečanosti bo mimohod narodnosocialističnih čet mimo Hitlerjevega namestnika in strankinih odličnikov.

Zasebne šole v Avstriji ukinjene

Dunajski listi objavljajo sledečo uredbo državne komisarija za notranje ministrstvo:

Z ozirom na nove okoliščine, ki so nastale po priključitvi Avstrije k Nemčiji, predvsem na šolskem področju, kjer se bo v kratkem izvedla razširitev stare nemške šolske zakonodaje tudi na avstrijsko ozemlje, in z ozirom na potrebe, da služijo šole in učiteljsvo narodnosocialistični vzgoji odream, da se vsem za-

sebnim (verskim) šolam in zasebnim šolskim ustanovam ali zavodom, ki so do sedaj uživali pravico javnosti, z dnem 19. julija 1938 ta pravica javnosti odvzame. Ta uredba pa ne velja za tiste šole in šolske zavode, ki so jih do sedaj vzdrževali na primer poseamezno avstrijske dežele, kot na primer mesto Dunaj, kakor tudi ne za tiste zavode, ki so jih vzdrževali razni skladi pod javno pokrajinsko upravo. Glede ponavljajnih izpitov, ki bi morali biti še na šolah, ki s sedanjo uredbo izgubljajo pravico javnosti, bodo izšla še nova navodila.

Vsenemški telovadni labor

Iz Berlina poročajo, da je za veliko vsenemško telovadno prireditev v Bratislavi v Sleziji že vse pripravljeno. Na to vsenemško prireditev pridejo zastopniki nemških telovadnih društev in kaker tujci sveta, tako skupine nemških državljanov, vsakeh tujih skupina nemških narodnih manjšin. Najavljena je udeležba iz Češkoslovaške, Jugoslavije, Romunije, vseh Baltičkih držav, Danske, Italije in iz ameriških dežel.

Dr. Stojadinović — 50 letnik

(Članek glej na 2. strani!)

Ob povratku angleškega kralja

London, 23. jul. AA. (Reuter) Snoči je ljudstvo pridelilo veličasten sprejem angleški vladarski dvojici, ki se je vrnila iz Francije. Angleška vladarska dvojica je bila zelo dobro razpoložena po štiridnevem obisku v Franciji. Se pred prihodom vlaka se je več tisoč ljudi zbralo okoli postaje Victoria. Kraljevijski vlak je prispel ob 21.14. Kraljica je bila oblečena v belo obleko, kralj pa je nosil sivo obleko. Oba sta se počasi peljala v Buckinghamski dvorec. Ko je avto vozil skozi ulico kraljice Viktorije, je množica med silnim navdušenjem obkolila avtomobil in ga ni pustila naprej. Policija je le s težavo prebila avtomobilu pot skozi množice. Manifestacije so trajale ob vsej poti do Buckinghamskega dvorca in množica se je zgrnila pred dvor in ni nehala z vzklikanji, dokler se kralj in kraljica nista z balkona zahvalila za pozdrave. Ko sta bila kralj in kraljica na balkonu, je množica peča kraljevsko himno.

Kralj Jurij predsedniku Lebrunu: „Na svidenje!“

Kralj Jurij VI. je postal predsedniku Lebrunu naslednjo zbravko: »Ko zapuščava obalo Francije, se hočeva javno in kraljica najpriserneje zahvaliti vam, gospe Lebrun in članom francoske vlade za vse ljubeznivosti in za gostoljub-

nost po našem obisku. Z besedami ne moreva dovolj izraziti, kaj ste nama storili, da bi se počutila čim ugodneje med vami. Vaša prestolnica je bila med našim obiskom izredno lepa po zaslugi genialnosti francoskega duha in genialnosti francoskega naroda. Način, kako je bil Pariz okrašen, je napravil na nas najgloblji in neizbrisni vtis. Nikdar ne bomo pozabili na prisrčen sprejem, ki so nam ga priredili vsi sloji naroda in za kar se najpriserneje zahvaljujemo. Vse to je nov dokaz prisrčnega prijateljstva, ki veže dva naroda, ki zasledujeta iste ideale in ki imata isto pojmovanje o zadevah splošnosti, posebno pa globoko željo, da se ohrani trajni mir. Kraljica in jaz pošiljava francoskemu narodu klic: Na svidenje in prisrčna hvala!

„Stefani“ se huduje na francoski tisk

Rim, 23. jul. AA. (Stefani.) Zaradi polemike, ki se je razvila med francoskim in italijanskim tiskom, je agencija „Stefani“ snoči objavila sledeči svoj komentar:

»Pariski tisk je te dni javno izražal svoje nezadovoljstvo, ker so italijanski listi smatrali in komentirali obisk angleške kraljevske dvojice v Parizu kot navadno dogodbovico v okviru francosko-angleških odnosov in ker so se vzdružili, da bi pripisovali temu dogodku kak poseben političen pomen. Ker nimamo namere, da bi komurkoli dajali kakšna pojasnila ali se opravičevali, smo mi danes veseli, ker sta se angleški kralj in kraljica vrnila domov. Lahko se reče, da bi pariski tisk brez nadaljnega še bolj kričal, če bi se mi bavili s tem dogodkom v takem stilu in s takim stališčem, s katerim je ta tisk pisal o priliki obiska Hitlerja v Italiji, da smo mi izkoristili priliko, pa smo to prisrčno antanto plačali z onim denarjem, s katerim so francoski listi mislili kupiti ali prodati os Rim—Berlin za zelo poceni ironijo in sarkazem. To bi mogli tudi mi storiti, zlasti kar se tiče izjemnih policijskih ukrepov, ki so bili storjeni v Parizu in kar se tiče okrasov Pariza in mnogo drugega, o čemer govori ves svet. Italijanski tisk je pisal o tem obisku v korektnem kroničarskem stilu, kar dokazuje, da nimajo imeli namere metati pesek v stroje francosko-italijanskega prijateljstva. Francoski listi lahko mirne duše po svoje obravnavajo svoj dogodek in prikazujejo vsak položaj s posebno pažnjo, toda vedo naj, da bo naše pisanje zmerom strogo odgovarjalo obsegu in pomenu dogodkov samih.«

Lebrun se zahvaljuje organizaciji sprejema

Pariz, 23. jul. AA. Havas: Danes je bila seja ministrskega sveta pod predsedstvom republike g. Lebruna. Lebrun je imel govor, v katerem je razločeval čustva vse države, ki je tako navdušeno sprejela angleškega kralja Jurija. Lebrun je izrazil svoje zadovoljstvo, da je bil sprejem, ki je bil prirejen angleškemu kralju, tako veličasten. Lebrun je prosil Daladiera, Bonneta, Sarrauta, naj svojim sodelavcem izrazijo priznanje za dovršeno organizacijo sprejema in sijajen red.

K notranjim vprašanjem Češkoslovaške O posredovanju velesil ni govora

London, 23. jul. b. V londonskih političnih krogih in v vsem jutranjem tisku obširno komentirajo včerajšnji obisk von Dirksena pri britanskem ministrskem predsedniku Chamberlainu in o njegovih razgovorih, ki jim pripisujejo velik pomen. Iz poučenih krogov prihajajo poročila, da se Chamberlain razgovarja z Dirksenom o češkoslovaškem problemu in o raznih važnih evropskih vprašanjih. Dirksen je prav za prav prispel v London, da potrdi Hitlerjevo spomenico, ki jo je izročil angleškemu zunanemu ministru lordu Halifaxu kapitan Wiedemann. Dirksen je večkrat podajal nasprotje med češkoslovaškimi mero-dajnimi krogi in sudetskimi nemškimi predstavniki, ki imajo svoje upravičene zahteve. Kljub vsemu temu pa Hitler vendarle upa, da bo mogoče najti mirno rešitev. Dirksen je tudi izrazil upanje, da se bodo zboljšali tudi angleško-nemški odnosi na radikalni način. Chamberlain je tudi sam izrazil željo za zboljšanje odnosov med obema državama, dejal pa je, da je treba pogledati dejstvom v oči in da pogajanja med Anglijo in Nemčijo tako dolgo niso mogoča, dokler se zadovoljivo ne reši češkoslovaško vprašanje. Minister Chamberlain in poslanik Dirksen sta ostala tako dolgo v razgovorih, da so se snoči v političnih krogih razširile

vesti, da je Dirksen sporočil namen svoje vlade, ki želi, da se skliče konferenca štirih velesil in da se na njej prouči češkoslovaški problem. Mero-dajni krogi pa izjavljajo, da je ta vest neresnična in s tega mero fantastična...

Praga, 23. jul. c. Danes je dr. Milan Hodža zopet sprejel voditelja sudetske nemške stranke poslance dr. Kunda in dr. Roscheja. Razgovor je bil zelo dolg.

Praga, 23. jul. c. Jutri bodo velike slovesnosti sudetskih nemških organizacij v Chebu (Egerju) na meji proti Nemčiji. Slovesnosti se vrše v praslavo nemškega pesnika Schillerja in bodo tudi igrali njegovo trilogijo »Wallenstein«. Vse slovesnosti bodo pod pokroviteljstvom Konrada Henleina.

Berlin, 23. julija. AA. (Havas) Kakor se izve bo danes prispel v Berlin nemški poslanik v Londonu v. Dirksen, da bo zunanega ministra v Ribbentropa obvestil o razgovorih, ki jih je imel pred svojim odhodom s Chamberlainom.

Praga, 23. jul. b. Voditelj slovaške ljudske stranke, p. Hlinka, je zapustil večeraj sanatorij in odšel v Ružeburg. Zdravniki so mu svetovali popoln mir in mu priporočili, naj se zaenkrat vzdrži vsakega političnega delovanja.

Priprave za ofenzivo na Hankav zastale

Hankav, 23. jul. b. Tako zelo napovedovane japonske ofenzive na Hankav še vedno ni. Obe stranki poročata o velikih pripravah. Japonci upravičujejo zaostajanje njihovih operacij zaradi močnega deževja, ki traja nepretrgoma že štiri dni. Najhujše je prizadeta dolina reke Jangce, zlasti v področjih od Tiencina in vse do Pekinga. Japonske vremenske postaje poročajo, da je v času od 21. do 23. julija padlo nad 400 mm dežja. Močno deževje je zopet napolnilo reke, ki preplavljajo področje okrog Tiencina, Pejpinga, Kajfenga in Ankinga ter vse do mesta Vuhu iznad Nankinga. Tudi področje Rumene reke je v veliki nevarnosti, ker grozijo hude poplave. Kajfeng, glavno mesto pokrajine Honan, je padlo vodo. Zaradi nemogočega napredovanja so delavne letoše japonske letalske sile. Po štiridnevem odmoru so danes ponovno bombardirale Hankav. Letala pa so napravila le manjšo škodo v dalj-

njih prišlo domov, ker zaradi hudega protiletalskega ognja niso mogla leteti dalje. Kitajci so sestrelili tri letala.

Tokio, 23. jul. b. INS poroča, da je jutranji japonski tisk postal nekoliko zmernejši in presoja mnogo bolj hladnokrvno kakor prejšnje dni položaj pri Cankufengu. Še vedno pa japonski tisk poudarja pravilnost japonskega stališča, da to področje pripada Mandžuriji. Istočasno poročajo listi, da japonska vojska ni ničesar storila, kar bi moglo položaj postriti. Prevladuje prepričanje, da bosta obe stranki spri rešili brez vojnne intervencije. Japonska bo uporabila vsa sredstva, da se vojni s sovjetsko Rusijo izogne.

Harbin, 23. julija. c. Na sovjetski meji je danes prišlo do novega epnada. 60 sovjetskih vojakov je začelo streljati na skupino 10 mandžurskih civilistov. Spopad bi se naj bil odigral na ozemlju pokrajine Sinkiang.

RADI
PREZIDAVE
PRODAJA ŠE CENEJŠE

Zagr. vremenska napoved: nekoliko oblačno. Zemunska vremenska napoved: Delno oblačno vreme v vsej kraljevini. Verjetne so nevihte in naveli. Toplota se ne bo znatno spremenila.

Ob 50 letnici predsednika vlade

V soboto, 23. t. m., je predsednik naše vlade raznoval 50 letnico svojega rojstva. Ob tej priliki se spominja Jugoslavija ne samo triletnice, odkar dr. Stojadinović načeljuje pod modrim regentstvom princa Pavla našeli vlad, ampak vseh dolgih let sploh, ki jih je posvetil politični in gospodarski delavnosti v korist svoje domovine. Že zgodaj je pokazal dr. Milan Stojadinović svoje izredne talente, kadar tudi svoje velike energije in visoko postavljene cilje, ki ga usposablja za vodilno vlogo v državi. Pravilno naglašajo vsi veliki inozemski listi, ki se spominjajo tega jubileja, da spada dr. Milan Stojadinović med največje sodobne državne Evrope in da je Jugoslavijo doletela srečna usoda, ko je krmilo njene vlade vzel v roke ta mož. Ko je dr. Stojadinović, poklican po zaupanju kneza namestnika, stopil na čelo naše vlade, je imel pred seboj popolno zmedo, nered in do skrajnega sovražnost napeto notranje odnose, v zunanje političnem oziru pa je Jugoslavija bila obdana od samih sosedov, ki naspregli nam niso bili prijateljsko razpoloženi in se je bilo vedno bati novih sporov in nesporazumljivosti z njimi. Danes pa ne vlada red in mir samo v državi sami ter so po zaslugi dr. Milana Stojadinovića sproščene vse bogate sile in

sposobnosti za gospodarski procvit države ter za vsestransko sporazumno sodelovanje vseh v korist močne in trdne enotne države, v kateri naj bisto Slovenci, Srbi in Hrvati resnično enakopravni, ampak je sklenila Jugoslavija prijateljske zveze tudi z vsemi svojimi sosedi, s katerimi so poravnani vsi spori in se je začela politika skladnega sodelovanja za uveljavitev evropskega mira. Dr. Milan Stojadinović je ohranil stara in zvesta zaveznitva z velikimi in malimi demokracijami Evrope, obenem pa navezal prijateljske odnose z Nemčijo in Italijo, s katero je sklenjen jadranski mir, ki vsakemu priznava svoje in omogoča tudi plodonosno gospodarsko sodelovanje. Vse to je v procvit našega lastnega gospodarstva in podčrtuje našo neodvisnost in samostojnost ter vzbuduje, da se ravnamo po svojih lastnih političnih in gospodarskih koristih.

Zato danes v Jugoslaviji, ki tudi nismo pozabili, da je bil pod dr. Stojadinovičem sklenjen večni mir z bratsko Bolgarijo, čestitamo predsedniku naše vlade k lepemu slavu na njegovi življenjski poti in želimo, da bi še dolgo ostal na krmilu vlade, ker bi težko našli moža, ki bi bil bolj sposoben voditi jo v sedanjih usodnih časih.

Čestitke državi in slavlencu iz vsega inozemstva

Iz Prage

Praga, 23. julija. c. Českoslovaški ministrski predsednik je poslal prisrčne brzojavne čestitke predsedniku kraljevske vlade in zunanemu ministru dr. Stojadinoviću k njegovemu rojstnemu dnevu.

Praga, 23. julija. AA. (ČTK) Praški listi prinašajo na najbolj vidnem mestu izbrpne članke o 50-letnici dr. Stojadinovića. V teh člankih poudarjajo listi veliko energijo, ki odlikuje tega jugoslovskega državnika ter njegove izredne sposobnosti, zlasti na finančnem in gospodarskem polju. Istočasno poudarjajo listi zasluge dr. Milana Stojadinovića za državo. Njemu se je posrečilo urediti notranje razmere v Jugoslaviji in priložnosti priboriti veliko mesto v mednarodnem svetu. Vsi listi izražajo najiskrenejše želje, da bi jugoslovaški predsednik tudi v bodoče dosegel enake uspehe, kakor jih je želel v preteklosti.

Iz Rima

Rim, 23. julija. Ob 50-letnici, ki jo je praznoval v soboto, 23. t. m. jugoslovaški ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović, prinašajo vsi italijanski listi zelo laskave članke, v katerih slavi izredne politične zmoglosti predsednika jugoslovske vlade. Z mnogimi naravnimi talenti združuje dr. Milan Stojadinović, kakor pišejo italijanski listi, čudovito uravnovesenost in hitro intuicijo, tako da ga smemo šteti po pravici med najbolj zmogljive in ugledne evropske politike. On je edini dedič politike pokojnega Nikole Pašića, ki ima resničen svetovni pogled, veliko energijo in zmoglost, da reši najtežavnejša vprašanja notranje in zunanje politike. V zunanje političnem oziru je dosegel, da je vse one, ki Jugoslaviji niso zaupali in so živeli z njo v napetih odnosih, izpremenili v odkritosrčne prijatelje in zaveznike, dčim je v notranjosti upostavljal red in sprožil vse žive sile Jugoslavije v plodovito delo na vseh področjih, zlasti pa na gospodarskem.

Tvrška Stermecki opusti 13. avgusta svojo podružnico po trgovino Urch in prodaja še ostalo zalogo po ponovno znižanih cenah, da si prihrani stroške selitve. Zaloga in izbira vsak dan manjša, vsak naj sam pazi, kdor prej pride, prej melje

Iz Berlina

Berlin, 23. jul. c. Vodja in državni kancler je poslal prisrčne brzojavne čestitke dr. Milanu Stojadinoviću za njegov 50. rojstni dan.

Berlin, 23. julija. AA. (DNB) Nemški tisk prinaša ob 50-letnici rojstva dr. Milana Stojadinovića prisrčne članke, v katerih mu želi, da bi dovršil svojo nalogo v službi države in da bi v bodočnosti želel prav tako uspehe, kakor jih je do sedaj. V drugih člankih naševa tisk uspehe triletnice vlade dr. Milana Stojadinovića. Zasluge dr. Milana Stojadinovića je, da je znal popolnoma preurediti Jugoslavijo, da vlada sedaj v notranjosti mir, in ji obenem zagotovi tudi mir na zunanji. Njegova zasluga je tudi, da je v Jugoslaviji nastopilo gospodarsko blagostanje.

lija Gliha in Franc Urbič, na pošti Maribor II Martin Vene, na pošti Selnica Drago Miložič-Lindič. Za kontrolorja 7. skup. na pošttem ravnateljstvu v Ljubljani Karel Arko in Vladimir Senk, na pošti Bistrica pa Marija Štukelj.

Napredoval je Ivan Tratnik, starišina okrajnega sodišča v Litiji, 3/2 v 4/1.

Poziv Izseljeniškega komisarijata

Ljubljana, 23. jul. AA. Izseljenjski komisariat v Zagrebu objavlja: Generalni konzulat v New Yorku obvešča, da je dne 16. marca 1937 v Johnsonovu, Pennsylvania, umrl Smokvina Simon (samski) iz vasi Draga, občina Sušak, in zapustil nekaj imetja. Pozivamo sorodnike pokojnika, Leonarda in Lucijo Smokvino iz Sušaka, da se javita izseljenjskemu komisariatu v Zagrebu, Palmotičeva ul. 69, in sporočita svoj naslov, sklicujoč se na štev. 9351-38.

Kopenhagen, 23. julija. AA. (DNB) Danes se je začela konferenca zunanji ministrov držav, podpisnic protokola v Oslu. Na dnevnem redu konference je tudi določitev skupnega stališča do DN in do španskega vprašanja.

Društvo rokodelskih pomočnikov in Društvo rokodelskih mojstrov vabita svoje g. člane, da se udeležijo pogreba pokojnega g. čevljarkega mojstra Karla Majce. Društvo rokodelskih pomočnikov bo spremilo pokojnika na naslednji poti z zastavo. K udeležbi vabimo posebno gg. pevce. Pogreb bo v ponedeljek ob pol 6 popoldne iz splošne bolnišnice k Sv. Križu. Naj sveti blagopokojnemu g. mojstru večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

KAROLA MAJČE
bivšega strokovnega učitelja in čevljarkega mojstra

previdenega s svetimi zakramenti v 55. letu starosti. Dragega pokojnika bomo spremili k večnemu počitku iz mrliške veže Splošne drž. bolnišnice, dne 25. julija 1938, ob 5 popoldne, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 23. julija 1938

Karolina, žena
Drago, Srečko, Mara, Olga, Božena, Bogdan, Martina, Matija, Jaka, Andreja
otroci in ostali sorodniki

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Pretekli teden spada med zgodovinske tedne v zunanji politiki in bodo dogodki, ki so se pretekli dni odigrali na politični pozornici, imeli važne posledice.

Obisk angleškega kralja Jurija in kraljice Elizabete pri predsedniku francoske republike Albertu Lebrunu je bil obdan od nepriznane mogočnega sijaja. Angleško kraljevsko dvojico je tako rekoč sprejel ves francoski narod, tako usmereno je bilo navdušenje ne glede na politično usmerjenost posameznikov ali strank. Zakaj? Odgovor na to je lahek. Francija je zato tako prisrčno pozdravila vladarja Anglije, ker je čutila, da se v teh dneh obnavlja prisrčna zveza med obema državama, zveza, ki je v minulosti obema velika koristila in ki je že nekakrat v Evropi rečila mir. Kakor je vsemu svetu jasno, da je zveza med Italijo in Nemčijo, tako jasno, da stoji Francija in Anglija trdno druga ob drugi. Toda pariška zveza nima vojnega značaja. Nasprotno. Francija in Anglija sta se postavili za službo miru in čim večja je njuna moč, tem večje je tudi njuno jamstvo, da se proti njuni volji vojna ne bo mogla začeti. Oslonjeni druga na drugo bosta sedaj Francija in Anglija začeli pogajanja z Nemčijo in Italijo, da se mirno uredijo vsi spori, kjer še obstajajo. Med Nemčijo in Anglijo so bili razgovori navezani še med kraljevskim obiskom, med Francijo in Italijo pa je pot za razgovore pripravljena. In oboje je razveseljivo. Pariški prazniki ob priliki angleškega kraljevskega obiska bodo ostali velik mejnik v povojni zgodovini, mejnik, pri katerem se bo začelo resno, smotno delo za mir.

Tudi obisku madžarskega ministrskega predsednika Imredyja pri predsedniku italjske vlade v Rimu moramo pripisati velik pomen. Po priključitvi Avstrije k Nemčiji je razpadla pogodba med Italijo, Avstrijo in Nemčijo. Nastalo je vprašanje, kaj sedaj. Ali se naj ostala dva zaveznika popolnoma razideta, ali naj se zveza obнови in napolni Avstrijo vključi v trozvezo Nemčija, ali naj Madžarska obvisi v zraku in sama išče odrešenja, kakor hoče? Tudi lo vprašanje je nastalo, če se bo Italija res odpovedala vsakim brigam v Podonavju in na Balkanu, ali ne. Obisk madžarskih državnikov v Rimu je na vsa ta vprašanja jasen odgovor: tudi po izginitvi Avstrije ostane zveza med Italijo in Madžarsko ista, kot je bila prej, samostojna, z nobeno drugo skupino povezana. Verjetno bosta obe zaveznici iskali še tvegata zaveznika, toda ta ne bo Nemčija, s katero sta oba državi itak v prijateljskih odnosih, ampak neka druga država na Balkanu. Italija torej želi še nadalje sodelovati v podonavskih državah na gospodarskem polju in ne želi, da bi vse to področje prepustila drugim vplivom, sama pa bi se umaknila iz njega. Po rimskem obisku smemo pričakovati, da se bodo odnosi med Madžarsko in državami Male zveze zboljšali. Tudi to je razveseljiv dogodek, ki bo služil miru.

Na Daljnem vzhodu je prišlo do hude napetosti med Japonsko in Sovjetsko Rusijo zaradi zasedbe nekega mandžurskega grička po sovjetskih četah. Ostre protestne note so šle sem ter tja. Obe, Japonska in Sovjetska Rusija sta začeli pošiljati čete proti mandžurski meji. Izgledalo je kakor da je sedaj napočil trenutek, ko bo Sovjetska Rusija posegla v kitajsko-japonsko vojno, ker smatra, da je Japonska že precej utrujena. Videli smo prve oddaljene bliske, ki oznanjajo nevihto. Prihodnje dni bomo že vedeli, če je treba pričakovati kaj hušega.

V češkoslovaškem vprašanju, okrog katerega napetost ni ponehala, se ni zgodilo ničesar bistveno novega. Le od Francije in Anglije je prišlo zagotovo, da bosta varovali neodvisnost češke države.

Notranji pregled

Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović je nastopil daljše potovanje po Dalmaciji. Najprej je obiskal Sušak, nato vsa lepa pristanišča ob dolgi obali do Kr. Srebrnice. Povsod ga je ljudstvo v velikim množicah navdušeno pozdravljalo in pozorno poslušalo njegove govore, ki jih je imel v tem ali onem mestu, zlasti ko je govoril o napredku, ki po skrbi vlade še čaka te kraje.

Po španskih bojiščih

Silen pritisk Francove armade na Sagunt

London, 23. julija. Ofenziva narodne armade generala Franca počasi, a nevzdržno napreduje na teruetski in na castellonski fronti, to je na severu, kjer bo narodna armada kmalu stala pred Saguntom, ki je zadnja obrambna točka Valencije. Na tej severni fronti so namreč čete generalov Varele in Valina že prekorale mejo valencijske province.

Salamanca, 23. julija. AA. Poročilo nacionalističnega poveljstva: Na toledskem bojišču se je nacionalističnim četam na odseku Puente Arsobi-

V Boko Kotorsko sta pripluli dve diviziji italijanskega vojnega brodovja z ladjami »Giulio Cesare« in »Conte di Savoia« na čelu. Diviziji pešveljuje viceadmiral Riccardi Arturo. Ladje se bodo usidrale najprej pred Tivatom, kjer bodo ostale tri dni, nato pa odplujejo proti Dubrovniku. V Boki Kotorski so italijanski mornariki priredili prisrčen sprejem. To je drugi obisk italijanskega vojnega brodovja v naših vodah.

Iz uprave naših listov se je poslovil glavni ravnatelj g. Ivan Rakovec, ki je 42 let vodil vse upravne posle in spremljal rast slovenskega katoliškega tiska od prvih najskromnejših početkov do današnje višine. Dopolnil je veliko delo, zato smo se ginjeni poslavljali od idealnega in zvestega delavca z edino željo, da bi svoj zaslužen pokoj v miru in polnem zdravju užival veliko let.

Zastopniki dijaške Katoliške Akcije iz Ljubljane so bili sprejeti pri sv. očetu, kamor jih je popeljal prevzrešeni škof dr. Gregorij Rožman. Sv. oče je ob tej priliki spregovoril nekaj lepih načelnih besed o Katoliški Akciji, pohvalil je katoliško gibanje med Slovenci in se silno laskavo izražal o Jugoslaviji in njeni bodočnosti. Ob koncu je vsem navzočim, njihovim domačim, narodu in državi podelil svoj blagoslov.

V Sarajevu je združenje jugoslovaških železničarjev in brodarjev praznovalo dvajsetletnico svojega obstoja. Proslave se je udeležil tudi prometni minister dr. Mehmed Spaho, ki je v slavnostnem govoru poudarjal važnost železničarskega stanu in utemeljeval njegovo pravico do upoštevanja pri materialnih dobrinah. Govoril je tudi o velikem pomenu železniškega prometa v državo obrambnem oziru in da je pod tem vidikom treba sprejeti marsikatero žrtvo.

Iz Francije so se vrnil člani Zvezde fantovskih odsekov, ki so se udeležili mednarodnih tekem v Bloisu. Zmagovalec v mednarodnem deseteroboju je bil Ivan Varšek, zmagovalec v mednarodnem peteroboju seniorov Jožef Hvale, Karel Janež pa si je priboril zlato svetinjo v mednarodnem deseteroboju.

Dr. Maček bo, kakor je doslej določeno, 1. avgusta obiskal Belgrad oziroma voditelje združenih opozicije, s katerimi bo imel več političnih posvetov, ob koncu katerih bo najbrž izdan kak memorandum ali vsaj komuniké. Tisti, ki ne poznajo razmer po državi, od teh posvetov pričakujejo važnih političnih dogodkov.

Mladina, ki je že v zgodnjih letih začela gojiti zanimanje za letalstvo, pridno pripravila mednarodne tekme v tekmovalju letalskih modelov. Bodo to prve tekme take vrste pri nas, zato bodo v nedeljo, t. j. danes, ko bodo na letališču v Ljubljani glavne točke vse prireditve, gotovo imele veliko gledalcev. Vseh tekmovalcev je 48 iz 11 narodnosti. Komisija je zares mednarodna, saj so v njej zastopniki Anglije, Egipta, Amerike i. dr.

Dravje ministar Cvetkovića se izboljšuje

Belgrad, 23. jul. m. Iz Karlovih Varov poročajo, da se je zdravstveno stanje ministra za socialno politiko in ljudstvo zdravje Cvetkovića dočela zboljšavati in da se bo g. minister vrnil v Belgrad 5. avgusta.

Sovjetski protest v Varšavi

Varšava, 23. julija. c. Sovjetski odpravnik poslov na veleposlanstvu je danes vložil oster protest pri poljski vladi zaradi stopanja s sovjetskim veleposlanstvom. Poljska policija je namreč ne daleč od veleposlanstva postavila posebne straže, ki ustavljajo slehernega, ki je imel kaj opravka na veleposlanstvu. Odvedejo ga nato na bližnjo policijsko stražnico, kjer je zaslišan in čisto tudi aretiran.

Rooseveltov svetovalec v Parizu

Pariz, 23. julija. c. Ameriški finančni minister Morgenthau bo ostal v Parizu tri dni in bo sprejel predsednika republike Lebrunu, predsedniku vlade in ostalih članih vlade. Iz Pariza odpotuje na počitnice v južno Francijo.

Njemcemu bivanju v Parizu pripisujejo velik pomen, ker je Morgenthau eden najbližjih prijateljev in svetovalec predsednika Roosevelta.

Navdušen sprejem slovenskih zmagovalcev

Nocoj ob 7 so prišli z vlakom z Rakeka naši zmagoviti slovenski fantje, ki so se nad vse častno odrezali v tekmi v Bloisu v Franciji, in sicer Jožef Hvale, Ivo Varšek in Karel Janež, ki so si pridobili vsi trije edina darila francoskega ministrstva za vzgojo. Na kolodvoru jim je bil prirejen veličasten sprejem. Naša dekleta in fantje so bili zbrani v častni vrsti na peronu, ogromno občinstva pa je tvorilo špalir po Masarykovni in Miklošičevi cesti do frančiškanske dvorane ter navdušeno vzklikalo zmagovalcem ter slovenskim fantom in dekletom.

Ob nepopisnem navdušenju občinstva, po večini mladine, katere pa je mogla v dvorano komaj četrtina, medtem ko so drugi morali čakati zunaj, ker je bila dvorana premajhna, je bil nato slovnostni sprejem naših zmagovalcev, ki so dosegli tako častno mesto v Franciji. Govoril so gg. direktor Capuder, ki je prvi izrekel pozdrave, dalje francoski konzul Remeraud, prosvetni načelnik dr. Sušnik, zastopnik mestnega društva direktor Osana, zastopnik viškega fantovskega odseka Tome in končno je poročal o uspehih naših tekmovalcev njihov spremljevalec, tajnik ZFO inž. Neřima. Med silnimi izrazi navdušenja je rakovniška godba igrala državno himno, marseljezo in himno slovenskih fantov. Manifestacije slovenskim fantom so se nadaljevale še po zaključku sprejema na ulicah.

Spor pri „Jutra“ — rešen

Včerašnje »Jutra« piše: »V teku notranje organizacije naših časopisnih podjetij so bile izvršene v zadnjem času nekatere spremembe. Načelnik gosp. Adolf Ribnikar je izstopil iz družbe Jugografike (konsorcija »Jutra«) in odločil mesto njenega poslovođe. Njegov delež je prevzela zadruga Napredni tisk.

Predstavnik izdajateljev naših listov »Jutra«, »Jutra, ponedeljske izdaje« ter »Življenja sveta« v smislu zakona o tisku bo odsej g. Stanko Virant, glavni urednik in namestnik direktorja »Jutra«, predstavnik izdajateljev »Domovine« pa pooblaščenec zadrug Napredni tisk g. direktor Jožef Rejšner.

Marijorski Večernik »Jutra« preneha z 31. julijem zahajati v lastništvo »Jutra«, odnosno Jugografike ter ga prevzame s 1. avgustom kot lastnik in izdajatelj nov konzorcij pod vodstvom g. Adolfa Ribnikarja.

Tako so torej zaenkrat pri »Jutra« rešili ta spor med dr. Kramerjem in Ribnikarjem po starem pregovoru, da bo volk sit in koza cela.

Osebnosti

Belgrad, 23. jul. m. Napredovali so: pri pošttem ravnateljstvu v Ljubljani za višjega svetnika 4. skup. 1. stop. Josip Štukelj, za višjega tehničnega tajnika 5. skup. pa inž. Rafael Eržen; imenovani so pri pošttem ravnateljstvu v Ljubljani: za inšpektorja 5. skup. Vladimir Vojska in Josip Jakše, za višjega kontrolorja 6. skup. na pošti Ljubljana I Marija Trošt, na pošti Maribor I Ana-

Slovensko dekle na Brezjah

Danes se zbira na tisoče slovenskih deklet na Brezjah pri Mariji, Kraljici Slovencev, da tam obnovijo svojo krstno obljubo ter se utrdijo za pošteno in narodno zavedno slovensko življenje. Prvikrat v zgodovini slovenskega javnega življenja sklicujejo dekleta svoj tabor, ki ga bodo tudi same vodile, da tam izpovedajo svoje najgloblje misli, po katerih hočejo ravnati svoje delovanje in tudi vplivati na oblitje svoje najbližje okolice, na svojo družino in po njej na ves narod. Zena je namreč tista živa osnova, iz katere raste novo življenje in na kateri stoji zdravje naroda! Tega se prav mi premalo zavedamo, pač zato, ker — hvala Bogu — še nismo do-

živeli nasprotnega problema: vpliv slabega življenja, ki izpodkopa zdrave korenine naroda. Naša žena še vedno podpira tri ogle naše narodne stavbe, če ne gospodarsko, pa gotovo duhovno s svojo religiozno in narodno zavednostjo, s svojo veliko moralno silo, ki dela iz njih heroje dela, ljubezni in žrtve! In naše deklestvo je pošteno, veselo kot vsaka v Bogu rastoča mladost, kipeče kot mlado vino, zgoleče kot škranček nad poljano, žareče kot nagelj na oknih njihovih kamric. Preljubo veselje, o kje si doma? Tako poje naš svetniški škof Slomšek in tudi odgovarja: tam, kjer je nedolžnost srca. Imeti nedolžno mladino je — imeti zdravo mladost, in iz zdrave mladosti bo pognal zdrav nov rod in zdrava bodočnost! Mi smo veseli naših deklet, njihovega dušnega in telesnega zdravja, in jih hočemo take ohraniti vso lepo dekleško dobo. Saj današnji čas prinaša s seboj predvsem največje nevarnosti nedolžnosti srca, moderna doba je »dekleštvu tate«, kot slana pada s svojimi novimi razvadami na kipečo bujnost mladega življenja in ga zamori, ko se niti še ni razcveto v polne cvetove. Kloni glavo in gleda v tla. Naša dekleta pa dvigajo glavo in zro k nebu, k soncu, mladost hite, da se okopljajo v njem in začare vsa kot rože, najlepši kras slovenskega narodnega vrta. In največje Sonce, večno živa Mladost — ali ni ta v Bogu, ki naj daje

življenje in silo in mladost? Zato se je slovensko deklestvo odločilo, da prvi svoj tabor priredi prav pod zaščito svoje nebeske Zaveznice, Device in Matere Boga, na kraju, ki je posvečen še posebej po njeni milosti, na Brezjah, v prestolnici Kraljice Slovencev, da ji pokloni svoja srca in da se pri Njej znova nabere tistih notranjih moči, ki bodo redile njeno zdravje, njeno odpornost zlu in dajale njeni mladi moči sijaj in veselje in radost, ki raste iz nedolžnosti srca. In ko se bo tu na izviru milosti nasrkal ta lepi dekleški rod životvorne moči, se bo razlil kot osvežujoča reka v nešteti studenčkih po vsej duhovni puščobi naše lepe in ljubljene domovine, in povsod bo vzklilo novo življenje, duhovnejše življenje, lepše, ker bo raslo iz Boga in Marije Device, iz ljubezni srca, ki jih ni poparila slana, temveč napojila nebeska milost. Naš narod bo rasel, dokler bo imel tako deklestvo, ki bo pilo iz božje in domovinske ljubezni, spoštujajoč in časteč vse tiste duhovne vrednote, v katerih so naše matere bile tako velike, odločno, da jih ohranja za današnji čas in reši za bodočnost.

Zato: pozdravljeno, ti, naše slovensko dekle, ki prihajaš na svoj prvi dekleški tabor k Mariji na Brezje! Po Njeni priprošnji naj Bog blagoslovi Tvojo rast in zdravje naroda slovenskega, katerega si Ti najlepši cvet!

Med našimi vasicami, med polji nešteto belih cest in tihih stez je, ki kličejo in vabijo v daljavo — vse vabijo in vodijo na Brezje.

Vsa pota danes vodijo k Mariji. Glej, Mati — tudi jaz prihajam k Tebi; srce otroško vdano Ti poklonim — kaj lepšega Ti dati mogla ne bi!

Prelepo pesem v svojem srcu nosim; zapela jo bom Tebi, Mati sveta, saj vem, da boš dobrotljivo sprejela veseli spev slovenskega dekleta.

Kar zraslo je na mojem skromnem vrtu cvetic dišečih — vse sem v šopek zvila. Poznaš, Marija, moje tiho željo? Glej, Tebi bi jih rada podarila!

Iz rok dekleških danes boš sprejela nešteto drobnih šopkov, cvetnih vencev. Iz src dekleških čula boš molitve: »Varuj naš dom — Kraljica vseh Slovencev!

In Ti blagoslovila z ljubim Sinom slovenski narod v svoji boš dobroti — z mojo kraljevsko ga skoz boje varno vodila Soncu večnemu naproti.

Prisegamo dekleta Ti slovenska, da vedno prve na braniku vere pod Trojim varstvom, o Marija Mati, ostale bomo zveste Tvoje htere!

Marija Brenčič.

Slovenskim dekletom - pozdrav v Mariji

Tabor slovenskih katoliških deklet na Brezjah naj bo važen in viden mejnik v življenju in delovanju naših deklet. Vsa dekleta so vabljeni, organizirani in neorganizirani. Prav tako. Marijine družbe — kongregacije — se tabora iskreno vesele. Prav v prireditvi tabora naj Marijine družbe izpolnjujejo svojo otroško-vdano dolžnost: skrbela bom, da Ti bodo po svojih močeh služili tudi drugil!

Sestre v Mariji! Slovenska dekleta! V nedeljo je naša pot in naše bivališče pri Mariji. Skupno boste izpovedale vero v Boga, vero v čudovito mogočno poslanstvo naše Matere in tudi vero v poslanstvo, ki ga je Bog Vam dal.

Sestrel Vero v Marijino poslanstvo boste izpovedale. Vsemu svetu je dala Odrešenika — božja Mati. Vaš prihod na Brezje, Vaša daritev in molitev na svetih božjepotnih tleh naj bo v otroški ljubezni vsemu slovenskemu narodu in vsemu svetu slovesno podana izjava, da hočete slovensko življenje, za vse veke združiti z božjo Materjo. Vse z Marijo! Vse z Marijo za Njenega Sina Jezusa! Ko poudarjate življenje z Marijo, obenem obetate, da hočete živeti v Jezusom. Naj Vaš dan na Brezjah mogočno poživi sveto evharistično življenje po naših družinah!

Vero v svoje poslanstvo boste izpovedale, sestrel! Vsaka hiša, vsaka družina je srečna v posvečenem poslanstvu dekleške duše. Naše slovenske družine, naše vasi, ves naš narod — vsa naša sveta od Boga nam dana zemlja — vse hoče biti osrečeno v plemeniti lepoti in moči dekleškega življenja. Sestra, glej Tvojo pot; z Marijo združena nosiš bratom in sestram Gospodovo odrešenje, božjo dobroto zajemaš, da jo daješ drugim, božjo bližino srečujejo tisoči, ko srečujejo Tebe z Bogom združeno v lepi dekleški duši. In v stoletja sega Tvoje poslanstvo — oseba se pozabi, vpliv in moč dekleškega zgleda se neprestano znova razcveta v drugih dekleških dušah. Kako veliko je Tvoje poslanstvo! Tvoja dekleška lepota se bo tudi razcvetela v bogato rodovitnost materinstva. Ko boste enkrat drugim v življenje, boste s svojo dobroto, lepoto in plemenitostjo vsemu narodu v posvečenje. Srečen narod, čigar cvet se zbira pri božji Materi!

Sestrel Dekleta slovenska! Na tisoče Vas bo ob Mariji na Brezjah. Z ljubljanskim nadpastirjem vaših duš, svojim prevzvišenim gospodom školom, boste izpovedale svojo vero. Naj bo mogočna in zavestna Vaša izpoved! Naj bo v posvečenje Vaših duš, naj bo v močno oporo Vašemu svetemu delu, naj bo v blagoslov naš lep Sloveniji! Vas in po Vašem delu ves naš narod naj blagoslovi z ljubim sinom Devica Marija!

Dr. Tom. Klinar,
škof. voditelj Marijinih družb.

Dokler slovenski rod biva na zemlji tod, bode slovelo — slovensko dekle!

Kaj zmorejo drugod?

Človek, ki mu je Bog dal milost potovati v širni svet, ostrmi pred velikimi deli, ki jih v nekaterih deželah ustvarja dekleška mladina in si želi za domača dekleta podobnega zagona in poguma.

Bilo je pri Parizu. Blanchette in Simonne, dve voditeljici mladih krščanskih delavk-žosistinj, ki jih je sedaj v Franciji nad 50.000, mi radostno pripovedujeta o velikem delu, ki ga zahteva organizacija. Vsaka izmed njih ima skupino za 6 članic, ki jih mora dan za dnem vpeljati v silo žosizma. Z njimi imata sestanke enkrat na teden, vse skupaj prisostvujejo zboru vseh edinic farne družine enkrat na mesec. Voditeljice pa imajo še posebej med seboj razdeljeno delo: ena za tisk, druga za organizacijo, tretja poklicno posvetovalnico itd. Voditeljice imajo mesečno svoje posebne sestanke, vsake tri mesece pokrajinski shod in študijske dneve, vsako leto študijske tedne in duhovne vaje. Toda to so samo mejni kamni dela, ki je v resnici brezmejno in izpolnjuje njihov čas in tovarni in zunaj nje.

Belgija je rodna dežela žosizma, pa tudi vseh drugih katoliških stanovskih gibanj za dijaštvo, kmečko mladino itd. Vzporedno z moškimi gibanji, pa čisto samostojno, gredo gibanja med dekleti, ki obsegajo samo v majhni Belgiji že nad 100.000 članic, ki vodijo stotine organizacij, imajo na desetine svojih glasil, več centralnih domov itd. Glavno gibanje vseh teh organizacij so njihovi študijski tedni. Samo lanske počitnice jih je bilo 16 za razne stanove. Na te »tedne« pridejo redno le voditeljice in bilo jih je povprečno po 400 do 500 na enem. Ako moreš prisostvovati enemu ali drugemu, te objame atmosfera velike delavnosti, enotnega stremjenja in veselega optimizma. Dekleta so, ki vodijo, dekleta predavajo, dekleta organizirajo. Prava šola voditeljic! Na takem tečaju mora vsaka pisati, vsaka govoriti, vsaka moliti — t. j. konec dekleške pasivnosti in sentimentalne komodnosti. Od dekleta čas zahteva tudi svoje. Cerkev po svojih najvišjih zastopnikih budno spremlja in veselo pomaga, saj gibanje prodira in za njo osvaja.

Holandija, ki je v nekem smislu zelo stroga — še danes ne pustijo mešanih zborov na koru in mešanih iger na odru — je vendar pravilno razumela vrednost dobrega dekleškega gibanja za versko in moralno življenje naroda. Četudi so močno raztreseni med protestanti, imajo kat. Holandi vendar pet okrožij. Za južne štiri škofije je močno 40.000 člansko dekleško gibanje pod vodstvom katehistinj s sedežem v Breda. Obiskal sem njihove centrale v Breda, Meersenu in Utrechtu. To so vam palače z neprestanim ven in noter. Tajništva, uredništva listov, knjižnice in čitalnice, povsod pa je kapelica za Najsvetejšim in Marijo. Spodaj nekje pa garaža za avtomobile in dolga vrsta koles, da dekleta hitreje obiščejo fare, svoja društva, poverjenice. Kdo bi si mislil, da je zmožna ženska narava take razgibanosti, take hitrosti v poslovanju, toliko vodilnega dela, ob katerem še vedno ostaja kakor dekla Gospodova. Seveda so potem tudi uspehi lepi. V mestu Rosendaal je na primer 85% vseh deklet organiziranih. V Breda se je letos udeleževalo dekleških večernih tečajev 90 odstotkov vseh gospodičen iz mesta. Vse tiskovine izhajajo v štirih barvah za štiri glavne stanove, voditeljice imajo še svoje posebne liste. Ob vsem temf pa toliko nadnaravnosti in evharističnega duha, da se nič ne bojiš, da jih bo to delo poznanjilo.

Dekleško gibanje na severu ima pa zopet drug značaj. Vodijo ga neke laične redovnice in se imenuje Graat. Njihovo število je kakih 12.000, njihov delokrog so velika mesta (Amsterdam, Rotterdam, Haag itd.). Gibanje je posebno usmerjeno med inteligenco, njegova sredstva vsa moderna, njegove članice iz inteligence, njegovo duhovno središče Tiltelberg pri Haarlemu. V samem Amsterdamu imajo 30 hiš. Nedavno jim je kraljica Viljemina darovala velik grad za počitniške kolonije, duh. vaje itd. Peljemo se z avtom — šofirajo dekleta, obiščejo centralo v Haagu — dekleta imajo manjšo filmsko centralo, pridemo na Tiltelberg — dekleta študirajo nove plesne igre, s katerimi osvajajo javno mnenje. Parkrat je nastopilo že po 10.000 deklet, ki so v tem izpreobrnile mnogo protestantov. Gibanje postaja internacionalno in ima že svoje postojanke v Londonu in Berlinu, ravno pa ustanavlja v Sidneyu v Avstraliji.

In če bi šli pogledat še v druge dežele, bi našli, da je povsod Cerkev razumela važnost in dragocnost dekleškega apostolata posebno danes, ko morajo laiki na pomoč duhovnikom, da bo zopet Kristus zavladal. Iz teh par bežnih vtisov moremo že napraviti zaključek, da je kat. dekleško gibanje za katolicizem v posameznih deželah odločilne važnosti in da ga je treba zato z vsemi močmi podpreti. Dekleta hranijo namreč v sebi vse več apoteotskih zmožnosti kot si mi mislimo, saj nam živi zgledi kažejo, kako velike reči zmorejo. drf.

Pomen in delo dekleških krožkov

Dekleška organizacija (VDK) je bila obnovljena v avgustu 1935. Prosvetna zveza, pod katere okriljem delujemo kot njen odsek, nam je takoj v začetku nudila vso svojo pomoč. Na ustanovnem obnem zboru 2. novembra 1935 si je odbor nadel nalogo ustanovljati dekleške krožke. Odbor je sicer začel vse delo znova, vendar moremo z veseljem ugotoviti, da v mnogih krajih z ustanovitvijo krožka ni bilo dosti truda, ker so dekleta komaj čakala na poziv k skupnemu delu, kajti duh bivše orliške organizacije ni zamrl.

Slovensko dekle naj bo posebno v sedanjih časih čuvarica naših narodnih svetinj; vere in narodnega jezika. Za to delo pa je treba smotnega načrta in združenega dela vseh katoliških deklet, kar nujno zahteva urejeno organizacijo. Danes posameznik nič ne pomeni in nič ne napravi. Le združena, organizirana množica, ki dela za skupen cilj, more in sme upati na uspeh.

Zato je organizacija dekleških krožkov v sedanjih dobi veliko večjega pomena in večje važnosti, kot je bila kdaj prej. Širiti hoče izobrazbo, ki je taka, da ne bo kvarila narodne osnove, tako da bomo vedno bolj Slovence, ne vedno manj!

Zato je naloga VDK:

1. da vcepi svojim članicam smisel za dobrih zdrave krščanske družine; saj verna in zdrava družina je temelj naroda;

2. da pri dekletih skrbno goji narodno izobrazbo in vzgojo, da ohranja narodni jezik, narodno pesem, narodno izročilo, da neguje dobre narodne lastnosti in zmožnosti in da odstranja naše narodne napake;

3. da pomaga svojim članicam tudi v vsakdanjem življenju z gospodinjsko in strokovno izobraz-

bo; kajti tista, ki je v praktičnem življenju spretna in izkušena, in bo imela odločilno besedo tudi pri ostalih vprašanjih, ki se tičejo zasebnega in javnega življenja;

4. da dekletom nudi pošteno veselje in oddih, do katerega imajo največjo pravico. Tako bo v naše domove prišlo več veselja, več sonca in zdravia.

Iz tega je razvidno, kako važne in mnogostranske so naloge naše dekleške organizacije, ki skuša vse to delo vsrčiti v svojih krožkih. Središče krožkovega življenja so sestanki (dekleški večeri), kjer se vrste pod vodstvom krožkovega odbora in duhovnega vodje predavanja, razgovori, praktični pouk in razvedrilo.

Pri predavanjih, ki se ozirajo na razmere današnjega časa in na vlogo dekleta v njem, najde dekletu potrebno vzgojo in izobrazbo, po razgovoru pa se vadi v mišljenju in izražanju svojih misli. Saj se danes deklet čisto znajde v družbi, ki misli drugače kot ona, pa ne zna — čeprav bi rada — svoje prepričanja prav zagovarjati. V krožku dobi deklet tudi sebi primerno in dobro družbo, kar je tudi velikega pomena. Članice se medsebojno vzgajajo in dajejo druga drugi pobudo za lepo in krepno življenje. V dobri družbi mora deklet najti tudi razvedrilo in veselje. Po predavanju in razgovoru so na vrsti razne družabne igre in vesela dekleška pesem zaključek krožkov sestankov.

Poleg tega pa nudi krožkov priložnost za telovadbo, da se dekleta razgibajo in telesno okrepe pri gimnastiki, prostih vajah in telovadnih igrah. Telovadba ima tudi namen utrditi v članicah zavest skupnosti, potrebo discipline in povezanosti s celoto, kar pride do izraza ob priložnosti domačih aka-

demij in proslav, večjih skupnih nastopov, narodnih taborov in mednarodnih mladinskih prireditev.

Le zato, ker dekleški krožki svojim članicam toliko nudijo, je bilo mogoče, da so se v kratki dobi 3 let po obnovitvi tako na široko razmahnilo po vsej Sloveniji. Vidna priča našega dela so vsakoletne prosvetne in telovadne tekme krožkov, prosvetni, organizatorični in telovadni tečaji, proslave cerkvenih, državnih, narodnih in krožkovih praznikov in prosvetni tabori. Najlepši dogodke in obenem najlepši dokaz našega dela pa je bil letošnji Mednarodni mladinski tabor v Ljubljani, ko je šlo v sprevedu 3.500 članic in mladenk in je pri glavni prireditvi nastopilo 1334 članic in 840 mladenk. Naša organizacija si je v tabornih dnevih pridobila ugled in priznanje najvišjih državnih in narodnih predstavnikov in celega naroda.

Vemo, da zunanji uspehi, čeprav smo jih vse, niso glavni namen in edino merilo našega dela. Svoje delo hočemo poglobiti v krščanskem duhu, saj je naše znamenje križ. Zato smo na praznik Kristusa Kralja, Brezmadežnega spočetja Marijinega, Marijinega oznanjenja in Device Orleanske prejemale skupno sv. obhajilo in te svoje praznike hočemo praznovati vedno bolj iskreno. V tesni povezanosti sodelujemo z dekleško katoliško akcijo, in vodstvom vseh slovenskih Marijinih družb. Da se ta povezanost utrdi in pokaže tudi na zunanji, prirejamo danes skupno I. dekleški tabor na Brezjah, kjer naj Marija s svojim Sinom blagoslovi naše delo.

Vse, ki želimo sodelovati pri delu slovenskega katoliškega dekleta za krščansko obnovo našega časa, moramo delati združeno in smotno. Le tako bo naše delo obrodilo bogate sadove!

Dekleta, ki se zavedate svoje dolžnosti do sebe in svojega naroda in ki želite tudi opore in novega ognja svojem prizadevanju: vstopite v naše vrste!

Bog živi!

Kaj pravite?

Filateliste, glasnik jugoslovanske filatelistične zveze, prinaša dopis iz Slovenije v srbskohrvatskem jeziku. Razume se, da jih pošiljajo svojemu glasilu v Beograd naši ljudje, ki svoj jezik tako malo cenijo, da se ga celo pred svojimi brati Srbi in Hrvati sramujejo. Srbi in Hrvati se sami iz tistih naših ljudi norčujejo, ki menijo, da ne smejo z njimi govoriti v slovenskem jeziku, ampak lomijo z njimi tako srbskohrvatsko, ki od nje Srbe in Hrvate ušesa bolijo. Cisto tako, kakor je bilo pod Avstrijo, ko so se naši ljubi Slovenci pred Nemci v nepravilni nemščini spakovali, tudi če so dotični Nemci dobro slovensko znali. Zato bi naše gospode filateliste vladno prosili, naj dopisujejo s svojo zvezo in pišejo v svoje glasilo v svojem materinem jeziku, ki ga ustava sama priznava kot državni jezik. Ali ni smešno, gospod urednik, da vsako leto izhaja toliko lepih slovenskih knjig, ki jih Nemci, Italijani in tudi bratje Srbi in Hrvati prevažajo, pa celo Francozi, Angličani in Madžari, da ne govorim o Čehih in Rusih — pri nas doma pa se dobijo ljudje, in sicer inteligenčni ljudje, ki se v občevanju z jugoslovanskimi sodržavljani ne poslušujejo svojega lastnega, to je slovenskega jezika. Če glasilo neke viteške organizacije dosledno ne pozna slovenskega jezika, se temu ne čudimo, ker ti ljudje načeloma tajiijo svoj oziroma naš narod, ni pa treba, da bi jih še drugi posnemali v tej »viteški« tedenosti samozaničevanja...

— Na Dekliškem taboru na Brezjah bo prodajala svojo zbirko pesmi »Spev tihe doline« naša pesnica Marija Brencičeva. Prav tako se bo tam dobila tudi nova legenda Jože Lovrenčiča »Legenda o Mariji in pastirici Uršiki«. Zbirki pripravila.

— V uršulinskem samostanu v Ljubljani bodo duhovne vaje za učiteljice in tečaj KA. Duhovne vaje se začno 13. avgusta zvečer in se končajo 17. avgusta zjutraj. Vodil jih bo pred. g. p. Josip Preac D. J. Te duhovne vaje veljajo tudi za one učiteljice, ki prihajajo vsako leto na eksercije k uršulinkam. Samostansko predstojništvo jih vladno vabi. Tečaj KA pa traja od 17. do 19. avgusta zjutraj.

— Od 28. julija do 15. avgusta 11 izletov v Trst k opernim predstavam. Sporedi in prijave v vseh biljetarnah Putnika.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josefa« grenčice.

— Avtomobilski izlet po Vipavski dolini do Gorice—Trsta ali do Padove—Benetk, za 2, 3 ali 4 dni: 13.—16., 14.—16., ali 14.—15. avgusta, kakor komu ugaja. Priglasite se takoj za navodila »Družini božjega svetla«, Ljubljana, Sv. Petra napis 17.

— Krajevna Protituberkulozna liga »Gorjanci« v občini Šmihel-Stopiče (okraj novomeški) vladno vabi vse člane in prijatelje gibanja za ustanovitev občnega zbora, ki bo dne 31. julija 1938 točno ob 9 dopoldne v sejni sobi občine Šmihel-Stopiče. — Pripravljajni odbor.

— Pasijonska drama »V času obiskanja« na Brezjah. Gregorinova pasijonska drama »V času obiskanja«, ki jo 13 in 14. avgusta t. l. ob pol 8 zvečer priredi Prosvetno društvo Kropa pred Marijinim svetliščem na Brezjah, bo vsekakor pomemben kulturni dogodek, ki zasluži splošnega odziva in naklonjenosti. Pri predstavi bo nastopilo 130 igralcev. Razume se, da je za tako predstavo potreben ogromen aparat, delo in žrtve. Samostansko predstojništvo na Brezjah spremlja vse priprave z velikim razumevanjem in naklonjenostjo ter je že dovolilo uporabo vseh prostorov, cerkvenih orgel in zvonov in dalo na razpolago žaromete za razsvetljavo.

— Materam. Kako naj ravnajo matere po porodu s svojimi novorojenčki in dojenčki? Priredil dr. Justin. Izdala Slovenska krščanska ženska zveza. Cena 3 din. Plačljivo tudi v pisemskih znakih. Naroča se pri upravi »Vigredis«, Masarykova cesta 12.

— Pastirska koč v plamenih. Te dni je posestnica Mariji Balantičevi iz Praprotnega-Zakala pogorela na Veliki Planini pastirska koč, ki je stala v bližini turistovskega doma. Pastir je popoldne pognal živino na pašo, med njegove odsotnosti pa se je iz napol ugaslega štedilnika razširil ogenj v notranjost koč. Najbrž je v zarjaveli pločevinasti cevi, ki odvaja dim iz štedilnika, nastala razpoka, iz katere je ušla iskra in užgala leseno ogrodje koč. Vsa zgradba je bila naenkrat v plamenih, tako da niso mogli ničesar rešiti iz ognja. Pastirju je zgorela vsa obleka, posoda, postelja in živeč, kolikor ga je premelega. Škoda je le deloma pokrita z zavornalino, ker je bila koč še pred par leti zgrajena.

— Šofer in samovozač. Tako je naslov knjigi, ki jo je spisal inž. Josip Stofla, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, stane vezana 140 din, ima 272 strani ter okoli 300 slik, ki ponazorijo posamezne dele motorja in ostalih delov avtomobila, kar da posebno vrednost tej knjigi. V slovenskem jeziku je to danes edina knjiga, ki temeljito razpravlja o konstrukciji, etreji in vodstvu moderne avtomobila in podaja v splošno razumljivem popisu tudi vse ono, kar mora vedeti vsak šofer, samovozač luksuznih, tovornih avtomobilov ali motociklov. Tudi lastniki motociklov bodo našli v knjigi marsikaj, kar se nanaša na delovanje eno- in dvovaljnega in štiri- ter dvovaljnega motorja. Knjiga je s strokovnega stališča neobhodno potrebna ne le poklicnim šoferjem ampak tudi samovozačem ter onim, ki hočejo šele to postati, predvsem pa naraščajo. Ako bi se vsi vozači avtomobila in motociklov zavedali velike odgovornosti, ki jih stavi nanj policijski zakon, splošni cestni

Tako dober tek vzbuja naravna Rogaška slatina, da so se po zgodovinskih podatkih prebivalci okolice za časa lakote v 30-letni vojni izogibali piti to vodo, ker jim je povzročala prevelik tek.

Tabor Kmečke zveze na Brezjah 7. avgusta

Priglasite se!

Po že dozdej dospelih prijavah moremo soditi, da bo tabor na Brezjah veličastna manifestacija našega kmečkega ljudstva, ki bo ob tej priliki v desetstičnih izpovedalo svoj program. Na podlagi poslanih prijav je Kmečka zveza že zaposlila za primerno ojačenje vlakov in za dva posebna vlaka. Vemo pa, da je še mnogo kmečkih ljudi, ki so namenjeni 7. avgusta na Brezje, a se še niso prijavili. Iz nekaterih krajev sploh še nismo prejeli nobene prijave, čeprav vemo, da bo šlo mnogo ljudi na kmečki tabor na Brezje. Prosimo zato ponovno vse, ki se nameravajo udeležiti našega kmečkega praznika, naj se takoj prijavijo potom domače Krajevne kmečke zveze, ali pa naravnost Kmečki zvezi v Ljubljani, Miklošičeva cesta 17, ker edino na podlagi prijave more Kmečka zveza poskrbeti za zadostno ojačenje vlakov, da ne bo drenaža in zamud.

Spored:

Ob 10.45 dopoldne se bo pričelo sv. opravilo, in sicer v primeru lepega vremena na prostem pred cerkvijo. Za pridigo in sv. mašo sta naprošena oba slovenska prevz. gg. škofa. Ob tej priliki bo tudi blagoslovitev prekrasne zastave Kmečke zveze. Takoj za tem se bo pričelo kmečko zborovanje na trgu pred cerkvijo, na katerem bodo govorili štirje kmečki govorniki, iz vseh pokrajin Slovenije. Na tabor pridejo, če ne bo izrednih zadržkov, tudi naši narodni voditelji. Po taboru boste imeli priliko, ogledati si tudi Bled, kamor bodo udeležence tabora vozili avtobusi po znižani ceni. Nekateri, ki se bodo pripeljali z vlaki že zgodaj zjutraj, ali celo prejšnji večer, pa si bodo Bled ogledali lahko že pred taborom.

Železniške zveze.

V prihodnji številki našega lista in v »Oračut« bodo objavljene točne železniške zveze za vse slovenske proge. Ker bo vozil iz Ljubljane v nedeljo, 7. avgusta malo po devetih dopoldne posebni vlak na Brezje in popoldne nazaj v Ljubljano, bo mogoče udeležencem iz vse Slovenije iti od doma šele v nedeljo zjutraj in se že v nedeljo zvečer vrniti domov. Tako ugodna prilika se vam redkokdaj nudi, zato jo vsi kmečki ljudje, ki imate malo časa, zdaj v čim večjem številu izkoristite!

Reditelji so potrebni povsod, kjer bo večje število udeležencev, da bo mogoče vzdrževati red in da bodo z navesti v pomoč onim, ki niso vajeni potovanja in si ne znajo pomagati v nevarjenih razmerah. Izberite povsod sposobne reditelje, katere pa tudi ubogajte!

Hrane naj vzame kdo le more, s seboj od doma, ker bo v gostinlah na Brezjah velik naval. Dobila pa se bodo sicer tudi tam okrepčila po primernih cenah.

Najvažnejša in podrobna navodila bodo objavljena v prihodnji nedeljski številki, nakar posebno opozarjamo! Izrečite jih in vzemite s seboj!

Tabor Slov. dijaške zveze

Za dijake od 31. julija do 4. avgusta v Ponovičah pri Litiji; za dijakinje od 5. do 9. avgusta v Sv. Juriju ob južni železnici. — Vsi dijaki in dijakinje, ki bi se taborov radi udeležili, pa do danes niso prejeli vabila, naj se do 26. julija javijo na: Slovenska dijaška zveza, Ljubljana, Miklošičeva 5.

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja v nedeljo ob 8 IT pol 9 zvečer »Na električnem stolcu«. V glavni vlogi Spencer Tracy, Virginia Bruce. Dodatek Fox-tednik.

— Vpisovanje v Enoletni trg. tečaj »Hermes«. Temeljito strokovno trgovsko izobrazbo si pridobite na »Hermese«, enoletnem trgu tečaju v Mariboru. Prijavite se čimprej ravnateljstvu »Hermesa«, Maribor, Zrinjskega trg 1. Zahtevajte prospekt! Vpisovanje vsak dan.

— Ob priliki proslave 20 letnice kraljevine Jugoslavije v Rušah je daroval industriale v Rušah g. Pogačnik Hinko 1000 din za revno šolsko dečo v Rušah. Izrekamo mu javno zahvalo za to plemenito darilo, s katerim je dokazal svojo visoko narodno zavednost ter obenem razumevanje za pomoč revni šolski deci.

Dve siroti Vprašajte vso tisto množico ljudi, ki so že videli naš film in povedali vam bodo več kot vsa naša reklama, rekli vam bodo: **Ta film si moraš ogledati!**

Tako lepega in pretresljivega filma že dolgo niste videli!

Predstave ob 17., 19. in 21. **Kino Union** Tel. 22-21

Koledar

Nedelja, 24. julija: 7. pobinkoština nedelja. Kričina, devica mučenica.

Ponedeljek, 25. julija: Jakob (Rado), apostol; Krištof, mučenec.

Torek, 26. julija: Ana, mati Marije device; Valent.

Osebnosti

— P. Dionizij Pristovnik — srebrnomašnik. Danes obhaja v Crešnjicah pri Frankolovem v svojem rojstnem kraju pri Celjanih dobro znani in priljubljeni kapucin g. p. Dionizij Pristovnik 25 letnico mašniškega posvečenja. V mašnika je bil posvečen 26. julija 1913 v Gorici. Jubilant je zlasti deloval kot katehet v Celju, Mariboru, Ptuj, Krškem, kjer si je s svojo ljubeznivostjo, posebno pa z delavnostjo in poštenostjo za čast božjo pridobil vse, da so ga vzljubili. Zlasti priljubljen je bil pri mladini, ki jo zna tako lepo vzgojiti. Na sedanjem mestu v Škofji Loki se je posvetil Franciškovi mladini, Klaricam in križarjem, ki jim je kakor pravi oče. Gorečemu redovniku želimo danes, ko bo zapel v cerkvi svoje rojstne fare v Crešnjicah ob asistenci svojih sobratov in ob navzočnosti drugih gospodov duhovnikov srebrno mašo, prav iz srca, da bi se mnogo let deloval v vinogradu Gospodovem in zdrav dočakal zlati mašniški jubilej!

— Poročil se bo danes g. Franc Križar, tiskarski strojnik Jugoslovanske tiskarne, z gđe. Lino Suštar, zasebno urednico iz Kosez pri St. Vidu nad Ljubljano. Iskreno čestitamo!

DOMAČE IN SLAVONSKE **PARKETE**

VAM DOBAVI IN SOLIDNO POLOŽI

BOKAL A. LJUBLJANA

RESLJEVA 23

— Stoletnico rojstva pesnika Antona Umka Okiškega bodo proslavili, kakor nam sporoča prireditveni odbor, v nedeljo 31. julija na Okiču pri Boštjanju za Savo, kjer bo ta dan prošenje pri podružnici sv. Ane. Po maši bo okoli 11 odkritje spominske plošče na pesnikovem rojstnem domu. Na sporedu je slavnostni govor, ki ga bo imel gosp. Josip Wester, prosvetni inspektor v p., iz Ljubljane; dalje petje in deklamacije Umkovih pesmi ter orkestralne točke, kar vse bodo oskrbele domače moči. Domačini pričakujejo številno udeležbo iz vseh krajev Zasavja, a tudi iz Celja in Ljubljane, tem bolj ker sta Okič in bližnji Topolovce lepi izletni točki. Iz Boštjanja na Okič je pičlo uro hoda. Železniška postaja za Boštanj je Senvica.

— Zahtevajte spored izletov k opernim predstavam v Trstu v vseh biljetarnah Putnika.

Odlčno opere

in dolgo traja (zato je cenejše) naše domače **HUBERTUS**

milol Slovenke, kupujte gal!

— Filatelistična razstava. Na razstavi znamk Filatelističnega kluba Ljubljana, ki bo od 6.—11. avgusta 1938 v Drž. trgovski akademiji na Bleiweisovi cesti v Ljubljani (polovična vozna), bodo med drugimi razstavljeni tudi nagradenci s filatelistične razstave v Pragi leta 1938 in sicer gg.: Slavko Veselič (razstavlja »Slovenijos«), Gregorič (Medjimurska izdaja), dr. Čubriner (zobčanje in natisek »Jugoslavijac«), M. Bruckner (Rdeči križ), A. Kohn (Jugoslavija). Vabljeni na razstavo pa je še g. Zwirger (Pen-klub). Tako bo ta razstava znamk Filatelističnega kluba ena najodličnejših razstav zadnje dobe.

Lahke tkanine — volnen fresco, »tropical«, platno za itd. vroče dneve priporoča trdka **Drago Schwab**

Ljubljana, Aleksandrova cesta 7

Obleke, plašči iz balonske svile, dežni plašči in pelerince vedno v zalogi.

— Obrtna razstava v Rogški Slatini. Od 1. do 15. avgusta 1938 priredi Društvo slov. obrtnikov v Rogški Slatini I. razstavo pohištva in drugih obrtniških izdelkov v prostorih banovinskega zdravilišča v Rogški Slatini. Po zaključku razstave pa bo velika tombola obrtniških izdelkov. Kdor želi razstaviti na tej razstavi, naj se nemudoma prijavi društvu, ali pa Zvezi slov. obrtnikov v Ljubljani, Kolodvorska ul. 25.

— Udeležite se potovanja v Dolomite od 13. do 17. avgusta in v Trst od 13. do 15. avgusta. Prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, tel. 26—45. Vhod iz Prešernove ulice!

— Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto začetkom novembra 1938. Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola traja eno leto, zimska pa dve zimi po 5 mesecev. To zimo, ki pride, se vrši samo II. tečaj. Letos se torej sprejemajo učenci samo v celoletno šolo. Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo po končanem šolanju ostali na kmetiji. Lastnoročno pisane prošnje za celoletno šolo, kolokovane z banovinskim kolkom za 10 din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu čimprej, najkasneje pa do 10. septembra t. l. Prošnji je priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. spričevalo o nravnosti o onih proslilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, 5. izjavo staršev odnosno varuha (banovinski kolek za 4 din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, 6. obvezna izjava staršev ali varuha (banovinski kolek za 4 din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugi štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa, da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev, 7. uradno potrjeno obično o velikosti posestva, o davčnem predpisu ter družinskih in premoženjskih razmerah staršev (kakor številčno stanje družine, posebne razmere. Koliko rede konj, goveje živine, prašičev in podobno. Starost najmanj 16 let in najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovensčine in računstva, katerega so oporočeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po šolskem zdravniku. Mesečna oskrbnina znaša 300 do 75 din, po premoženjskih in družinskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno vnaprej. Prošilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti pod 7. navedeno obično potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

Ne hodite na turo brez Gregoričevega „Borosana“. Zahtevajte brezplačen vzorec v Drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

— Dobrovoljce I. jugoslovanskega polka »Matija Gubec« v Tomsku prosimo, da pošljejo Zvezi dobrovoljcev, podružnica Ljubljana, čimprej svoje naslove, ker je pokrenjena akcija za priznanje dobrovoljstva članom tega polka. Stopimo ob 20-letnici našega osvobodjenja zopet v prijateljske stike in se združimo v že obstoječi dobrovoljski organizaciji! Nadaljnja obvestila sprejmete vsi pisмено z okrožnico. — Skupina dobrovoljcev »Matija Gubec« v Ljubljani.

— Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto začetkom novembra 1938. Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola traja eno leto, zimska pa dve zimi po 5 mesecev. To zimo, ki pride, se vrši samo II. tečaj. Letos se torej sprejemajo učenci samo v celoletno šolo. Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo po končanem šolanju ostali na kmetiji. Lastnoročno pisane prošnje za celoletno šolo, kolokovane z banovinskim kolkom za 10 din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu čimprej, najkasneje pa do 10. septembra t. l. Prošnji je priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. spričevalo o nravnosti o onih proslilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, 5. izjavo staršev odnosno varuha (banovinski kolek za 4 din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, 6. obvezna izjava staršev ali varuha (banovinski kolek za 4 din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugi štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa, da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev, 7. uradno potrjeno obično o velikosti posestva, o davčnem predpisu ter družinskih in premoženjskih razmerah staršev (kakor številčno stanje družine, posebne razmere. Koliko rede konj, goveje živine, prašičev in podobno. Starost najmanj 16 let in najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovensčine in računstva, katerega so oporočeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po šolskem zdravniku. Mesečna oskrbnina znaša 300 do 75 din, po premoženjskih in družinskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno vnaprej. Prošilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti pod 7. navedeno obično potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

promet, varnost do ljudi in živali, bi bilo dosti manj avtomobilskih nesreč, sodnih pravnih in smrtnih primerov. Načrta izpraševalne komisije in šoferskih tečajev je, da izberejo trezne, praktične in sposobne vozače.

Od 28. julija do 15. avgusta operne predstave v Trstu. Informacije in prijave v vseh biljetarnah Putnika.

Boj na življenje in smrt v velikem kriminalnem filmu **Sindikata zločinov**

Kino Matica ob 11, 15, 17, 19 in 21 uri!

— V Službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine od 23. t. m. je objavljen »Ukaz o ustanovitvi poslanstva v Rio de Janeiro«, dalje »Ukaz o ustanovitvi generalnega konzulata v Hamburgu«, »Zakon o konvenciji med kraljevino Jugoslavijo in republiko Češkoslovaško, da se prepreči dvojna obdačba z dednimi taksami s sklepnim zapisnikom«, »Uredba o državnih intervenciji na pšeninem trgu v gospodarskem letu 1938/39« in »Popravek v pravilniku o pobiranjih cestne takse od železniškega prevoza blaga v vagonih tovoriha«.

Še en teden

in mestni trg prijaznega Šoštanja bo odmeval navdušenja zavednih Slovencev. —

Danes teden začetek obrtniške razstave v Št. Vidu

Marijivi in delovni šentvidski obrtniki se že z vso vno pripravljajo na svojo razstavo, ki jo odpro danes leden v šentvidski šoli. Kakor znano, je pokrovitelj te razstave sam ban g. Marko Natlačen, ki bo osebno otvoril razstavo. Ta razstava bo še lepša in še bolj osežna, kakor so bile dosedanje. Obsegala bo seveda v glavnem izdelke glavne šentvidske obrti, to je mizarstva, ter bo razstavljen krasno pohištvo, za katero vlada že sedaj tako med slovenskim kakor med srbskohrvatskim občinstvom veliko zanimanje, ker bodo šentvidski mizarji posekali tokrat kar sami sebe! Na to razstavo že danes opozarjamo. Z razstavo bo združeno tudi žrebanje za srečnega lastnika vstopnice, in kakor čujemo, bo tudi znižana tramvajska vozina do Šent Vida.

Vinarska in kletarska zadruga v Metliki nudi najboljšo **Metliško vino** belo in črno, ki ga je zadruga predelala iz grozdja poznanih gor, kakor Repica, Nova gora, Vidošič in banske trtnice. Vino je prvovrstno in odlikovano na več razstavah. Cene nizke. Pošiljamo ga tudi v lastnih sodih. Gasilske čete dobe vino za svoje prireditve po še posebno ugodnih pogojih. Se priporoča **Zadruga**

Varujmo se prometnih nesreč!

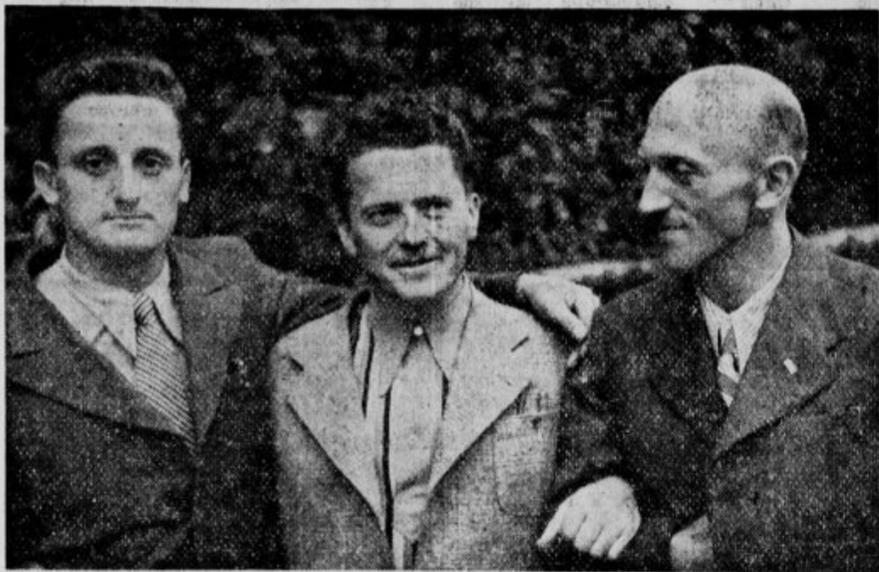
10 zapovedi za voznike vprežnih vozil.

1. Ne vozi tam, kjer je lepše, toda brezpogojno po desni strani.
2. Ne pozabi zvečer luči, zlasti ne pozabi z lučjo označiti obe skrajni meji tovora.
3. Ne spi na vozu, če tudi vedo konji peč domov; za nesrečo odgovarjaš ti, ne konj.
4. Kadar voziš, ne pij opojnih pijač.
5. Ne naloži več in bolj obširno, nego je dovoljeno.
6. Težje natovorjeno vozilo ima prednost, zato se mu umakni.
7. Ne puščaj vajeti na vozu, nego jih drž čvrsto v rokah.
8. Ne puščaj živali (konj) brez nadzorstva.
9. Preglej vajeti in vprego, če so dovolj trdne.
10. Cestni predpisi veljajo tudi zate, zato se jih dobro nauči.

Šmihel pri Novem mestu

Pretekli teden smo parkrat naznanili igro »Skrivnost svete maše«, ki naj bi se vršila v nedeljo, 24. t. m. zvečer pred farno cerkvijo. Zaradi bolezni enega sodelujočih pa smo morali igro preložiti za nedeljo, 31. t. m. ob 8 zvečer. Upamo, da bo občinstvo pravočasno vzelo to preložitve na znanje ter nas drugo nedeljo v še večjem številu počastilo. Predprodaja vstopnic v trgovini društvene blaginječarke gospe Klimentičeve v Novem mestu in v trgovini g. Pleškota v Šmihelu, 1 uro pred prireditvijo pa pred cerkvijo v Šmihelu. Cena: 10, 8, 3, stojšča 3. Udeleženci od drugod naj po možnosti prijavijo svoje udeležence, da vemo rezervirati prostore.

S častno zmago so se vrnili

Naši telovadci po povratku iz Francije: od leve na desno so Janež, Hvale in Varšek

Snoči so se vrnili v domovino Ivo Varšek, Jože Hvale, Karel Janež in inž. Neřima, ki so zastopali Zvezo fantovskih odsekov na mednarodnih telovadnih tekmah katoliške francoske telovadne zveze v Bloisu v Franciji. Sotrudniku našega lista so zmagoviti telovadci takole opisali vtise in svoje doživljanje pri mednarodnih tekmah:

Višek prireditve — 17. julija

Ze zjutraj ob šestih so se pričele najvažnejše tekme za šampionat Francije v dvanajsterboju in za mednarodno prvenstvo v deseterboju ter v peterboju za seniorje. Pri teh tekmah so nastopili tudi naši trije telovadci in sicer Varšek ter Janež v deseterboju, Hvale pa v peterboju za seniorje. Naši telovadci so s svojimi sijajnimi izvajalnji vzbujali v velikem stadionu neprestane ovacije in ploskanje. Pri tekmovanjih v Bloisu je nastopilo v celem 6548 telovadcev; za prvenstvo pa se je pomerilo preko 40 godb s 1500 godbeniki. Vse nastopajoče godbe pa so bile že prej v to finalno tekmovalce izšle kot zmagovalke iz kvalifikacijskih tekem v posameznih okrajih Francije. Telovadnih in športnih tekem so se udeleževali Francozi, Belgijci, Jugoslovani, Arabci in Italijani (iz kolonij). Sodniški zbor je štel okrog 400 sodnikov. Sodili so po francoskem tekmovalnem redu, ki je zelo strog (določa na primer za prijem tal pri odskoku — ničlo!). Tekme so bile ta dan zaključene že ob pol enajstih dopoldne. Nato pa je bila v stadionu sveta maša, ki jo je daroval g. Audoux. Svečani nagovor pa je imel kanonik g. Avaut. Pri tej maši so bili prisotni vsi oblastveni funkcionarji, bili pa so navzoči tudi zastopnik ministrstva za telesno vzgojo podpolkovnik g. Bezoux, zastopnik arm. generala, div. general g. Richter, mestni župan dr. Ollivier, podžupan g. Reibel, Fidoux, Delille in drugi. Med sveto mašo je bilo ljudsko petje, vendar pa je bilo to ljudsko petje mnogo slabše, kot je pri nas. Našim fantom se je zdelo nekoliko nenavadno, ko so videli, da so bili ljudje med sveto mašo v stadionu pokriti; to pa je bilo zaradi suspenza, ki dovoljuje, da smejo ljudje, kadar je posebno vroče, ostati tudi med sveto mašo pokriti. Pri sveti maši v stadionu je bilo navzočih več kot 100.000 ljudi.

Vzorna organizacija mas in prometa

Obred je bil za nastopajoče pripravljen na stadionu. Tod je bila prišla do izraza francoska organizacijska sposobnost: obred za ca 20.000 ljudi! Po kosilu se je začel zunaj mesta oblikovati spreved. Na treh krajih so se zbirali udeleženci, tri mogočne kolone po dobrih 8000 ljudi so s treh krajev začele korakati proti središču mesta, kjer so se združile v eno samo, mogočno, veličastno kolono. Ta velika človeška reka se je pomikala skozi mesto do velike jase, kjer se je ustavila. Tam so organizatorji vse te ljudi z dve sto ogromnimi avtobusi prej kot v eni uri prepeljali na stadion, ki je od mesta oddaljen tri kilometre! Po prihodu na stadion se je pričel glavni nastop. Pri tem nastopu so igrala številne godbe. Spored je bil zelo pester, saj je na stadionski trati hkratu nastopalo tudi do štirideset skupin. Nastopali so Arabci s svojimi bojnimi igrami, Italijani, Belgijci in drugi. Potem so prikorakali v areno mladci, ki jih je bilo več kot 6000. Imenitno so se postavili z vajami s palicami. Za njimi pa so nastopili še člani, 7000 po številu.

Francoska dekliška organizacija — po našem vzoru

Dekliške organizacije Francozi še nimajo, Federacija pa se je pod vtišom mednarodnega mladinskega tabora v Ljubljani odločila, da jo bo v najkrajšem času ustanovila. Za člani so defilirale zastave in prapori, preko 300 po številu — in zopet je bil na čelu naš zastavonoša Varšek z jugoslovansko državno zastavo. Naši zastavi je vse prisotno občinstvo, ki ga je bilo preko 100.000, izkazovalo izredno čast in spoštovanje. Nato so vsi telovadci na stadionu napravili posebno formacijo: vse kolone so se razvrstile tako, da so bile usmerjene k središču, kjer so bile zastave. Potem so dvignili na drog federacijsko zastavo ob navzočnosti in v vencu dveh drugih zastav ter praporov; vse zastave in prapori so federacijski izkazale čast.

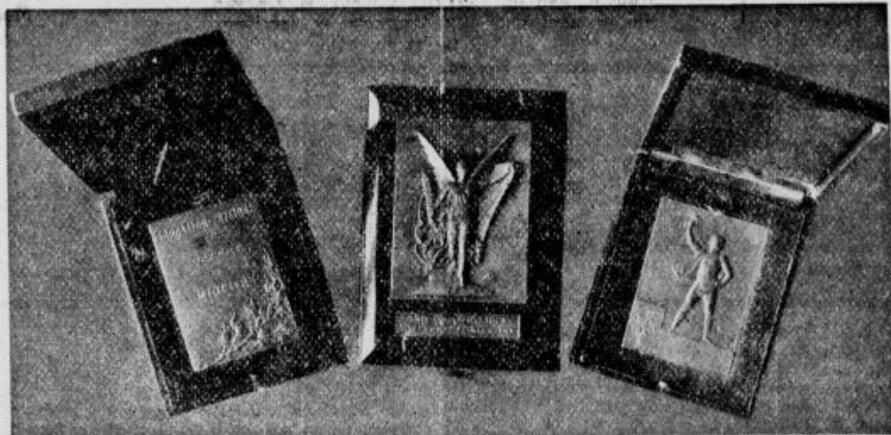
Pozdrav Slovincem

Nato so zvezno zastavo zopet sneli in jo poneli na glavno tribuno, na kateri so bili zbrani vsi odličniki, tako predsednik Mednarodne zveze katoliških telovadcev g. prof. Hebrard, senator Paul Boncour, škof g. Audollent, divizijski general g. Richter je zastopal armadnega generala, komandant mesta, župan g. dr. Ollivier z občinskimi svetniki, belgijski konzul, naš ataše pri pariškem poslanstvu g. Dragislav Radosavljevič in drugi odličniki in funkcionarji organizacij. Ko so zvezno zastavo prinesli na tribuno, se je dvignil bloiški škof g. Audollent. Tega gospoda naši ljudje že dobro poznajo, saj je pred nedavnim spremljal pariškega kardinala g. Verdiera na njegovi poti skozi naše kraje takrat, ko je poloval na evhariistični kongres v Budimpešti. Škof g. Audollent

sporoča po naših tekmovalcih vsem Slovincem svoje najplejše pozdrave, posebno pa pozdravlja »Slovenčevga« urednika g. dr. Kubarja. Gospod Audollent je na častni tribuni povzel besedo ter je v svojem sijajnem izklesanem govoru poudarjal važnost etične vzgoje v zvezi, zvestobo Franciji, katero so v svetovni vojni branili sto in stotisoči članov te francoske katoliške organizacije. Navdušeno je slavil prijateljstvo med Francijo, Belgijo in Jugoslavijo. Ob koncu je poudarjal, da so taki nastopi in prireditve, kakor je bila prireditve v Bloisu, najboljši način za resnično zblizevanje med narodi in državami ter da ti nastopi napravijo neprimerno več kakor vsa diplomatska pota. Po tem nagovoru se je povzpel na častno posebno mesto tehnični vodja tekem g. Girodit in je razglasil izid tekmovanja in naštel imena zmagovalcev.

Francoski prvaki

Jugoslovanski tekmovalci so z nestrpnostjo pričakovali rezultat, ki so ga dosegli v teh velikih borbah. Gosp. Girodit je najprej razglasil, da je postal prvak društev v Franciji Bordeaux, ki je prejel iz rok predsednika g. Hebrarda zvezno zastavo, ki jo nosi vsakoletni zmagovalec na čelu vseh prireditve skozi vse leto. Potem je povedal, da so seniorske športne igre dobili člani L'Escouade Versaillaise, juniorske pa Jeanne d'Arc de Saumur. Prvak Francije v dvanajsterboju je postal Antoine Schindwein, njegov brat Jean je bil zmagal na našem mednarodnem mladinskem taboru v Ljubljani v isti disciplini. Schindwein je na tribuni izročil škof g. Audollent ličen kip, senator g. Paul Boncour pa lep pokal. V peterboju pa je zmagal Meurisse (S. R. S.).

Nagrade, ki so si jih priborili naši tekmovalci v Franciji. V sredi plaketa, ki jo je dobil od ministrstva za telesno vzgojo Hvale, montirana na lepem lesenem podstavku. Varšek in Janež sta dobila enaki zlati plaketi. Desno na sliki vidimo glavno lice plakete z reliefom zmagovalca, na levi pa hrbtno stran plakete z napisom, ki pravi, da je plaketo podaril minister za telesno vzgojo

Maribor

m *Pevci, pevci!* V dobi, ko je bila naša narodna bol največja in je bila naša beseda najbolj zatirana, je bila poleg narodnih voditeljev, slovenske knjige in društev, tudi pesem, ki nas je budila, združevala in navduševala. V pesmi združeni smo v sebi in drugih netili ogenj navdušenja za našo slovensko in jugoslovansko stvar. Zato hočemo tudi s pesmijo proslaviti spomin 20 letnice osvobodjenja na velikem narodnem taboru v Mariboru. Pevci, pevci! Vabim vas k sodelovanju, odgovorite se in pridite. Pevke — sopran in alt — pridite v torek, 26. julija, pevci — tenor in bas — pa v sredo, 27. julija, vsakokrat ob 8. zvečer k pevski vaji na Slomškov trg 20, prtiličje, desno. Vabljeni zlasti člani Maribora pa tudi drugih pevskih društev to- in onstran Drave. Pridite, da združeni v mogočnem zboru Pevske zveze proslavimo veliki spominski dan.

m *Letni občni zbor Vzajemnosti*, društva duhovnikov lavantinske škofije v Mariboru, se vrši v ponedeljek, dne 8. avgusta t. l., v bogoslovni avli ob pol 10. dopoldne, v primeru premajhne udeležbe pa pol ure pozneje pri vsaki udeležbi po naslednjem sporedu: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora, 2. poročilo odbora, 3. poročilo zavarovalnega odseka, 4. volitev odbora, 5. slučajnosti. K občni udeležbi vabi odbor.

m *Maks Furijan nastopi na odru*. Pred dvema letoma je zapustil Maribor eden najtalentiranejših slovenskih igralcev, g. Maks Furijan. Med tem časom je nastopal v Osijeku in v Skoplju, kjer je sedaj angažiran. Gosp. Furijan je prišel na odmor v Maribor, pa ga bomo imeli zopet priliko videti na odru. V prvih dneh avgusta bo uprizoril štiridejansko komedijo belgijskega pisatelja Kistmalkersa »Ljubezen«. Ta komedija se je igrala z velikim uspehom v Belgradu in Skoplju. Predstava se bo vršila v dvorani Ljudske univerze. Ker v tem času ni rednih gledaliških predstav, bo naše občinstvo gotovo z veseljem pozdravilo to priredi-

Uspeh naših

Potem je zadonelo najprej ime našega Varška, nato pa še Hvaleta. Objavljen je bil rezultat, po katerem je zmagal v mednarodnem deseterboju Jugoslovani Ivo Varšek, v peterboju za seniorje za Jugoslovani Jože Hvale. Omenili pa so tudi Karla Janeža, ki je dosegel v deseterboju več kot 90 odstotkov dosegljivih točk.

Naši so dobili vse tri nagrade, ki jih je bilo za te tekme razpisalo francosko ministrstvo za telesno vzgojo.

Za njimi so prišla na vrsto še imena ostalih zmagovalcev v raznih panogah, nakar je bila celotna prireditev končana z defilejem zastav in tekmovalcev.

Zvečer je bila na velikem dvorišču telovadna akademija, na kateri so nastopili z zelo uspelimi vajami tudi Jugoslovani. Po akademiji pa je bil velik banket, ki ga je priredilo vodstvo Federacije. Navzočih je bilo nad 300 oseb. Na ta banket so bili posebno povabljeni vsi štirje zastopniki Jugoslavije ter so sedeli na posebno častnem mestu.

Napitnice ministra Boncourja

Na banketu so bile izgovorjene mnoge zdravice in napitnice. Tako je v prelepem toastu nazdravil predsednik g. Hébrard vsem sodelujočim narodom ter se jim zahvalil za udeležbo na bloiških prireditvah. Pri tej priliki je dejal, da si šteje v posebno čast, da je lahko predsednik Mednarodne zveze katoliških telovadcev, saj je v tej veliki federaciji včlanjena Zveza, ki je dokazala z organizacijo mladinskega tabora v Ljubljani svoje brezprimerno sijajne sposobnosti.

Za njim so govorili belgijski konzul, jugoslovanski ataše g. Radosavljevič, v imenu tiska gosp. Pierre Bardel, v imenu mestne občine bloiške župan g. dr. Ollivier, škof g. Audollent, ki je asociiral imena Belgije, Jugoslavije in Anglije ter jih vezal s Francijo, dalje general g. Richter, ki je poudaril, »da mora biti Stadion poljana Marsac, podpolkovnik g. Bezoux v imenu ministra za telesno vzgojo, na koncu pa senator g. Paul Boncour. Znameniti državnik je dejal, da v naših fantih gleda — kakor je zadnjič Francija gledala v Pragi naše sokolske zastopnike — nad vse ljube in drugim enakovredno zastopnike močne prijateljske države Jugoslavije. Poudaril je tudi važnost vpliva, ki ga ima in ki bi ga moral imeti šport na mednarodne odnose.

Ker so naši tekmovalci drugo jutro morali že na vse zgodaj odpotovati, so se od prisotnih najpristrčneje poslovili in odšli med velikimi ovacijami iz dvorane. Še prej pa so dobili zagotovilo, da bodo na prihodnji tabor v Ljubljano prišli s podvojenim številom udeležencev.

Nazaj v Ljubljano

V ponedeljek zjutraj je jugoslovansko zastopstvo odpotovalo v Pariz, kjer si je ogledalo prostore Federacije in tiskarno, v kateri izhaja »La Croix«, »Le Jeunes« in drugi katoliški časopisi. V tej tiskarni izide dnevno 1.200.000 izvodov, in sicer imajo listi po pet izdaj. V torek so bili priča veličastnemu sprejemu angleške kraljevske dvojice ter vojaške parade, kakor je še niso nikdar videli. V torek zvečer so preko Švice skozi Lausanne odpotovali v Milan in preko Benetk ter Trsta v Ljubljano.

„Vaša polt pozna gotovo samo „sončne dni!“

„Predvsem pozna le eno dobro milo, ki napravi polt gladko in čisto.“

ELIDA MILA

Za vse žene

Elida Favorit

nica v Mariboru, ki jo je g. Ulčar pred 30 leti osnoval, do prevrata je moral veliko pretrpeti zaradi svoje odločne slovenske zavednosti, toda neupogljivo je vztrajal. K lepemu jubileju mu iskreno čestitamo!

m *Revna ženska* je izgubila pred Scherbaumovo pekarno na Glavnem trgu denarnico s 600 din in raznimi računi. Pošten najditelj naj bi denarnico z vsebino vrnil, ker je reva s to izgubo zelo oškodovana.

Celje

c † *Zumer Maks*. V petek ponoči 22. julija je umrl v 60. letu starosti, po daljši bolezni, predviden s sv. zakramenti na kliniki na Dunaju višji davčni inšpektor v p. Zumer Maks iz Celja. Prijateljena pokojnika smo sicer že pogrežali, a iznenadila nas je njegova prehitra smrt daleč od rojstnega kraja in nas užalostila. Pokojnika poznajo Celjani kot vestnega uradnika, vedno vselelega, prijaznega moža. Svojeem je zgradil na hribu sv. Jožefa prijeten dom. Bil je dolgoleten naročnik »Slovenca« in redno je sam prihajal vsak mesec plačevati naročnino. Bil je vedno odločen katoličan in zaveden Slovenec. V tem duhu je vzgajil tudi svoje otroke. Zahajal je redno k sv. maši, pogosto smo ga opazili tudi pri obhajilni mizi. Pokojnika bodo prepeljali v Celje in položili k večnemu počitku na mestnem pokopališču. Čas njegovega pogreba bomo še sporočili. Naj mu sveti večna luč! Hudo prizadetim svojem, posebno ge. soprogu ter otrokom ob težki izgubi naše najiskrenejše sožalje!

KINO DOM

24. in 25. julija: »Božanstvena ženca« (Marta Egert), 26. in 27. julija: »Dobra zemlja.«

Danes ob 10 in 2 matineja: *Ko umolknejo topovi.*

c *Proslava 30 letnice* Godbenega društva železničarjev v Celju bo v nedeljo 7. avgusta.

c *Romanje na Trsat*. Kongregacija gospa pri č. šolskih sestrah v Celju bo poromala v soboto 30. julija ob 9. dopoldne z 41 sedežnim avtobusom na Trsat k Materi božji. Avtobus bo vozil izpred celjskega kolodvora točno ob 9. dopoldne ter peljal skozi Laško, Brežice, Novo mesto proti Trsatu. Prijave za izlet sprejemajo č. šolske sestre. Nekaj mest na avtobusu je še prostih.

c *Prepoved vozarjenja po nasipu Ložnice*. Predstojništvo mestne policije v Celju prepoveduje na osnovi § 3 mestnega cestnega reda vožnjo z vsemi vozili po levem nasipu Ložnice in sicer od mesta preko Ložnice na državni cesti do izliva tega potoka v Savinjo. Vsako kršenje prepovedi se bo kaznovalo.

KINO UNION

Danes: »Deklica iz Trsta« (Jean Crawford, Frauchot Tone). — Matineja: »Azijati.«

c *Okrajni odbor LNP* v Celju se je pred kratkim pri izvolitvi konstituiral takole: Predsednik g. Rado Stokel, podpredsednik g. Anton Horjak, tajnik g. Mirko Presniger, blagajnik in okrož. kapetan g. E. Rupar, odbornika gg. Franc Urh in Stanko Veber.

St. Peter v Sav. dolini

Včeraj smo poročali, da priredi »Savinjski Zvon« koncert. Koncert se vrši v takih okoliščinah, da ga našim ljudem ne moremo priporočati, posebno še, ker se bo tudi plesalo pozno v noč,

tev, saj je ohranilo g. Furijana v najlepšem spominu. Mi želimo g. Furijanu kar največ uspeha.

m *Posojilo za plinarno odobreno*. Na zadnji občinski seji je sklenil mestni svet najeti 2 milijona dinarjev posojila za obnovitev plinarne. Zgraditi se namerava v plinarni moderna komorna peč, ki bo proizvajala plin boljše kakovosti ter bo tudi enostejše obratovala. Posojilo bo dala mestni občini Mestna hranilnica, ki ga je že odobrila. Letošnje jesen bodo že pričeli s tozadevnimi deli, ki bodo do pomladi gotova.

m *Krčmanska ženska zveza* opozarja svoje člane in članice, ki se nameravajo udeležiti romanja k Sv. Roku pri Šmarjah pri Jelšah, da se vrši to romanje v nedeljo, dne 31. julija in ne 7. avgusta.

m *DKW motorje in dvokolesa* dobite pri Ozvatič, Cafova 1.

Pohištvo vseh vrst dobavlja zajamčeno najceneje „OBNOVA“ — F. Novak, Maribor, Jurčičeva 6

m *Umrli* je v Betnavski ulici 18 strojevodja v pokoju Pavilč Franc, star 62 let. Naj počiva v miru. m *Poziv vinskih producentom*. Uprava Mariborskega tedna poziva vse vinogradnike in tudi druge vinske producente, ki nameravajo razstaviti svoja vina na vinski poskušnji letošnje prireditve od 6. do 15. avgusta, da ji v najkrajšem času pošljejo svoje prijave, ker se na zamudnike ne bo mogoče ozirati. Ker je pričakovati letos rekorden obisk tujcev, bo gotovo tudi zanimanje za naša vina zelo veliko. m *30 letnico izvrševanja samostojne obrti* praznuje danes znani mariborski brivski mojster gosp. Boštjan Ulčar. Bila je to prva slovenska narodna briv-

Motocikli BSA novi modeli ravnokar prispeli. Oglejte si jih v trgovini **Justin Gustinčič, Tattenbachova 14**

K mejniku pojdimo, da ga utrdimo!

Po vsej Sloveniji so te dni zablesteli veliki slikoviti lepaki.

Mogočen mejnik v državnih barvah čuva mlado lipo na meji in v senci narodnih zastav se vidijo vrhovi mesta Maribora.

K mejniku pojdimo!
Trdna meja — varna domovina!

Maribor se pripravlja na slavnosti

V Mariboru vlada že veliko vrvenje zaradi priprav na velik narodni praznik. Okrasitveni odbor je zamislil kar najbolj slikovito okrasitev mesta od glavnega kolodvora, po Aleksandrovi cesti, Glavnem trgu, državnem mostu in vse do zborovalnega prostora. Istočasno pa vabimo tudi vse hišne posestnike, da že sedaj mislijo na to, kako bodo okrasili svoje domove. Maribor naj številne goste, ki pridejo te dni na Narodni tabor, sprejme v prazničnem okrasu!

Častni predsednik narodnega tabora — dr. Anton Korošec

Odbor Mariborskega tedna in Odbor za proslavo 20 letnice kraljevine Jugoslavije sta skupno napisala notranjega ministra g. dr. Antona Korošca, da je prevzel za vse prireditve častno predsedstvo. Prevzel je tudi častno predsedstvo Narodnega tabora in obenem tudi slavnostni govor. Kakor smo leta 1918 vsi Slovenci brez ozira na razlike mišljenja in političnega prepričanja enotno nastopili, tako tudi danes vsi kot en mož izpovedujemo v veliki skupni manifestaciji svojo zvestobo kralju in Jugoslaviji.

Sprevod k narodnemu taboru

Na narodni tabor bomo šli v mogočnem sprevodu. Na določenih zbirališčih se bomo zbrali po organizacijah in po skupinah stanov. Polet raznih organizacij, ki nastopajo v sprevodu, bo gotovo vzbudil pozornost nastop raznih stanovskih sku-

Ljubljana

I Krščansko žensko društvo se je hotelo v imenu slovenskega katoliškega žensstva pokloniti papeževemu legatu kardinalu Pacelliju, ko je potoval na evharistični kongres v Budimpešti skoz Ljubljano. Ker se je pa zaradi pozne večerne ure že podal k počitku, so zastopnice izročile abesinskemu nadškofu msgr. Castellanu iz Addis Abebe za emineco šopek vrtnic s poklonilnim pismom. Te dni je prejel Krščansko žensko društvo pismo naslednje vsebine: »Z veseljem sem sprejel želje, ki ste mi jih izrazile v imenu slovenskega katoliškega žensstva za srečen in blagosloven uspeh svoje misije, ko sem nastopal v Budimpešti kot papežev legat. Po povratku sem se odzval Vaši želji ter sporočil sv. očetu izraze Vašega spoštovanja, vdanosti in zvestobe. Sv. oče Vas in Vaše delo obilo blagoslovja. Medtem izjavljam enako vdanost prevdani kardinal Pacelli.«

— Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

I Zaradi udeležbe Ljubljane na narodni proslavi v Mariboru dne 14. avgusta sklicuje mestno poglavarstvo na povabilo odbora za proslavo 20 letnice Jugoslavije v Mariboru sejo zastopnikov vseh ljubljanskih organizacij v mestno zbornico v sredo, 27. julija ob 10 dopoldne. Vabljeni so tudi vse organizacije, ki bi mogoče ne dobile še posebnega vabila. Ker je udeležbo pri proslavi treba organizirati zaradi naročila posebnih vlakov in zaradi drugih priprav, je nujno potrebno, da se seje udeležijo zastopniki vseh organizacij in tudi raznih zavodov. Kakor znano, je s četrtinsko vožnjo po železnici zagotovljena največja udeležba vse banovine na tej splošno narodni manifestaciji v Mariboru.

KINO KODELJEVO Tel. 41-64

danes ob 1/2 6 in 1/2 9, jutri ob 1/2 9 ur.

Kanadski petorčki (Vaški zdravnik)
Taras Bulba Harry Baur

I Na praznik sv. Krištofa, patrona avtomobilistov, v ponedeljek, bo v stari cerkvi sv. Krištofa ob 9 ev. maša z nagovorom za vse vozače motornih vozil in po maši bo blagoslovil vozil pred cerkvijo. Proslavo priredi društvo naših avtomobilistov pod vodstvom svojega predsednika g. K. Jeršina in vabi vse lastnike motornih vozil, da pridejo k sv. Krištofu, da skupno pripravijo varstvo svojega patrona sebe in vse, katere bodo vozili v svojih vozilih. Nesreče motornih vozil se množe, kar kaže, da je vsem varstvo božje moči potrebno. Ta proslava pri sv. Krištofu napreduje iz leta v leto. Vsako leto prihaja k sv. Krištofu več in več vozil, da dobe blagoslov. Obenem je pa namen teh proslav tudi gospodarski. Napredek avtomobilizma je najjasnejši dokaz gospodarskega napredka vsakega naroda. Po vseh državah zato avtomobilisti prirejajo na ta dan velike javne demonstracije po vseh velikih mestih, ker ne mislijo samo na svojo lastno zabavo, temveč mislijo tudi na svoj narod in državo. Proslava naj daje narodu pobudo za ta napredek gospodarstva. Pokaže mu pa naj tudi, ali gospodarsko napreduje ali nazaduje. Zato naj se vsi lastniki motornih vozil, narodno in gospodarsko zavedni, jutri zavedajo svoje socialne naloge, katero imajo, in naj že iz tega vzroka pridejo k sv. Krištofu s svojim vozilom. Vsekdar in povsod in pri vsaki priliki ne mislimo samo nase in svojo zabavo, temveč na koristi naše skupnosti, katere člani smo. Napredek skupnosti je naš lastni napredek, zato za ta napredek vsi pomagajmo in vsi delajmo.

I Prosvetno društvo na Viču vabi vse člane in prijatelje na društveni izlet, ki bo prihodnje nedeljo. Odhod izpred vsike cerkve ob 8 zjutraj. Hrano naj vzame vsak s seboj, ker se ne bomo ustavili v gostilni, temveč v gozdu pod Sv. Katarino.

pin kot Obrtna skupina. Delavska skupina in Kmečka skupina. Vsaka skupina pripravila in organizirala svojevrsten nastop, kakršnih Slovenci še nismo videli. Omenjamo danes kmečko skupino: Razdeljena bo v štiri dele, pomlad, poletje, jesen, zima. V vsakem oddelku bodo pokazali delo kmeta v tem letnem času. Ob sklepu skupine bo pa velika prleška svatba. Vse skupine bodo imele narodne noše in bo zato slikovitost še večja. Ves sprevod k Narodnemu taboru naj vriska od veselja, ker naš narodni praznik je velik praznik domovinske ljubezni!

Prehrana in prenočišča

Odbor za proslavo 20 letnice Jugoslavije v Mariboru ima svoj posebni odsek za prenočišča in prehrano, predvsem za oskrbo skupnega prenočišča in skupno prehrano. Zaradi lažje in hitreje ureditve skupnega prenočišča in skupne prehrane, so posamezne organizacije prevzele to skrb za svoje članstvo. Posamezne organizacije se naj zato točno ravnajo po navodilih, ki jih prejmejo od svojih central.

Udeleženci izven organizacij se naj prijavijo za prenočišče pri občinskem pripravljalnem odboru, kamor bo potem glavni odbor za proslavo 20 letnice Jugoslavije v Mariboru poslal nakaznico za prenočišča, ki jih bo oskrbel po šolah proti pristojbini po 2 din.

Prehrana bo urejena na enak način. Posamezne centrale sestavijo seznam svojih članov, ki reflektirajo na skupno prehrano, in te seznane bodo dostavili našemu glavnemu odboru. Udeleženci izven organizacij pa se naj prijavijo zaradi hrane pri svojih občinskih, pripravljalnih odborih, ki nam tudi pošilja take prijave za skupno prehrano.

Vsa prehrana v Mariboru bo pripravljena po kontroliranih cenah, ki bodo označene na vidnih tarifnih tabelah, po gostilniških lokalih.

Odbor za proslavo 20 letnice Jugoslavije v Mariboru.

I Obrtniki. Kdor želi, da bi pri davčnem odboru zastopal njegove interese član davčnega odbora, naj se obrne na g. Pavliča Viktorja, katerega lahko dobite vsak dan od 8—9 zvečer v pisarni Zveze slov. obrtnikov, Kolodvorska ul. 25.

Dr. Stanko Žvokelj

ne ordinira do 16. avgusta.

I Pripravljalni odbor za XX. jubilejni mednarodni kongres katoliških esperantistov vladno naproša prebivalce mesta Ljubljane, da javijo odboru, koliko sob lahko dajo na razpolago odboru za prijavljence kongresa. Kongres se bo vršil od 6.—11. avgusta v Ljubljani. Prednost imajo sobe s posebnim vvhodom. Navedite v prijavi tudi najnižjo ceno. — Krajevni kongresni odbor, Ljubljana, Resljeva cesta 29.

I Izvrsten kis za vlaganje. Fr. Kham, Kongresni trg 8.

I Instalacijo električne razsvetljave in signalnih zvoncev y vojašnici vojvode Mišiča za proračunsko vsoto 55.061 din je razpisal Tehnični oddelek štaba rukovavca radovav y Metelkovi ulici 2, III. nadstropje. Oglas licitacije je nabit tudi na oglasni deski na magistratu.

Dr. Mira Fink

od 23. julija do 6. avgusta ne ordinira

I Nesreče. Vdova po nadučitelju Ivana Sila, doma v Trzni ulici 64, je v petek proti večeru tako nesrečno padla s tramvajskega voza, ko je ta pristal na Ajdovščini, da je dobila hude notranje poškodbe. — S kolesa je padel v St. Vidu tovarnar Milan Petrič z Tacna. Zlomil si je nogo. Reševalni avto ga je prepeljal v Leonišče. — Na svoji hiši na Jurčkovi poti 55 je popravljajl streho krovski pomočnik Franc Mahne. Med delom je padel s strehe ter si zlomil nogo. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico.

I Mestne počitniške kolonije. Kolonietni mest. poč. kolonij v Poljanah nad Škofjo Loko in Metliki se vrnejo v Ljubljano v sredo, dne 27. julija 1938 in sicer se pripeljejo: iz Metlike deklice z vlakom ob 14.52; iz Poljan pa dečki z avtobusi in sicer v dveh grupah. Prva skupina poljanskih kolonistov, to so oni, ki so se odpeljali v kolonijo zjutraj, se pripelje pred Mestni dom ob 1/4 14, ostali pa ob 19. Starše kolonistov vabi mestno poglavarstvo, da pridejo k sprejemu svojih otrok na glavni kolodvor, odnosno pred Mestni dom.

Primarij

dr. Fr. Derganc
ne ordinira do preklica

Dr. med. Albert Trtnik

zopet redno ordinira.
Aleksandrova 3

Zobozdravnik specialist

dr. Ivan Oblak

ne ordinira do 23. avgusta.

I Tri hude nesreče. Včeraj popoldne se je pred urušinsko cerkvijo ponesrečil 2 letni Demetriji Sorokin, sin brezposelnega ruskega emigranta iz kolonije na Cesti dveh cesarjev. Mati se je usedla na klop v parku, otrok pa se je medtem igral ter zašel na cesto pod tramvaj, ki ga je podrl. Otrok si je zlomil nogo in dobil resne notranje poškodbe. — Na cesti proti Gameljnam je padel s kolesa 52 letni delavec Franc Horvat z Ježice, ki je dobil tudi hude notranje poškodbe. — V železniškem kamnolomu v Sitarjevu pri Litiji je podsolu danes popoldne 44 letnega delavca Franceta Prinčiča. Prinčič je dobil hude notranje poškodbe, med drugim mu je pretrgalo ledvice. Prinčičevo stanje je skoraj brezupno.

Vse dame kupujejo rade

svilo za obleke, perilo i. t. d. pri

I. Trpin-u, Maribor, Vetrinjska 15

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Murmajer, Sv. Petra c. 78; v ponedeljek: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4 in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Poizvedovanja

Izpuščena je bila damska urica od Starega trga do živilskega trga, in prosimo najdijelja, naj jo priinese proti nagradi Pod Trančo 2/III. Zenska, dobro znana, v plavi obleki, velike bele rože v različnih barvah, z belo-sivo ruto, ki je pobrala v soboto, 16. t. m., ob 1/4 11 na Vodnikovem trgu rjavo veliko torbico, naj jo priinese na naslov, ki je bil v torbici. Dobi veliko nagrado.

Danes na tabor

v Radečah pri Zidanem mostu

Tabor v Št. Rupertu

Velik dan, ki ga bo proslavljala vsa Dolenjska, bo 31. julij, ko bo v Št. Rupertu slovesnost ob priliki 30 letnice Prosvetnega društva v Št. Rupertu, hkrati pa tudi proslava 20 letnice ustvaritve Jugoslavije. Tabora se udeležijo osebno g. ban dr. Marko Natlačen. Na dopoldanskem spredu nastopijo odlični govorniki. Popoldne bo nastopila naša mladina in v telovadni spretnosti pokazala neznatljivo moč ter s tem krepko obrambo svoje domovine. V dnevu, ko praznujemo dva pomembna jubileja, se spomnimo burnih priprav za osnovanje naše države, katere prve so se prirejale prav pri nas na Rakovniku na velikem taboru, kjer je narodni buditelj dr. Korošec pričel veliko delo. Izpovejmo, da smo sinovi domovine, junški branitelji države in zvesta opora mladega vladarja.

Tabor v Hotedršici

V nedeljo, 31. julija gremo v Hotedršico, kjer bo prosvetni tabor, združen s proslavo 30 letnice Prosvetnega društva. Prireditve bo celodnevna. Vabimo vsa bratska društva. Fantovske odseke in Dekliške krožke. Zjutraj ob 5.30 budnica; ob 9 sprevod skoz vas, nato, sv. maša na proslavi, katero bo daroval g. kanonik dr. Zerjav iz Ljubljane. Po maši zborovanje. Popoldne ob 3 javni nastop na vrtu g. Zelenca, nato prosta zabava. Sodeluje godba Prosvetnega društva iz Logatca.

Obiščite 7. mariborski teder

od 6. do 15. avgusta 1938

Polovična vožnja na železnicah od 4. - 17. avg. 1938
Veliki narodni tabor dne 14. avgusta 1938. Jubilejna kulturna razstava ob priliki proslava 20 let. Jugoslavije v Mariboru

Velika gospodarska in kulturna revija

Industrija - Tekstil - Trgovina - Obrt - Kmetijska razstava - Razstava cest - Tulsokoprometna razstava - Fotoamaterska razstava - Filatelistična razstava - Gostinstvo - Vinska pokušnja - Zenska ročna dela - Razstava narodnih noš iz vseh kraljev držav - Razstava »Nanos« - Cobajarska razstava - Razstava malih živali - Koncerte in gledal prireditve - Sportne prireditve - Vesel. park na razstavišču itd.
Mariborski otek, najljubše kopalnice v Jugoslaviji... Zeleno, romantično Pohorje... Vinerodna Slov. gorice... Gostoljubni, lepi Maribor — Vas vabijo!

Ob dvojnem jubileju bočkega župnika

Bočna, 22. julija 1938.

Te dni je dopolnil župnik v Bočni g. Jakob Kilak osemdeset let svojega življenja in obhajal petdesetletnico svojega blagoslovljenega dela v vinogradu Gospodovem. Cestital sem mu in želel še mnogo let. »Zdaj mi ostane samo še dvoje: kes obuditi in dolgove poplačati, da bom z Bogom spravljen in z ljudmi. Ono drugo pa: kakor je božja volja.«

Božja volja, to je za g. župnika tako nad vse značilna beseda, ki mu pomenja ves njegov program in edino življenjsko vodilo. Ves v njo predan sprejema vse: trpljenje in veselje kot dar iste dobrotne božje roke.

Za njegov dvojni jubilej mu je fara vso svojo vdanost prelopo dokazala. Kakor ene duše in enega ljubečega srca se je zbrala ob njem, da mu po svojih zastopnikih izroči pomenljiva darila in izreče najlepša voščila. Spričo tolike ljubezni ni našel besed primerne zahvale, še g. župnik Šlander je mogel v njegovem imenu izreči samo: »Ljubezen za ljubezen«. Bočna še ni zlepa doživela kakega praznika tako s srcem, kakor njegovo zlato mašo, pri kateri mu je bilo ob strani 19 duhovnih sobratov.

Kljub svojim stvim letom se še z mladostno vne- monima za katoliško snovanje. Fantovskemu odseku daje sobo v župnišču na razpolago in v svoji delavnosti še vedno vprašuje: kako in kaj bi?

Največje njegove ljubezni pa so deležni otroci. To mi je postalo jasno tisto uro, ko mi je dejal: »Danes pojdem zadnjikrat v šolo«. Koliko bridke žalosti je bilo zakrite v teh besedah. Otroci to čutijo, zato kar uporno govore: »Če pride drugi, še v šolo ne pojdemo!«

Vem: to ni slika njega duhovnika, ne njegovega dela. To bo pisal drugi drugič. Kdor je tako kot on delal v službi Gospodovi petdeset let, je pač vreden drugačnih besed. Ker pa teh, skromen kakor je, noče, naj je to dovolj.

Naj bo božja volja, v katero je vdan, da bo še in še s svojo ljubeznijo med nami naša srca razvema- lal.

Knobleharjeve slovesnosti v Škocijanu pri Mokronogu

Znamenje kulturne zrelosti naroda je, da ohrani svoje velike moze v živem spominu in jim izkazuje primerno spoštovanje. Gotovo tudi naša veliki misijonar in znanstvenik dr. Ignacij Knoblehar ni na zadnjem mestu med tistimi, ki zaslužijo to spoštovanje. Naš narod je v resnici ohranil tega moža v trajnem spominu in mu ponovno dokazal svoje priznanje in spoštovanje. Posebno se je v tem oziru izkazala njegova rojstna župnija Škocijan pri Mokronogu. Že od l. 1867 krasiški škocijansko župno cerkev lepa Knobleharjeva spominska plošča. L. 1929 pa so njegovi rojaki z velikimi slovesnostmi odkrili spominski napis na Knobleharjevi rojstni hiši poleg župne cerkve. Letos, ko obhajamo 80 letnico Knobleharjeve smrti, pa hoče Škocijan zopet pokazati, kako cenijo svojega velikega rojaka. V ta namen priredi v nedeljo, 14. avgusta in na praznik, 15. avgusta velik versko-misijski tabor pod imenom »Knobleharjeve slovesnosti«. Prvi dan bodo slovesnosti v Škocijanu samem, drugi dan pa na Stopnem, prijaznem gričku v bližini, kjer stoji znamenita božjepotna cerkev Matere božje, v kateri je Knoblehar pridigal ob svoji vrnitvi iz Afrike. Prireditve bo pod pokroviteljstvom in s sodelovanjem Duhovniške misijonske zveze in Družbe za širjenje vere.

»Knobleharjeve slovesnosti« v Škocijanu bodo letos največja misijonska prireditve. Pozivamo vse prijatelje misijonske misli, da se slovesnosti udeležijo, posebno pa so dolžni obiskati prireditve vsi Dolenjci in tako počastiti spomin svojega velikega rojaka.

Še o toči na Bizeljskem

Poziv javnosti!

K raznim časopisnim poročilom o vremenski katastrofi na Bizeljskem moramo dodati še marsikaj, kar je bilo v prvotnih vesteh netočno ali pomanjkljivo objavljeno. Predvsem je cenitev uničenega vinskega pridelka z 12.000 hl mnogo premlajna. Bizeljska občina sama ima namreč približno 1000 ha vinogradov, od katerih je dobre tri četrtine popolnoma uničenih. Po prvotnih izglelih letine bi se bilo pridelalo v letošnjem letu povprečno najmanj 45 hl na 1 ha, iz česar sledi, da je bilo po toči uničenih okrog 35.000 hl pridelka, kar znači ob skromnem računu okroglo 10 milijonov din škoda ne glede na to, da je vsled neverjetnih poškodb na lesu trta še za nadaljnji 2 leti obsojena na životarjenje. Nič manjše niso poškodbe na drugih kulturah. Za primer navedemo le sadonosnike posestnika dr. Slavika, kjer je blizu 1000 mladih sadnih dreves popolnoma uničenih, ker je na njih toča odrgnila vse lub in polomila krone. Umljivo, da je tudi ves sadni pridelek uničen. Če pristejemo k temu še škodo na poljih, vrtovih in poslopljih, znaša stvarno cenjena škoda samo na Bizeljskem najmanj 15 milijonov dinarjev! Da je tukaj pomoč nujno potrebna, ni treba poudarjati! Kralj. ban. uprava je sicer pokazala dobro voljo in takoj nakazala občini din 33.000 ter razen tega dobavila semensko ajdo in proste vozovnice za koruzo, kar pa

je le kaplja v morje bede, ki se je razlila nad prej cvetočo pokrajino.

S svojo znano marljivostjo so se po katastrofi lotili vinogradniki dela, da bi s škropljenjem in uravnavanjem po nalivu razrite zemlje rešili, kar se rešiti da. Toda nič čudnega, da marsikateremu trpinu sredi dela omahne roka, ko vidi revež straholno razdejano okrog sebe. In če bi pri tem mislil na zimo, ko bodo lačni in polnagi otroci prosili kruha, bi pač moral obupati!

Da bi pomagal v največji bedi, se je ustanovil v občini odbor z gg. župnikom, predsednikom občine in šolskim upraviteljem na čelu, ki naj zbira prispevke in organizira pomoč za zimo. Za obdelovanje zemlje v prihodnjem letu pa je neobhodno potrebno, da priskoči na pomoč država z brezobrestnim ali vsaj nizko obrestovanjem dolgoročnim posojilom, katero edino bi rešilo polne gospodarske propasti bednega vinogradnika, ki ne bo imel za obdelovanje ne denarja ne kredita.

V svrhu najnujnejše pomoči se pa obrača omenjeni odbor tem potom na javnost s prošnjo, da vsak pomaga po svoji močisti in ne zavrne položnice, ki jo bo v ta namen prejel.

I. Brvar, župnik. — J. Skof, župan.
G. Pečnik, šolski upravitelj.

Začetek mednarodnih tekem z letalskimi modeli

Francoski model eno uro v zraku

Ljubljana, 23. julija. Danes ob 9. dopoldne so se na slovesen način začele mednarodne letalske tekme. Za odlične goste je bila pripravljena posebna tribuna, okrašena z zelenjem in državnimi zastavami. Pokrovitelj mednarodnih letalskih tekem Nj. Vel. kralja Petra II. je zastopal brigadni general Zivojin Pavlovič. Predsednika Aerokluba Nj. kralj. Vis. kneza namestnika Pavla je zastopal podpredsednik Aerokluba inž. Tadija Sondernayer, ministra vojske in mornarice je zastopal poveljnik 16. topničarskega polka, polkovnik M. Lukane. Pri otvoritvi je bil navzoč komandant zrakoplovstva general Simović, ban dr. Marko Natlačen in za mestno občino mestni svetnik, podpolkovnik v pokoj, Andrejka. Navzoči so bili tudi predsednik ljubljanskega Aerokluba, načelnik finančnega oddelka banke uprave dr. Orel Filip, dolgoletni bivši predsednik Aerokluba g. Drago Hribar, i. dr. Na prostoru pred tribuno so po vrsti prikorakale tekmovalne skupine in se postavile vsaka poleg svoje zastave.

verom in jugom. Sedaj smo dobili še novo zvezo, ki nas veže z Belgradom. Slovenci pa tudi zaslužimo, da se da našim prizadevanjem priznanje. Saj je bil prvi jugoslovanski letalec Slovenec Rusjan in njegova srčna kri je pred petnajstimi leti prva poškrbala petine Kalimegdana. Danes, po dvajsetih letih svobode, lahko s ponosom gledamo na uspehe, ki dokazujejo, da žrtve niso bile zaman. S ponosom lahko pokažem na uspehe, ki smo jih dosegli v motornem in posebej brezmotornem letalstvu. Danes smo lahko ponosni na to, da se zbira v Ljubljani izbrana mladina iz tako rekoč vsega sveta: Evrope, Azije, Amerike in Afrike.

Začetek tekmovanj

Po govoru so se začela tekmovanja. Posamezne države so nastopile s sledečimi skupinami: Velika Britanija: 6 tekmovalcev in 12 modelov; Nemčija: 6 tekmovalcev in 12 modelov; Amerika: 2 tekmovalca in 6 modelov; Českoslovaška:

Slovenski tekmovalci: Petek, Zajc, ki tekmuje za Združene države ameriške, in Cenčič, član ZFO.

Pozdravni govor je imel inž. Tadija Sondernayer. V svojem govoru je poudaril važnost modelarstva za širjenje letalskega duha in za vzgojo novih letalcev.

Podpredsednik FAI je v svojem otvoritvenem govoru pozdravil najprej zastopnika Nj. Vel. kralja Petra II., zastopnika Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in ostale zastopnike ministrov in javnih korporacij. V svojem govoru je poudaril, da predstavlja graditev modelov predhodnico v zrakoplovni tehniki. Graditev modelov pa nima samo tehničnega, ampak tudi psihološki pomen. Pokazalo se je namreč, da je graditev modelov za učečo se mladino najlepša in najprivlačnejša zabava, od ranih nog do popolne zrelosti. Po vseh državah se število modelirjev veča in je to število že danes tolikšno, da predstavlja v zrakoplovstvu element, od katerega more zrakoplovstvo pričakovati pomoč za svoj daljnji razvoj.

Mednarodna zrakoplovna federacija, ki obstaja že 39 let, je pred dvema letoma osvojila »modelarstvo« kot posebno disciplino poleg jadralnega in motornega letalstva.

Ni si mogoče predstavljati zrakoplovstva brez širokega zanimanja mladine. Čim večje je zanimanje, tem stabilnejša je zgradba.

Na koncu se je posebej zahvalil visokemu pokrovitelju Aerokluba Nj. V. kralju Petru II. in Nj. kralj. Vis. knezu namestniku Pavlu ter kraljevskemu domu za podporo in razumevanje.

Član ZFO Jelko Cenčič s svojim modelom.

Nato je otvoril tekme brigadni general Pavlovič, ki je v svojem govoru pozdravil vse delegate soudeležencev držav. Poudaril je tudi veliko važnost tekmovanja. »Tekma v izdelovanju modelov ima plemeniti cilj: da mladino, to je tiste, ki jim svet ostane, vneme in navduši in že zgodaj pripravi za bodoče zrakoplovce. Jugoslavija je srečna, da vas vidi v svojem srcu, v beli Ljubljani, da vas vidi duhovno združene v veliki mednarodni zadruzi, zbrane iz vseh držav pod eno zastavo za osvojenje zraka.« Vojška godba je nato zaigrala našo himno, ki so jo vsi navzoči poslušali stoji.

Na govorniško tribuno je stopil nato mestni svetnik G. Andrejka, ki je zastopal župana g. dr. Adlešiča, ki mu je bolezen preprečila udeležbo. G. Andrejka je izjavil, da se Ljubljana čuti počaščen, da je kot prva izbrana za mesto, v katerem se bodo vršile tekme. Poudaril je tudi, da se je Ljubljana vedno trudila in mnogo žrtvovala za napredek letalstva, saj je oskrbela Aeroklubu lepo letališče, ki ga še vedno pomaga vzdrževati. Ze Napoleon je dejal, da leži Ljubljana v srcu Evrope. Bele ceste so jo že tedaj vezale z daljnimi kraji. Danes mora Ljubljana poskrbeti tudi za letalsko ceste. Letalske proge jo vežejo že s se-

4 tekmovalci in 12 modelov; Egipt: 2 tekmovalca in 1 model; Madžarska: 3 tekmovalci in 8 modelov; Švica: 3 tekmovalci in 5 modelov; Francija: 5 tekmovalcev in 9 modelov; Bolgarija: 3 tekmovalci in 2 modela; Turčija: kot opazovalec; Jugoslavija: 10 tekmovalcev in 12 modelov.

Otvoritev samo in tekmovanja je prenašala ljubljanska radio oddajna postaja. V sredini letališča je bil startni prostor, kjer so startali pod nadzorstvom startne komisije. Komisija, ki je ocenjevala rezultate, je poslovala na posebnem visokem odru.

Veš dopoldan mladi letalci niso imeli posebne sreče. Kljub temu so vztrajali na vročem soncu z navdušenjem, ki je lastno samo mladini. Okoli poldne pa so nas presenetili Francozi z modelom, ki je letel 13 minut 29,2 sekunde in pristal za gozdličkom onkraj letališča. Kmalu na to so ta čas izboljšali Angleži z nekaj nad 13 minutami. Mislili smo, da bo pri tem ostalo, saj so to že sijajni rezultati, če pomislimo, da je francoski rekord 14 minut letenja. Toda Francozi so nam pripravili novo presenečenje. V opoldanskem odmoru je ob pol 3 startal francoski avijon brez komisijske kontrole. Dvigal se je vedno višje in višje. Gledalci so ga zasledovali nad eno uro. Potem se je model skril za oblaki. Poveljnik civilnega letališča g. dr. Rape je takoj sedel v svoj avijon in odletel za modelom. Francozi so bili nad svojim uspehom navdušeni, čeprav je vprašanje, kako bo komisija, ki je šele pozneje prišla na teren, ocenila njihov uspeh. Od tekmovanja si še mnogo obetajo. Ko to poročamo, imajo največ upanja, da si priborijo prvo mesto Angleži in Francozi.

Tekmovanja bodo trajala še ves jutrišnji dan. V ponedeljek se bodo gostje odpeljali na Bled in v Bohinj. Razdelitev nagrad bo v ponedeljek v Park-hotelu na Bledu, kjer bo Osrednja uprava jugoslovanskega Aerokluba priredila vsem udeležencem banket.

Spored za nedeljo in ponedeljek

V nedeljo, 24. julija:
Ob 8. odhod z avtobusom na letališče.
Ob 9. tekme.
Od 13.—15. kosilo na letališču.
Ob 15. nadaljevanje in konec tekem.
Odhod z avtobusi v hotel Metropol. Večer prost.

V ponedeljek, 25. julija:
Ob 7. odhod z avtobusom na Bohinjsko jezero.
Ob 12.30 kosilo v Bohinju.
Ob 15. odhod na Bled.
Ob 21. banket in razdelitev nagrad v Park-hotelu.

Šoštanj vabi, tabor kliče!

Vsi na plan za vero in narod! 31. julij bodi nam v veselje in ponos!

Št. Vid nad Ljubljano

Vsem, ki so ob priliki proslave naše 50 letnice na kakršenkoli način sodelovali, najiskrenejša zahvala. — Gasilska četa.

Zagorje

V nedeljo 31. julija priredi tukašnji fantovski odsek na prenovljenem stadionu svoj letni telovadni nastop. Prebivalstvo opozarjamo na to prireditve našega agilnega fantovskega odseka ter ga vabimo k čim številnejši udeležbi.

Iz Francije je prispelo poročilo, da se je hudo ponesrečil v tamošnjih rudnikih Nučič Andrej. Njegova žena je ravno pretekli dne odpotovala za njim.

Msgr. Bernard Polak O.T. biseromašnik

Danes stopa v župni cerkvi v Ormožu pred oltar bivši križanski prior Bernard Polak, da izreče Vsemogočnemu svojo zahvalo za dolgih 60 let, ki jih je preživel v duhovniški službi. Biseromašnik p. Bernard se je rodil v Životicah na Moravskem v učiteljski družini, ki je bila bogato bladoslovljena z otroki. Oče je imel posebno veselje v tem, da je vsakemu otroku dal krstno ime z začetnico A. Našega biseromašnika so krstili za Antona. Od številnih otrok sta postala dva duhovnika, eno deklo pa redovnica-učiteljica. Naš Anton je bil po končani gimnazijski maturi sprejet kot fr. Bernard v križevniški red ter je študiral bogoslovje na univerzi v Inomestu. Temperamentnega in zelo idealnega mladega duhovnika je red poslal najprej v pastirstvo na nekatere župnije v olomuški škofiji, nato v Breže na Koroško in slednjič mu je poveril vodstvo novincev za češko provinco. V teh službah mu je poteklo 25 let.

Leta 1897 je obnovil križevniški red konventualno življenje med svojimi duhovniki v Sloveniji. Ta naloga je bila poverjena pred 40 leti p. Bernardu, ki se je iz Moravske preselil v Ljubljano, kjer se je v največjo požrtvovalnostjo lotil težavnega posla. Najprej je bilo treba naučiti se slovensčine. Prezidal je staro poslopje križanske komete, otvoril v njej dijaški konvikt za redovni naraščaj, sam je vodil prve novince ter je posvetil vso ljubezen in gorečnost lepi službi božji ter spovednici v križanski cerkvi. Skoro 25 let je v tem poslu preživel v Ljubljani. Vedno skromen, do sebe neizprosno strog, pri vsakem poslu na minuto točen, sleherni dan v spovednici, delaven kot mravlja. Kot takega so v Ljubljani cenili vsi, ki so ga pobliže poznali.

Težke povojne razmere so bile krive, da si je želel mirnejšega delokroga. Od leta 1921 živi pri redovnih sestrah v Ormožu, kjer se ves žrtvuje izobrazbi sestrskega naraščaja, obenem upravlja z mladeniško živahnostjo ondodno redovno bolnišnico. Do danes je ohranil biseromašnik čudovito svežost duha in telesa. Vse življenje šibak, je dočakal vendarle visoko starost 85 let. Zmerno in vedno delavno življenje mu je pomoglo do tako častiljivih let.

Vzornega duhovnika in redovnika spremljajo danes njegovi redovni sobratje in številni častilci k oltarju s pristrčno željo, da ohrani Bog častiljivega biseromašnika svežega in zdravega do najskrajnejših meja.

50 letnica prve nove maše na Brezjah

Danes poroka na Brezjah ni nič posebnega. Iz vseh krajev Slovenije romajo stotine in stotine parov na Brezje, da se poroče v tako priljubljeno cerkvi. Tudi nova maša na Brezjah ni več nekaj povsem izrednega, dasi je razumljiva želja sorodnikov in tudi novomašnikov da se vrši lepa slovesnost v domačem kraju. Prva novomašnika, ki sta začela svojo duhovniško pot na Brezjah, sta bila sedanjí zlatomašnik Matija Slak, o čigar zlati maši smo že poročali, in naš Janez Ev. Krek. Dne 23. julija je minulo od tega 50 let. Slak in Krek sta namreč v četrtem letniku bogoslovja stanovala v isti sobici ljubljanskega semenišča. Zelo dobro sta se razumela. Da bi bila med njima vsaka needinost nemogoča, sta se domenila, da v spornih vprašanjih odloča med njima krajcar. — Vrgla bosta krajcar in ta bo pokazal, čigava volja bo obveljala. Novo mašo sta hotela imeti prav na tistem, tako da bi drug drugemu stregla. Nikomur nista hotela povedati, kaj je bosta imela. Odločila sta se bila za Brezje, kjer do takrat ni bilo še nikdar nove maše. Nazadnje sta stvar morala vendar sporočiti župniku v Mošnjah, kamor je spadala takratna stara cerkva na Brezjah. Ta je bil prav vesel; želel je, naj bo ena maša peta. Kdo bo pel novo mašo? Krajcar je odločil za g. Slaka, ki je torej pristopil prvi k oltarju. Tedaj vpraša g. župnik Majer, kdo bo pridigal. Odgovor se je glasil, da ni nikdo zaprosen za pridigarja. To pa se je zdelo g. Majerju že preveč preprostosti in je rekel: »Pridiga pa mora biti, če ne govori drugi, bom pa jaz.« In je šel po prvi maši na praznično in je govoril. Nato je pristopil k oltarju Krek in je daroval tihó mašo... (Koledar Mohorjeve družbe za 1919, str. 88.)

Tudi za petje med novo mašo ni bilo nič posebnega. Ker pa je bil na tej novi maši tudi tri-glavski župnik in komponist Jakob Aljaž, je on oskrbel petje med novo mašo in med obedom »pri Janezku«. Vzradošena Krekova mati se mu je zahvalila s tem, da ga je na Otočah ob slovesu ob odhodu vlaka vprilo vseh romarjev — poljubila. Svojo prva daritev je daroval Krek v namen

Blagoslovitev novega Prosvetnega doma v Komendi

Dne 31. julija bomo v prizjazi Komendi pod Kamniškimi planinami obhajali praznik. — Prevzvišeni škof g. dr. Gregorij Rožman bo blagoslovil novi dom, ki bo dal komendski mladini prepotrebne prostore v telesno, kulturno in socialno rast.

Vsemu dosedanjemu delu je dajala okrilje cerkvena dvorana, ki je bila zgrajena l. 1909. Mogočen razvoj, ki ga je napravila naša prosveta v 30 letih, je dal tej dvorani pečat zastarelosti, postala nam je mnogo premajhna.

Vodstvu društva je delala ta tesnost velike preglavice. Rast društva je nujno zahtevala novo prosvetno postojanko, razmere, v katerih živimo, pa so to nujnost zavirale. Neumornemu delu, nekateri trdijo strmic naših mož z banskim svetnikom g. Streinom na čelu se je treba zahvaliti, da bo dom zgrajen.

Načrt za novi dom je napravil stavbenik gosp. Belčijan, ki dom tudi gradi. Odlika novega doma, ki bo prav gotovo najlepši v Sloveniji, je, da je načrt zanj napravil aktivni društveni član. Krasnava z vodovodom, lepa prostorna dvorana s centralno kurjavo, velik oder, prostori za seje, knjižnico, hranilnico, godbo, čitalnico, higienska telovadnica, kopališče, prostor za gospodinjstvo šolo in okrepčevalnico ter letno telovadišče kažejo, da graditelj do potankosti pozna potrebe in da je eden izmed redkih, ki je pri gradnji doma upošteval razvoj.

Komendska mladina z radostjo pričakuje 31. julij. Vi vsi pa na ta dan pridite v Komendo, da z njo proslavite ta praznik.

Spored se bo razvijal po naslednjem redu: Ob 8. zbiranje udeležencev slovesnosti v Mostah.

Jullo Melni
Vam nudi
Specijalno turško kavo
novo izvrstno mešanico za Vašo turško kavo.
1/2 kg Din 16.—
Danes jo začnemo uporabljati in Vi ji boste ostali zvesti.
Jullo Melni

blažene device Marije in je bil prepričan, da je vzročna zveza med njegovo prvo intencijo in med novim svežim življenjem na naših tleh. (Gl. Krek, Izbr. spisi I 27, II 22.)

Ker imamo letos na Brezjah več prireditev, ki pričajo o novem svežem življenju na slovenskih tleh, naj ne ostane pozabljena 50 letnica nove maše moža, ki je za to novo življenje prosil Marijo na dan, ko se je darovala na Brezjah prva nova maša, in sicer v taki tišini, da niso iskrenega razgovora novomašnikovega z Marijo motile nikaka zunanosti.

Čas je nanesel tako, da bo ekoraž natančno na dan 50 letnice Krekove nove maše na Brezjah dekliški tabor, ena najlepših manifestacij novega svežega gibanja na naših tleh.

Zlatomašnik Ant. Jemec

V samostanski cerkvi šolski sester v Repnjah pri Vodich obhaja danes zlato sv. mašo g. Anton Jemec, župnik v pok. Rojen 8. jan. 1864 v visoki Davči (967 metrov nad morjem), ki je takrat spadala še pod župnijo Novaki na Goriškem in je zdaj samostojna ekspozitura blizu italijanske meje, je študiral ljudsko šolo v Idriji, gimnazijo in bogoslovje pa v Ljubljani, kjer je bil 22. VII. 1888 posevečen v mašnika.

Po novi sv. maši je bil eno leto semeniški duhovnik, nato dve leti kaplan v Senožečah, 4 leta ekspozit v Suhoriji v dekaniji Trnovo na Notranjskem, 12 let župnik v Podlipi pri Vrhniki in 19 let župnik v St. Jakobu ob Savi, kjer je leta 1912 zaradi boleznj na obeh stopih v pokoj in se nato preselil na Primskovo pri Kranju. Tu je kljub zelo slabemu vidu 11 let razen pisarne in uradnih poslov izvrševal vsa dušnopastirska opravila. Od oktobra 1937 pa biva kot domači duhovnik in spovednik šolskih sester v Repnjah. Povsod, kjer je gospod služboval, je bil zaradi svoje gorečnosti in ljudomilosti zelo priljubljen. Skromnemu in ponižnemu gospodu k zlatomašnemu jubileju iskreno čestitamo in želimo, naj mu Vsemogočni da v zdravju dočakati še biserno sv. mašo!

Ormož

Občni zbor podobčine je bil v nedeljo 17. t. m. Z ozirom na nekatere na občnem zboru izrečene netočne trditve pojasnjujemo, da na nepremičnine, ki preidejo sedaj v last podobčine, ni vknjižbe. Pa če bi tudi bila, bi to ne bila nobena nesreča, saj se je denar iz najetega posojila porabil izključno za potrebe teritorija podobčine. Dalje niti večina kot taka niti kak posameznik ni bil proti sodelovanju zastopnikov manjšine pri podobčinskem gospodarstvu, nasprotno smo vedno smatrali tako sodelovanje za dobrodošlo pod pogojem, da gre za poštene in pametne ter sposobne ljudi. Odločno pa smo in moramo biti proti temu, da bi se kot zastopniki manjšine ali pa pod dežnikom kaknega sicer uglednega posameznika vrinili na važna mesta neresni nergači in sploh taki, katerih dosedanje sodelovanje se ne more ravno smatrati kot dobra legitimacija za upravo javnega premoženja in javnih zadev sploh. — Z izidom volitev smo lahko zadovoljni ter upamo, da bo izvoljeno vodstvo podobčine uspešno delalo v njen prosepch.

Ob pol 9. slavnostni sprevod, nato pozdrav in sprejem častnih gostov pred domom.

Ob 9. pridiga in sv. maša prevzvišenega gosp. škofa dr. Gregorija Rožmana na trgu pred farno cerkvi. Po cerkvenem opravilu blagoslovitev doma. Po blagoslovitvi slavnostno prosvetno zborovanje — govori g. minister dr. Miha Krek, predsednik Prosvetne zveze g. vseučiliški profesor dr. Lukman in drugi.

Popoldne ob pol treh litanije v farni cerkvi. Ob pol štirih telovadni nastop — nastopi tudi mednarodna vrsta.

Po nastopu prijateljski sestanek vseh udeležencev na veseličnem prostoru pri domu in v domu. Koncert godbe, petje pevskih zborov, bogat srečolov itd.

Pri ameriških Slovenkah

Iz razgovora z ustanoviteljico Slovenske ženske zveze v Ameriki g. Marijo Prislandovo

Ze tri tedne se mudi v Sloveniji ustanoviteljica in glavna predsednica Slovenske ženske zveze v Ameriki, ki je letos napravila za svoje članice pomemben izlet v staro domovino. Vsega skupaj je letos prišlo iz Amerike okrog 150 članice te organizacije, ki v svojem nad vse važnem narodnem delu med našimi izseljenci v Ameriki neprestano poudarja potrebo čimbolj ozkih stikov s staro domovino. Gospa Prislandova je bila rojena v trgu Rečica v Zgornji Savinjski dolini in je prišla v Ameriko kot mlado dekle. Po 30 letih je prišla obiskat zopet staro domovino. Je še danes pristen

velika pažnja slovenskemu živju. Vsaka podružnica ima izobraževalni odsek, v katerem se izobražuje članice s predavanji in predstavitvami. Prav lepo uspevajo dramatski odseki, v katerih delajo članice z veliko požrtvovalnostjo. Da bi zveza pritegnila tudi mladino, ki je v največji nevarnosti, da v tujem morju pozabi na svoj narod in materin jezik, so bili ustanovljeni posebni športni odseki. V teh vežbalnih krožkih, ki goje deloma tudi telovadbo, se počuti mladina kaj dobro. Ti vežbalni krožki pa so nam prinesli tudi že čisto javno priznanje, saj članice nastopajo v lepih, enotnih krojih. Pri vseh večjih manifestacijah sodelujejo v krojih in tudi drugi jih že poznajo in jim navdušeno vzklikajo »Živio Slovenke«. Starejše članice nastopajo ob takih priložnostih v lepih narodnih nošah, ki zbuja splošno priznanje. — V socialni smeri pa moramo omeniti, da je zveza uvedla tudi posmrtnino in za vsako umrlo članico izplača njenim svojcem 100 dolarjev. Če upoštevate, da je mesečna članarina le 25 centov, t. j. le dobrih 10 dinarjev, kar pri nas res ni mnogo, potem vidite, da tudi gmočno zveza svojih članic ne obremenjuje. Pač pa v posameznih podružnicah mnogokrat požrtvovalno skrbe za medsebojno pomoč. Zveza pa čisto priskoči članicam, ki so bile kakorkoli prizadete, na pomoč z gmočno podporo. V podružnicah so osnovani posebni gospodinjski krožki, ki pomagajo širiti potrebno izobrazbo in usposobljenost v gospodinjstvu. Važno je delo šivalnih krožkov, v katerih se zlasti dekleta urijo v vseh spretnostih. Izdelke navadno prodajajo, izkupiček pa prepustijo požrtvovalno blagajni podružnice. Za zabavo

služijo še krožki za kegljanje, v katerih sodeluje staro in mlado. V teh krožkih, ki prav posebno pospešujejo družabnost in medsebojno spoznavanje, pa je dana sleherni članici možnost oddiha in zabave.

»Ali bo letošnji tako številni obisk članice zveze v stari domovini imel tudi kaj vpliva na nadaljnji razvoj organizacije in njeno delo?«

»Ni dvoma, da je zveza z izletom v staro domovino v marsičem poživila zanimanje za stari kraj. Pa ne samo to. Najmanj pol leta bodo naše podružnice v Ameriki uspešno izrabljale vse to, kar bomo prinesli iz stare domovine. Zveza je namreč kupila 2000 čevljev ozkega filma in po vseh krajih Slovenije, katere smo obiskale pod vodstvom g. L. Zakrajška, ki mu je pripadla tehnična stran potovanja, so bili najlepši prizori, motivi in pokrajine filmani. S temi filmi bo omogočenih veliko številno zanimivih predavanj, ki si jih gotovo ne bodo udeležile samo naše članice. Zveza si namerava nabaviti tudi film o slavnostih ob priliki veličastnega mednarodnega mladinskega tabora, za katerega se bodo zanimali gotovo nešteti naši rojaki, ki jim ni bilo dano, da bi ga sami videli. Za zvezo samo in njeno organizacijo pa bodo zlasti koristna številna izkustva, ki smo jih dobili pri ogledu tukajšnjih ženskih organizacij. Priznati moram, da je njihovo požrtvovalno delo in vztrajni boj z rednim pomanjkanjem gmočnih sredstev zbudilo naše največje občudovanje. Ni mi treba še posebej poudarjati, da bo vsem članicam obisk stare domovine, ki jih je sprejela s tako ljubeznivostjo in ki jih je še bolj očarala s svojo lepoto, ostal neizbrisno v spominu. In vsi ti lepi spomini nam bodo vsem v izpodbudo, da bomo delale v naši organizaciji še z večjo požrtvovalnostjo, da bomo tako pomagale ohraniti naše ameriške Slovenke v zvestobi do Boga in prelepe slovenske zemlje, čeprav jim bo nova domovina onstran morja omogočala življenje.

DOOB. MINISTARSTVA SOG. POL. I NAR. ZDRAVLJA B. 13937-38

Super LYSOFORM

je zanesljivo sredstvo za desinfekcijo pri Vaši intimni toaleti. Super LYSOFORM je Vaš najboljši prijatelj, ki Vam bo preprečil nešteto neprijetnih pojavov. Upija najhitreje in najpopolneje vsak zadih. Ovežuje in lepo diši.

Zahtevajte ORIGINAL Super LYSOFORM v vseh apotekah, drogerijah in parfumerijah. Pazite na originalni zvitek in odklonite imitacije.

Betnava - 15. avgust - Dekliški dan

V dneh, ko slovenska mladina prisega zvestobo Kristusu-Kralju in Mariji-Kraljici, naj govori tudi Betnava tvojemu ercu, dekletu, o pristrto besedo. Tebi, pa tudi vsem lavantinskim dekletom!

O, dobro te pozna — že lani te je sprejela v svoje okrilje. Morda tudi že letos! Tebe pa, ki te pozna samo po imenu, a te ni še videla, prav pri srčno pozdravlja!

Da, lani je bil prvi Dekliški dan — zato je razumljivo, da niste mogli priti vse!

Letos pa se obojestransko veselimo evidenjal — Da, 15. avgust je in ostane naš praznik!

Pridi, dobro lavantinsko deklet! Skupno praznujmo, skupno povzdignimo svojega duha k Materi Mariji Vnebovzeti — skupno pomolimo pri sv. maši, ki jo bo daroval naš vladika, in skupno s petjem slavimo Boga!

Skupno uživajmo ob gledanju prizorov, ki jih bomo videli prvič v življenju, a so tako globoki, tako lepi, tako življenjsko resnični, kakor jih še ni predstavljalo slovensko deklet!

Ti sama boš spregovorila svojo plemenito besedo, ko boš na zborovanju s sestrami svojega stanu postavila smernice svojemu lepemu dekliškemu življenju!

Pridi in poglej, kako velika je moč deklištva, kako je sveta in kako delavna — Opazila boš velik napredek od lani in spoznala, da je delo zraslo na žrtvah — tvojih in tvojih požrtvovalnih sestral! Ponosna boš, ker je delo lepo in plemenito!

Mogoče ti že lahko povemo deloma naš program:

V nedeljo 14. avgusta zvečer ob pol 8 bo slavnostna akademija. Vrši se v razsvetljenem grajskem parku: igra, prizori in slinčice.

Nato večernice in procesija z Najsvetejšim s svečami po parku.

Prenočite na Betnavi. Ponedeljek: Praznik Marijinega Vnebovzeta: Ob pol 7 jutraj: Sv. maša prevz. g. lav. škofa dr. I. Tomaziča s skupnim sv. obhajilom in nagovorom Prevažnega.

Nato slavnostno zborovanje in stanovska zborovanja deklet pod gesli: Kristusova Ljubezen nas vodi in: Naše deklet, naša družina, naš Bog!

Opoldne bo akademija, ki naj ustvari in nam vseelo razpoloženje z raznimi nastopi in razjanjem.

Popoldne: Sklepno zborovanje z geslom: Slov, katoliško deklet slovenskemu narodu.

Večernice z govorom pred. g. Obržana — z blagoslovom.

Zaključno zborovanje in sklepi. Vožnja je četrtinska — v zvezi z Narodnim taborom. Biti pa morate že 14. avgusta v Mariboru.

Glede prijav za Dekliški dan velja naslednje navodilo: Prijavite se do 2. avgusta v župnijskem uradu, oziroma pri župnijski zastopnici, da vam nareče knjižico in znak. Oboje stane 6 din. Za to dobite: knjižico, znak, prenočišče, čaj in imate prost vstop k vsem prireditvam na Betnavi.

Betnava se pripravlja na vaš prihod — dekleta, pridite vse!

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Gajšek Jakob — 70 letnik

Na Spodnji Hudinji p. Celju obhaja v krogu svoje družine 70-letnik znani gostilničar in posestnik Jakob Gajšek. Slavljenec je kljub starosti še vedno močan, vesel, družaben in k njemu prihajajo mladi in stari, da se v njegovi družbi razvedrijo in razveselijo. G. Gajšek se je mnogo udeleževal v javnem življenju. Bil je večkrat občinski odbornik v celjski okoliški občini, kjer je s svojimi modrimi predlogi mnogokrat koristil občini. Kot odbornik Gostilničarske zadrage je mnogo pripomogel gostilničarskim privracim in koristim. — G. Gajšku želimo ob njegovi sedemdesetletnici, da s svojo družico, ki bo prav te dni tudi obhajala sedemdesetletnico svojega rojstva, učakata še mnogo zdravih in uspeha polnih let!

Notranjskem. Te, kakor tudi modernizacije drugih bolnišniških zavodov pri nas, pa bodo prišle na vrsto po končani prvi triletki. Vsekakor pa smo pripravljani, da bo vsa javnost z največjim zadovoljstvom in priznanjem pozdravila ta tako pogumni korak banovine, ki je s tem dokazala, da pred vsemi drugimi vprašanji zna pravilno ceniti ljudsko zdravje kot predpogojo obstanka in napredka vsake slovenskega naroda.

KMETSKA POSOJILNICA

ljubljske okolice, registr. zadruga z neom. zavezo v Ljubljani, Tyrševa 18

Novo vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po 4% vloge proti odpovedi po 5%

Za vse vloge nudi popolno varnost. Otvorja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle.

Modernizacija banovinskih bolnišnic:

Najvažnejša triletka v Sloveniji

Povečanje in modernizacija banovinskih bolnišnic po smotrnem načrtu — Skupni izdatki 43 milijonov v treh letih

Poročali smo že, da je ravnateljstvo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev pred nedavnim dovolilo banški upravi v Ljubljani posojilo 43 milj. dinarjev za dobo 25 let. To posojilo bo banška uprava v celoti porabila za graditev in modernizacijo svojih bolnišnic, posojilo, ki se bo obrestovalo z 6 odstotki, pa bo odplačevala v polletnih anuitetah.

Dejstvo je, da je med vsemi vprašanji, ki ta-rejo Slovenijo, najbolj pereče

vprašanje ureditve bolniških ustanov

O nobenem drugem se še ni pisalo toliko kakor prav o tem, in v resnici je bilo to tudi potrebno. Razmere, ki vladajo zlasti v državnih bolniških ustanovah v Sloveniji, so tako težke, da upravičeno zbujajo nejevoljo javnosti. Na žalost pa prav v tem vprašanju banška uprava nima odločujočega vpliva in tako še danes čakamo na najnujnejše preureditve in povečave državnih bolniških ustanov v Sloveniji, pri čemer ne pozabljamo, da je končni vzor ureditve državnih bolniških ustanov pri nas v zahtevi, naj se zgradi nova in sodobno opremljena osrednja drž. bolnišnica v Ljubljani.

S svoje strani pa je banovina z res razsežnim gradbenim načrtom storila vse, kar more, da razbremeni osrednje državne bolniške ustanove pri nas. To je skušala doseči na ta način, da je omogočila povečavo velikega števila banovinskih bolnišnic, ki bodo v nekaj letih mogle sprejeti neprimerno večje število bolnikov. S tem pa bodo državni osrednji bolniški zavodi vsaj deloma razbremenjeni.

Pogumen načrt

Ni bilo lahko odločiti se za tako razsežen gradbeni načrt, ki je zahteval investicije težkih milijonov. Kljub temu pa je ban dr. Marko Natlačen, ki je ves čas z največjo pozornostjo in zanimanjem spremljal vse težave, s katerimi so se borile vse naše bolniške ustanove, uvidel, da je banovina dolžna, četudi z velikimi žrtvami, s svoje strani storiti vse, kar se le da. Socialni oddelek banke uprave je po njegovih navedbah izdelal podroben pregled in statistiko naših bolniških ustanov, iz katerega je bilo mogoče po najskromnejših cenitvah ugotoviti pretresujoče dejstvo, da manjka v Sloveniji za sodobno delovanje bolnišnic najmanj 2500 bolniških postelj. To je skoraj prav toliko postelj, kolikor jih premorejo za sedaj vsi obstoječi državni in banovinski bolniški zavodi. Jasno je, da tako velikanskega načrta ni mogoče izpeljati v nekaj letih in to tem manj, ker bi njegova izvedba zahtevala velikanske vsote.

Smotrna modernizacija

Vsekakor pa je bilo treba začeti kljub pomanjkanju denarnih sredstev, ki se pri takih investicijah zlepa ne amortizirajo. Tehnični oddelek banke uprave je za prvi del tega velikanskega programa začel izdelovati potrebne načrte. Banška uprava pa je zaprosila lani za posojilo pri SUZORJU v Zagrebu, sklicujoč se na triletni gradbeni program, po katerem naj bi se uresničil prvi del tega načrta. Ker je sedaj posojilo dovoljeno in bo izplačano banški upravi v treh letih, bo ta del gradbenega načrta v prihodnjih treh letih tudi izpeljan. Zamisel gradbenega programa za modernizacijo banovinskih bolnišnic je nad vse smotrna in se drži načela, da je treba banovinske bolniške ustanove urediti tako, da bodo vsaka zase zaključena enota, ki bo v polni meri mogla služiti ljudskemu zdravju. Zaradi tega obsega triletni program v veliki meri razširitev in modernizacije že obstoječih banovinskih bolniških zavodov. S tem bo namreč zavodom omogočeno, da bodo zvišali svojo kapaciteto, pri čemer bo celotni izdatek mnogo manjši, kakor pa če bi banovina takoj v

začetku začela graditi nove bolnišnice, ki zahtevajo gotovo še mnogo večje investicije.

Velika bolnišnica v Mariboru

V triletnem gradbenem načrtu bo zgrajena ena sama nova bolnišnica, dočim bo cela vrsta obstoječih banovinskih bolniških zavodov urejena tako, kakor more to želiti sleherni bolnik in sleherni zdravnik. Iz posojila 43 milj. din bo banška uprava v celoti dogradila in uredila banovinsko splošno bolnišnico v Mariboru, za katero je v zadnjih letih že postavila iz lastnih sredstev razsežen paviljon, ki ga pa zaradi pomanjkanja denarnih sredstev do sedaj ni mogla opremiti. V mariborski banovinski bolnišnici bodo s sredstvi iz posojila dogradili in opremlili že obstoječi novi paviljon za štiri bolniške oddelke. Nadalje bo zgrajena nova porodnišnica in centralna kurilnica z daljnovodom kakor tudi centralna pralnica. Zgrajeno bo novo upravno poslopje s stanovanji za zdravnike, sestre, upravnika in ekonomo. V tem upravnem poslopiju bo tudi bolniška kapela. Obstoječi oddelek za kirurgijo bo dobil nadzidek z liftom, prav tako pa bo nadzidan interni oddelek. Z istimi sredstvi bodo z odkupi zaokrožili zemljišče dosedanj bolnišnice, katero bodo ogradili krog in krog z zidom. Na vrtovih bodo izpeljana potrebna polja, zgrajena pa bodo tudi potrebne dovozne ceste. Bolnišnica bo dobila tudi novo razkuževalnico, tako da bo bolnišnica po izvršenem gradbenem načrtu zaključena in sodobno opremljena zdravstvena ustanova.

Druge banovinske bolniške ustanove

S sredstvi iz 43 milj. posojila bo banovina razširila tudi bolnišnice v Celju. Tako bo dograjena porodnišnica, zgrajeno pa bo tudi novo upravno poslopje s potrebnimi prostori za upravo in stanovanji za zdravnike in drugo osebje. V celjski bolnišnici bo nadalje še zgrajena nova bolnišnična pekarna. — Druge banovinske bolnišnice, ki bodo iz tega posojila razširjene in modernizirane, so nadalje: bolnišnica v Brežicah, kateri bo dozidan porodniški oddelek. Bolnišnica v Slovenjem Gradcu, ki bo dobila dozidano izolirnico. Banovinska bolnišnica v Ptuju, kjer bo zgrajeno zvezno poslopje med obema oddelkoma in kjer bodo preuredili hiralnico v bolnišnico. Banovinska bolnišnica v Novem mestu pa bo dobila stanovanjsko poslopje za sestre, zdravnike in ekonomo. V triletnem gradbenem načrtu bosta tudi prišli na vrsto banovinski hiralnici v Gornji Radgoni in v Vojniku. Hiralnica v Gornji Radgoni bo s sredstvi iz posojila dograjena, hiralnica v Vojniku pa bo dobila novo stanovanjsko poslopje in pralnico.

Na novo pa bo zgrajena banovinska bolnišnica v Murski Soboti

Za katero znašajo proračuni okrog 12 milj. din. Z vsemi temi deli bodo sredstva iz posojila v glavnem izčrpana, ostalo pa bo še nekaj milijonov za opremo novih bolnišnic in novo zgrajenih objektov z zdravniškimi inventarjem. Ni nam treba posebej poudarjati, da je tehnični oddelek banke uprave pripravil v glavnem že vse potrebne načrte in proračune, tako da bo graditev lahko šla nemoteno in brez zamud izpod rok. Na prvi pogled morda preseneča dejstvo, da je velika večina vseh gradbenih investicij iz triletnega načrta odpadla na ozemlje nekdanje Stajerske. S tem seveda ni rečeno, da bodo druga ban. boln. prikrajšane vendar je bilo nujno, da se najprej usposobijo v celoti že obstoječi banovinski bolniški zavodi, ker je bil s tem omogočen z najmanjšimi sredstvi še največji učinek. Jasno je, da veliki triletni načrt še ni rešil v celoti vprašanja banovinskih bolniških zavodov. V razsežnem načrtu za celotno ureditev bolniških zavodov pri nas čakajo še številne nove bolnišnice na Gorenjskem, Dolenjskem in

Zdravje iz rož

Zelišče pasje, pasje zelje, pasjica, mračna trava, črljenka, črna bil, kozja potica, drafnica, pasja jagoda — češko: lilek černy, nem.: Schwarzer Nachtschatten, latinsko: Solanum nigrum, raste po obdelani, pa tudi po neobdelani zemlji okoli hiš, plotov, zidov, po njivah, vinogradih itd. Je neprijetno dišeča, do pol metra visoka rastlina, grenkega okusa. Njeno steblo je robato, razkrceno vejnat in nosi raztrezene, jajčaste, v pecelj se zožujoče liste, ki so deloma celorobi, deloma nazobčani, včasih pa tudi po eni strani celorobi, po drugi pa nazobčani, po robu in po žilah na spodnji strani kocinasti.

Krompirjevim cvetom podobni cvetovi so zbrani v nepravih, visečih kobiluh. Imajo bel koleasat in peterokrp venec; krpice so podolgate jajčaste; sredi venca pa je pet rumenih prašnikov. Iz plodnice se razvije črna, kot grah velika vseča jagoda. Pasje zelišče cvete od julija do jeseni. Je zelo strupena rastlina, ki so jo pa že zdavnaj uporabljali v zdravilstvu. Vsebuje namreč strupen alkaloid solanin, v listih pa tudi teopein. Če jo zaužijemo, povzroča bljuvanje, drisko, glavobol, potenje, krče, zavijanje v črevesju in žolodcu, omotico, nezavest in celo smrt. V primeru zastrupitve pokličite takoj zdravnika; medtem pa skrbite, da od stranišča iz žolodca zastrupljena strupa.

V domačem zdravilstvu pasjice sicer ne uporabljamo in sicer radi resne nevarnosti zastrupitve, pač pa prpravljajo iz nje lekarnarji zdravila, ki jih predpisujejo zdravniki pri obolenjih, ki izvirajo iz razdraženosti živcev.

KULTURA

Car Dušan in latinstvo

Car Dušan kot mladi kralj. (Odlomek iz velike freske »Njemanicev rodovnik« v Peči iz l. 1350)

Dušanovi predniki

Srbski kralji so se v 13. stoletju in še v začetku 14. stoletja večkrat družili s katoliškimi vladarji. Pogostni boji z Grki in Bolgari so včasih ovirali ženitve z vzhodnimi vladarskimi družinami. Zato so srbske kralje in kraljčice že družinski razlogi nagibali k zvezam z zapadnimi knezi; take zveze so jim narekemale tudi politične koristi.

Izmed katoliških srbskih kraljev se je najbolj proslavila Helena (Jelena), žena kralja Stefana Uroša I. (1243—1276). Dočkala je visoko starost; umrla je leta 1314. Njen sin, kralj Stefan Dragutin (1276—1282; v severni Srbiji do 1316) ji je prepustil primorska posestva od Dubrovnika do Skadra. Tam je samostojno vladala kot srbska »kraljica matie«. Krepna, pobožna, razumna in priljubljena kraljica je vneto delala za zedinjenje Srbov s katoliško cerkvijo. Pomirljivo je posegala v notranjo državno politiko. V dopisovanju s papeži je kraljevino Srbijo ponovno izročala pod papežovo »varstvo svetega Petra«. To je papežem dajalo pobudo, da so se obračali tudi na njena sinova, kralja Stefana Dragutina in Uroša II. Milutina (1282—1321), ki sta bila sicer pripravljena za zapadne politične zveze, kadar so se jima zdele koristne, a za verske in cerkvene nagibe nista bila posebno dovzetna.

Po smrti kraljice Jelene (1314) se je hotel Urošev (Milutinov) sin polastiti prestola v Zeti, sedanjih Črni gori. Oče je upornega Stefana Uroša kruto kaznoval. Dal ga je oslepiti. A oslepitev ni bila popolna; nekolično je še videl. Napol oslepljeni kraljevič Stefan Uroš je bil z ženo in s sinčoma, Dušanom in Dušico, pregnan v Carigrad, kjer je stanoval na cesarskem dvoru. Po smrti svojega očeta (1321) je kot Stefan Uroš III. zasedel srbski prestol (1322). Obenem z njim je bil kronan tudi njegov sin Dušan kot »mladi kralj«. Stefan Uroš III. je ustanovil slavni samostan Dečani; zato se imenuje Stefan Dečanski. Podpiral je tudi druge samostane in cerkve. Srbi ga časte kot svetnika.

Pri stavbi dečanskega samostana je kot stavebenik sodeloval franciskan Vid iz Kotora; stavi se odločno poznajo zapadni vplivi. Kakor v stavebnstvu, tako je bil Stefan Dečanski tudi na političnem in cerkvenem polju v prijateljskih zvezah s katoliškim Zapadom. Na papeškem dvoru so opitičistično mislili, da je katoličan. V takem ozračju je dorasčal nadarjeni Dušan.

Dušan car

Stefan Dušan Silni (1331—1355) je bil velik vladar in vojskovodja ne le po telesni moči in hrabrosti, marveč tudi po bistri nadarjenosti in izobrazbi. Po svojem očetu je podedoval močno Srbijo v ugodnem vnanjopolitičnem položaju. Bolgarija je bila po srbski zmagi pri Velbužu (Kjuštendil, l. 1329) strta. Bizantinsko cesarstvo je bilo zaradi dolgotrajnih notranjih razdorov zelo oslabiljeno. Dušan je z lahkoto osvojil Albanijo, Epir, Tesalijo in Makedonijo tja do Filipov.

Srbija je postala vselela, najmočnejša država na Balkanu. Vojni uspehi so v Dušanu zbužali željo, da osvoji tudi Carigrad in kot krščanski cesar Evropo obvaruje pred turško nevarnostjo.

Se preden se je lotil odločilnega naskoka na zadnje ostanke bizantinskega cesarstva, se je že (v začetku leta 1346) proglasil za carja Srbov in Grkov. Ker pa mora cesarja po vzhodnem pojmovanju kronati patriarh in mora cesarstvo imeti svojega patriarha, zato je car Dušan srbskega nadškofa Joanikija povzdignil za patriarha. Ta ga je v dušbi bolgarskega patriarha na veliko nedeljo, 24. aprila leta 1346, na državnem zboru v Skoplju svečano kronal za carja.

Umevno je, da Bizantinci niso bili zadovoljni, da si je srbski kralj prisvojil bizantinski cesarski naslov in srbsko nadškofijo povzdignil v patriarhat. Carigradski patriarh je svojega srbskega tekmeča izobčil. Ker je srbska država in cerkev segala globoko v grško zemljo, zato to izobčenje gotovo ni bilo prijetno.

Dušanov zakonik

Kot hraber in spreten vojskovodja je Dušan Silni daleč razširil meje svoje države in sanjal o osvojitvi Carigrada. To silno državo je vladal ne le s svojo ugledno in odločno osebnostjo, ampak tudi z izvršnim zakonikom, ki ga je proglasil državni zbor v Skoplju leta 1349 in dopolnil leta 1354 v Seru (Seres). Dušanov zakonik je sijajen spomenik srbske državne veličine. Pozna se mu bizantinski vpliv, a ima tudi mnogo izvirnega.

Tukaj nas zanima posebno njegovo stališče do katoliške vere, ki se v zakoniku imenuje, latinstvo, latinsko krivoverstvo, latinska herezija. Dušanov zakonik je neovržen zgodovinski spomenik, da je bilo srbsko pravoslavlje takrat že prežeto z bizantinskimi protikatoliškimi duhom. Ta protikatoliški duh je v zakoniku toliko otreje izražen, ker se je car Dušan v svoji državni politiki odlo-

no naslonil na pravoslavno cerkev in ji posvetil prvih 38 členov svojega zakonika.

Cerkveni del Dušanovega zakonika je brez dvoma sestavljen z bistvenim sodelovanjem srbske cerkve. Zato se v njegovih ostrih protikatoliških odločbah zrcali duh tedanjega srbskega pravoslavlja, ki je bilo v tem pogledu že popolnoma pobizantinjeno. Protikatoliški odloki so zbrani v petih členih (od 6. do 10.).

Po bizantinskem zgledu se katoliška vera predstavlja kot krivoverka in samo napol krščanska; imenuje se latinsko krivoverstvo, katoličani pa polverci, torej polkrščani. Katoliškim duhovnikom je pod kaznijo zabranjeno, spreobračati pravoslavne in jih sprejemati v katoliško vero; takim vernikom je pod kaznijo ukazano, da se vrnejo v pravoslavlje. Ukazano je, da naj bodo povsod nastavljeni pravoslavni duhovniki, ki naj pravoslavno odvrtačo od latinstva. Mešani zakoni (ženitve) so prepovedani; katoličanu, ki bi se oženil s pravoslavno, naj se vzamejo otroci, žena in premoženje. Katoličani ne smejo prebivati v pravoslavnih krajih; kogar bi tako zasačili med pravoslavnim prebivalstvom, naj ga žigosajo do obraza. Ako katoličan, ki se je oženil s pravoslavno ženo, prestopi v pravoslavlje, naj bo prekrščen; potem ohrani premoženje.

To so nenavadno strogi in skoraj kruti odloki. V svoji preveliki splošnosti so brez dvoma odpirali vrata samovoljnosti in nasilju, kjer razmere niso zahtevale obzirnosti.

Dušanova protikatoliška politika

Nedvomno je, da je odtujevanje Srbov od katoliške cerkve toliko bolj napredovalo, kolikor bolj se je Srbija širila v prejšnje bizantinsko ozemlje. S prodiranjem slovanskega življa proti jugu in morju pa je rimsko katolištvo nazadovalo. V 14. stoletju je nazadovale tudi vpliv papežev, zlasti zaradi usodepolne preselitve v francoski Avignon.

Srbske kralje je na narodno pravoslavlje vezala ne le narodna zavest naraščajoče srbske večine, ampak tudi državna politika, ki je v srbski cerkvi imela močno oporo proti premožnim velikašem. Srbska cerkev je bila kraljem vedno uslužna in od njih odvisna. Kralji so dobro vedeli, da jim katoliška cerkev nikoli ne bi mogla biti tako uslužna.

V 14. stoletju je katoliška anžuvinška vladarska hiša od dveh strani ogrožala Srbijo. Anžuvinci so namreč vladali v Južni Italiji (neapeljsko kraljestvo) in od tam prodirali v albansko in epirsko primorje. Obenem pa so dali Ogrom dva mogočna kralja, Karla Roberta (1308—1342) in Ludovika Velikega (1342—1382). Neapolitanski Anžuvinci so iskali in večkrat dobili zavezništvo albanskih in romanskih katoličanov v erbekem primorju.

Katoliški škofje v srednjeveški Srbiji so bili večkrat tujeja rodu in tujeja mišljenja. Barski nadškof Adam (1322—1341), Francoz po rodu, je bil odločen nasprotnik pravoslavnih Srbov. V prvih letih Dušanovega kraljevanja je francoškega kralja pozival h križarski vojni proti Srbiji ter mu zagotavljal močno vojaško pomoč »tlačnih Latincev in Albancev«. Slovanski katoličani tedanje Srbije pa so bili versko zanemarjeni; niso imeli niti škofov niti dosti duhovnikov.

V teh okoliščinah je razumljivo, da srbski kralji niso bili posebno naklonjeni katoličanom, zlasti kralj in car Dušan, ki si je osvojil vso Albanijo in s tem mnogo tujerodnih, nezanesljivih katoličanov. Katoličane je smatral za protidržavne, zato je v svoj zakonik sprejel tako ostre protikatoliške določbe. Brez dvoma je vedel, da se je med tujerodnimi katoličani resnično širila protidržavna agitacija.

Zveze s katoliškim Zapadom

Carju Dušanu so bile dobro znane mnogotere zveze njegovih prednikov s katoliškimi dvori in s papežem. Četudi je bil mnogo močnejši in samozavestnejši kot prejšnji srbski vladarji, je tudi on čutil potrebo prijateljskih zvez z Zapadom. Kakor njegove prednike, tako so tudi njega k tem zvezam nagibale družinske in državne potrebe.

Dušan se je leta 1332. leta oženil s Heleno, hčerjo bolgarskega carja. Ker več let ni bilo otrok, jo je hotel odslavit. Novo nevesto je (l. 1336) iskal na nemškem kraljevskem dvoru, namreč Elizabeto, hčer takrat že umrlega kralja Friderika Lepega. Mlada pobožna kneginja se je nameravane možitve z nekatoliškim kraljem tako strašno zbla, da je zbolela in umrla. Dušan se je potem zopet sprijaznil s svojo prvo ženo Heleno, zlasti ko mu je naslednje leto rodila sina Uroša.

Daljnosežna in daljnovidna državna politika ga je silila k mnogim zvezam s katoliškimi dvori in knezi. Z beneško republiko je imel stalne prijateljske zveze; podobno tudi z Dubrovnikom. Njegov dvor je imel mednarodni značaj; na njem so poleg Grkov in Albancev bili nemški vojaški in rudarski večaki, finančni strokovnjaki iz koterskega in dubrovnškega plemstva, beneški in florentinski trgovci.

Dušan je imel v stalni službi večje število nemških vojaških najemnikov in vitezov; med njimi so bili zavedni in odločni katoličani. Na tako mednarodnem dvoru je bilo vedno dovolj posredovalcev za zapadne politične zveze.

Drzni načrt osvojitve bizantinskega cesarstva in Carigrada ga je v zvezi z zavestjo grozeče turške nevarnosti opominjal k zavezništvu s papežem, zlasti še po ustanovitvi srbskega patriarhata in po izobčenju od strani carigradskega patriarha. Ugledni zgodovinarji (n. pr. Konstantin Jireček) se čudijo, da papeži razdora med Srbijo in Carigradom niso bolj izkoristili; zdi se jim, da papeški dvor v Avinjonu ni imel dovolj razumevanja za vzhodne zadeve.

Ponudba cerkvenega zedinjenja

Mnogi je navedeni znaki kažejo, da Dušan katoličanom ni bil naklonjen. A vendar je v svoji okolici vedno imel tudi vplivne katoličane in bil prijateljsko zvezan z nekaterimi katoliškimi škofi. Njim je razodeval svojo željo, da bi s papežem pooblaščenjem stopil na čelo krščanstva v boj proti Turkom in za osvojitve Carigrada.

Tako je skadrski škof Marko papežu Klementu pisal, da je srbski car pripravljen za zedinjenje. Papež je na to sporočilo radostno pisal erbekemu carju leta 1347. Hkrati je poslal pisma raznim carjevim prijateljem in svetovalcem, kotorskim, barskim in skadrenim plemičem, da naj to hvalevredno prizadevanje svojega gospodarja pospešujejo.

A to prizadevanje se je razbilo zaradi anžuvinške protisrbske agitacije med primorskimi Latinci in med katoliškimi Albanci. Na to agitacijo je Dušan odgovoril s ostrimi protikatoliškimi ukrepi svoje državnega zakonika in z dejanskim preganjanjem katoličanov. Latinski viri tožijo, da je Dušan katoličane z nasiljem silil v vzhodno cerkev, jih prekrščeval in jim jemal cerkve in samostane.

Končno je leta 1354 sam car Dušan s sijajnim poslanstvom papežu Inocencu VI. v Avinjonu ponudil zedinjenje. Izjavil je, da je pripravljen papeža priznati za očeta vsega krščanstva in naslednika svetega Petra. Naznanil mu je, da je etrogo prepovedal prekrščevanje rimskih katoličanov, jim vrnil odvzete cerkve in samostane, odstavljenim latinskim škofom, opatom in duhovnikom pa dovolil vrnitev. Zato pa želi, da bi ga katoliška cerkev imenovala za poglavarja (kapitana) krščanske vojske proti Turkom. Papež mu je to željo izpolnil in poslal zaproseno poslanstvo v Srbijo.

Toda med tem časom se je politični položaj spremenil. Car Dušan je uspešno odbil ogrsko vojsko, ki je korakala v Srbijo. Carigrad pa je bil po novih notranjih razdrih obupno oslabilen.

Dušan se je premislil. Papežovo poslanstvo, spomadi leta 1355. je sprejel jako hladno, po latinskih virih celo odklonilno nevljudno. Papeževemu poslanstvu, škofu Petru, je bajé prepovedal javno maševati, svojim katoličanom pa je bajé zagrozil s kruto oslepitvijo, če bi se udeležili katoliške maše. A škof Peter je navzlic temu svečano maševal ob veliki udeležbi nemških vojakov, ki so carju izjavili, da so pripravljeno dati življenje za katoliško vero.

Škof Peter je bajé moral premagati mnoge življenjske nevarnosti in zasede. Odsel je k ogrskemu kralju Ludoviku in ga vnel za križarsko vojno proti Srbiji.

V pogajanja je posegel tudi slavni češki kralj in nemški cesar Karel IV. Ta je namreč potoval v Rim, da je bil tam kronan za cesarja. V Pisi je srečal papežovo poslanstvo k carju Dušanu. Zaveda ga je tako navdušila, da je papeževim poslancem izročil toplo pismo za carja Dušana (19. februarja 1355). V tem pismu hvali Dušanovo željo zedinjenja s katoliško cerkvijo, pozdravlja ga kot predragega brata ne le po vladarstvu, ampak tudi po »plemenitem slovanskem jeziku«. Znamenito srečanje dveh največjih slovanskih vladarjev v plemenitem prizadevanju za cerkveno zedinjenje vzhodnih in zahodnih Slovanov.

Nedvomno je, da so carja Dušana pri tem vodili politični nagibi in da ga je spremenjeni vnanjepolitični položaj odvrgel od prvotnega načrta. A njegov korak je bil vendar velik in pomenljiv.

Po tem koraku so nastali novi zapletljaji, ka-

terih končnega razpletlja car Dušan ni več doživel. Ogrski kralj je osvajal dalmatinska mesta. Car Dušan pa je 20. decembra leta 1355. nepričakovano umrl, ko mu je bilo približno 48 let.

Dušanova

cerkvena in državna politika

Car Stefan Dušan Silni je največji srbski vladar. Svoj domovino je nenadno dvignil na vrhlo višino slave in moči. A že srednjeveški srbski letopisci so po naglem razpadanju srbske velesile opozarjali, da Dušanova politika ni bila povsem srečna. Srednjeveški Srbi bridko tožijo, da se je car Stefan Dušan izneveril podedovanemu kraljestvu in zahrepenel po cesarstvu, zavrgel svetosavsko nadškofijo in jo svojevoljno povzdignil v patriarhat.

Podobno tudi novejši srbski zgodovinarji mislijo, da je Dušanova Srbija s prevelikim razmahom vnanje moči vase sprejela nevarne tuje vplive, preveč tujeja prebivalstva in mnogo razdiralnih anovi. Prejšnje narodno srbsko kraljestvo je car Dušan zamenjal z narodno in politično sestavljenim srbsko-grškim carstvom. Srbska država je daleč prestopila svoje zdravo narodno jedro in se predaleč raztegnila onstran trdnjih narodnih mej.

Narodno mešanje z bizantinskimi prebivalstvom je spremenilo tudi notranjo sestavo in duha prejšnje srbske cerkve. Cerkevno težišče se je pomaknilo bliže k bizantinskemu vzhodu in se s tem tudi bolj prekasilo z bizantinskimi duhom. Prejšnje omahovanje in skoraj posedovalno stališče med krščanskim Vzhodom in Zapadom se je dokončno umaknilo vzhodni in bolj bizantinski usmerjenosti.

Srbski zgodovinarji sicer občudujejo Dušanovo veličino, a vendar skoraj soglasno trdijo, da je bila prevelika bizantinska usmerjenost njegove državne politike nesrečna za srbsko državo. Prav tako bi bila nesrečna tudi bizantinska usmerjenost cerkvene politike, če bi v cerkvi in med ljudstvo zanašala kratkovidno prepirljivost in nekrščansko mržnjo. Ne pozabimo, da so veliki ustanovitelji srbske države in cerkve gradili na podlagi bratskega sodelovanja med Vzhodom in Zapadom. Še bolj je to potrebno v Jugoslaviji, zgrajeni na podlagi bratskega sporazuma.

Fr. Grivec.

Dušanov zakonik. Primerjalni prikaz pravnih razmer po Dušanovem zakoniku in po istodobnem germanskem pravu — s posebnim ozirom na Slovenec. Spisal dr. Metod Dolenc. — Ta knjiga (izšla leta 1925 v obsegu 214 str.) podaja slovenski prevod znamenitega Dušanovega zakonika z znanstvenim uvodom ter z mnogimi znanstvenimi in poljudnimi pojasnili. Knjiga je važna ne le za jugoslovansko pravno zgodovino, marveč tudi za cerkveno in kulturno zgodovino. Dobiva se za nizko ceno v Jugoslovanski knjigarni in Ljubljani.

Žosizem

Izdala in založila Katoliška akcija v Sloveniji. Strani 176. Cena 25 din.

Ta knjiga je prevod belgijskega žosizovskega priročnika. Je pa tudi za naše razmere primerna in potrebna. Bučna misel žosizovskega katekizma izhaja iz misli, da večina mladega delavstva živi in dela v takih verških, moralnih, poklicnih in zdravstvenih razmerah, da je to sramota za našo kulturo.

Ko mladi novinci prestopijo tovarniški prag, zaživijo novo življenje, na katerega pa se niso prav nič pripravili. Nov način dela, nepoznani stroji, priganjaški sistem, umazani in nezdruvi delavni prostori, zapostavljanje in smešenje novincev, neslano in opolzko govorjenje, surov način obnašanja, ukazovanja in občevanja s starejšimi delavci in delodajci, zanemarjenost v obleki, napadanje, (obrekovanje Cerkev, vere in duhovnikov,) smešenje vere in verskih navad — vse to mladega novincevinca ponižuje in žali. Toda nikogar nima, ki bi se mu pritožil, na katerega bi se oprl.

Zato poslanejo mladi delavci plahi in začno omahovati. Vpliv zastrupljenega tovarniškega ozračja postaja vse močnejši in po nekaj mesecih tovarniškega življenja so ti mladi delavci že izgubljeni, postali so žrtev raznih socialističnih agitatorjev. Tovarne so za mlade ljudi prave pravcate pohujševalnice.

Za vse te žalostne in usodne pojave pa smo gluhi in slepi, nanje gledamo kot na neizbežno zlo, misleč, da tukaj ni več mogoče pomagati, da tako pač mora biti.

Ker jih javnost pri zasledovanju tega smotra ne podpira, zato so si ustanovili mladi delavci svojo lastno organizacijo, ki naj jih varuje, vzgaja in šola za praktično, veselo in ponosno krščansko življenje.

Zosistovska organizacija, kakor nam priča njen priročnik, skrbi za celotno vzgojo mladega delavca. Taka vzgoja obsega umsko, moralno, socialno, telesno, zdravstveno, esletično in versko vzgojo mladega delavca.

Zosistovski odsek mora biti ustanovljen v vsaki župniji in ker delavski stan ni osamljenec, ampak je važen del narodne celote, ima zosistovska organizacija prednost pred vsemi drugimi in jo morajo pri njenem delu podpirati tudi šola, ter kulturne in verske organizacije. Sama pa si mora s svojim delom osvojiti tudi zaupanje in naklonjenost vzgojiteljev, gospodarjev, javne oblasti in države.

Zosizem vrši glavno delo po študijskih krožkih. Študijski krožek ni sestanek med štirimi stenami, ne vrta predavanj in konferenc, niti ne šola za socialne in politične vede, ki jo učenci obiščejo vsakih 8 ali 14 dni. Ne, ampak mladi delavci sami so živa snov, ki jo krožek študira, sami s svojim življenjem so ves problem delavske mladine. V študijskem krožku delavci samo anketirajo o svojem vsakdanjem življenju. Tu se zastavljajo preprosta in jasna vprašanja: »Kje delate? Kako ste prišli do tega dela? Kolikokrat ste menjali svoj poklic? Koliko časa, pod kakimi pogoji? V kakšni tovarni delate? Koliko zaslužite? Kako ravnao z vami v delavnici? Kje stanujete? itd.«

Študijski krožek pa samo ne poučuje, ampak daje tudi navdušeno vero v socialno, moralno ter versko akcijo in organizacijo. Brez akcije in organizacije je ta vera nemogoča, ni učinkovita. Študijski krožek brez akcije je mrtev. Program študijskih krožkov je zelo pester in vsestranski.

Naša delavska mladina ne pozna ejijsa, bogastva, čara in utehe duhovnih in nadnaravnih reči. Duhovna beda med njimi je silna. Bolj jih muči pomanjkanje vere kot pomanjkanje materialne blagostanja. Duhovna beda med njimi je tolikšna, da mislijo, da v tovarni človek mora živeti v smrtnem grehu.

Verska vzgoja je glavni cilj žosizma. V študijskem krožku morajo mladi delavci biti v neposrednem stiku z Jezusom Kristusom, božjim delav-

cem iz Nazareta. Njegova osebnost, njegovo življenje, njegov nauk, njegov vpliv, njegovo nadaljnje življenje v Cerkvi, njegovo delo v nebesih in njegovo večno kraljestvo, vse to mora v mladih delavskih dušah napraviti neizbežen vtis. Zato se morajo mladi zosisti seznaniti z zgodovino in življenjem Cerkev. Zato se vzgajajo v brezpogojnem spoštovanju in pokorščini do papeža in njegovih odločitev. Zosistovska organizacija navaja svoje člane k rednim prejetjem sv. zakramentov, skrbi za mesečne duhovne obnove in zaprte duhovne vaje.

Zosizem tudi ne preze za delavca važnega življenjskega vprašanja to je, priprave za zakon. Zato se študijski krožki ne izognejo razgovorom o ljubezenski vzgoji, o družini, domu, svetosti zakona in njegovi neporušljivosti.

Delavstvo je brez stanovske zavesti. Zosistovska organizacija pa dela na tem, da delodajalske in delavske organizacije zopet sporazumno uvedejo v vsako delovno stroko tehnično, metodično, nadzorovano in strogo obvezno vajeništvo, da pomagajo pospeševati vse ukrepe, ki naj pomagajo postaviti moralno pojmovanje dela in sveto spoštovanje do dela.

Prav tako polaga žosistovska organizacija veliko važnost tudi na strokovno-poklicno izobrazbo. V ta namen prireja strokovne tečaje, podpira in pospešuje ustanavljanje strokovnih šol, priporoča svojim članom, da te šole tudi obiščejo. Dobro se pač zaveda, da je odlično kvalificiran delavec v tovarni spoštovan in vpliven in da je to za življenjske organizacije velikega pomena.

S poklicno izobrazbo je v zvezi tudi pouk o nevarnostih pri delu, o preprečevanju obratnih nezdov, o higijeni dela, o osebni higijeni, o varnostnih predpisih, pouk o delovnem pravu itd. Zosistovska organizacija tudi praktično posega v strokovna vprašanja delavcev, vedno pa je najboljša opora strokovnim, krščanskim delavskim organizacijam.

Proti moralnemu zastrupljenju, ki je največje zlo naših tovarn, posreduje pri delodajalcih in pristojnih oblasteh, da z vsvo strogostjo preprečujejo vsako pohujševanje, bodisi v tovarni, na poti, v vlaku, na stanovanju ali pri zabavi. Brezobzirno in brez strahu morajo zosisti na pristojna mesta javljati vsak napad na sramežljivost in dostojnost delavske mladine, povsod in z vsemi sredstvi skušajo obvarovati cvet nedolžnosti, ki je najboljšje jamstvo moralne moči. Zosizem glasno poudarja, da je vnmarno pripušanje nedostojnosti in nevarnosti med delavsko mladino socialen zločin, čigar strašna kazen je propad javne npravnosti.

Mlad delavec mora biti v varstvu organizacije tudi doma, na svojem stanovanju, pri zabavi. Organizacija misli in skrbi zanj tudi takrat, kadar kot vojak služi domovini. Odločilna življenjska preizkušnja mladega fanta se izvrši v vojašnici. Zosistovska organizacija resno proučuje vprašanje, kako je treba obvarovati pri vojaki mlade fante vsake moralne škode.

Taka je v kratkem vsebina te knjige, ki se eam priporoča. Duhovnik, ki so mu izročene v varstvo delavske duše, bo našel v njej mnogo dragocenih nasvetov za vodstvo delavskih duš. Učiteljem in vzgojiteljem bo izvrsten pripomoček za spoznavanje delavčeve duše, zlasti pa za spoznavanje delavčevega okolja. Brez nje pa ne bo mogel biti količjak izobražen delavec, najmanj pa delavski voditelj, ki mu je zaupana velika odgovornost, da vodi k srečnejši bodočnosti mlad delavski rod.

P. F.

VELECEJENA! Najboljše in najcenejše domače

čistilo za kuhinjo, kopalnico, delavnico i. t. d. je le

SLAVIN Zato uporabljajte v

bodoče le **SLAVIN**,

MLADI SLOVENEČ

Mirko Kunčič:

Pesem slovenske mladine

Skoz vihar in črno noč —
v sončne dalje, mladi rod!
Pot nam kaže božji prst —
mimo Judežev in zmot.

Zemljica slovenska,
tebe mi častimo,
zemljica slovenska,
zate se borimo —

brez oklepov viteških
brez topov in sabelj,
z nami ne korakata
grobokop in rabelj.

V srcu ogenj nam gori
kres ljubezni vroče
do te revne zemlje,
ki umreti noče...

Skoz vihar in črno noč —
v sončne dalje, mladi rod!
Pot nam kaže božji prst —
mimo Judežev in zmot.

Junaški pes

Na Ruskem imajo izučene pse, s katerimi rešujejo otroke iz gorečih hiš.

Neki pes, ki mu pravijo Bob, je rešil že 12 otrok iz ognja.

Nekoč je spet gorela hiša. Starši so se rešili, v zmčnjava pa so pozabili sredi plamenov majhno dekle.

Poslali so ponjo Boba. Bob se je zakadil v gorečo hišo in čez nekaj trenutkov že prinesel iz nje dekle.

Otrokova mati je jokala od sreče... Vsi so se gnetli okoli hrabrega psa-rešitelja in ga božali in ljubkovali. Pes pa se je nenadoma iztrgal iz njihove srede in še enkrat planil v gorečo hišo.

Ko je priteknel nazaj, so se ljudje na vso moč začudili: Bob je držal v zobeh — deklinčno veliko punčko iz cunj...

M. K.

Poljska steza

Vsa tiha, dobra kakor mati,
ki z belimi rokami
čez prag nas k polni mizi vabi
in verno moli z nami —

se poljska steza v sončne dalje
in v rast kipečo vijje;
nekje sred žitnih njiv-zakladnic
se zapeljivo skrrije.

Skrivnostno ti šepče klasje,
do tal se ti priklanja;
že v mislih kmet pridelek tehta,
o polni kašči sanja.

Po steblu kot po grajski lestvi
mlad hrošček gibko pleza
in mimo murnov, božjih mimic
te vodi poljska steza.

Na njej srce napolniš prazno
si s pesmijo kipečo,
in z deteljico štirilistno
si utrgaš mlado srečo.

Najstarejša žival

V kitajski reki Vangkoo so nedavno ujeli želvo, katero je — sodeč po napisu na njenem oklepu — leta 1580 ujel budistični duhovnik Pang in jo potem spet izpustil nazaj v duho. Če je to res, tedaj je želva iz Vangkoo najstarejša žival, kar jih poznamo na zemlji. Večina »stoletnih« krokodilov, ki jih razkazujejo po cirkuških menadžerijah, je stara komaj 100 let; starost drugih krokodilov pa se suče med 30 in 40 leti. Najvišjo starost so dozdaj še zmerom dosegle želve. Tako je znano, da so v londonskem živalskem vrtu imeli veliko želvo, katero so ujeli na nekem otoku v Indijskem oceanu leta 1737. Strokovnjaki so prepričani, da je bila ta želva že takrat, ko so jo ujeli, precej stara. — Zdaj pa jo je s svojo starostjo potolčila želva iz reke Vangkoo. Stara je približno 300 let, kar pač ni malenkost. Mnogo bi nam ta »starka« vedela povedati, če bi znala govoriti!

Narodne pravljice in pripovedke izpod Triglava

Mnogo pravljic in pripovedk so nam marljivi zbiratelji narodnega blaga oteli pozabi. Iz roda v rod, od ust do ust je šlo, kar je ljudska domišljija ustvarila v zvezi s skrivnostno molčevimi gorami in temnimi gozdovi, sredi katerih živi. Maršikaj je čas našim prednikom že zabrisal iz spomina, kar pa je ostalo — predstavljajo dragoceno vrednoto. Saj se malo kje tako jasno in izrazito, v vsej svoji širini in globini, z vsemi svojimi dobrimi in slabimi lastnostmi, zrcali ljudska duša kot v narodnih pravljicah, pripovedkah in vražah. Le-te bodo še poznim znanamcem živa priča velikih stisk in trpljenja, pa tudi radosti in šegavosti naših dedov.

Tudi okoli svega očaka Triglava in hrumečega slapa Peričnika se plete še vse polno nenapisanih pravljic in pripovedk. Da jih otmemo pozabi, smo jih povili v pisan šopek in jih pričeli z današnjim dnem objavljati v »Mladem Slovence« — mladim čitateljem v zabavo in pouk. Te pravljice, pripovedke in vraže je podpisani napisal po virih, ki jih je med tukašnjimi domačini nabral gospod Josip S e r a j n i k, upr. ljudske šole na Dovjem. Naj mu bo na tem mestu izrečena zahvala za prijaznost in trud!

Mirko Kunčič:

Zakleti grad Peričnik

1.

Tam v tihih gorskih dolini, kjer se zdaj s strme pečine vali slap Peričnik in se bobneč prebija po razpenjeni strugi od sklada do sklada, je nekoč

Lovčev doživljaj v Afriki

Leži na pesku lovec Radko in je neznansko presenečen: žirafa z mrežo dirja v dalje — za njo zdaj gleda ves nesrečen.

»Le kje imel oči sem?« tarna. »Zamenjal debila sem z nogami!« Na pesku zdaj bo moral spati, dokler se novi dan ne zdrami...

Nekaj drugih rešitev

Miran Glažur, učenec III. razreda v Dol. Logatec:

Zaspani lovec, prav ti je, da tvoja mreža ziblje se! Če dobro bi pogledal, velbloda bi zagledal.

Oj, lovec Radko, ne bo se to izteklo gladko!

Velblod koraka, a lovca hrabri srček — že v hlače skaka...

Vse rešitve, ki jih je Kotiček striček prejel do sobote, 23. t. m., objavimo prihod. nedeljo.

STRIČKOV KOTIČEK

M. Ž., Stari trg. Tvojih pesmi imam že kar lepo število. Nekaj sem jih, kakor veš, objavil, te pa, ki so ostale v moji torbi, žal niso primerne za »Mladega Slovence«. Ti in vsi, ki brusite uma svetle meče na pesniškem polju in mi zaupno pošiljate svoje prvence, nikarte pozabiti, da je »Mladi Slovencec« namenjen predvsem mladini od 7. do približno 15. leta, čeprav ga berejo tudi odrasli. Tvoje pesmi so pretežke, prerodne, premarčne. Njihovo jedro bi moglo izluščiti komaj 20-letna dekleta. Kadar hočeš napisati kaj za mladino, se moraš najprej vprašati, ali imaš dar in sposobnost za to. Ni vsakemu dano, da bi se poglubil v otroško dušo in z neprisljano otroško govorico povedal nekaj dobrega, klenega, zajemljivega. Pesnebo težko ka je »napraviti« otroško pesem, ki bi našla v mladem čitatelju živ, topel odmev ter zbudila njegovo zanimanje. Ali poznaš Zupančičevega Cielbana? Če ga poznaš — primerjaj svoje pesmi z njegovimi! Kakšno živo nasprotje Zupančičevim gladko tekočim, ubrano pojnim verzom so Tvoji verzi, prepolni svetobolja in življenjskih razočaranj. Pa nočem s tem reči, da nimaš pesniškega daru. O ne! Pa še prav mnogo ga imaš, samo izrabiti ga ne znaš pravilno. Če nameravaš še vnaprej pesnikovati tako kot dozdaj, moraš svoje pesniške proizvode pač pošiljati kam drugam, ne »Mlademu Slovence«. Pošiljaj jih »Vigred« ali »Mladik«. (Za »Vigred« bi bila n. pr. posebno primerna pesem »Prenovljeni domovini«. Če nimaš prepisa, Ti vrnem izvornik.) Kadarkoli mi boš poslala še kakšno pesem, ki bo primerna za »Mladega Slovence«, jo bom pa seveda z veseljem objavil. Prav lep pozdrav!

Dragi Kotiček striček! — Čeprav že skoraj deset let vneto prebiram Tvoj kotiček, Ti vendar še nobenkrat nisem pisal. Najbolj sem se bal Tvoje nenasitnega koša, kateremu zmerom nosiš dovolj hrane. No, pa sem se »na stara leta« oju-načil in Ti pišem. Sicer bi Ti moral že prej, pa nisem imel časa, ker sem bil skoraj ves mesec junij v Ljubljani, da sem se vadil za naš veliki mladinski tabor. — Če me boš zdaj dal v kotiček, se bom še večkrat oglasil.

Preljubi striček, gotovo se še sponinjaš »Slovenskega tedna« na Jesenicah, posebno zadnjega dneva, ki je bil slovesen zaključek. Tudi jaz sem ta dan prišel na Jesenice skupaj z blejskimi mlad-

Ludvik Hartman, učenec L. razr. mešč. šole v Škofji Loki:

Lovec brž pokonec plane,
mane si oči zaspane;
ko spregleda, joj, prejoj,
sapa pride mu v zastoj.

Ko je mrežo tja privezal,
močno, hu, se je urezal:
niso palme, oj, neroda,
to so le noge — velbloda!

Janko Leber, Maribor, Aleksandrova 2:

Zmotil se je lovec Radko,
da počival tam bo sladko:
mreža se mu zdaj zaziba,
skreči k tlom, pa spet se dviga.

Bistri lovec je spregledal,
kam si mrežo je privezal.
V glavi se mu brž zasvita:
S to rečjo ne bo profital!

Mrežo on na debila palme
ni privezal; na noge
je privezal je živali,
ki kamela ji je ime...

Ivanka Zupanec, uč. I. razr. mešč. šole v Ljubljani (Mencingerjeva 9):

Ko zaspal je lovec Radko,
»deblac« so se premaknila,
kajti bile so noge žirafe —
s palmi se je gostila.

Ko je breme začutila,
zdijala je po puščavi.
Lovec Radko smrtno grozo
je začutil v puhli glavi.

Kmalu padel je iz mreže,
bil je rdeč od same jeze.
A žirafa za slovo
brenila ga je v glavó...

ci in drugimi našimi fanti, in sem popoldne tudi nastopil. Čeprav je ves dan kazalo na dež, se je k sreči vili šele po končanem nastopu. Blejci smo se zatekli v obedno Krekovega doma. Tu smo se pogovarjali in čakali, kdaj bo nehal dež, da bi lahko šli na železniško postajo. Jaz sem ravno čital Tvoj kotiček v »Mladem Slovence«, ko so nenadoma vstale naše mladenke in zavpile: »Živijo Kotiček striček!«

Sprva sem se čudil in ugibal, le zakaj vprijejo Tebi na čast, ko Te pa ni tukaj. Pa sem vseeno pogledal proti vratom. Tam sem videl samo našega gospoda nadzornika in nekega gospoda z očali. — Debelušnega gospoda, ki bi imel dolgo brado in na glavi samo en las, okoli njega pa samo puščavo, nisem opazil nikjer. Toda že nam je naš vrli gospod nadzornik povedal: »Le oglejte si našega Kotičkovega strička, da boš vedeli, kakšen je v resnici!« Jaz in vsi drugi smo Te seveda začudeno gledali, saj smo Te vsi prvič videli. Kar verjeti nisem mogel gospodu nadzorniku. Mislil sem si: Le kdaj je naš Kotiček striček tako shujšal in kje je dobil toliko las; najbrž si je porezal brado in jo vsadil na vrh glave! — Škoda, da Te nisem takrat vprašal, ali si res Kotiček striček. Po pravici povedano, veš, nisem si upal, ker sem se Te bal. Mi boš pa zdajle povedal, ali si bil res takrat na Jesenicah? Ampak zlagati se ne smes, drugače Te bom prišel obiskat, da Te bom videl in si zapomnil za večne čase, kakšen si. Saj smem priti, ne?

Prav prisrčno Te pozdravlja — Tone Burja z Bleda, dijak V. razreda.

Dragi Tone! — Torej tako, šele »na stara leta« si zbral toliko poguma, da mi upaš pisati? Pri drugih je s pogumom ravno narobe: ko imajo v srcu in v pesteh še mladost, bi gore prestavljali in se z medvedom ruvali, ko pa pride k njim vasovat starost, se celo botru polžu strahopetno izogone, da jih ne bi z rožički pobodel... Tvoj pogum pa je moral biti v mladih letih bolj piškave sorte, ko si se pa celó mene, debelušnega Kotičkovega strička, ki še nikomur nisem skrivil lasu, tako hudo bal. Edini greh, ki ga imam na vesti, je ta, da sem tu pa tam koga z jezičkom ušipnil, pa še to tako prizanesljivo narahlo, da je ostal živ in cel. Sicer pa — odkrito povedano — v Tvojo »visoko« starost ne verjamem preveč, kajti si ne morem misliti, da bi takle bister fant tolikokrat razred ponavljal, da bi šele kot sivolas in betežen starček v V. razred prišel. Naj bo že kakorkoli, toliko se mi zdi potrebno priti, da

si se me čisto po nepotrebnem bal. Saj nisem takšno strašilo in Te prav gotovo ne bi požrl, če bi mi bil pisal še prej!

»Slovenski teden« na Jesenicah mi je še prav živo v spominu. Kar srce se mi je širilo od zadovoljstva, ko sem gledal strumne postave in žareča lica vrlih gorenjskih fantov ter nad njimi napis: NAJ NE BO JUDEŽA MED NAMI! Kakor ne more noben vihar premakniti in porušiti gorenjskih gor, tako ne more nobena sila premakniti samozavesti in zvestobe gorenjskih fantov, ki so jo objubili svojemu narodu in domovini:

Bratje, mi stojimo trdno
kakor zidi grada.
Črna zemlja naj pogrezne
tega, kdor odpada!

Strašno Te zanima, če sem bil tisti mož, ki se je prav tako kot vi zatekel pred ploho v Krekov dom in tam slučajno trčil skupaj z vašim gospodom nadzornikom, res jaz. Ne gre Ti v glavo, da si namesto debelušnega, korenjaškega možakarja videl suho prekijo brez brade in brez edinega lasu na glavi. — Seveda si me videl takšnega, kajpada, ampak ne smeš pozabiti, dragi moj, da človeka vid včasih vara (optična prevara se učeno imenuje ta reč). Takole je bilo, povedano po pravici in resnici: Po bradi mi je tiste dni nekaj hudo škripalo, pa sem si jo nemudoma dal operirati pri bližnjem brivcu — še zdaj mi mravljinici zagomaze po hrbtu, če pomislim na to! Škarje so grozeče šklepetale: resk, resk! ostro nabrušeni nož mi je švigal okoli nosu kot strela in rezal, da se je kar kadilo — strašni trenutki so bili to! Pa je operacija nazadnje vendarle srečno potekla — vsa čast in slava vrlému mojstru brivcu, mnogo zdravja in srečno zadnjo uro mu želim, pa vse skupaj kmalu!

Zastran brade si torej že na jasnem. Zdaj naj Ti pa še razložim skrivnosti polno reč, zakaj si namesto debelušnega, korenjaškega možakarja videl pred seboj — drobnega človečka. To je bilo tako. Preglušujoč klic »Živijo Kotiček striček!«, ki je kar na lepem zoriol po dvorani, je mojo skromno, pohlevno osebito tako presenetil, da sem od zadrege postal ves droben in neznan. Kakor pož v svojo hišico, sem zlezal vase — ali je potem kaj čudnega. Te vprašam, ali je kaj čudnega, da si me videl takšnega?!

Upam, da si z mojim pojasnilom zadovoljen. Vse, kar sem zapisal, drži kot žebelj, pribit v trhel les.

Lepo pozdravljam Tebe in vse Blejce, prav posebno pa še gospoda nadzornika! — Kotiček striček.

MLADANJIVA

Glas iz Amerike

Iz dežele, kjer prebiva mnogo slovenskih izseljencev, vam, dragi mali prijatelji, pošiljam nešteto pozdravov. Tudi jaz sem hčerka slovenskih staršev. Tudi v Ameriki slovenski otroci radi govorimo slovensko govorico in prepevamo slovenske pesmi, ki so najlepše. Tu v Clevelandu imamo deset mladinskih pevskih zborov, kjer se učimo slovenskega petja in prirejamo mladinske koncerte, ki so vedno zelo obiskani. Veliko hvaležnost dolgujemo našim slovenskim učiteljem pevovodjem, ki se toliko trudijo z nami.

Amerikanci nas čislajo največ zaradi zaslug našega rojaka škofa Barage. Po njem nas poznajo tudi druge narodnosti. Lani in letos smo imeli velike slavnosti, ki bodo nam mladini ostale v vednem spominu. V Clevelandu stoji v našem narodnem vrtu krasni spomeniki treh slovenskih mož: škofa Friderika Barage, pesnika Simona Gregorčiča in pisatelja Ivana Cankarja. Mi mladi smo ponosni nanje in na to, ker smo sinovi slovenskih staršev. V svoji sredi imamo tudi slovenskega moža, ki nam zelo pogosto v filmu prikazuje prelepe kraje naših staršev, ki so tudi nam draga domovina. V Clevelandu so tri velike slovenske župnije, ki vzdržujejo svoje katoliške šole. V eno teh šol, v šolo Sv. Lovrenca sem pohajala tudi jaz. Poučevalo so me sestre dominikanke. Mi otroci imamo sestre zelo radi. Z veseljem se oklepamo tudi naših slovenskih duhovnikov, ki so tako dobri z nami. Naš g. kanonik J. Oman, ki jih morebiti poznate, ker so bili že dvakrat v lepi Sloveniji, so še posebno dobri do nas otrok. Tudi mi otroci jih imamo radi.

Letos smo prejeli lepe pozdrave od slovenskih učencev in učenk iz Ljutomera pri Mariboru. Kako smo jih bili veseli! Po svojih skromnih močeh jim bomo tudi mi povrnili, ker to zaslužio, ker so se nas spomnili in nam poslali tako lepe pozdrave. Prisrčna hvala jim!

Ob sklepu pa pozdravljam vse otroke po celi Sloveniji in želim, da bi se zlasti o velikih počitnicah dobro počutili. Vsem malim prijateljem onkraj morja kličem: Bog vas živi!

Vikica Hočevnar,
3541 E 81 Str., Cleveland, Ohio, USA.

še ni prodir in odkoder ni bilo vrnitve. Tam so jih pustili, da so umrli od žeje in gladi. Njihova trupla so ogledala miši in podgane. Vse polno okostnjakov je že ležalo na dnu teh strašnih grajskih ječ...

Tako je minilo desetletje za desetletjem. Solze, ki so jih uboge žrtve pretočile v grajskih ječah, so kapljale skozi zemljo in se zbirale globoko na dnu. Čedalje več jih je bilo in nazadnje so narasle v široko podjemeljsko jezero, ki se je — skrito človeškim očem — grozeče penilo in butalo ob ekalnate stene, kakor da išče izhoda. Graščak in njegova žena sta včasih sredi tih noči planila iz sanj in prestrašeno prislunila. Zaman sta si belila glavo in izpraševala čuvajce, odkod to voljo bučanje. Nihče jima ni znal zavozlajati skrivnosti, ki je kot v grobu zakopana ležala pod gradom.

Nekega dne je odnekod priromal star popotnik z dolgo palico v roki. Sivi lasje so se mu narahlo kot svilen predivo vsipali po belem čelu, njegove oči pa so sijale s temnim bleском kot gorsko jezero. Pri prvi kočji grajskega tlačana je obstal in zaprosil ženo, ki je stala na pragu:

»Truden sem in lačen, dobra žena. Za košček kruha in prenočišče vas prosim!«

Žena je vsa vztrepetala ob mislih na grajskega valpta in se plašno ozrla naokrog. Brez besede je pokazala neznanu hrbet, stekla v kočjo in zapahnila duri za seboj.

Popotnik je žalostno sklonil glavo in počasi odkoracal do druge kočje. Tudi tam je zastoj trkal na vrata in prosil prenočišča. Nihče mu ni upal podariti koščka kruha, nihče ponuditi prenočišča. Senca grajskega valpta je ležala na plašnih obrazih tlačanov in jim grozila...

Od praga do praga je romal popotnik, trkal, prosil, rotil. Šele pri zadnji kočji se ga je usmili tlačan.

»Kar vstopite v božjem imenu!« ga je gostoljubno povabil v izbo.

Popotnik je sedel za mizo in z velikim tekotom pojedel košček podarjenega kruha. V trenutku pa, ko je pobožno pobiral drobtinice z mize, so se duri z glasnim ropotom odprle in v kočjo je prihrumel grajski valpet s svojimi hlapci.

»Kdo ti je dovolil sprejemati potepuhe in jih gostiti s kruhom mojega gospodarja?« je zagrmel nad tlačanom in oči so se mu preteče zablskale.

»Od ust sem si pritrgal ta grizljaj...« je prestrašeno zajecjal tlačan in ga proseče pogledal.

Valptovo srce pa je bilo trdo kot kamen. V duhu si je že pomel roke ob mislih na bogato nagrado, ki jo bo dobil od graščaka, ko mu privede novo žrtev...

»Zgrabite oba!« je zakričal hlapcem.

Hlapci so planili k tlačanu in popotniku, ju zvezali in odgnali v grad.

Tlačan se je vrgel graščaku pred noge in zaprosil z glasom, ki bi omehčal kamen:

»Milosti! Nedožhen sem!«

Graščakov obraz se je spajil v odurnem emehljaju in oči so mu zagorele kot krvoločni zveri.

»Na natezalnico z njim!« je zarjul.

»Prizanesite mu! Božja kazna bo prišla nad vas!« je s povzdignjenim glasom zaklical popotnik in ga presunljivo pogledal.

»Tega pa v ječo k podganam!« je zatulil graščak.

(Konec prihodnj.)

D R U Ž I N A

Družina najboljša šola

Murillo: Sv. Družina

V začetku meseca junija so imeli v Albertovi dvorani v Londonu eno največjih, če že ne sploh največje zborovanje Katoliške akcije, kar jih je sploh kdaj bilo v Angliji. To je bilo hkrati zborovanje katoliškega ženstva, kjer ni bilo zastopano samo britsko otočje, marveč tudi drugi deli britskega svetovnega imperija in ki mu je predsedoval kardinal nadškof msgr. Arthur Hinsley v prisotnosti več drugih škofov. Sveti oče je pozdravil kongres s posebnim sporočilom in tudi angleški kralj s kraljico je poslal kongresu svoj pozdrav. Predsednica Katoliške zveze žensk je povedala, da se je kongres zbral zato, da sporoči vsemu svetu, kako so katoličani pripravljani delovati v duhu krščanskih idealov glede na moralne, telesne in duhovne probleme naše dobe. Kongres je zagotovil pričujočega ministra za zdravstvo, da bodo katoličani podpirali vsa stremeljenja glede na življenje in zdravje angleškega naroda. Parlamentarni ministrov tajnik je izjavil da

je žarišče vsakršne socialne reforme edino le družina

in moralna in materialna pomoč ubožnim slojem.

Kardinal Hinsley je govoril o krščanski vzgoji otrok

in je navajal iz spisov angleškega kardinala Manninga nekaj odlomkov, kjer ta veliki konvertit poudarja, da ima cerkev pravico vzgajati vsega človeka: »Pouk, ki ne vsebuje vere, ne vzgaja človeka, marveč ga kvari, ker mu nedostaje luči vere in darov Svetega Duha. Potem je nadaljeval: »Zdrav narod si gradi svojo bodočnost na temeljih krščanskega družinskega življenja. Spominjajmo se besed kralja Jurija V., ki je dejal:

Zdravo ljudstvo se opira na družino, ki Boga ljubi. Prva in najboljša šola je družina.«

Bluza iz irhovine

ima rokava, ki ju pleteš 2 desni 2 levi. Tudi hrbet je tako pleten. Takšna zveza med irhovino in pleteninjo je letos jako moderna in reči smemo, da je to kaj pametna novost.

Pletena bluza

je počez progasta. Vzorec pleteš: Prvo vrsto pleteš desno. Drugo, tretjo, četrto, peto in šesto vrsto levo. — Teh šest vrst ponavljaš do konca.

O pohištvu

Pohištvo bodi primerno tvojim razmeram. Če tvoje bivališče ni vila, tudi ne bodi tvojje stanovanje salon.

Uporabi sleherni kot svojega stanovanja. Ne misli, da moraš imeti »salon« ali sprejemnico, kjer se ne čutiš doma in uporabi pohištvo, ki spada v tvoje življenje. »Mrzla« lepota je draga in ti nič ne hasne.

Izberi si take mere za svoje pohištvo, ki ustrezajo velikosti prostorov, ki si jih moreš privoščiti. Pomisli, da je preveliko pohištvo le obremenitev tvojih razmer, če si kdaj priporan izseliti se v manjše prostore.

Pohištvo ni zato, da bi ga kdo občudoval, marveč ga imaš za uporabljano. Kakor ne nosiš vsak dan lakastih čevljev, tako ne daj v stanovanje svetlih in preveč občutljivih kovsov pohištva. Snaženje takega pohištva je zamudno in te zasužnji, da potrašiš zanj preveč časa, ki ga moreš bolj koristno uporabiti za kaj drugega.

Lepota in bogastvo nista eno in isto. Stanovanje more biti tudi brez bogatije lepo opremljeno in nemara tudi bolj domače. Da je le vse pristno, preprosto, snažno in prijazno.

Ne imej neokusnih posnetkov v stanovanju! Dandanes dobiš že za majhen denar kaj lepega in umetniško priznanega. Imamo slike, okraske domačih mojstrov, ki so stokrat lepši ko judovski »kiče«.

Ne kupi si »kompletnih garnitur« po katalogih in kar na obroke, marveč le tiste kose po-

hištva si kupi, ki jih zares potrebuješ in si dokupi zdaj in zdaj še tisto, kar bo potrebno. Glej, da je pohištvo preprosto, ki je tudi bolj poceni in ga laže snaziš.

Kupuj domače pohištvo pri domačih tvrdkah in zmeraj misli na to, da bodi lice tvojega stanovanja slovensko in iz slovenskega lesa. Tako dobimo tradicijo stanovanja. Tudi na to plat mnogo grešimo. Naša pohištvena industrija je itak priznana tudi drugod po svetu.

SVETUJEM TI:

Mazilo za čevlje ne sme biti na vročem štedilniku, kadar snaziš čevlje. V mazilo gorljive snovi, ki se brž vnamejo. — Če je mazilo izsušeno, kar se pripeti, če je škatala odprta, kani vanj nekaj kapljic terpentina in zapri pokrov.

DOLENJSKE TOPLICE 38° C

Zdravilo sigurno revmatizem vseh vrst, nevralgije, ženske bolezni, posledice zlomljenih kosti itd. — Prezgodnja ostarelost. — Rekonvalescenca po težkih boleznih in operacijah. — Specialne masaže pod zdravniškim nadzorstvom. — Krasna okolica. — Penzija s kopaljo od Din 45— dalje. — Pojasnila in prospekte daje uprava.

Zakaj mi sahnesh?

Zakaj mi sahnesh, nagelj rdeč? Tako prijetno si dehtel, ko v rosi jutra si blestel. Ne boš cvetel nikoli več?

Ko božal te je sonca žar, si bil kot kres ognjenozlat; gorel je v soncu tvoj škrlat, omamljal je srce tvoj čar.

Ko zvezde je prižgala noč in svet objel je sinji mrak, razlival ti si vonj sladak kot božji blagoslov krog koč.

Zakaj mi sahnesh, nagelj — vem: Med korenine se je skrtil in sok življenja ti je pil črvič ostuden dan za dnem...

Še meni pije srčno kri, zastruplja srčno mi mladost. Črvič požrešni je bridkost, ki me razjeda in mori...

(Marija Brenčičeva)

Odgovor preproste vzgojiteljice

Če razmišljamo, kako dobre vzgojiteljice so bile naše preproste matere, se ne moremo načuditi njihovi vzgojeslovni modrosti. Vso vzgojno učenost in vsa vzgojna pravila in navodila so zajemale edino iz najzavnejšega vzgojeslovnega vira — iz globoke vere.

Poznala sem kmečko mater in jo nekoč vprašala, kako je ona vzgajala svoje otroke. Ni dolgo premišljevala in mi odgovorila:

»Veste, vselej in povsod sem se ravnala po besedah: »Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, dušo pa pogubi!« Ker mi je Bog dal osem

Dojenček po vzgoji prejšnjih dni.

otrok, sem se večkrat spomnila, da bo nekoč tudi terjal od mene osem duš.«

Vedela je, da se zanimam za sodobna vzgojna vprašanja in mi je zato povedala še tole:

»Vi boste rekli, da jim nisem privoščila nobenega razvedrila, da sem bila kakor orožnik med njimi, ker sem se ravnala tudi po starem pravilu: »Noč ima svojo moč«. In: »Kadar boste samostojni, boste lahko šli, kamor boste hoteli!« Skrbela sva z očetom, da so imeli vse potrebno za dušo in za telo. Vedno so bili vsi zaposleni. Dekleta so se urila v gospodinjstvi, fantje pa v fantovski telovadbi, če že hočete, da vam naravnost povem. — No, ali zadevanje škafa z vodo, jerbasa s kosilom, sukanje kuhalnice, šivanje, krpanje perila, obračanje sena, klepanje kose, nalaganje voz, košnja, žetev, mlačev in vsa nešteta dela pozimi in poleti, doma, v gozdu in na polju — ali se pri tem ne urijo udje in ne telovadijo vsi deli človeškega telesa?«

»Prav imate. Nič več se ne čudim, da ste vzgojili tako dobre otroke.«

Morda boste našle tudi ve, matere, v odgovoru te preproste žene zlato vzgojno zрно.

Z. A.

Dojenček po vzgoji sedanjih dni.

Iz kuhinje v kuhinjo

Francoska in angleška kuha

Slavni angleški slikar Whistler, ki je dosti bival v Parizu, je dejal nekoč: »V Franciji zna vsaka ženska kuhati, Angležinje in Američanke pa le odpirajo konzervne škatle!«

Tudi zdaj se ta sodba še ni spremenila. H. Dovray, ki deluje za duševno zbliznanje med Anglijo in Francijo, pravi: »Glede na vprašanje o zelenjavah, prikuhah in sadju si angleške gospodinje ne belijo glave. Grejo kar v branjarjo ali trgovino, kjer dobijo že vse pripravljeno v konzervah.« Ta način kuhe pa ima svoje vzroke.

Dobra kuha zahteva predvsem dosti časa. Dobre kuharice in se kuhi posvetiti more pa samo tista ženska, ki je dosti doma, zato je gospodinja le v svojem domu na pravem mestu. — V poljedelskih državah je kuha priljubljena umetnost, ki se pa v industrijskih državah že izmaliči, kjer grejo vsi — žena, mož in otroci v tovarno. Tu gospodinja kar naglo odpravi kuho, ali pa kupi mesne konzerve. Vidimo, da je imelo svojo dobro plat samotarstvo življenje mohamedank. V teh deželah se je kuha jako razvila. Maroška, tuniška in egiptovska kuha pozna več sprememb ko angleška. V arabskih deželah jedo sicer kar z golo roko, a bolje ko na Angleškem. Mohamedanci dalj časa pripravljajo jedila ko pri nas in zlasti slaščice so prave umetnine.

Dalje je važno za kuho tudi vprašanje o vrtovih. Vprav Angleži nimajo zelenjadnih vrtov ko v Franciji in drugod. Prav do puščave Sahare si Francoz v najmanjši kos vrtiča zasaди svoje redkvice in fižol ali krompir. Ponosen je na to bolj, ko da bi premagal kakega tuareškega poglavarja. Pri angleškem poveljniku, recimo v Nigeriji, čigar žena je lady od nog do glave, pa ne raste drugega ko rože, ki jih pa Angleži znajo spet bolje gojiti ko drugi narodi. Za zelenjavo se pa ne zmenijo.

V Tananarivi, francoskem glavnem mestu na Madagaskarju, živi bogat Anglež v lepi, gosposki vili, kot bi živel v Angliji. Ima prekrasen park, bohotno cvetje, pse, ovce, a zaman bi iskal na vsem zemljišču le eno samo gredico solate. Ze pet in dvajset let ne pozna to gospodinjstvo drugega kot konzervno zelenjavo in sadje.

Angleži so pa že nezadovoljni s svojo domačo kuho. Tako je v napoleonski dobi dejal colonel Murray, ko je prišel iz Anglije v Francijo: »Na Angleškem vzameš kak zrezek, skuhan krompir, malo na vodi skuhan zelenjave, koščke kruha in presnega masla, vse to nabodeš na vilice — drugo pa opravijo zobje.« Vendar je ta preprosta kuha angleške gospodinje še zmeraj boljša ko konzervna hrana.

Kaj bi glede na to dejali o naši kuhi? Sicer še malo odpiramo konzervne škatle, vendar se z dobro kuho ne moremo pohvaliti, posebno na deželi ne. Pri nas (v Sloveniji) je vse preveč v oblikih in dobrega okusa jedil nam je prav malo mar.

Beluši s kruhom

Položiš še vroče, kuhane beluše na krožnik, ki je za na mizo, jih močno pokrijesh in daš na gorko. Medtem opraviš prgišče drobtin in t čebulo na masli, dodajš dve sesekljeni sardeli, malo premešaš, polijaš nekaj mesne juhe po beluših, strešeš pražene drobtinice s čebulo in sardelami zraven, vse še enkrat malo prevreš in daš na mizo.

Čerkeška juha

Opraviš 50 g moke na 60 g presnega masla, dolij 1 l dobre juhe iz telečjih kosti (ali kurje juhe, če jo imaš) in počasi i uro kuhaj. Potem dobro stolci v možnarju 60 g sesekljanega, kuhane tetetine (ali kuretine) in 60 g orehovitih jedrc. To daj v juho in naj še malo prevre.

Piškotova torta

Sedem celih jajc in 15 dkg sladkornega poprha vtepamo kraj toplega štedilnika toliko časa, da se gosto peni. Ogenj mora biti zelo miren in moramo vedno vtepati. Nato odstavimo kremo in vtepamo še na hladnem in počakamo, da se shladi. Dodamo nalahno k temu 25 dkg presejane bele moke, v katero smo dali pol pecilnega praška in ga dobro zmešali. Dodamo še nekoliko limonovih sesekljanih lupin in zmes stresemo v namazan ter z moko potresen tortni model. Torto pečemo pri mirnem ognju v pečici pol ure. Drugi dan prerežemo torto vodoravno v dva dela in namažemo z marmelado ali s kakšno kremo ter zložimo zopet oba dela skupaj in oblijemo torto s čokoladnim ledom in jo okrasimo z različnimi belimi okraski ali z rožicami iz draganta, kar dobimo v slaščičarni.

Čokoladna torta

20 dkg bele presejane moke zmešamo dobro s pecilnim praškom, dodamo 7 rumenjakov, sesekljanih limonovih lupin, 20 dkg sladk. poprha, četrt litra sladke smetane, tri žlice ruma in 15 dkg nastrgane čokolade. Nato mešamo to zmes vedno proti eni strani toliko časa, da se peni, potem dodamo še trd sneg iz 7 beljakov in narahlo vse zamešamo. Tortni model dobro namažemo ter potresemo z moko, stresemo vanj to zmes in pečemo torto počasi v zmerno topli pečici tri četrt ure. Drugi dan torto prerežemo vodoravno in namažemo z marmelado, oba dela denemo zopet skupaj, okrasimo jo z belim ledom in s srebrnimi kroglicami ali z rožicami iz draganta. Beli led: 30 dkg sladk. poprha, en beljak, sok iz ene limone mešamo na hladnem toliko časa, da je led gost, in z njim okrasimo torto.

Naš domači zdravnik

S. N. C.: Kako odpravite dlačice z rok, sem že prkar povedal. Če redno berete nedeljskega "Slovenca", ste našli tudi za sebe primeren nasvet. Otekle srbeče prete povzročajo v vašem primeru ozeblina. Nadloga je dolgotrajna in se pojavlja ikoli vsa spomlad tja daleč v poletje.

Poskrbite, da boste imeli roke zlasti v mrzlejših časih suhe in tople. Pozimi pa nosite prostor-aste tople rokavice. Mazite si prete s kafro. Kopljite vsak dan roke po pol ure menjaje se nekaj časa v mrzli, nekaj časa v topli vodi. Od domačih zdravil pomaga sveže nastrgan krompir, ki ga v obliki obkladkov devamo na ozeblino. Prav tako mesnati deli kumar ali pa izvleček iz divjega kostanja, s katerim si mažemo ozeble dele.

R. F. Z. K.: Ze od leta 1934 vam dela srce neprilike in težave. Po vsakem večjem naporu vam močno utripa, nato pa omaga, da bi je komaj še slišno. Iste težave se pojavljajo, če ne spite, ali pa če se razburite. Rentgenolog, ki vas je preiskal, je našel, da imate močno razširjeno srce. Čudite se pa, od kod že v teh letih — stari ste komaj 31 let — pri vas razširjeno srce.

Jaz pa se prav nič ne čudim, ker vam, kako naporna, težka in odgovorna je vaša služba. Tu je tudi vzrok vaši nadlogi. Svetovalec bi vam, da nujno in čimprej prosite za lažjo službo. To se pravi, da vas vsaj za nekaj časa pustijo v pisarni, dokler se ne popravite. Pustiti morate tudi tobak. Ogibajte se vsakega telesnega in duševnega napora.

R. M. P.: 6 mesecev ste noseči. Četrty mesec ste krvaveli. Sli ste k zdravniku, ki je ugotovil, da vam preti eplav. Po njegovih navodilih ste to nevarnost preprečili. Plodu pa ne čutite več, oziroma ga eplah še niste čutili. Trebuh je še prav tako velik kakor pred tremi meseci.

Priporočam vam, da greste ponovno k zdravniku. Verjetno je, da je plod mrtev. Morda ste v resnici imeli splav, pa ste to prezrli, kar je težko in malo verjetno.

M. B. R. P. K.: Vzroki belemu perilu so različni in številni. Dokler se ne ugotovi, kaj je vzrok, je vse zdravljenje tako rekoč brezuspešno. Dostikrat celo škodljivo. Kopeli, ki jih mislite jemati, vam bodo nadlogo samo omilile, opravila pa je ne bodo.

Na vašem mestu bi jaz poslušal zdravnika, ki vas je preiskal in vam nasvetoval izpraskanje. Lahko se popolnoma zanesete na njega, ker je mož na mestu! Perilo pa vam izostaja, ker že nastopa mena.

O. M. Lj.: Spomlad ste bili težko bolni. Zadnje štiri mesece je čišča izostala.

Mislím, da je prav v tem vzrok, da je čišča izostala. Tudi sami pravite, da ste bili vedno zelo občutljivi proti prehladu. Težave, ki jih imate, so s tem seveda v zvezi, pa tudi v letih ste že, v katerih je verjetno, da bo nastopila mena. To pa je naravni pojav, ki se ne da preprečiti. Težave pa, ki jih prinese ta čas e seboj, se dajo omiliti. Dovolj zdravil je, ki ženam pomagajo skozi to dobo.

L. B. C.: Od 14 leta dalje imate kožno bolezen, ki vam je zagrenila vso mladost, kakor pišete. Kar že noč ste dobili po glavi in čelu bele lise. Iz teh vam poganjajo na glavi tudi beli lasje. Poskusili ste že z obsevanjem in z različnimi mazili. Uspeha niste imeli nobenega.

Nadloga, ki jo opisujete, se pojavlja v vseh starostnih dobah, ne da bi prej koža kaj zbolela. Bele lise so različno velike, večkrat se jih več zlije v eno večjo. Tudi lasje izgubijo na takih mestih svoje barvilo. Po mnenju nekaterih je iskati vzrok temu pojavu v motnjah, ki ovirajo delovanje žlez, katere oddajajo svoje snovi naravnost v kri.

Kmetijski nasveti

Uši na vrtnicah. A. M. Lj. — Na vaših vrtnicah in plezalkah so se uši tako hitro razpasle, da jih ni mogoče sproti uničiti. S tem pokončate popke, ki se še komaj sami držijo; bojite se, da bo zaradi teh škodljivcev le malo cvetja. — Uši na vrtnicah se prav tako uničijo kakor listne uši na fižolu, kar smo zgoraj opisali. Uši sesajo sok iz mladih poganjkov in drugih nežnih delov rastlin ter povzročajo, da rastline hirajo. Na vrtnicah se nahajajo največ na popkih, ki se potem le slabo razvijajo in navadno odpadejo, še preden se razcvetijo. Najbolje do sedaj znano sredstvo proti listnim ušem je tobačni izvleček in mazavo mlo, iz katerih pripravimo škropivo, kakor zgoraj omenjeno. Tobačni izvleček dobite v glavnih zalozgah tobaka.

Breskvini listi rumene. A. M. Lj. — Listi na breskvah dobivajo rumenkasto barvo in se krtovičijo. Letos je slana cvetje osmoldila, zato ne bo sadu. Radi bi vedeli, kako temu odpomoci. — Vzroki, da breskev hira, dobiva rumene liste, oziroma, da se ti krtovičijo, so lahko različni. Letos je v mnogih primerih bil kriv mraz, ki je nastopil že potem, ko so listi odgnali. Večkrat povzročajo rumene liste tudi vlažna tla, zaradi česar se vrši presnavljanje v njih neekonomerno. Je tudi neka vrsta mušic, deloma tudi uši, ki krkajo sok iz listov, zaradi česar se ti zvijajo, to je krtovičijo. V vašem kraju imate več sadjarskih strokovnjakov, ki bodo na lieu mesta ugotovili pravi vzrok te bolezni.

Pravilna naprava galično-apnene brozge. I. G. B. — Zelite vedeti, v kakšnem razmerju se napravi emulzija bakrene galice, ugašenega apna in vode za škropljenje krompirja proti rji in če je ta emulzija dobra tudi za fižol. — Škropivo iz bakrene ali modre galice, apna in vode ni emulzija, ampak raztopina. Emulzija je mešanica olja z vodo, pri kateri se olje razprši v tako fine kapljice, da postane škropivo belo. Olje se v vodi ne topi, ampak samo razdrobi. — Galično-apnena brozga, imenovana tudi bordoška brozga, ki jo rabimo za škropljenje trt in drugih rastlin proti peronospori, je raztopina, ne emulzija. Z njo škropimo tudi krompir, paradiznike, fižol, sadno drevje in drugo. Pripravimo jo takole: Za škropljenje krompirja zadostuje enodostna raztopina: na 100 l vode vzamemo 1 kg modre galice in 1 in pol kg svežega ugašenega apna. 1 kg galice raztopimo v leseni posodi v 50 litrski vode, tako da jo obesimo v vrečici čez noč v vodo. Tako se najlaže raztopi. V drugi posodi zmešamo 1 in četrt kg apna v 50 litrski vode, da dobimo apneno mleko. Nato zlijemo med neprestanim mešanjem polagoma galično raztopino v curku v apneno mleko (ne narobe). Tako dobimo enakomerno raztopino galično-apnene brozge, e katero takoj lahko škropimo krompir, fižol, paradiznike.

Zdravljenje pa je, žal, skoro brezuspešno. Poskušamo z zdravili, ki uravnava delovanje zgoraj omenjenih žlez. Obsevamo z višinskim soncem, potem ko smo prej razdrčili kožo z zdravili, tako da postane bolj sprejemljiva za obsevanje. Včasih se nadloga zboljša sama po sebi. Teoretično je možno tako kožo nadomestiti z novo. V praksi pa je le bolj malo uspehov. Ni pa radi te operacije treba v inozemstvo, to napravijo naši domači kirurgi prav tako dobro.

P. F.: Omenjene kopeli imate v ljubljanski bolnišnici. Pa tudi nekateri privatni zdravniki v Ljubljani in Mariboru jih imajo.

V. F. B.: Vaša hčerka trpi na vednem nahodu in g'avobolu. Obrne nai se na strokovnjaka za nosne bolezni. Podobne težave povzročata namreč vnetje žilnih in obnosnih duplin.

S. S. L.: Pri vaši nečakinja so gliste tako trdovratne, da jih z nobenim sredstvom ne morete odpraviti.

Potrebna bo pri njej radikalna kura, ki pa je včasih mogoča le v bolnišnici. Zato vam svetujem, da poslopite nečakinja v bolnišnico.

M. V. K.: Kdaj peljete lahko otroka ven? Otroka peljete lahko ven že v drugem mesecu, najpozneje pa v tretjem mesecu po porodu in to tudi pozimi. S tem pa ne mislim, da ne bi tega že prej lahko storili, če je to otroku potrebno. Otroci na deželi so tega deležni že takoj prve dni po porodu. Saj veste, da napravijo včasih prav dolgo pot do cerkve h krstu, ne da bi jim to kaj škodovalo. Razumljivo pa je seveda, da je treba paziti na to, kako je otrok obvečen, da se ne prehladi. Zadostuje pa tudi, če otroka zapeljemo na balkon ali pa postavimo kočarico z otrokom v skrajni sili tudi k odprtemu oknu. Najlepše in najkoristnejše pa je seveda, da se mudimo z otrokom na vrtu ali v parku, kjer ni prahu in ropotanja. V vašem mestu pazite na to, da se izogibljete prometnih ulic, ker je polno prahu in ropotanja.

M. Z. S.: Kakšna obleka je za dojenčka najbolj primerna?

Do zadnjih let se je v tem prav veliko grešilo, kar ni bilo ravno v prid otrokom. Najbolj pogosta napaka, ki se je vedno in vedno ponavljala, je bila ta, da so otroka zavijali v debelejšo in toplejšo obleko, kakor je potrebno, da se otrok obvaruje mraza. Druga napaka pa, ki izhaja iz prve, je bila, da se otrok ni mogel radi take obleke dovolj gibati. Pa tudi napačni pojmi o zdravju in razvoju otroka so marsikaj zakrivali. Vsak otrok ima po porodu in tudi še potem ekoci daljšo dobo krive noge. S tesnim povijanjem so hoteli to odpraviti. Uspehi pa so bil dostikrat prav nasprotni. Čez čas se otroku zravnajo noge same po sebi, ko se otrok okrepí. K temu pa pripomore tudi mišičevje, ki je pripeto na kosti, in jih s tem, ko se nateguje, izravnava. Če pa je otrok tesno povit, se ne more gibati. Mišičevje in kosti so v svojem delovanju ovirane. Kostí in mišičevje se slabo razvijajo. Nevarnost, da se noge pozneje skrivajo, je tem večja.

Otroška obleka mora ustrezati temperaturi otrokove okolice. Ne sme biti prehladna, da otroka obvaruje pred mrazom, pa tudi ne pretopla, ker tudi vročina otroku škoduje. Obleka mora biti zračna, da lahko izhlapeva vlaga, ki jo koža izloča. Otrok se mora v obleki dovolj gibati, ne sme biti pretesna. Obleka naj bo bela, da se lahko pere in čisti. To sem teoretično povedal. Kakšno pa v vsakdanjem življenju to dosežete, pa je najboljša, če si ob priliki ogledate dojenčke v dečjem domu.

Naprava vina iz ribeza. M. O. L. — Prošite nasveta, kako se pravilno napravi vino iz ribeza. — Ribezovo vino pripravimo na sledeči način: Popolnoma zrelo ribezovo grozdje potrgamo, očistimo od listja, veje in druge nesnage, ga zmečkamo, zmeljemo ali zmastimo tako previdno, da ne stremo pešk, ki dajo vinu trpek okus. Tako pridobljeno brozgo postavimo v kad na bolj hladen prostor, kjer naj stoji par dni. Ker priplavajo tropine na vrh, jih večkrat na dno polajamo, da ostanejo vlačne, ker suhe se rade skvarijo. Po dveh dneh to brozgo hitro in čisto sprešamo, najbolje s kako majhno stiskalnico. Tako dobimo ribezov sok. — Temu dodamo vodo in sladkorja. Da dobimo dobro namizno vino, dodamo na en liter soka dva litra vode in tri četrt kilograma sladkorja-sipe. tako nastane pijača z 11 do 12 odstotki alkohola. Sledkoro je najbolje prej raztopiti v topli vodi in nato raztopino primestati soku. — Da se ta sladki sok spremeni v vino, mora pokopeti. V ta namen ga natočimo v popolnoma čist zdrav sod, toda ne do vrha, ampak kakšne štiri prste pod voh, na katero nastavimo kipelno veho. Sod postavimo na bolj tople prostor, kajti sladkor se najraje spreminja v alkoholi, to je pokopi pri toploti 15—20 stopinj Celzija. Če je kraj prehladen, preneha kipenje, četudi je sok še sladke. Tedaj premostimo sod v toplejši prostor, premešamo v njem pijačo, da se dvigne drožje, nakar se po par dneh kipenje obnovi. Ko je prenehalo glavno kipenje in se je vino očistilo, tedaj ga pretočimo v drug sod, ki ga le čisto malo zažveplamo. Sod napolnimo do vrha. Ker se pa vino suši, ga vsakih 14 dni dolijemo, da se voha vedno moči v vinu. S tem preprečimo, da ne prihaja v vino zrak in da se ne skisa — cikne. Sedaj vino zori. Čez tri do štiri mesece je pijača dozorela in se je popolnoma učistila. Tedaj jo lahko že rabimo. — Najbolje pa je pretočiti jo v steklenice, v katerih se ohrani nepokvarjena po več let. Steklenice je dobro zamažiti ter jih hraniti leže v pesku.

Rojenje čebel. A. R. S. P. — Dne 28. maja so vam iz panja »Kranjič« rojile čebele. Ko je bil roj zunaj, se je kmalu za tem vrnil nazaj v panj. Dne 6. junija so se ponovno rojile in ta roj sem dobil. Dne 8. torej čez dva dni, so se rojile še tretjič iz istega panja. Razni znanci trde, da je nemogoče, da bi bil v dveh dneh iz istega panja ponovno roj. — Večkrat se pripeti, da se roj čebel, ki se je izselil iz roja, zopet vrne vanj. Navadno se to dogodi tedaj, če je roj pri rojenju izgubil matico, bodisi da je pri izletu poginila ali jo je pa kaka ptica pobrala. Roj brez matice si tedaj ne ve drugače pomagati, kot da se vrne nazaj v svoje prejšnje domovanje. Lahko je tudi v roju po več matic, izmed katerih se ena z delom čebel vrne nazaj v panj, da potem čez par dni popelje nov roj na dan. — Pri skranjičih je zelo pogosto opažati, da roje po trikrat; to pa tedaj, če imajo več matic. Če se želite podrobneje poučiti o raznih pojavih pri rojenju čebel, obrnite se na Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani, ki vam bo nasvetovalo najprimernejšo knjigo o tem vprašanju.

Zatiranje predenice na travniku. I. I. Z. — Na travniku, kjer je mnogo detelje, se je pojavila predenica. S čim jo je najuspešneje zatirati? — Predenico je začetki zatirati takoj, ko se je spomlad pojavila, še preden odcvete in zarodi seme. Če se je že razpasla, je boj proti njej zelo težaven. Pre-

glejte takoj natančno ves travnik, in kjer naletite na napadeno deteljo, jo s predenico vred požanljite, opravite v kako vrečo, da se ne raztroši po njeni, posušite in zažgite vse skupaj. Če samo kos predenice »vrvice« (stebelca) pade na deteljo, se je takoj oprime in se popolnoma razvije. Požeti prostor pokrijte s slamo, ki jo zažgite, da uniči vsa tamkaj še ostala stebelca, poganjke in seme predenice. Ta prostor razkužite lahko tudi s kaljevo esoljo ali s čilaskim solitrom. En kilogram tega umetnega gnojila raztopite v 10 litrski vode. S to raztopino polijete prostor, kjer je rastle predenica, ki jo s tem uničite.

Apneni prah v kleti ne škoduje vinu. I. I. Z.

V kleti, ki je poleti nekoliko vlažna, trosite po tleh suh apneni prah. To vam je bilo odevatovano, češ da ni dobro za vino; če pride namreč vino pod pipo do apna, se dela plin, ki pijači škoduje. — Predvsem ni nikak pogrešek, če je poleti klet nekoliko vlažna, kajti vlaga drži klet bolj hladno in vino v njej bolj zori. Pogrešeno pa tudi ni, če trosite po tleh apneni prah, kajti plin, ki se razvija, če nanj kaplja vino, ni škodljiv. Če kane vino, v katerem je dovolj kisline, na živo apno, se to začne peniti, pri čemer se razvije ogljikova kislina, oziroma ogljikov dvokis. Ta pa vinu ne more biti škodljiv, kajti to ga samo razvija in čim več ga je v njem, tem prijetnejši okus ima. Škodljivo bi moglo postati samo tedaj, če se zrak v kleti preveč suši, kar vinu ne prija.

Mešanje salojidna z modro galico. I. I. Z. — Zelite vedeti, če se sme mešati salojidn z modro galico pri škropjenju trt in kako naj se to pripravi. — Salojidn ali natrijev thioulfat je namdomestilo za žveplovo moko in se rabi za zatiranje oidija ali plesnobe na trtah. Ta tvarina je sol, ki vsebuje žveplo. Na zraku se razkrajja in uničuje oidij tudi ob bolj nizki temperaturi in oblačnem vremenu. Da si prihranimo žveplanje ali posebno škropjenje s salojidnom, zmešamo tega z modro galico in tako skupno zatiramo peronosporo in oidij. Praktično se rabi pri prvem in drugem škropljenju (pred cvetenjem in po cvetenju trte) skupno z galično-apneno brozgo, ki se najprej pripravi sama zase ter se ji doda nekaj več apna, kot je sicer običajno. Takoj potem raztopimo v 100 li-

Pravni nasveti

Kmetijske šole. K. M. V Sloveniji imamo banovinsko kmetijsko šolo na Grmu in v St. Jurju ob južni železnici ter banovinsko vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru. Če želite vstopiti v katero teh šol, se glede vseh potrebnih informacij obrnite na ravnateljstvo dotične šole.

Stroški izgubljene pravde. K. A. C. Preden ste se začeli tožariti, bi bili morali preudariti, kaj bo s pravnimi stroški, če tožbo izgubite. Tožba zaradi žaljenja časti, kjer gre le za besede, so navadno dvomljive, ker ne veste vnaprej, kako so priče slišale eno ali drugo besedo, kako so jo razumele in kako bodo pred sodiščem izpovedale o vsem tem, kar se je vam zdelo zelo važno, dočim priče na vse to niso polagale važnosti in si zato tudi marsikako stvar drugače vtisnejo v spomin, kot pa je v resnici bila. Ne morete pa takim pričam očitati krivega pričevanja, ker so velikokrat res prepričane, da so pred sodiščem pravilno izpovedale svoja znanja, ki pa ne odgovarjajo vašim trditvam. Sodišče je pa končno le navezavano na izpovedbe prič in če te izpovedbe niso potrdile vaše obtožbe, je moral biti nasprotnik zaradi pomanjkanja dokazov oproščen in v posledici tega trpiti vi vse pravne stroške. Vaš nasprotnik ima pravico, da predlaga proti vam izvršbo za pravne stroške. Če prejmete mesečno plačo, bo smel predlagati rubež tretjine plače, vendar tako, da vam bo ostalo čistih vsaj 600 dinarjev na mesec.

Če se sproži kamen... A. A. K. Skozí 12 let ste živeli s sosedom v miru. Potem vam je prepovedal pot, nakar ste ga tožili in je sosed izgubil. Nato je vas tožil zaradi meje in ste vi izgubili. Nato ste ga zopet tožili vi zaradi služnostne pravice in ste deloma uspeli, deloma pa ne, kljub temu, da so bile vse ugodne priče na vaši strani, pa je sodnik verjel drugim pričam. Sedaj pa vprašate, če bi našel novo pravdo zaradi odstranitve dle ograje. — Ali vas vse te zaporedne pravde niso nič izmordile? Sešteje stroške, ki jih morata plačati oba in preudarite, ali so uspehi oziroma delni uspehi pravde odtehtali te stroške? In še preiščljate, ali bi začeli novo pravdo, ko ste morali pač spoznati, kako nezanesljive so priče in ne morete vnaprej vedeti, katerim pričam bo verjel sodnik. Skrajni čas je, da vi in sosed spoznata, da sta šla predaleč v svoji neodipljivosti, da tako pravljenje ne hasne ne vama, ne vašemu gospodarstvu, da se medsebojno pomirita in vse bodoče spore rešujeta sama, ali pa s prizadevanjem modrega občinskega moža, sicer bosta obe domačiji še premalo za kritje stroškov vaših brezkončnih pravn, ker rodi vsaka novo.

Račun za vožnje. M. S. L. Stavbni material morate plačati po dogovoru. Če vam je voznik dal račun za pripeljani material, potem bi se v dvomu smatralo, da je to skupen račun za material in za prepeljavo istega, v kolikor tega sama cena ne izključuje. Terjatve za opravljene vožnje zastarajo tekem treh let. Če vas po enem letu terjat voznik za plačilo vožnje, boste morali terjatve plačati, v kolikor vi ne dokažete, da ste pred letom z materialom vred plačali tudi dovoz istega.

Kateri vdovi gre pokojnina? R. Č. Ločen katoliški zakonec se je poročil s katoličanko po pravoslavnem obredu, ko sta oba predhodno prestopila v pravoslavje vero. Ta soprog je državni uslužbenec in je sedaj umrl. Vprašate, katera vdova ima pravico do pokojnine, ali prva, ki se je sporazumno ločila od moža, ali druga, ki je v zadnjem času skupaj s pokojnim živela. — Verjetno je, da si upravna oblast ne bo delala preveč skrbi s takimi, ne več redkimi primeri, in bo dala vsaki vdovi polovico pokojnine, kot po smrti državnega uslužbenca — muslimana. Po našem mnenju je upravičena do pokojnine le prva in prava vdova, katoličanka. Kajti pokojnik ni mogel veljavno skleniti drugega zakona, ker mu prva žena še živi. Zato naj vdova-katoličanka sproži vprašanje veljavnosti oziroma neveljavnosti drugega zakona. O tem bo razpravljalo okrožno sodišče, ki bo na našem pravnem področju moralo izreči, da je drugi zakon bil neveljaven. Če bo ta izrek potrdilo vrhovno sodišče, ima vdova-katoličanka upanje, da si bo priborila celo pokojnino. Gotovost za ta morebitni uspeh pa ni podana.

Nezarubljivi prejemki. R. J. O. Po izvršilnem zakonu mora ostati zavezanec, ki je stalni državljan ali samoupravni namestnik, ena tretjina mesečnih prejemkov nezarubljena z nadaljnjo omejitvijo, da mora zavezanec ostati prostih najmanj mesečnih 500 din. Zarubljiva je le plača ali ostali prejemki v denarju ali naravi, izzete pa so osebnostne in rodbinske doklade. Če se vam zaradi sumpenzije izplačuje le polovična plača, je sedaj zarubljiva le tretjina te dejanske izplačane plače z

trih te brozge tri četrtine od enega kilograma salojidna tako, da ga obesimo v pripravni kočarici nad dotično posodo ter ulivamo nanj brozgo s korcem, da se čimprej raztopi. Tako dobimo škropivo, ki ostalo učinkuje proti peronospori kakor proti trsní plesni ali oidiju.

Uši na fižolu. K. A. I. — Imate visoki fižol, ki je že sedaj poln malih črnih živalic — uši. Lansko leto so vam te uši fižol popolnoma uničile. Cvetje in strože je bilo čisto črno, tako da se je kar gnusilo. Letos pa, kakor se vidi, se ponavlja isto. Zelite vedeti, ali je kako sredstvo za odpravo uši in kje se ga dobi. — Listne uši so letos velika nadloga vsega rastlinstva. Ne samo na fižolu, ampak tudi na sadnem drevju, na hmelju, na vrtnicah in celo na raznih plevelnih rastlinah jih je polno. Zatiramo to golazen e tobakovim izvlečkom, kateremu primestamo mazavo mlo. Dvodostna raztopina tobačnega izvlečka zadostuje, da uniči listne uši. V 25 litrski vode raztopimo pol kilograma tobačnega izvlečka in posebej še pol kilograma mazavega mila, ki služi, da škropivo ostane na listih. Raztopino mazavega mila ulivamo polagoma v raztopino tobačnega izvlečka, da se napravi enakomerno škropivo. S tem škropivom poškrpimo e škropilnico fižol, tako da so listi od spodaj mokri, kjer se uši drže. Škropljenje samo po vrhu ne zadostuje mnogo. Čez nekoliko dni po prvem škropljenju ponovimo to še enkrat, da uničimo zalego, ki je še ostala živa.

Ne dovolite, da vam kukavica zneso jajce v Vaše zdravje!

Radenska originalna, naravna in zdravilna Je samo ena, ona z rdečimi srci. Zdravje in užitek!

Isto utesnitvijo, da vam mora ostati čistih mesečnih 500 din. Opozorite oblastvo na neupravičene odtegljaje; če pa opozorilo ne bi pomagalo, morate pač tožiti oblastvo, da vam plača vse, kar je bilo odtegnjenega preko zakonitega najmanjšega zneska 500 din, ne računajoč v ta znesek osebnostne in rodbinske doklade, ki so morale ostati proste.

Izplačilo dednega deleža po očetu in materi. L. C. Sv. M. Ko je brat prevzel po materi posestvo, se je zavezal, da bo vam plačal določeni delež po materi brezobrestno, dočim je prevzel v plačilno obvezo tudi dedni delež po pok. očetu, ki je že bil s 4% obrestmi vključen na posestvu. Ob vaši materi je zapadel za solanje neoparljeni ostanek deleža po materi. Takrat ste smeli zahtevati izplačilo ostanaka od prevzemnika. Če bi ga brat ne plačal na opomin, bi bil v zamudi in od tedaj dalje bi teklo 5% zakonite obresti. Ker brata doslej niste pozvali na plačilo, ni prišel v zamudo in zato materinega deleža ni dolžan obrestovati. Od še neplačanega očetovega deleža imate pravico zahtevati 4% obresti za zadnja 3 leta nazaj. Vse obresti iz prejšnjih let so pa medtem že zastarane, ker jih niste vsaka tri leta poravnali. Ker je moral očetov dedni delež prevzemnik obrestovati, materin delež je bil določen brezobrestno, zato je smatrati prvi dolg za prevzemnika kot težji dolg in se bo brat lahko skliceval na to, da je predvsem izplačal očetov dedni delež, da je ostanek le še od materinega deleža, ki ga bo šele od dneva vašega opomina dalje dolžan obrestovati s zakonitimi 5% obrestmi.

Čigav je vhod k hiši. W. J. G. Občina je naročila zemljemercu, da je premeril občinski svet. Ta je ugotovil, da je svet pred vhodom k vaši hiši občinska last. Občina zahteva sedaj, da ji plačujete za to najemnino. — Če lahko dokažete, da ste sami s svojimi posestnimi predniki skoli 40 let mirno in javno uživali sporni svet z voljo lastnika, potem ste dotični kočček sveta priposestovali in lahko sedaj od občine zahtevate, da se ta kočček sveta prepíše na vas.

Zaščiten kmet. S. S. — Dolžnik, ki je zaščiten kmet, vam je dolžan vsoto denarja, ki je noče vrniti. Vprašate, ali lahko izterjate dolg potom prisilne prodaje nepremičnin? — Ako je kmet dolžnik po uredbi o likvidaciji kmetjskih dolgov in je dolg nastal do dne 19. aprila 1932, vam je dolžan dolg odplačevati, potem ko se za polovico zniža, v 12 letnih obrokih s 3% obrestmi. Prvi obrok bi moral plačati že 15. novembra 1936, ako ste vi pravilno postopali. Upnik je namreč obvezan napraviti obračun in novo obveznico na znižani znesek dolga ter te listine dostaviti v dveh izvodih občinski upravi, ki je pristojna za dolžnika. Občinsko oblastvo izroči en izvod obveznice in obračuna dolžniku in ga pozove, da obveznico podpisuje v 15 dneh ali pa, da poda svoje prigovore. Če dolžnik noče podpisati obveznice in poda svoje prigovore, se na zahtevo upnika opravi pri občini narok o prigovoru. Če se doseže pri naroku sporazum, napravi občinsko oblastvo takoj obveznico, overi podpis in izroči obveznico upniku. Šele tedaj vam je dolžnik dolžan plačati dospel delež. Če se niti po opravljenem naroku ne doseže sporazum med upnikom in dolžnikom, napoti občinsko oblastvo stranke na redno sodišče. Dolžnik ni dolžan plačevati obrokov po uredbi prej, kot se zamenjajo dolžniške listine z novimi obveznicami. Če vam tudi po zameni dolžniških listin ne bo plačal, boste dolg lahko izterjali tudi potom prisilne dražbe nepremičnin. Pripominjamo, da pridobi upnik pravico takoj zahtevati plačilo celotnega dolga, če ne plača dolžnik svojega dospelga obroka po uredbi, izzemši primere elementarne nezgode, zaradi katere je bil oproščen plačila davkov.

Doti. T. R. S. — Oče je dolžan dati hčerki, ko se poroči, svojemu stanu in imovini primerno doto. Če pravi oče, da je ne more dati, potem imate pravico, da zaprosite pri domačem okrajnem sodišču, da sodišče v nepravdnem postopku določi, če in koliko je oče dolžan, da vam da kot doto. Tej dolžnosti se ne bo mogel oče izogniti s tem, da izroči svoji drugi ženi, vaši mačehi, celo svoje posestvo.

Dediščina po užitarci. R. A. S. — Če je prevzemnik posestva bil dolžan izplačati materi še 15.000 dinarjev, pa je mati še pred izplačilom umrla, potem spada ta terjatve pokojne napram prevzemniku v zapuščino pokojne matere. Če mati ni napravila veljavne oporoke, bodo kot zakoniti dediči poklicani vsi njeni otroci po enakih delih. Namesto že umrlemu sinu bo ta zakoniti dedni delež pripadel njegovim otrokom. Isto velja za še neizpolnjeno obvezo prevzemnika glede zanjga desk oziroma izgovorne denarne protivrednosti za to žaganje. Če bodo dediči trdili, da prevzemnik še ni žagal materi izgovorne količine lesa, oziroma da še ni dal izgovorne protivrednosti za to žaganje, bo moral prevzemnik dokazati, da je s svoje strani prevzelo obveznost že izpolnil, ali pa bo moral priznati svoj dolg napram zapuščini.

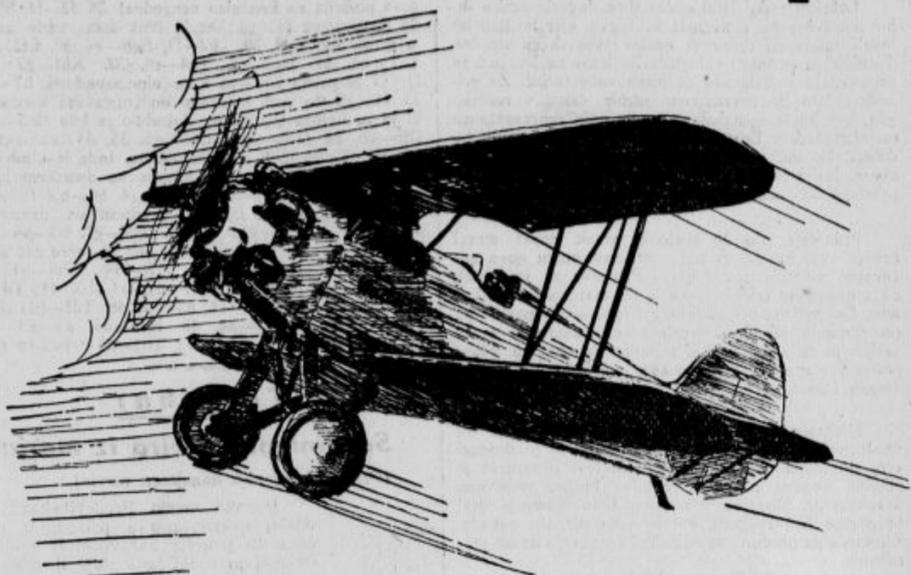
ODREZITE

„SLOVENECEV SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“ 24. julija 1938

Svetovni prvak

Lepaki so vabili z velikimi črkami na tekmo, na kateri se bo odločilo, kdo bo postal »kralj neba«: ali glavni pilot Francoz Detroyat ali nemški zračni pilot akrobat Fieseler.

Na programu je bilo, da bosta tekmeča izmenjela letali. Določeno je bilo, da nekaj dni pred tekmo letita vsak četr štiri ure na letalu svojega nasprotnika.

Na letališče Willacoubly-u je ravnokar pripel v avtomobilu francoski prvak v zračnih akrobacijah Detroyat in lahkotno skočil na tla. Nemški aparat je bil pripravljen za vzlet. Tekmeča sta se prijazno pozdravila in Detroyat je hitro stopil v garderobo, da bi se pripravil za let. Medtem ko je oblačil svojega »pajaca«, je premišleval o pukretih, ki jih bo moral čez trenutek napraviti v zračnih višinah. Ne smete misliti, da med akrobacijami, ki vedno zadržijo gledalce, misli samo na čast in slavo. Kaj žel Detroyat dela, računa in premišljuje. Potomec je stare rodovine, ki se je poslavila s svojimi odličnimi jahači in zaradi tega ima preciznost že v krvi. Kajti malokatera stvar zahteva tako veliko preciznosti in treznih misli, kakor ravno zračne akrobacije.

Detroyat jih obožuje. Sam je preizkusni pilot in ve, kakšno važno vlogo igrajo akrobacije v letalstvu, čeprav tega nekateri nočejo razumeti. V akrobacijah se izkaže trdnost letala in sposobnost pilota.

Kadar Detroyat sam v zraku študira ta ali oni lik, je podoben učenjaku, ki v svojem laboratoriju dela za dobrobit človeštva. Kakor imajo ljudje svoje bolezni — jetiko ali raka itd., tako ima tudi letalo svoje: izgubo brzine, drsenje na krilo in strašni ploščati wri. (Letalo pada v majhnih krogih oz. spiralah proti zemlji. Pri hitrem vrtenju se napravi okoli repnih površin brezračni prostor, zaradi katerega krmila ne morejo delovati. Če pada letalo v ploščati wri, je izgubljeno, ker rešitev letala je le vprašanje nakičujca.)

Karijera Detroyat-a je znana. Je še precej mlad in je že leta 1933 imel za seboj 4000 ur letanja, in to največ v akrobacijah. Je preizkuševalni pilot pri tovarni Moräne, kar je zelo nevaren posel. Kmalu je Detroyat zaslovel daleč na okoli. Vsaka slava pa ima svoje zahteve. Z več strani je dobival vabila na razna tekmovanja. Kmalu se je približal svetovnim pilotom in začel je tekmoovati za naslov: prvega zračnega akrobata na svetu. Tedaj je veljal za najboljšega pilota Nemec Fieseler. Tako je bil določen dan (8. oktober 1933), ko se bosta pomerila dva najboljša: Gerhard Fieseler in Detroyat.

Detroyat se je oblekel. Počasi je stopil iz elatčilnice in se napotil k Fieselerjevemu letalu. Medtem ko si je še popravljal naočnike, je mislil na izredno dogodivščino, katero bo zaupal samo svojemu mehaniku pred tekmo in Fieselerju po tekmi. Detroyat ogleduje nemško letalo od vseh strani. Zdi se mu nekam nizko. Ima precej razmaknjena kolesa in srebrna, močno zaokrožena krila. Fieseler stoji pred njim, ostrih potez na obrazu in razmršenih plavih las, veseli in simpatičen. Ne zna niti besede francoski in tudi Detroyat nima pojma o nemščini. Poeluzujeta se tolmača in preko njega dajeta drug drugemu tehnična pojasnila o svojih letalih in o načinu pilotiranja.

Detroyat se usede v letalo in preizkusi krmila. Krilca ustrezajo vsakemu tudi najmanjšemu gibu krmilne palice brez vsakega upora. Letalo mu vedno bolj ugaja. Gotovo je ta aparat grajen samo za akrobacije.

Detroyat je zadovoljen. Fieseler se vzpne na prate in primakne svoj obraz k robu sedeža in pojasnjuje še zadnje malenkosti. Z druge strani tolmač, ravno tako naslonjen, prevaja.

Dobro je Detroyat spusti naočnike na oči, kretinja, ki označuje trenutek, ko se letalec oddaljuje od ljudi, da se dvigne v zračne višave.

Fieseler še enkrat preizkusi vezi, s katerimi je Detroyat privezan k letalu. Te vezi so življenjsko vprašnje za zračne akrobate. Detroyat se zahvali in Fieseler se odmakne.

Kontakt! Vse gre v redu. Motor je bil že prej v teku in je takoj vžgal. Visoka trava za letalom začne valovati, bičana od vetra, ki ga je delal propeler. Motor bobni nekaj sekund pod polnim plinom in nato utihne.

V redu! Odetranite cokle! Lahko letalo se je takoj odlepilo od zemlje. Detroyat ga je kmalu imel v rokah. Na razpolago ima 15 minut za študiranje lastnosti letala in za najtežje akrobacije.

Pred vzletom si je napisal na letiški papirja vse figure, katere mora izvršiti v prostranem zračnem morju. Ko je dosegel 1000 m, je polagoma začel izvajati akrobacije, ki jih je delal na svojem Moränu in katere je Fieseler izvajal na njegovem letalu.

Vse gre v redu. Težke figure so se nizale druga za drugo, izvajane z izredno lahkoto. Detroyat je vedno bolj občudoval letalo svojega tekmeča — res prav izredna »mašina«. Program, predviden za danes, je skoraj izčrpan. Ostalo mu je še 6 minut časa. Tedaj se je odločil, da bo na Fieselerjevem letalu poizkusil akrobacije, ki mu je vedno uspela na njegovem aparatu, katere pa Fieseler sam na svojem gotovo še ni poizkusil — hrbtni wri. Ako mu še tu uspe, ima mnogo upanja na zmago. Ker

pa svojih kart še ni hotel vnaprej odkriti, je sklenil, da vzame večjo višino in se malo oddalji od letališča.

Dosel je višino 1300 metrov. Prišel je trenutek. Detroyat je obrnil letalo na hrbet. Zemlja je zdrknila nad njegovo glavo in nebo je imel pod nogami. Malo neprijeten občutek. V takem položaju vsak izgubi za trenutek orientacijo. Detroyat je počakal, da se je zbral in — sedaj pa, da vidimo, kakšen je ta »hrbni wri«.

Plin je popolnoma odvezel. Detroyat čaka izgubo brzine in dela iste pokrete kakor na svojem letalu, kadar ga hoče postaviti v »wri«.

Gotovo je. Letalo se je prevrglo na glavo. Detroyat je začutil na desnem licu močan sunek vetra in letalo se je začelo vrteti. Trup ni bil v navpičnem položaju, ampak nagnjen proti zemlji, katero je Detroyat vedno videl pod sabo. To je hrbtni »wri«. Brez dvoma!

V tej akrobaciji, katere je še malo znana, je preživljal iste občutke kakor pri navadnem wriju.

Tam je čutil močan pritisk na sedež, pri hrbtnem wriju se pa je pritisk preselil v pritisk na vezi. Če bi se te strgale, bi ga vrglo z letala kakor kamen iz prače.

Ali vezi so trdne. Fieseler je imel prav, ko jih je preizkusil pred poletom. Letalo je medtem napravilo en krog, dva kroga, tri kroge ... Vse gre v redu.

Nenadoma postanejo komande kakor divje. Letalo se zajeda v zrak in obrati postajajo vedno hitrejši. Pazil!

Detroyat je takoj pomislil na ploščati wri, ki je najstrašnejši vprašaj za nekatera letala, na katerega še ne more nobeden odgovoriti; ploščati wri, smrtna bolezen aviatike, kateri že tako dolgo iščejo zdravnika.

Detroyat ni izgubil hladnokrvnosti in je delal vse potrebne pokrete, s katerim je upal, da bo izvlekel letalo iz wrija. Sunkovito je dodajal in odzvalen plin in obenem s hitrimi pokreti rok in nog iskal ogla, pod katerim bi komande ponovno odgovarjale.

Vse zastoji. Komande so ostale brez odpora, kakor mrtve. Letalo ne leti več, ampak je postalo vse drugo prej kakor letajoči stroj, magari kakšen voz, avto ali — mrtvaška rakev. Nenadoma je, prepuščeno zemeljski privlačnosti, začelo padati z vedno večjo brzino proti zemlji.

Detroyat je vse poizkusil in uvidel je, da ne more ničesar več storiti. Prišel je trenutek poslednjega aduta: skočiti iz letala in si s padalom rešiti življenje. Ali tedaj se je nekaj v njegovi duši postavilo po robu tej misli — da naj zapusti tako lepo Fieselerjevo letalo, da naj ga pusti, da bo treščil na zemljo, da bi priznal, da ga ni mogel izvleči iz wrija? Ne, to mu ni šlo v glavo. Zastoj bi bilo vse njegovo razlaganje in pojasnjevanje njegovega skoka, nihče ga ne bi mogel razumeti. Ne bi bil niti vreden naloge, ki so mu jo poverili.

Ali tudi umreti bi bilo neumno. Zemlja se je vedno bolj približevala, vedno bolj pretla. Treba se bo odvezati in to hitro. Detroyat je tipaje iskal z roko na pasu, ki ga je držal za sedež, zaponko, katere ga bo osvobodila. Toda zaponka se ni dala odpreti —!

Njegova teža osemdesetih kil je tako pritisnila na vezi, da se je specialni mehanizem, kateri se da v normalnem letu z lahkim pritiskom odpreti, v tem položaju hrbtnega wrija zataknil in ga ni bilo mogoče odpreti. Končano je. Čaka ga sigurna smrt!!!

Ljudje, ki še niso preživeli podobnih trenutkov, ne verujejo, česa se človek takrat spomni in s kakšno brzino se vrtijo misli. Kar je Detroyat večkrat bral in ališal, to je sedaj občutil na sebi. Dolga vrsta njemu dragih spominov je drvela z divjo brzino skozi možgane.

Spomnil se je svojih mladih let in svoje preteklosti. Ali, njegova glava ga je težila kakor svinec, zaradi tega divjega vrtenja, ki ga je hotelo iztrgati iz letala. Bobnenje okoli njega ga je že čisto oglušilo. V grlu ga je nekaj stiskalo. Videl je samo neko premikanje barv, kakor v snu; stvarnost se je mešala s sanjami, resničnost z navidezno. Vse nianse mavričnih barv so mu plesale pred očmi, dočim mu je razum ostal jaseen. Sklenil je, da se bo boril do zadnje sekunde, do zadnje desetinke sekunde!

Začel je delati pokrete, da bi odklonil ta strašni, brezračni prostor. Dodal je plin in ga zopet odvezel. Brezuspješna igra. Letalo pada nevzdržema proti zemlji. Detroyat-a se je polastil obup. Nobene koristi nima od borbe. Ne kaže mu drugčega, kakor mirno počakati smrt.

Skozi možgane mu je zletela bežna slika. Pred očmi so se mu prikazale razvaline njegovega letala in on, ves razbit in raztrgan, bolj podoben kupu mesa kakor človeku. Njegovi prijatelji so pritekli in začudeno gledajo razbito letalo. Fieseler in člani komisije ugibljejo o vzroku nesreče. Tu in tam se kdo skloni in pobere kakšno važnejšo stvar. Fotografiranje in beležke; večna slika in klasična scena po vsaki nesreči. Novost se je hitro raznesla in dnevniki z velikimi črkami objavljajo njegovo smrt.

Zagleda smrt. Vsa bela steguje po njem dolgi roki, kateri se pa naenkrat spremenita v del ceste, ki vodi iz Versaillesa v Chosi le Poi. Na obeh straneh so hiše z rdečimi strehami. Če bo ostal živ, ne bo nikoli pozabil te peklenke slike. Nestvor je rasel in se večal. Zemlja je že tu in z njo konec — — —

Zakaj se je Fieselerjevo letalo naenkrat zrvanalo? Detroyat vam tega ne more odgovoriti, ker ve samo to, da je naekrat začutil, da so komande postale trde in da so odgovorile na njegov gib.

Gotovo je letalo zašlo v močne vzdigne struje, ki so med jadralnimi letalci poznane kot termični vzgorniki. Ta struja je zadela na trup in izpolnila strašni brezračni prostor, ki je obdajal repna krmila tako, da so komande odgovorile na Detroyatov gib. Mogoče? Toliko stvari je še v kraljestvu vetrov, katerim še človek ne ve odgovora.

Detroyat ni izgubil niti trenutka. Pijan od veselja je poslušal, potem ko je zrvanalo letalo kakih 80 m nad zemljo, kako je žvižgal rešilni veter okoli žic. Pod njim so drsela polja, hiše, drevoredi in jasna brazda — pot iz Versaillesa v Chosi le Poi.

S polnim plinom je Detroyat priletel na svoje letališče. Naredil je še nekaj akrobacij, da ne bi izgubil zaupanja vase. Dve minuti kasneje, in še preden je preteklo predvidenih 15 minut, se je spustil na letališče, ki se je bleščalo v jutranjem soncu, točno pred noge smejočega se Fieselerja.

S tem letalom bo znova vzletel pojutrišnjem pred 100.000 gledalci, s tem letalom se bo boril za pehar in naslov prvega letalca na svetu.

Na tekmovanju je zmagal Detroyat in si osvojil pehar. K temu mu je največ pripomogel hrbtni wri, katerega Fieseler s svojim letalom ni mogel ponoviti ...

Pismo iz Sicilije

Comiso (Ragusa), 1. julija.

»Moj predragi Vinko! Rdim v zadregi, ker ti tako pozno pišem. Oprost mi: po napornih dnevih tik pred izpiti, po dnevnih velike raztresenosti pred odhodom — glej, so prišli srečni dnevi povratka; nedopovedljivi dnevi snidenja z očkom, mamico, s sestrami in še s tisto esetro iz tvoje »Domacije«. »Kako me kliče in vabi ...« Kakšna sreča! — pa čeprav sem drugi dan po prihodu zbolel in čeprav se zdaj trudim, da bi okreval. Včeraj sem vetal in zdaj se ustavljam pred svojim ljubljnim, zopet najdenim domom, pred poljano, ki je vsa v cvetju, pred obzorjem nekdanjih dni, z olivsko zadivljenostjo in poln zanosu v bogastvu spominov. Pravil sem svojim domačim o tebi — dal sem jim brati tvoje pismo in odlomke tvoje »Domacije«, ki jih tudi jaz vedno čitam — in pojem, pojem o tvojem povratku, o svojem povratku in o tisti vrnitvi, ko se bodo vsi znašli združeni. — Ali si s košnjo pri koncu? Jaz sem našel na poljih suha strnišča in snope složene na gumno, bogate v svojem zlatu in soncu — toda vinogradi so zeleni in pomaranče cvetijo in zorijo za novo letino. Kdaj prideš v Sicilijo? Pozdravi mi lepo svojo mamo, svoj rodni dom, svojo zemljo, sredi katere se naj prebujajo spominji name, ki ti prerokujem latorike in slavo. — Iz vroče Sicilije najtoplejše pozdrave od mojih in od mene — vedno tvoj Carmelo Lauretta.«

Sedim v senici za skednjem, držim v rokah štiri strani dolgo pismo z velikimi ognjevitimi črkami. V gošči pojo kobilarji, iz daljne vasi je slišati pasji lajež. Nad trtjem se kostanjki kopljejo v svetlorumenem cvetju. Z onkraj vrta prihaja šelestenje: mati žanje pšenico. Ze dolgo ni bilo tako dobre žetve, kot bo letos. Z griča nad hišico se vidijo polja kot s cekini posuta.

Potem nenadoma vse utihne, vse stopi v ozadje in pred sabo vidim rahlo bledkast obraz. Brčice pod nosom, goste, lepe in kot oglje črne lasi, velike, temne in ljubezne oči, iz katerih sije veličina čiste mladosti, ki ima v Bogu svoj bogati izvor in svoj cilj. Pod brado so črne pentlje umetniške kravatne. Carmelo Lauretta, poet, moj dobri, dragi prijatelj!

Ob meni leži njegova prva pesniška zbirka »Kapljice in listi«. (Giocole e foglie). Na prvi strani berem: — v umetnosti in veri velikemu bratu, z najiskrenjšimi voščili Caumelo Lauretta. Milan, 22. 4. 38. Ljubka, nežna lirika z značilno mladostno plahostjo. »Zakaj se tako žalostno zapira cesta na tvoji poti? Zakaj?« Ko sem prvič prebral te pesmi v parku Ravizza onkraj ceste Bianca di Savoia, sem trpel sprčo njihove čustvenosti, kajti moje domotožje se je ob njih skrivnostno razrašalo. Danes pa — v tišini in samoti, ko vse strune srca sprejemajo lepoto, mi je ob čitanju toplo in prijetno — in prijatelji Carmelo mi ni bil še nikdar tako blizu. Došel so bile med nama bolečine, skrbi in hrepenenje, zdaj pa, ko je vse to minilo, se je sredi dolge dolge razdalje med nama našla sreča.

Carmelo je bil prvi, ki sem ga v Milanu spoznal. Po polnoči, ko sem dospel v penzionat Cardinal Ferrari, mi je prišel v sobico stisniti roko. Potem je bil moj zvesti spremljevalec. Govoril mi je in pripovedoval, jaz pa sem kimal. Toda bal sem se, da izgubi potrpljenje. Bil je vztrajen. Počasi sem začel govoriti v tujem jeziku preproste stavke. Šli so dnevi — in najpogosteje je bila v mojih ustih beseda »nostalgia« — domotožje. Če sva bila v sobi, sem mu jecljaje govoril o svoji domovini, o materi, o Rodinah. Hotel sem dati izraza čustvom, a takih stavkov še nisem zmozel. Nereditko sem običal sredi govorjenja, v zadregi pogledal Carmela in videl, kako napeto pričakuje, kaj bom povedal. Nasmehnil sem se, segel po debelem slovarju in poskušal potrebni izraz.

Ob mizi se nas je shajalo več. Spraševali so me o Jugoslaviji, me smehljaje se dražili z Dalmacijo in govorili o trogirskih levih. Carmelo se ni nikoli mešal v te razgovore. Videl sem, da ne poznamo naših razmer. Včasih smo se razvneli v nasprotjih, naposled pa smo sklenili, da bomo puščali politična vprašanja ob strani. Postali smo si dobri znanci. Če sem kdaj

prišel posebno jasnega obraza k obedu, so me ogovorili:

»Kaj lepega? Pismo od neveste?«
»Ne od neveste, od dekleta«, sem popravil. Potem so me spraševali o njej. Meni nasproti je sedel Carmelo in me molče gledal.

Marec je šel h koncu. Bili so dnevi neprestane sonca. Neskončno me je želelo po močnem pomladnem dežju, ki bi pregal morečo svetlobo ulic, očistil in osvežil smrdljivi zrak. V severni Italiji je bila velika suša, tako da so kosili usahla žita. Življenje je postalo mučno enolično. Carmelo je bil v knjigah in videla sva se le v obednici ali bežno v kapeli. Tudi jaz sem se zagrizel v zgodovino italijanske literature. Nekoč je rahlo potrkalo na vrata. Prišel je Carmelo, plah in v zadregi se je opravičeval, da me moti. Potem je vprašal:

»Vedno študiraš?« Ozrl se je po mizi. »Kaj imaš pa to?« je rekel in vzel v roko papir. »Pesem?« Prikimal sem in se nasmehnil.

»O, divno! O, veličastno!« je vzkljknil. Uprl je oči v naslov in bral: »Na — dra — Katera črka je pa to?« »Z«, sem rekel in sam prebral: »Nadražja«. Potem sem prevedel.

»Deklica?« je vneto vprašal.
»Ne, mati.«

Oči so mu zasijale, stisnil mi je roko in tiho rekel: »Prav imaš, matere so vredne največje ljubazni.« Vedno sonce je prineslo veliki tedni. Postal sem tih in zamisljen, izgubil sem tek do jodi. Leopoldijeve pesmi so me večale mojo žalost. V domovino so romale razglednice z besedami hrepenjenja in domotožja. Želodec mi je obol in obležal sem prav na veliki petek. Mislim sem na smrt. Zunaj nekje, za neštetiimi ulicami, je vriskala svetla pomlad.

Prišel je Carmelo in se zaskrbljeno ustavlil ob postelji.

»Kaj počte zame?« sem naglo vprašal.
»Nič.«

Ko je videl, da sem stisnil ustnice in uprl oči v beli strop, je potegnil iz žepa voščilne razglednice in pisma. Smehljala sva se v skupni sreči. Prebral sem materino pismo in solze so mi silile v oči. Počasi sem ga prevedel Carmelo. — Naše drevje lepo cvete, ali ne vem, če bo kaj sadja, ker smo imeli pred kratkim zopet snega. Pritisnil je hudo mraz, orehi so vsi pozebeli in črešnje, tudi slivam zima škodi, pa vendar bo morebiti kaj ostalo. Jabolka pa še ne cvetijo, a cvela bodo vsa. — O Vinko, blizu se velika noč, a letos bo zame pustila velika noč, ker tebe ne bo pri mizi. O, velikonočni prazniki, kje jih boš ti letos preživel, tako daleč. Bog ti daj ljubo zdravje in srečo. — Tudi jaz bom doma zapela kako pesem aleluja, da mi bo krajši čas. — Rodine, 11. aprila 1938.«

Gledala sva se. Carmelo je čez čas spregovoril: »Misliš, da meni ni hudo po domu, po materi?« Ves truden sem že. Od jeseni nisem videl nikogar domačih. Pri nas je zdaj tako lep! Pomaranče cvetijo in nebeske dišave polnijo zrak. — O, moja Sicilija! je vzdihnil in sanjavo gledal skozi veliko objanjano okno. Premagal se je in me začel spraševati o zdravju.

Po veliki noči, ko sem ozdravel in je najhuše domotožje minilo, sva šla čisto skupaj na univerzo. Večkrat se je ustavlil blizu prodajalcev sadja in prebral črne napise na pomarančnih zabojih. Če je videl kje kako sicilsko ime, se mu je zjasnil obraz. Pristopil je in kupil.

»Morebiti so prav moje domače«, je rekel, ko sva po ozkih ulicah lupila dišeči sad.

Na obidnem vrtu tik penzionata so zacveteli topoli kot da jih je zapadel rahel sneg. Lahni kosmiči so se vrtinčili po zraku, zasuli ceste in pločnike, prihajali skozi okna in vrata v penzionat, smetili stopnišča, hodnike in sobe.

»Napial bom novelo z naslovom Topoli se ženijo«, sem rekel Carmelo.

»Zvrstno, le piši! Pa — mi hočeš pokazati kako svojo pesem?«

Vzel sem mapo iz predala. »Vidiš, te so vse iz Milana.«

»Oj, prosim te, prevedi mi kaj!« Ves je žarel v pričakovanju.

Potem sem prevajal naslove in tu pa tam kako kitico. Ob slovesu, Mijino pismo, Molitev za domovino, Na veleemestnem križišču, Pomlad v Rodinah, Smarnice —

»Moraš izdati, Vinko! Ko izdaš, mi boš poslal izvod?«

»Saj ne boš nič razumel, Carmelo.«
»Ti mi boš kaj prevedel! Slovenščino se bom pričel učiti!« je vzkljknil. »Jaz te ljubim, dekle moje«, je trdo spregovoril etajek, ki sem ga bil naučil kmalu po svojem prihodu. Smejala sva se in si stiskala roke, potem pa šla vsak k svojemu delu.

Tedaj sem se navdušil za Papinija. Vseč mi je bilo njegovo žilavo, vztrajno iskanje resnice in lepote, ki jo je naposled našel v katolicizmu. Užival sem duhoviti toskanski jezik, s katerim Papini piše svoja modroslovna in umetniška slovetvena dela. Z veseljem sem prevajal njegovo zadnjo knjigo, sedem legend »Priče trpljenja Gospodovega«. Odtlej sem s Carmelom vedno govoril o tem velikem književniku.

Na vnebohod sva šla malo iz mesta, dokler se njeva znašla nekje med skladišči, železniškimi progami in jarke umazane vode, ki je prihajala iz tovarn. Na njivi so bile kopice napol suhega sena. Prijetne dišave so nama pričarale domačijo. S pesniškim zanosom sva govorila vsak o svojem domu, a nazadnje v onemoglosti vzkljknila:

»Ne, saj to ne da povedati! — Priti moraš v Sicilijo! — Priti moraš v Rodine! — Prideš?«

Med tema dvema krajema je zijala velika razdalja. V nemoči sva se nasmehnila. Morebiti — morebiti pa le kdaj? Ko sva se vračala v mesto, je bil Carmelo ves doma, bil je sončni žarek z bujnih sicilskih poljan. Tisti večer je dobil od matere pismo. Pokazal mi ga je. »Figlio, figlio, diletto mio!« (Sin, preljubi moj sin!) V ganjenosti se ga je dotaknil z ustnicami. Potem mi je podaril Manzonijeve Svete himne s priručnim posvetilom: — »Da bi bil ves manzonijevski!«

Mineval je maj, mesec Marijinih litanij, in moja vrtnice se je bližala. Čudna tesnoba je prihajala vame in tudi Carmelo je postal zamisljen.

»Kadar te vidim, se spominam na Sicilijo.«

»Zakaj, Carmelo?«

»Tvoje domotožje budi domotožje v meni.«

Približal se je čas izpitov. Vsi so bili v knjigah, jaz pa sem se vrisakajočega srca pripravljal za odhod.

Carmelo mi je podaril zadnjo bogato ilustrirano izdajo Manzonijevih Zoročencev. — Da bi trajna ostala v tvoji duši veličina italijanskega genija!

»S čim se ti bom oddolžil, Carmelo?« sem bil v zadregi.

»Saj to ni nič! Svoje pesmi mi boš poslal! Pa če hočeš — pošli mi svojo sliko!«

Na šestem tiru velike milanske postaje je čakal brzovlak. Hodili smo ob vagonih: Carmelo, Ernesto, Ettore, Tullio in jaz. Kdaj se spet vidimo? Bilo nam je hudo, ko smo si naročali: »Ne pozabi me! Spominjaj se me! Piši!« Carmelove oči so bile velike in sijoče, ustnice so se otožno nasmehale.

»Pridi v Sicilijo! — Pridi v Vittorio Veneto! — Pridi v Trident!«

»Vabim vas v Jugoslavijo na kongres Pax Romana! Pridite! Potem vas popeljem v Rodine! Tam je vse drugače kot tu v Milanu!«

Lokomotiva je sikhnila. Oči so se razprle, obrazi vztrepetali, roke se iztegnile, robari zadržali. Ogromna kolodvorska streha je ostala zadaj. Brzovlak se je predal razgreti lombardski ravnini.

— Domaj Trave so se mi sklanjale h kolonom, kukavice in kosi so mi peli dobrodoščilo, Carmelo je ostal še v Milanu. Napisal sem mu pismo hčerki s prevodom zadnje kitice svoje poslednje pesmi »Domacija«:

Carmelo dragi, niso še zaprte debele knjige tvoje? Še v preteklost zatopljen? Kot sestra kliče, vabi, čuj, sicilska te zelen — kot jaz boš presajen v domače vrte.

Zdaj sva presejana oba. V Siciliji cveto in zorijo pomaranče. Košnja v Rodinah je končana. Ko vežem snope, pravi mati, da je v naši pšenici Bog počival. Sredi dolge poti se srečavamo moje misli s Carmelovimi.

Gotovo se tudi tam daleč na jugu prikazujejo v mesečini in vetru skrivnostni strahovi.

Kdaj dobim tvojo novo zbirko, moj dragi, dobri Carmelo, poet iz Sicilije? (V. Beličič.)

Frtaučku Gusli ma beseda

Dan na dan berema v naših časopisih, kuku strašen je začela jetka hitet pr nas ldi kusit. Puseben na nas Sluven-cema se puseben pa- sjon, pa tud na tiste jugoslunarje, ke zdej ževeja med nam. Jest prou res na vem, al ti- ste ankete, kumference in tud druge take in tem pudobne prireditve, ke jih prireja že udkar jest poumem protituber- kulozna zveza, res prou nč na zalezaja, al kal?

hišah, b jim pa jest na prpuroču, ke nuč je bl prprou- na za tiste, ke krajeja. Kdur kraje, se tud nima glih nč za prtožet. Dokler mu gre use pu sreč, še lohka bulš ževi, koker tist, ke fehta. No, keder ma pa le taka smola, de ga pulcija u roka dubi, ga more pa le tku država redet, če že ne glih zmeri, pa saj tulk časa, de je spet frej in začne spet lohka krasit. Še ta narnaslabšem sa na usaka viža tist, ke garaja, zraven pa stradaja, de drug lohka bulš ževeja in e nazadne s krokajnam tud jetka nakopleja. Al je pol ke čudengsa, de je tulk ene jetke na svet?

Jest nč na rečem, protituberkuozna zveza je ena hedu lepa zveza. Pa ne sam lepa, tud kuristna je bl, koker use druge zveze, če prou jih mama že tulk, de na vema kam z nim. Jetičen lde sa ja putreben, de se kdu zajne zauzame, ke jetka je ena hedu narodna reč. Če je eden se tku kurajžen, jetke se pa le buji. Sam protituberkuozna zveza se ja na buji, ampak se clu na pumuč prbheti. Zatu ta zveza zastuž, de ja pudpir- ma. Buh ja žiul!

Zdej prouzprou mi nubene druge zveze več na nucama, koker ena taka, de b ldi tud varvala, ne b u jetka na padel. Tu pa ni tku ajnfoh, koker b s eden mislu. Ta zveza b ta peru mogla puskrbet, de b se usak del, nej s bo že dušeu, al pa telesen, tud plač- vou, de b se lohka ud nega res živel, ne sam životarj, koker prauja. Vite, zdej je pa na svet glih narobe. Tist, ke sam sitnat stressa pu kancelarijah in pa delaucah, ma taka plača, de se tešku drgač gnarja znebi, koker s krokajnam in pa z drugim takem ne- potrebnem rečmi. In ta more nazadne u jetka past, če b tud na tou. Tist, ke garaja ket črna žvina, naj- jest se pa nekol na morja du sitga, tistem pa tku- allku nč družgga naprej na stuji, koker jetka. Ta zve- za, ke ja mam jest u misleh, nej b skusla na kašna viža tu dušeč, de b nubeden na mou glih tulk plače, de b ja mogu s krokajnam zapraulat, pa tud nubeden mn, koker ja je za žeulejne putreben. Na ta viža b se pu mojih misleh še ta narloži udpraula jetka, ki dela zdej protituberkuozen zvez tulk eneš skrbj. Če ve- kdu še za kašen bulš prpuroček, nej se kar prec uglaš, de boma vedel pr čim de sma.

Noja, pa za dons mam jest jetke že kar zadost, vi ste ja pa mende tud že du gra sit. Zdej b sam tu se prou protituberkuozna zveza, de nej me ubuga. Bo vidla, de ji na bo nekol žou. Puglejte! Iblansk rotuž je tud Neška ker ubugu, ke je zadenč zavle tiate autumubilske ceste, ke sa ja začel delat gor na Goluc, neki sitnat streesla. Sej ni glih nč družgga rekla, koker de je škoda za autumubilska cesta na Goluc- gnar ven metat, ke ga rotuže na useh konceh in kra- jeh manka. Šentjakubčani tku nimaja gnarja de b autumubile kepval in se z nim pol na Goluc vuzil gobe nabirat. Družga pa tku nimaja nč na Goluce za iskat. Če maja glih kej udveč gnarja pr rok, nej raj Prule še mal bl napucaja, pa boja Šentjakubčanem bl ustregel.

Rotuž je kar prec sprevidu, de maja Šentjakub- čani prou. Tista autumubilska cesta sa kar prec pustil prgmah, pasa začel Prule naprej štimat. Keder bo mou usak Prulčan soj autumobil, boja začel pa naprej tista cesta delat. Zdej nej pa eden reče, če ni tu lepu ud našga rotuža. Buh mu dej zdrujej! Protituberku- lozna zveza nej se kar špegla pu nem.

No, zdej sa pa že Prule tku lepu urihane, de jih je vesele za pugledat. Klupi sa že tku prproune pustal tem na konc Prul, de še u Amerik nistem vidu lakeh, ke še u Amerik nekol biu nistem. Koker use kaže, sa Prulčani našmu rotuže se puseben h src prirasil, de se jim tku šmajhla. Nahter scer šimfaja zatu, ke sa u Prulah use klupi tku pustal, de ceu dan sonce najne sije. Tu sa pa naredel zavle narodengsa gepadurstva. Kene, če b jih pustal u senca, b se ceu dan lde pu nh valal, in klupi b ble prec hin. Tku boja pa ustale cela večnat take, koker nove, ke se na bo pulst upu nubeden najne usest. Puzim pa tku na bo hodu nu- buden u Prule sedet, ke bo premraz. Je že čist prou tuku. F. G.

Šah

Letošnji redni letni občni zbor Jugoslovanske šahovske zveze bo 7. avgusta v Opatju, kjer bo tudi letošnji amaterski turnir za naslov šahovskega mojstra. Turnirja za prvenstvo Jugoslavije letos ne bo, pač pa pripravljajo v Belgradu za jesen večji turnir. Za prihodnje leto bo prvenstveni turnir takoj v začetku leta, ker bo že spomlad nastopila naša reprezentanca na olimpijadi v Buenos Airesu. Kraj tega turnirja bo določil letošnji občni zbor Jugoslovanske šahovske zveze. Najverjetneje bo ta turnir v Zagrebu ob priliki proslave 30 letnice zagrebskega šahovskega kluba.

Prihodnje leto bo svetovni prvak zopet moral braniti svoj naslov, to pot proti zastopniku nove generacije vlemojstrov Flohru. Priprave za ta match so v najlepšem teku, čeprav je do matcha še več kot leto. Del matcha bo odigran v Pragi, ostale partije pa po različnih mestih Českoslovaške. Zanimanje za ta match je že sedaj veliko, posebno še, ker je Flohr pokazal v matchu z litvanskim mojstrom Mihenasom visoko formo.

Eliskases, sedaj najboljši nemški mojster, je bil na turnirju v Nordwijkju v sijajni formi in je dosegel svoj dosedajni najljepši uspeh. Posebno pozornost je zbudila njegova zmaga v partiji z bivšim svetovnim prvakom dr. Euwejem v zadnjem kolu. Euwe je igral to partijo bolj tvegano, kot je sicer njegova navada, Eliskases pa precizno in odločno. To partijo danes pri- našamo.

Dr Euwe — Eliskases.

1. d2—d4, d7—d5. 2. c2—c4, e7—e6. 3. Sb1—c3, Sg8—f6. 4. Lc1—g5, Lf8—e7. 5. e2—e3, h7—h6 (to je pri ortodoksi obrambi damskega gambita priljubljena poteza, ker ne more škodovati, lahko pa koristi). 6. Lg5—h4, o—o. 7. Sg1—f3, Sf6—e4 (Eliskases je izbral Laskerjevo obrambo, ki vodi slično kot Ca- pablancin razbremenilni sistem do menjave večjih fi- gur in s tem olajša črnemu obrambo). 8. Lh4×e7, 9. e4×d5, Se4×c3. 10. b2×c3, e6×d5. 11. Dd1—b3, De7—d6 (to je najbrž močnejše kot Tf8—d8, ker bo trdnjava potrebna na e liniji). 12. c3—c4, d5×c4 (po- trebno in dobro, ker dobi črni tempo nazaj, za pre- moč belega v središču pa dobi kompenzacija v pre- moči na damskem krilu). 13. Lf1×c4, Sb—c6 (grozi Sc6—a5, menjava konja za lovca in boljši izgledi v končnici). Db3—c3, Lc8—g4. 15. o—o (previdnejše bi bilo Lc4—e2), Lg4×f3. 16. g2×f3, Ta8—d8 (črni sedaj z vsemi figurami pritise na belo središče in s tem onemogoči belemu uspešen napad na črno kra- lievo krilo). 17. Kg1—h1, Dd6—f6. 18. Lc4—e2, Tf8—e8 (črni je svoje figure sijajno postavil in beli se mo- ra kljub premoči v središču braniti. Sedaj mu grozi Sc6×d4). 19. Ta1—e1, Td8—d7. 20. Tf1—g1, Sc6—e7. 21. Tf1—g2, Se7—f5. 22. Te1—g1 (s težavo je beli le zasedel g linijo), Kg8—h8 (grozi zopet S×d4). 23. Tg2—g4, g7—g6. 24. Tg4—f4, g6—g5. 25. Tf4—e4, Td7—e7. 26. Tg1—g4, e7—c6. 27. Te4×e7, Te8×c7 (napad belega na g liniji je vodil samo do menjave trdnjave in beli je v vedno večji nevarnosti, ker je nje-

gova pozicija za končnico neugodna). 28. f3—f4, Sf5—d6 (prepušče f4×g5, ker bi črna dama vdrla na f2 in grozi Sd6—e4). 29. Le2—f3, Sd6—e4. 30. Lf3×e4, Te7×e4. 31. Dc3—c5, Te4—e8. 32. Kh1—g2 (na D×a7 bi prišlo Df6—e6 z močnim napadom), b7—b6. 33. f4×g5 (to vodi forsirano do trdnjavske končnice, ki je za belega izgubljena. Potrebno je bilo Dc5—c2.) Df6—e6. 34. Dc5—e4, De6×e5. 35. d4×e5, Te8×e5. 36. g5×h6 (beli je dobil kmeto, toda je kljub temu izgubljen, ker so črni kmetje na damskem krilu mnogo hitrejši). Te5—a5. 37. a2—a4, b6—b5! (Eliskases sedaj energično izkoristi prednost na damskem krilu). 38. a4×b5, c6×b5. 39. Tg4—g7, b5—b4. 40. Tg7×f7, a7—a6! (črni kmetov beli ne more zadržati, ker na Tb7 pride Tb5). 41. Tf7—f8+, Kh8—h7. 42. Tf8—f7+, Kh7—g8. 43. Tf7—d7, b4—b3. 44. Td7—d1, Ta5—b5. 45. Kg2—f3, b3—b2. 46. Td1—b1, a6—a5. 47. Kf3—e2, a5—a4. 48. Ka2—d3, a4—a3. 49. Kd3—c2, a3—a2. 50. Tb1×b2, Tb5—c5+ beli se vda,

Tehnika:

Svetilni plin izvira iz morja

(Prirodna uganka danskega mesta)

Dansko mesto Frederikshavn je odslej oskrbovano s prirodnim plinom, ki prihaja naravnost iz zemlje. Orjaški prirodni tank daje dragoceno kurivo za več desetletij.

Pred nekaj leti že so opazili mornarji na vož- njah med Frederikshavnom in Hirtsholmenom na Danskem čudovit pojav, da se nekaj kilometrov od brega dvigajo mehurji iz morja. Dozvedalo se je, kakor da voda vre, le da so bili mehurčiki — mehurji v premeru pol metra! Praznovni mornarji so že pripovedovali razne zgodbe o stra- hovih. A nekega dne je z ladje padla goreča cunjja prav na tistem kraju iz morja. Tedajci so šinili visoki, bledičasti plameni iz morja

in slišati je bilo slabotno pokanje. Čez nekaj dni so prišli znanstveniki, da bi raziskali izredno skrivnost plamenov, ki so prišli iz morja.

Svetilni plin 8 atmosfer iz zemlje

Tedaj so prvikat dognali, da mora biti med pristaniščem in Vzhodnim morjem, med Frederikshavnom in Hirtsholmenom, velikašna pro- stornina, kjer se je tvori prirodni plin. A kako bi zajeli iz morja to dragoceno snov? Tu je morje do 40 m globoko. Čez nekaj časa se je čudovita jama na dnu morja spet zaprla, uhajanje plina se je ustavilo in vsa zadeva je bila pozabljena. Zato pa so se v samem Frederikshavnu odprla mesta, ki je iz njih s hudim pritiskom švilgal plin iz zemlje. Če so ga hūžgali, je nastal ognjen zublji, ki je bil 16 m visok. Plin je vseboval osem atmosfer pritiska.

Smotno izrabljanje plina

Dolgo je trajalo, preden so se tozadevne obla- sti odločile, da bodo izrabljale to izredno darilo zemlje. Skozi tri leta so se le zdaj pa zdaj okori- ščali z njim in so dognali odlične lastnosti tega prirodnega plina. Izkazalo se je, da je ta plin za kurjavo in razsvetljavo boljši kot umetno narejen plin. Šele letos spomlad so začeli graditi napravo, ki bi črpala prirodni plin in ga dovajala ljudem v uporabo. Napravo so pravkar dovršili; dobro deluje in plina je toliko, da ga bo imela mestna občina dovolj celo pozimi, ko ga je največ v upo- rabi. Odslej bodo kurili s tem plinom tudi v bol- nišnicah in javnih poslopih.

Orjaške zaloge plina pod morjem

Čim je v pristanišču plina, je tudi pritisk plina večji. To pomeni, da prihaja plin iz istega prirodnega rezervoarja, ki je nastalo pred ne- kaj leti pod vodo. Čim se vode dvigajo, tlačijo z večjim pritiskom na morsko dno in s tem tudi na plin, ki je v zemlji stlačen. Ta pojav pa vsebuje tudi svoje nevarnosti. Ko plin polagoma uhaja iz prirodnega rezervoarja, se njegov pritisk zmanjša, morsko dno se bolj in bolj pogreza in nekoč bi mogla voda s silo udreti v ta prostor pod seboj. S tem pa ne bi samo prenehali prihajati zastoni- karski plin iz zemlje, marveč bi nastali tudi vrtnici in potresi na morju.

Navzlic vsemu je za zdaj prirodni plin iz Fre- derikshavnena eno najzanimivejših in najčudovitej- ših darov naše skrbne matere zemlje.

Dvojno letalo

Letalo postaja prometno sredstvo, ki vedno bolj prevzema promet zlasti na velikih razdaljah. Edino promet čez Atlantski ocean je ostal še vedno omejen na parnike. Tukaj ovira razvoj letalskih zvez velika razdalja med obema obalama in slabe vremenske razmere, posebno še, ker so vodna letala, ki bi prišla v poštev, težja od drugih in je zaradi tega njihov akcijski radij sorazmerno manjši. Negativna stran vodnih letal je tudi v tem, da jih ni mogoče obtežiti toliko, kolikor bi dopuščala nosilnost letala. Letalo namreč, ki bi bilo toliko obteženo, da bi se lahko letelo, se ne more dvigniti iz vode. Treba bi bilo torej najti na- čin, s katerim bi vodnemu letalu pomagali, da bi se tudi s polno obtežbo dvignilo v zrak. Temu se je po- skušalo od pomoči na razne načine. Eden izmed no- vejših načinov je dvig s pomočjo dvojnega letala. V »Slovencu« smo že videli sliko, kako veliko angleško vodno letalo »Mayo« nosi manjše letalo »Mercury«. Prvi poskusni let teh dveh letal se je vršil 6. febru- arja t. l. Zgornje letalo je bilo na dolnjem pritrjeno na posebnem podstavku. S posebno napravo sta pilota to zvezo v zraku razklenila in spodnje letalo je od- letelo nazaj, medtem ko je zgornje nadaljevalo svoj polet. Poskusi so se zelo dobro obnesli. Skupna teža letal je bila 19 t, od katerih je odpadlo na spodnje letalo 12,5 t, na zgornje pa 6,5 t. Za nov način starta se bo gotovo zanimalo tudi vojno letalstvo. Kako pa se bo ta start obnesel v resnici, bo pokazala praksa.

Zlaže se, če pravi...

Tajnik: Gospod ravnatelj je pri seji.
Brivec: Čez eno minuto boš na vrsti.
Zobozdravnik: To prav nič ne boli.
Šivilja: Ta cena je samo za vas, nikar ni- komur ne povejte.
Premagani tekmovalci: Osem dni nisem treniral.
Cvetličarka: Davj so natrgane.
Starec: Ko sem bil jaz mlad, kaj takega ni bilo mogoče.
Kupovalka: Se bom premislila in bom nazaj prišla.
Govornik: Zdaj pa končam.
Krojač: Pristo angleško blago, gospod.

STROJNO PODJETJE ING. BORŠTNAR
TEL. 45-60 Ljubljana-Šiška
Sv. Jerneja c. 18
STROJ - ŽEL. KONSTRUKCIJE - POPRAVILA

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16				17			18				19			
20				21				22			23			
24				25				26			27			
28	29	30			31		32			33		34	35	36
37			38	39	40	41		42	43	44	45			
46					47					48				
49	50	51			52					53		54	55	
56					57					58				
59			60	61	62	63		64	65	66	67			
68	69	70			71		72			73	74	75	76	
77					78		79			80				
81					82			83		84				
85					86			87		88				

V vsak prostorček ustavi po eno črko. Be- sede se začno pri številkah, nehajo pri debelejših črtah ter pomenijo:
Vodoravno: 1. reka na Primorskem, 5. vodna naprava, 8. druga beseda za vodopad, 12. arabsko moško ime, 16. domača žival, 17. italijansko mesto ob Adiži, 18. priljubljena italijan- ska igra s srečkami, 19. spodnji del noge, 20. kmečko orodje, 21. čistilna potrebščina, 22. druga beseda za gostijo, 23. del suhe zemlje, 24. moška oseba iz svetega pisma, 25. vseučiliško mesto v Angliji, 26. važen del glave, 27. tibetanski du- hovnik, 28. domača žival, 31. južna rastlina, 33. iz- raz pri preji, 37. prostor za igre in boj v staro- rimskem cirkusu, 40. vrsta kazni, 44. vrsta ne- snage, 46. preprost zdravnik, 47. del njive, 48. dru- ga beseda za poljedelca, 49. tuja beseda za var- stvo, 52. druga beseda za bedaka, 53. otočje v

Atlantskem oceanu, 56. tuja beseda za kos, 57. grič pod Belgradom, 58. del vrat, 59. tuja beseda za drevored, 62. pristaniško mesto v Črni gori, 66. tuja beseda za domisljico, 68. država v Južni Ameriki, 71. del parnega stroja, 72. predstojnik samostana, 73. tuje moško krstno ime, 77. mož- vinski plin, 78. poletna vrtna hišica, 79. otroško papirnato pokrivalo, 80. del telesa, 81. druga be- seda za vrednost, 82. pristaniški kraj v splitskem zalivu, 83. druga beseda za stoletje, 84. tuja be- seda za nagon, 85. tuja beseda za žgano pijačo, 86. država v Zadnji Indiji, 87. otroška beseda za očeta, 88. pevsko znamenje.
Navpično: 1. nočna ptica, 2. gora na Koro- škem, 3. del obraza, 4. prestolno mesto Grčije, 5. druga beseda za poroka, 6. tuja beseda za iz- brano družbo, 7. železniška postaja na progi Ljub- ljana—Zidani most, 8. južna žival, 9. druga beseda

za nepridiprava, 10. nekdanja pokrajina v sred- nji Grčiji, 11. druga beseda za jamca, 12. vrsta dalmatinskega vina, 13. zdravilna vrtna rastlina, 14. najmanjši del vsake stvari, 15. leseno mlinsko korito, 28. črevesna bolezen, 29. trgovski izraz za predplačilo, 30. druga beseda za hrano, 32. tuja beseda za pripravo, 34. del panja, 35. grška črka, 36. druga beseda za moritev, 38. druga beseda za upanje, 39. mesto v zahodni Romuniji, 40. tuja beseda za podnebni pas, 41. pristaniško mesto v južni Rusiji ob istoimenskem morju, 42. velika ptica, 43. vodna žival, 44. bližnji sorodnik, 45. železniška postaja na progi Ljubljana—Zidani most, 50. nogometni izraz, 51. del naslova, 54. ud dru- žine, 55. posmrtno prebivališče izbranih, 60. dru- ga beseda za hrabrega človeka, 61. arabska be- seda za očeta, 62. starorimski državnik in pisa- telj (234—149), 63. vrsta živalske krme, 64. mesto v Českoslovaški ob istoimenski reki, 65. teniška potrebščina, 66. otok na zahodnem obrežju Grčije, 67. naslov Jurčičeve povesti, 68. gora kralja Ma- tjaža, 69. sestavina zraka, 70. vzrok bolečine, 72. nepravilni oče, 74. del človeka, 75. poljski plevel, 76. glasbeni izraz.

Rešitev križanke z dne 17. julija

Vodoravno: 1. motika, 4. pika, 6. kategorija, 11. tela, 13. perilo, 16. rasa, 17. vaja, 18. peča, 19. mamilo, 20. maža, 21. kosa, 22. mapa, 23. Vače, 25. leča, 26. lama, 28. Milano, 30. lava, 31. voza, 33. dota, 34. selo, 35. dama, 37. kaša, 38. raketa, 40. Zeta, 42. pila, 43. Gali, 45. meso, 47. Sana, 48. paša, 50. kopača, 52. rasa, 53. vata, 55. mora, 56. čeda, 57. Paka, 59. mera, 60. zapeka, 62. karo, 64. Jena, 65. kalo, 67. Vode, 69. Lodi, 70. žaga, 72. Donava, 74. deža, 75. para, 77. deka, 78. salo, 79. četa, 81. Duma, 82. Baraba, 84. teme, 86. lesa, 87. sago, 89. ječa, 91. bera, 92. riba, 94. kanape, 96. reja, 97. Samo, 99. fara, 100. noša, 101. laso, 103. Zola, 104. Savica, 106. Sama, 108. piča, 109. Laba, 111. vile, 113. Živa, 114. guba, 116. pinoža, 118. Seni, 119. reka, 121. soja, 122. muha, 123. tona, 125. goba, 126. zavora, 128. noga, 130. žena, 131. Lika, 133. šiba, 135. cepo, 136. vera, 138. me- lisa, 140. Sele, 141. Nero, 143. Gobi, 144. carina, 145. Lido, 146. Katalonija, 147. Java, 148. Valona.
Navpično: 1. Morača, 2. Tisa, 3. kava, 4. pi- jača, 5. kapela, 6. kača, 7. tema, 8. gomila, 9. Rilo, 10. Java, 11. težava, 12. Takovo, 13. pesa, 14. rima 15. lopata, 24. čelo, 25. Leda, 27. maša, 28. mira, 29. nota, 30. Laze, 32. Zala, 33. doga, 34. seme, 36. mana, 37. kapa, 39. kepa, 41. tasa, 42. Piva, 44. lira, 46. soda, 47. sapa, 49. šara, 50. koza, 51. čaka, 52. roža, 54. Tana, 55. moka, 56. čevo, 58. kadi, 59. Meža, 61. pena, 63. roža, 64. Jepa, 66. Loka, 68. delo, 69. Loče, 71. gama, 72. doba, 73. vaba, 74. dete, 76. raca, 77. Desa, 78. saje, 80. Tara, 81. duri, 83. rana, 85. meja, 86. lesa, 88. gora, 90. čaša, 91. Bela, 93. bala, 94. kasa, 95. Peca, 96. resa, 98. moča, 99. Fala, 100. Novi, 102. sova, 103. Zogu, 105. vino, 107. Mani, 108. pira, 110. Baja, 112. leha, 113. žito, 115. Baba, 116. Pize, 117. žara, 118. seno, 120. Kana, 121. Soli, 122. mušica, 124. Napoli, 125. govodo, 127. volilo, 129. galeja, 130. Zeneva, 132. kabina, 134. Bari, 135. cena, 137. raka, 138. meta, 139. sani, 140. seja, 142. Rova, 143. Golo.

Živali te gledajo

Skrivnosti stvarstva v njih življenju in delovanju

Žival in njena okolica

Nekje je dobrava blizu obrežja, le nizek nasip je vmes. Zelena so priskani bori navznoter, proti morju so izsušeni od morskih viher; izmuznile so se igle, sok in življenje.

Na tleh leži lobanja z odprtim koščenim gobcem, kot bi pravkar ušel ven zadnji zdihljaj. Tamkaj je poginil jelen; ugasnil je ob orgljanju valov, ki buče zdaj, kot so bučali takrat, ko so trgale lisice veliko truplo, gladale kosti ter jih raznesle sem ter tja. In peli so valovi, ko so črvi storili svoje...

Pljuskanje in širjava

Pljuskanje in širjava. Trdo življenje nalaga morje prebivalcem ob njem. V njih biva umetniško stremiljenje; dopušta le galebom, da kriče. V zavarovanih močvirjih nosilajo ploveci, reglajo regljiče. Enkrat pa zapoje divji labod. Edini v svoji vrsti ima melodičen glas. Močan in lep prezira nevarnost. »Kar ve, pozabi človek; spomni se tega, česar še ne ve, ko posluša labodovo pesem.« pravijo ljudje, ki žive tam preko islandskih jezer.

Valovanje vode

Valovanje vode, ki se začne na gladini, se v globini pomiri. Tudi ni brez pomena za živalstvo, če reke od časa do časa prestopijo bregove. Valovi dele in razširjajo ribje ličinke in plavajoče organizme, ki plavajo na gladini, dokler se ne pogreznijo, ko se razvijejo docela. Največ teh bitij se pozneje ne premika več. Prirastejo se na skale, ki štrle iz dna.

Rastline proizvajajo žive snovi, ki jih uživajo riba. Ko razpadejo, jih bakterije spet spremene v uporabno hrano. Ker uspeva rastlinstvo v morju samo do gotove meje (do 400 m globoko, kamor še sežejo rumeni sončni žarki), se preživljajo živali tamkaj z razpadlimi rastlinami, ki se pogreznijo s površine.

Polarni sesalci

Ozamlje ob severnem tečaju je pet let raziskoval Stefansson. Na travnikih poraslih z arktično travo, je videl severne jelene in pižmarje. Z njimi se preživljajo volkovi. Severne lisice preganjajo ptiče. Ko se menjavajo letni časi, so prisiljeni, da se selijo. Toda pižmarji (po Stefanssonu) sploh ne zapuste otoka, kjer so se rodili. Pač pa se z otoka na otok pomikajo severni jeleni, njim sledijo volkovi. Severne lisice gredo pozimi še bolj proti severu. Na ledu pobirajo ostanke tjučenjev, ki so jih pustili beli medvedje. — Belega medveda, ki se drži najrajši obale, najdemo tudi na lediščih daleč na morju, ko sledi tjučenje. Tjučenji, ki žive med zrahljanim ledom, plavajo pozimi v prostrano morje, dokler ne nastopi pomlad. Potreba zraka za dihanje jih sili, da z lobanjo prodrejo led, kadar zaidejo podenj. V te luknje se skrilejo, če so v nevarnosti.

Pozimi se jim dlaka zgosti. Debela plast masti pod kožo jih ne varuje le strupenega mraza, odbija tudi silni vodni pritisk pri potapljanju. Tem živalim se pod vodo nosnice mehanično zapro. Imajo hrustančaste kosti, sprednji udi so plavutasti.

Polarne ptice

Tamkaj žive severne sove, lemingi, kragulji in galebi. Na nekaterih otokih (Bauksland, 500—600 km daleč od severnega tečaja) so tla v času misanja dobesedno bela od severnih gosi, ki jih je tamkaj na milijone. Po Stefanssonu se njih obilica tudi pozimi ne skrči. Ko si iščejo hrane — odvisne so od majhnih živali — prelete ledišča.

Medtem ko mislimo, da žive ob severnem tečaju prav le navedene živali, zahajajo med nje tudi nekatere iz tundre (podlasica, hermelin, rosomah). Prilagodbe se bornosti, snegu in ledu, od rastlinstva pa so docela neodvisne.

Živali na tundrah

Sesalci žive na tundrah samo v vodi. Najbolj zvest ji je repati tjučenj. Z rilcem, ki mu visi čez gobec, je podoben mrožu, ne da bi bil so-

Lev, kralj živali

roden z njim. V vodo je vzel s seboj darovitost svojih prednikov, ki so živeli poprej na suhem (če pomislimo na njegov razvoj).

Tamkaj so ptiči z razpočenimi kljuni. Največ je strakoši in pingvinov. Čeprav doma na arktiki, silijo z mrzlimi tokovi od obale zapadne Afrike do Kreuzkapa, celo do otočja Galaposa. — Sprednji udi so plavutasti, noge kratke in mehke, z drugo od drugo se zadevajo pri hoji; zdaj na levo, zdaj na desno se obrača žival na suhem. Vodi so se prilagodili tudi s perjem, ki je puhasto, kakor pri drugih pticah, na videz pa podobno luskam. Na suhem se svetlika modrikasto. Na trebuhu imajo nekakšno gubo, kjer nosijo jajčeca, kadar se selijo.

Moč in pogum polarnih živali sta v vodi nedopovedljiva, kajti, kakor vsepovsod, se tudi med njimi uveljavlja pravica močnejšega. Samci varujejo mladiče in samice, za katere žrtvujejo tudi svoje življenje, če drugače ne gre. Tudi vemo, da samci na hrbtih nosijo mladiče, kadar potujejo.

Po stepah in puščavah

Samotne in prazne so te pokrajine. Le svarjenje prerijskega psa, beg antilope, le naskok peščenega smrka, divjanje sneženega viharja ter žvižg prekozemske železne kače se gubi v vetru.

Na tleh

Živali na tleh so večinoma manjše. Skrivajo se za koreninami, zelišči, grmovjem in v luknjah. Imajo rilce in tipalke. Nekatere, ki žive od cvetja in sadov, se spenjajo tudi na drevje, zato so primerno ustvarjene. Imajo kremplje, ali pa se z vsemi štirimi oprijemljejo vej. Druge podpira »peta rok« — rep (hrbtonosi). Rep jim pomaga tudi za ravnotežje pri skakanju, ko se razpno dlake na njem (veverica). Afriški kaméleoni (golazen) imajo zvit rep, z njim se držijo vej. Tudi nekatere kače (udavi) se oprijemljejo z repom. Zabe, ki žive v vroči Ameriki in Avstraliji, imajo na nogah kosmate ploščice, z njihovo pomočjo tekačo celo po navpičnih deblih in zidovju. A rogači, ki so doma v zapadni Afriki, ne gredo nikoli na tla. Med udi in trupom imajo kožico za letanje, ko smukajo z drevesa na drevo.

Na gorah

Navkreber se spremene življenjska okolja za živalstvo. Nanj vpliva zlasti pojemajoča toplota. Ptičje je rastlinstvo, težavne poti; čim višje se pomikajo, bolj jim zmanjkuje kisika za dihanje. Zanje tudi ni brez pomena, če je gorovje obrnjeno proti jugu, severu, proti vzhodu ali zapadu. Kratko poletje, dolgotrajni mraz, burja in sneženi viharji so važni zanje.

Čim višje je pogorje, tem bolj se uveljavlja severno podnebje, ki se bliža že arktidi. Ni pa mraz, ki povzroča živalim težavno življenje, temveč pomanjkanje rastlin.

Ce je za živali visoko gori prehladno, se pomaknejo nižje. Ko pa se razcvete pomlad, splezajo nazaj. Zavaljo tega uspevajo gorske živali v živalskih vrtovih slabše, kot pa živali iz dolin. Kozorogi v živalskih vrtovih so bolj občutljivi ko antilope.

Nekatere živali ostanejo na vrhovih tudi pozimi. Skrijejo se v luknje in razpoke, kjer zaspe. Ko privabi sonce iz zemlje prvo travo, si gredo iskat hrane.

Svojevrsne živali prebivajo po tratih. Med travo in cvetjem so žuželke, z njimi se preživljajo ptice, ki so se prilagodile gorskim stepam. Na vrhnjem gorskem pasu je malo padavin, razredčeni zrak je suh. Le mahovje uspeva tam. Na teh kamnitih puščavah morejo živetit le izurjeni plezalci, ki se pasejo med skalovjem. Sploh pa žive rastlinojedci na ledenikih le mimogrede.

Da zdrže živali na visokih gorah, se jim morajo prilagoditi tudi s telesom. Gibljejo se po krhkem kamenju, zato imajo drugače ustvarjena, bolj pokončne parklje, ko drugi prežvekovalci. Pri skakanju z grebena na greben, ne poznajo vrtočev. Pri njih je zlasti razvit čut za vreme.

Nevarnost terja od njih pogum in previdnost. Darovite, kot so, imajo prisotnost duha, odločijo se na mah. Zasedovalcev se boje, pred njimi se umikajo v nedostopne višave svoje skalne domovine. Ne dajo pa se ugnati v kozji rog. Močno rogovje samec ni samo lepo, je bolj za obrambo samice. Njihovih mladičev ne preganjajo le drugi prežvekovalci, tudi nekatere ptice so jim nevarne.

Divji kozli na švicarskih in tirolskih Alpah, ki so prebivali poprej po dolinah, se upajo komaj do predelov cvetočega sleča.

S tovrstnim živalstvom se ponaša zlasti Tibet. Tam domuje govedo, divji jak, čudaški takin in velikanska divja ovca, kaškar. Tibeška vitka opičca pride do 3000 m visoko.

Opica — želada — na gorah severne Amerike gre do 4000 m visoko, rdečo divjad — jelene — so našli tamkaj v višini 5000 m, kondorja celo 7000 m visoko.

Golazen in dvoživke pripeljejo kvečjemu do 2750 m visoko. Toda značilna prebivalca snežnih pokrajin je ledeniška bolha, ki živetari med kamenjem ledeniških grobelj.

Zveri v ujetništvu

Nevoja se nas loti, ko gledamo zasluženo zverjad. Mrtvaška turoba jih obdaja. Ne moremo se ubraniti spoštljive groze pred pramočjo, ki jo krote z železjem.

Tam zadaj je udaril lev z repom ob tla, da zapoje zemlja. Nihanje in blazen smeh hijen vrešči iz kletke. V nori vidovici poskakujejo in zehajo, ko mečkajo in goitajo meso v kosih, kakor da so pravkar upehale krotko gazelo sredi step. Leopardi se duše v lastnem žolču. Mar ne poka bambus pod njihovimi nogami? Smrt v krempljih, kri v očeh! Skok, ugriz, prerivanje po suhem listju... Jaguar topo ždi pri vrstnici.

Štost mogočnih (Jaguar, samec in samica)

IVANHOE

St. 184.

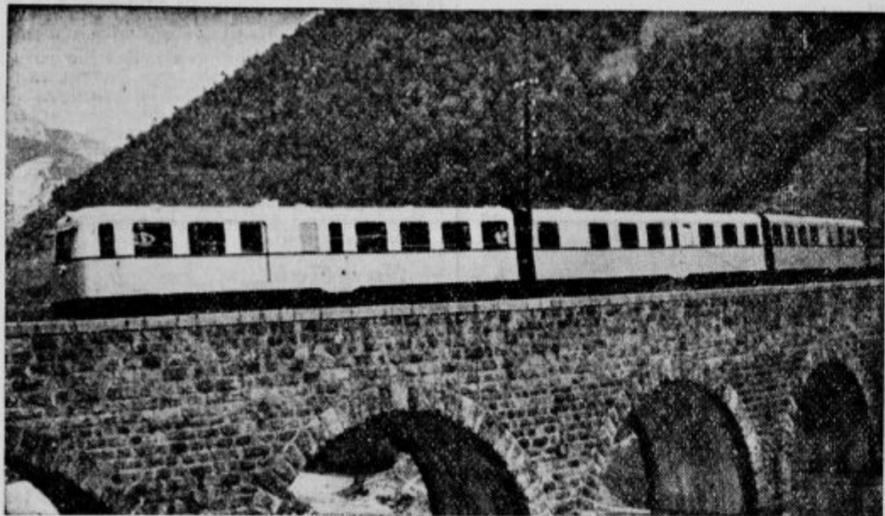
Cedric in črni vitez

Cedric je sedel v sredi zbranih plemičev. Kazalo je, da ima po svoji starosti in svojem bogastvu prvo mesto med njimi. Ko je vstopil Richard, ki ga je Cedric poznal kot črnega viteza, se je starec dvignil ter pozdravil, ko mu je po saški šegi nazdravil s polno čašo. Richard, ki je šege in navade svojih saških podložnikov dobro poznal, je sprejel čašo ter odzdravil, nato pa čašo do dna zvrnil. Tudi Ivanhoeja so pogostili s polno čašo. Tudi on je vzel, ni pa odzdravil, da se ne bi izdal. Nato je Cedric prosil oba tučca, naj gresta z njim. Po ozkih hodnikih so prišli v malo kapelico, ki je bila vzdana v stranski stolp. Notranjosti ni razsvetljevalo nobeno okno, le skozi ozko strelno luknjo je prihajalo malo svetlobe. Sicer pa je kapelico razsvetljeval le sij dveh gorečih bakel, ki sta metali svojo svetlobo na kamnitni oltar, ki je na njem stal velik križ.

Modernizacija naših železnic

Motorni vlaki na ozkotirni progi Belgrad-Dubrovnik

Belgrad, 22. julija.

Ze več let se naša vrhovna železniška uprava bavi s prашanjem moderniziranja našega železniškega prometa tako na normalnotirni kakor tudi ozkotirni progi, ki je v divje romantičnih krajih, recimo na progi Belgrad-Dubrovnik, večinoma ni mogoče nadomestiti z normalnotirno. Po vsestranski proučitvi tega vprašanja se je železniška uprava odločila za uvedbo motornih vlakov, s čimer je hotela na eni strani doseči udobnejše potovanje turistov iz Belgrada na Jadran, na drugi strani pa zmanjšati vozni čas in doseči, da turist lahko pride iz Belgrada v enem dnevu v Dubrovnik in obratno.

Izdelavo načrtov je železniška uprava poverila poleg svojih inženirjev še inženirjem Prve tovarne za izdelavo vagonov v Slav. Brodu, ki je s sodelovanjem tvrdke Ganz tudi izdelala motorna vozila. Za enkrat 7 kompozicij, 3 za progno Brod-Sarajevo, 4 pa za obratovanje na progi Belgrad-Dubrovnik.

Motorni vlaki so bili pred uvedbo rednega prometa vsestransko preizkušeni ter so dali tako glede varnosti potovanja kakor tudi glede eksploatacije najboljše rezultate.

Potovanje z motornim vlakom je nad vse udobno, čeprav je bilo treba zaradi omejenega prostora izkoristiti silaherno mesto. Kot končen rezultat je z motornim vlakom na progi Belgrad-Dubrovnik, dolgi 687,5 km, skrajšana vožnja od 24 ur na 16 ur in pol. Na ta način je doseženo, da bodo turisti in ostali potniki lahko podnevi potovali skozi najlepše divje-romantične pokrajine ob tej progi.

Motorni vlaki vozijo na ozkotirni progi z največjo brzino 60 km na uro, na številnih krivuljah in vzponih pa z ustrežajočo zmanjšano brzino. Pri poskusnih voznjah so vlaki dosegli brzino tudi 70 km na uro. Vlaki so izdelani iz jekla srebrno bele barve. Imajo samo 3 dolge vagonce. V prvem in tretjem vagonu so v čisto ločenem prostoru motorji, ostali del teh vagonov je določen za drugi razred s skupno 66 udobnimi sedeži. Srednji vagon je določen za I. razred. V njem je 23 še udobnejših sedežev. V tem vagonu je tudi bufet, v katerem je mogoče ob vsakem času dobiti topli in hladna jedila. Prazen vlak, pripravljen za vožnjo, tehta 62 ton, s potniki in prtljago pa doseže težo 80 ton. Za varnost potovanja je v vsakem oziru preskrbljeno ter ima vsak motorni vlak kar 4 vrste zavor. Avtomatično Božičevo, direktno

pnevmatično, elektro-magnetično in ročno. Zaradi tega je mogoče vlak ustaviti ob največji brzini na razdaljo nekoliko metrov.

Vlak pa ima tudi vse potrebne naprave, da med vožnjo preveč ne tresne ter se potnik v mehkem sedežu lahko ziblje in lahko nemoteno uživa ob odprtem oknu divje romantične kraje v planini Sargan, kjer se vlak iz predora v predor in

po smelih krivuljah vzpenja na grebene, v krasno dolino Drine od Višegrada do Ustiprača, sotesko Prače, skoraj do Sarajeva, lepoto Ivanplanine, dolino Neretve in hribovja, ki jo od obeh strani tesno objema, ter kraški teren dalje od Mostarja proti Popovemu polju.

Na prvo potovanje motornega vlaka v Dubrovnik je gen. ravnatelj dr. železnice g. Nikola Djurić povabil poleg načelnikov prometnega ministrstva in gen. direktorja, inženirjev obeh tovarn, ki so zgradile motorne vlake, predstavnikov raznih turističnih društev in gospodarskih organizacij, tudi zastopnike domačega in tujeja tiska. Vsi dim lokomotive, kar se godi pri potovanju z motornim vlakom, v katerem potnika ne duši več dim lokomotive, kar je slučaj pri potovanju z ostalimi vlaki na tej progi zaradi skoraj 200 daljših in krajših predorov, kolikor jih je od Belgrada do Dubrovnika.

Vsa potrebna pojasnila je časnikarjem dajalo strokovno osebje, predvsem pa ljubezni domačin g. inž. Jojić, pomočnik gen. ravnatelja drž. železnice.

Na vseh banketih, ki so bili tako v kopalisku Iliče kakor v Dubrovniku, so zastopniki gospodarskih in turističnih društev poudarjali, da se je z uvedbo motornih vlakov na naših progah začela nova doba razvoja in moderniziranja našega železniškega prometa. Vsi so brez izjeme za to izrekli priznanje sedanji kraljevski vladi, ki stori vse tudi na tem polju, tako da tudi glede udobnosti potovanja po naših železnicah v ničemur ne bo naša država zaostajala za drugimi državami, če jih ne bo še prekosila.

Uvedba motornih vlakov na ozkotirni progi Belgrad-Dubrovnik je samo pričetek izvajanja velikega programa sedanje vlade za motorizacijo in elektrifikacijo naših železnic. Tovarna vagonov v Brodu je gen. direktorja drž. železnice že izročila ponudbo za izdelavo motornih vlakov za progno Belgrad-Zagreb-Ljubljana-Bled. Vožnja z motornim vlakom bi na progi Belgrad-Zagreb znašala samo 4 ure, do Bleda pa samo 7 ur.

Slovenski rudarji v Srbiji

Belgrad, julija 1938.

Na vsakem rudniku jih najdeš, tako na državnih, kakor privatnih. Večinoma so kvalificirani rudarji, ki so prišli na srbske rudnike predvsem iz revirjev trboveljske premoškopne družbe. Nekateri ostanejo na enem rudniku dalje časa, po več let, drugi se pa iz leta v leto selijo od rudnika do rudnika.

Pred leti se je zanje brigal malokdo. V zadnjem času jim pa posvečata vso pozornost belgrajsko Prosvetno društvo in Rafaełova družba v Ljubljani. Zanje je v zadnjem času mnogo storjenega tudi v verskem oziru ter so ekoraj v vseh večjih kat. naselbinah katoliške župnije s cerkvami. Tako predvsem v Ravni Reki. Pod katoliško župnijo v tem mestu spadata državna rudnika Ravna Reka in Senjski rudnik, edina državna rudnika v Srbiji, ter privatna rudnika Bare in Sisevac. V vseh teh rudnikih je zaposlenih precej slovenskih rudarjev. Tako je v Ravni Reki oženjenih rudarjev Slovencev 130, neoženjenih 90. Skupno 220 slovenskih rudarjev. Vsega delavstva je na rudniku 1000. Od tega števila je 22% Slovencev. Ostali rudarji katoliški so Hrvati, precej rudarjev je pa tudi iz Bosne in Hercegovine ter Vojvodine. Katolikov je od njih 230. Skupno je na rudniku rudarjev katolikov 450 t. j. 45% vsega delavstva.

Slovenski rudarji so večinoma poročeni ter imajo številne družine. Vseh Slovencev v Ravni Reki je 630.

Slovenci so na rudniku večinoma kopači in pomožni kopači. Vozačev je zelo malo. Nekaj je tudi rokodelcev.

Razmerje Slovencev na rudniku Ravna Reka in v sosednih rudnikih z ozirom na ostale katolike je naslednje:

Skupno število katolikov	ostali Slovenci
Ravna Reka 630	1000
Senjski rudnik 100	200
Rudnik Bare 120	220
Sisevac 500	700

Skupno št. kat. 1350 skupno Slovencev 2120
Iz teh podatkov je razvidno, da je Slovencev 61% od vseh katolikov.

Kulturno se Slovenci zaenkrat udeležujejo samo v cerkvenem pevskem zboru, ki prireja skoraj vsak drug mesec manjši koncert ali pa kak drug nastop. Vse je pripravljeno tudi za ustanovitev prosvetnega društva, v katerem se bodo Slovenci lažje kulturno udeleževali. Poleg belgrajskega Prosvetnega društva se je, kakor že omenjeno, pričela brigati za Slovence v Srbiji tudi Rafaełova družba ter je preskrbela 9 otrokom iz teh rudnikov bivanje čez počitnice v Sloveniji. Vsekakor hvalevredno, ker bodo ti otroci morda prvič v življenju videli kraje svojih staršev in morda prvič v življenju čutili pravo in čisto slovenščino. Pa tudi kaj bi si prikrivali: Precej slovenskih otrok sploh slovensko govoriti več ne zna ter se tako rod za rodom izgublja. Zato je stalna prošnja vseh teh ljudi, da bi poleg slovenskega duhovnika dobili tudi slovenskega učitelja, ki bi poleg ostalih predmetov na šoli slovenske otroke poučeval tudi v slovenščini. V Ravni Reki pa, odnosno v Ravno-reški župniji, kjer imajo Slovenci med katoličani večino, bi pa morali imeti tudi slovenskega duhovnika, ki bi božjo besedo slovenski mladini ter odraslim oznanjal v materinem jeziku. Slovenci se še danes hvaležno spominjajo vsakega slovenskega duhovnika, ki jih je obiskal. Ob takih prilikah so prišli v cerkev tudi taki, ki jih drugače božji hram nikdar ne vidi, ter so opravili svoje verske dolžnosti. Rudarji imajo v sedanjega nadškofa prevzišenegega g. dr. Ujčiča popolno zaupanje in so prepričani, da bo tej njihovi prošnji ugodil. Istočasno so mu tudi globoko hvaležni za vso očetovsko skrb, ki jim jo izkazuje.

Gmotni položaj rudarjev je za stanje, ki vlada drugod, zadovoljiv. Povprečni kopaški zaslužek znaša okoli 50 din. Oba rudnika v Ravni Reki in Senjskem rudniku sta zaradi tega, ker sta državna, v etalnem obratu in rudarji »praznovanje« sploh ne poznajo. Svoje življenjske potrebščine si rudarji kupujejo v Nabavljalni zadrugi drž. uslužbencev. Zadruga ima svoj lasten dom, ki ga je zgradila lani, ter je stal pol milijona dinarjev. Ista zadruga je postavila večje poslopje tudi v Senjskem rudniku. V njem je pekarna in mesarija. Od zadruga imajo rudarji velike koristi zaradi stalnih cen ter jih trgovci ne morejo izkoriščati.

V stanovanjskem pogledu se je položaj rudarjev istotako izboljšal. Rudniška uprava je do sedaj zgradila že tri nove delavske hiše, dve bo pa še postavila.

Z novim vodovodom, dolgim 10 km, ki spada zaradi visokega dviga vode — 300 m višine — med največje vodovode v Srednji Evropi, je Ravna reka, kakor tudi Senjski rudnik preskrbljen z zdravno pitno vodo. Vsa dela pri vodovodu so bila končana z načrti vred v dveh in pol letih.

Slovenija Vas vabi!

DOBRNA PRI CELJU

Zdravilišče Dobrna pri Celju. Akratoterma 370C, radio aktivne termalne kopeli. Zdravi: živčne, srčne in ženske bolezni. Koncerti opernega orkestra — kino! Spomladi in jeseni dvajsetdnevno paviljno zdravljenje od 1100—1650 din. — Odprto od 15. IV. do 31. X. Zadržaja postaja Celje, avtobus vozi k vsem vlakom. Prospekti direktino ali pri Putniku.

Tujsko prometna zveza »Putnik«, Maribor.

pomočjo zgoščenega zraka, ki po ceveh potiska zdrobljen kamen v odkopane dele jame ter jih zasipava.

Po starosti in kakovosti premog iz teh rudnikov odgovarja premogu trboveljskih rudnikov v Sloveniji.

V Senjskem rudniku je tudi nova kaloriferna električna centrala, ki služi razen za obratovanje rudnikov v Ravni reki in Senjskem rudniku tudi za razsvetljavo mesta Cuprije. Elektrarno bodo v kratkem povečali ter bodo potem od nje dobila električni tok za razsvetljavo tudi mesta Paračin in Jagodina in ostali kraji v Pomoravju.

Senjski rudnik bo tako v pogledu elektrifikacije Pomoravja igral slično vlogo kakor velenjski rudnik v Sloveniji.

Nov list v Belgradu

»Politika« je objavila članek o velikih investicijah podjetja Bata v vasi Hanocallji v strumiskem okraju. Po njenih navedbah bo to cel kompleks harmonično združene industrije, ki bo obsegala skoraj vse panoge potreb tamošnjega kraja. Članek hvali ravnatelja Batinih podjetij v Jugoslaviji, Tomaza Maksimovića, da je »kot dober Srb« baš strumiski okraj izbral za nova tla Batine delavnosti.

Bata v Srbiji

V Belgradu je začel izhajati nov list »10 danac«, po trikrat na mesec. List je namenjen kulturnim, socialnim in gospodarskim vprašanjem, izdaja ga dr. Mladen Horvat, urejuje pa B. Finci. Tiska se v cirilici in latinici. Uvodni članek v prvi številki je napisal sam izdajatelj in govori o hrvatskih emigrantih in njihovem vračanju v domovino. Pravi, da je prav to dokaz, kako vlada dr. Stojadinovića iskreno želi, da bi izginila vsaka napetost med Hrvati in Srbi in da je hrvaško izobraženstvo, ki da je po večini pravaško usmerjeno, to z zadovoljstvom pozdravilo.

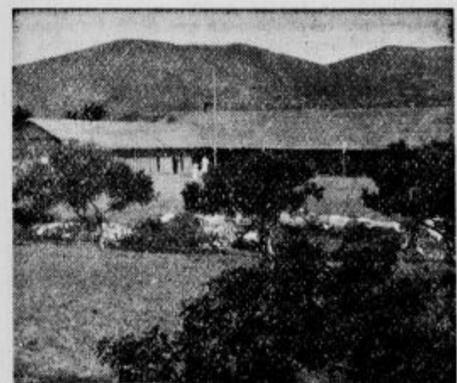

Lep spomenik - dar pokojnim
Ogled spomenikov - dolžnost interesentov
Stalna razstava - nizka cena
FRANJO KUNOVAR, kamnosek
Sv. Križ - Ljubljana Tel. 49-09

Naša mladina ob morju

Mladinski dom dravske banovine - Kaštel Štalič pri Splitu

Kakor vsako leto, tako je tudi letos poskrbela kr. banska uprava odnosno gospod ban dr. Marko Natlačan za našo slabotno in bolešno mladino, ki je potrebna zdravljenja in okrevanja ob morju, za

dečke in deklice, ki jih je nabrala iz najvažnejših krajev Slovenije: iz Ljubljane, Jesenice, Kroke, Ribnice, Zorjara, Hrastnika, Trbovelj, iz Maribora in iz naših obmejnih krajev. Mesec julij je določila za deško kolonijo, mesec avgust pa za dekleško, ker so dečki bolj odporni proti hudi juljski vročini kot deklice.

6. julija t. l. je prišlo iz Ljubljane 127 dečkov na počitnice v banovinski mladinski dom v Kaštelu Štaliču pri Splitu, veliko leseno zgradbo, ki stoji na ozemlju naše svetovno znane riviere; ima krasno lego in sijajen razgled na Kaštel in Split. Na severni strani se vzpenja proti nebu golo kamenito gorovje, na južni pa je kaštelski zaliv z otoki.

Dečki so od prvega dne dalje pod vestnim nadzorstvom gg. prefektov in vzgojnega vodje teologa Petra Križaja, tako da so lahko mamice brez skrbi za svoje otroke. Vzgojno vodstvo skrbi v zadostni in primerni meri za telesno in duševno razvedrilo otrok. Na dnevnem redu so v prvi vrsti sončenje in kopanje, pa tudi raznovrstne igre: žonganje, skakanje, tek, za večje in starejše fantke pa odbojka in telovadba. Večerne ure si krajšamo s prepevanjem narodnih pesmi ob spremstvu skromnega domačega orkestra. Urimo se seveda tudi v cerkvenem petju.

Vplivi morja in sonca se že vidno kažejo na dečkih, ki so bili še nedavno bledi in upadlihi lic. Sedaj so obrabi že lepo polni in zarjaveli, tako da izgledajo fantki kot pravi seigančiki. Med njimi je veselo razpoloženje. Posebno so otroci zadovoljni z dobro pripravljeno in obilno hrano. Iz dosedanjih uspehov smemo pričakovati, da si bodo otroci zdravstveno zares opomogli, se okrepili in da se bodo v jeseni oprileki z novimi močmi resnega šolskega dela v veliki veselje svojih staršev.

Pohvalno in zahvalo za izvrstno uspevanje deške kolonije zaslužijo zlasti naš upravnik g. Ivan

Sedlar, referent za mladinsko skrbstvo pri banški upravi, ki je tako rekoč gibal vsega kolonijalnega življenja v zavodu, ki ga je po odredbi g. bana oživil in skrbi sedaj zanj prav po očetovsko; nadalje naše č. sestre iz Slov. Bistrice, ki z materinsko skrbjo in večero roko vodijo vse gospodinske posle. Tudi ostalo osebje opravlja v polni meri svojo službo. — Zdravstveno oskrbo pa opravlja zelo vestno zaščitna sestra gđ. Poženelova pod vodstvom hitnega zdravnika g. dr. Vuletina. Imamo tudi svojega duhovnega vodjo, ki nam vsem skupaj deli duhovne dobrote. Pohvaliti moram požrtvovalnost gg. prefektov, ki s svojo vestnostjo in marljivostjo zelo veliko pripomorejo k vzornemu redu, ki vlada v našem kolonijalnem življenju, in k vzgoji otrok.

Domačinom Kaštalcem smo se zelo priljubili. Srečni se počutijo v naši družbi. Veliko at nas kar nepovabljeni obiščejo. Posebno so zadovoljni z našim ljudskim petjem pri sv. maši. Da, za nas je ljudsko petje nekaj običajnega, za Kaštalce pa novost, ki jim prinaša posebna doživetja. Veliko število domačinov se vsakokrat zbere pri naši službi božji. Ko se po končanih obredih

vračamo domov, izražajo glasno in vpričo nas svoje zadovoljstvo nad našim petjem. Pravijo, da bi nas kar do večera poslušali. S preprosto in odkritosrčno besedo si tako rekoč osvajamo srca Dalmatincev. Prvo polovico meseca julija smo preživel brez nesreč. Vreme je bilo do sedaj zelo ugodno in smo sonce in morje v polni meri izkoristili v prid naših slabotnih oskrbovancev. Bogu hvala za prelepe dni na morju. Iskreno zahvaljen pa tudi naš veliki dobrotnik gospod ban, ki ima veliko razumevanje in skrb za zdravstvene potrebe našega naroda in z materialnimi sredstvi omogoča naši deci bivanje in okrevanje na morju. Nedožnja in hvaležna srca vračajo g. banu in vsem dobrotnikom z molitvijo Slovenija pozdravljena!

31. julija na Vel. planino!

Težavnega pota na Veliko planino se nikar ne bojte. Do Sv. Primoža pridete igrave. Apnena dolina vam bo dala morebiti toliko sapa, da boste čutili, da ste res v hribih. Potem je pa že spet pot kar zložna, le tam v Sušavah bi bilo treba spet malo pihati. Pasjih peči se ni treba bati. Kdor se jih boji, lahko gre nad njimi, kjer je pot varna kakor doma v hiši. Mimo Tisovca in Male planine boš kakor na izprehodu prišel na Veliko planino.

Preden prestopiš ograjo, ki je postavljena med Malo in Veliko planino, pa za trenutek postoj. Zagledal boš pred seboj novo stavbo in zdelo se ti bo, da ima ta stavba tudi majhen zvonik. Saj ga tudi res ima. Zakaj ti je novo planinsko svetišče, kapelica Marije Snežne, ki bo dne 31. julija blagoslovljena. Prijatelji naših planin! Ne zamudite te prilike. Trdno smo prepričani, da bomo to nedeljo imeli v svoji sredi našega višjega pastirja, ki bo v svoji ljubezni do Marije posvetil oz. blagoslovil njeno novo svetišče. Marsikateremu duhovniku bo s to kapelico ustreženo. Kajti od Velike planine je na vse kraje daleč, zelo daleč do kake primerne hiše božje; ali v Kamniško Bistrico k Mariji luški ali nazaj k Sv. Primožu ali pa na Koroško k sv. Cirilu in Metodu. Ali do povsod je daleč. Pa našim od junija do septembra se ondi mudečim pastirjem tudi kapelica ne bo odveč. Sami čutijo, da je nekam neprijetno biti kar skozi dva meseca brez maše! Zato smo prepričani, da bo na planini ta dan odmevala vesela pesem ljudskega petja še vse bolj, kakor je lani dne 5. septembra. Saj še veste, kako je bilo takrat.

Se to povejmo, da bo naslednjega dne ob 6. zjutraj ondi sv. maša za vse, ki so za našo kapelico le kaj malega darovali. Tudi za tisto nekoliko nagajivo Tatjano Svinčenobelo, ki nam je po pošti poslala en cel dinar!

Vsi boste pa veselega srca lahko občudovali lepoto božjega stvarstva in pa zares slikovito lego pove Marijine kapelice.

Naraščanje vlog pri bankah

V letošnjem letu je dotok novih vlog v denarne zavode zelo narasel, kar smemo smatrati kot ugodno znamenje za izboljšanje našega denarnega trga. Pred nekaj dnevi smo prinesli podatke o vlogah pri slovenskih hranilnicah, katere so od začetka leta narasle za 83.4 milij. din. Prav znaten pa je tudi dvig vlog pri bankah na teritoriju Slovenije.

Vloge pri bankah na teritoriju Slovenije in sicer posebej za hranilne vloge in vloge v tekočem računu so se letos gibale sledeče (upoštevane so tudi podružnice bank, ki imajo svoje centrale izven Slovenije, v milij. din):

	hran. vl.	vl. v tek. računu	Skupaj
1. I. 1938	421.4	708.8	1.130.2
1. IV. 1938	428.0	727.6	1.155.6
1. VI. 1938	433.3	742.7	1.176.0

Skupno so torej vloge pri bankah v Sloveniji narasle letos od začetka leta pa do junija za 45.8 milij. din, od tega prirastka odpade 11.9 milij. din na hranilne vloge, 33.9 milij. din pa na vloge v tekočih računih. Tudi v primeri s celokupnim stanjem vlog pri bankah moramo smatrati prirastek v petih mesecih letošnjega leta kot prav znaten, saj najbrže tudi neposredno v letih pred krizo prirastek v takem razdobju ne bi bil večji.

Zanimivo sliko glede naraščanja vlog pa dobimo, če ločimo banke, ki so pod zaščito, od nezaščitenih bank.

Vloge pri nezaščitenih bankah na teritoriju Slovenije so znašale početkom leta ter 1. junija kakor sledi (v milij. din):

Izvoz pšenice

Prihodnji mesec prične Prizad z izvozom pšenice, in sicer v klirinške države, oziroma države, ki nam dajejo preferencialne za pšenico. Najprej bo Prizad izvažal pšenico v Nemčijo, dokler ne bo izrpan kontingent 5000 vagonov.

Do sedaj je nakupil Prizad 500 vagonov nove pšenice, in sicer šlepovsko blago. Poleg njega so na trgu sedaj zelo aktivni mlinarji, ki kupujejo večje množice, ker si hočejo zagotoviti za mletje potrebno pšenico. Razen mlinarjev se pojavljajo tudi dobavitelji vojske. Dovož pšenice na trg pa do sedaj še ni bil posebno velik.

Z ozirom na to, ker kaže pšenica raznih provenienec v naši državi izredno dobro kakovost, je Prizad zmanjšal razlike med cenami ter so se zaradi tega zvišale odkupne cene za srbijsko, južno-srbijsko, sremsko-slavonsko in bosansko pšenico. Dočim je bila prvotno določena cena sremsko-slavonski pšenici za vagonsko blago na 144 din, bo znašala sedaj 147 din za 100 kg, za šlepovsko blago bo znašala 153 din namesto 150.50 din. Pri srbijski pšenici se zviša cena za šlepovsko blago od 148.50 na 151 din, za vagonsko pa od 141 na 144 din, pri bosanski od 147.50 na 150 din za šlepovsko blago; za južno-srbijsko pa od 141 na 144 za vagonsko blago.

Carinjenje blaga fakturiranega v šilingih. Bančni in valutni oddelek finančnega ministrstva je obvestil oddelek carin, da smejo carinarne carinisti blago z ozemlja bivše Avstrije tudi takrat, ko se fakture glase v šilingih. V takih primerih bodo carinarne na fakturah potrdile, da se je carinjenje blaga izvršilo na podlagi teh faktur, nakar jih bodo dostavile neposredno bančnemu in valutnemu oddelku. Istovrstno bodo carinarne sporočile deklarantu, naj duplikat carinske deklaracije in vse ostale dokaze, da je bilo blago kupljeno že pred 13. marcem 1938, pošljejo naravnost bančnemu in valutnemu oddelku zaradi odobritve plačila v inozemstvu. Z wrirom na obračunavanje tečajev pri fakturah, ki se glasijo na šilinge, je valutni in bančni oddelek izdal obvestilo, da se ima tečaj šilinga računati 8.50 din za en šiling.

Prenehanje našega izvoza živine v Italijo. Kot poročila »Jugoslovanek kurir« je naš izvoz živine v Italijo počeni s 1. t. m. popolnoma prenehal, in sicer zaradi tega, ker so že izkoriščeni kontingenti, ki so bili določeni za šest mesecev na konferenci 12. januarja t. l. Sedaj se vodijo razgovori za odobritev naknadnih kontingentov oziroma provizoričnih kontingentov, ki bi bili v veljavi do sestanka stalnega gospodarskega odbora, ki bo oktobra t. l. Italija sama ne dela težav glede kontingentov, ampak se zapreke na naši strani, ker oboje želja omejiti naš izvoz v Italijo. To vprašanje pa bo tekom prihodnjega tedna rešeno, tako da bodo izvozniki mogli že začetkom avgusta zopet pričeti z izvozom.

Počitniške kolonije za vajence. Predavanje o tem vprašanju bo imel v radiu v ponedeljek, 25. t. m. ob 20.10 zvečer g. dr. Albert Trtnik. Na tem predavanju bo razpravljal o boleznih pri vajencih na podlagi statističnih podatkov Okrožnega urada iz l. 1936, zato na to zanimivo predavanje še posebej opozorjamo.

Odlog plačil je kmetijsko ministrstvo dovolilo Hranilnici in posojilnici za župnijo Sv. Lovrene v Slov. gorah. Odlog je dovoljen za dobo šestih let od 9. aprila 1938, in sicer za obveznosti, nastale pred 22. februarjem 1938. Obrestna mera za stare vloge je od tega roka naprej 2%.

Novo združbe. V trgovinski register je vpisana združba »Zadružni kredit v Ljubljani, z. z. o. j. Združba ima poleg kreditnega poslovanja namen po potrebi tudi posredovati za svoje združniške nabavo gospodarskih potrebščin, komisijsko vnovčevanje njihovih proizvodov in zavarovanje. Člani upravnega odbora so gg. Pipan Ivan, posestnik, Vižmarje, dr. Marušič Drago, odvetnik, Ljubljana, in Mravljje Milan, narodni poslanec v Ljubljani.

Novo tvrdke. V trgovinski register so vpisane nove tvrdke: »Dušan Renčelj, družba z o. z.« Družba ima kot obratni predmet izdelavo kovinskih izdelkov ter elektrotehnične posle. Osnovna glavna znaša 200.000 din. Poslovođe so: Dušan Renčelj, mehanik v Ljubljani, Eckstein Werner, zasebnik v Ljubljani, in inž. Jenko Slavoj, zasebni uradnik v Ljubljani. — »Franc Slamič, družba z o. z.« Ljubljana-Vič, obratni predmet je tovarniško izdelovanje mesnih izdelkov, mesnih, sadnih in sočivnih izdelkov ter pločevinaste ambalaže. Družbena glavna znaša 200.000 din, poslovođji sta Slamič Franc in Slamič Josipina, Ljubljana. »Bergman in drug, Zgornji Kašelj, ima kot obratni predmet lojnino in trgovino s črevami. Tvrdka je javna trgovska družba, družabnika sta Bergman Josip, podjetnik, Vevče, in Bitene Rudolf, zasebni uradnik v Ljubljani.

Fuzija avstrijskih bank. Občni zbor graške banke »Steiermärkische Escomptebank« je sklenil, da se združi z dunajsko »Creditanstalt-Wiener Bankverein«. Ze sedaj je imela »Creditanstalt« več kot 90% delnic graške »Escomptebank«. Kot poročajo avstrijski listi, je bila želja merodajnih stranknih faktorjev, da se ta fuzija izvede.

hran. vl. vl. v tek. Skupaj

	hran. vl.	vl. v tek. računu	Skupaj
1. I. 1938	146.0	307.6	453.6
1. VI. 1938	141.3	317.4	458.7

Pri bankah pod zaščito pa je bil razvoj vlog v istem razdobju sledeč:

hran. vl. vl. v tek. Skupaj

	hran. vl.	vl. v tek. računu	Skupaj
1. I. 1938	75.4	401.2	676.6
1. VI. 1938	292.0	425.3	717.3

Kakor kažejo ti podatki so hranilne vloge pri nezaščitenih bankah v prvih petih mesecih letošnjega leta padle za 4.7 milij. din, narasle so pa vloge v tekočem računu za 9.8 milij. din tako, da skupaj še rezultira prirastek vlog v znesku 5.1 milij. din. Pri bankah pod zaščito pa so hranilne vloge narasle za 16.6 milij. din, vloge v tekočem računu pa za 24.1 milij., tako da skupni prirastek znaša 40.7 milij. din.

Dočim so vloge pri nezaščitenih bankah letos skupno le malenkostno narasle, komaj za 1.1 odstotek, je bil prirastek vlog pri bankah pod zaščito prav znaten, saj je znašal celih 6 odstotkov. Vlagatelji, ki dokazujejo te številke, imajo polno zaupanje do zavodov, ki so pod zaščito, celo mali vlagatelji, ki se vidi iz podatkov za hranilne vloge, donajajo bankam svoje prihranke, in sicer v večji meri zaščitenim bankam kot pa nezaščitenim. Dokazuje pa to tudi, da normalizacija poslovanja naših bank lepo napreduje, kar je vsakega razveseljiv pojav.

Bor

Ljubljana, 23. julija 1938.

Denar

Devizni promet na ljubljanski borzi je v preteklem tednu znašal 4327 milij. din napram 5210, 2.1 in 5.609 milij. din v prejšnjih tednih.

Curib. Belgrad 10, Pariz 12.0625, London 21.49375, New York 436.9375, Bruselj 73.84, Milan 23, Amsterdam 240.10, Berlin 175.45, Dunaj 30, Stockholm 110.825, Oslo 108.025, Kopenhagen 95.95, Praga 15.08, Varšava 82.40, Budimpešta 86.50, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.4775, Buenos-Aires 113.5.

Živina

Sejem v Ljubljani, 20. julija 1938. Na sejem je bilo priganih 76 volov, 36 krav, 15 telet, 104 konji in 169 prašičev. Prodanih je bilo 36 volov, 15 krav, 12 telet, 18 konj in 114 prašičev. Cena je bila naslednja: voli 6—4 din, krave 5.50—2.25 din, teleta 7.50—6.50 din za 1 kg žive teže. Konji 3500—400 din in mladi prašiči 6—12 tednov stari 200—120 dinarjev za komad.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Ljubljani, dne 21. julija 1938. Voli I. vrste 5.50—6, II. vrste 4.50—5.50, III. vrste 4—4.50, telice I. vrste 5.50—6, II. vrste 4.50—5.50, III. vrste 4—4.50, krave I. vrste 5.50, II. vrste 4—4.25, III. vrste 2.50 do 3.50, teleta I. vrste 7, II. vrste 6, prašiči špeharji 10, prašiči pršutarji 9 din za 1 kg žive teže. Goveje meso I. vrste prednji del 12, zadnji del 14, goveje meso II. vrste prednji del 10, zadnji del 12, goveje

meso III. vrste prednji del 6—8, zadnji del 8—10, evinjina 16—18, slanina 17, evinjska mašt 18—20, čisti med 21, surove kože 6 din za 1 kg. Pšenica 270, ječmen 240, rž 260, oves 200, koruza 170, fižol 260, krompir 125, seno 75, slama 40, jabolka I. vrste 800, II. vrste 700, hruške I. vrste 1200, II. vrste 800, III. vrste 600, češnje suhe I. vrste 1200, II. vrste 800, pšenična moka 395, koruzna moka 210 din za 100 kg. Navadno mešano vino pri producentih 10—16 din za liter.

Sejmsko poročilo. Na svinjski sejem v Mariboru dne 23. t. m. je bilo pripeljanih 165 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari 80—100, 7—9 tednov 110—145, 3—4 mesece 160 do 220, 5—7 mesecev 280—400, 8—10 mesecev 440 do 550, 1 leto 710—820 din komad; 1 kg žive teže 6.50—8, 1 kg mrtve teže 8.50—11.25 din. Prodanih je bilo 44 svinj.

Tujška sezona pri nas je ugodna

Od časa do časa prodre v javnost kakšna nekontrolirana vest, češ da je tujška sezona pri nas skrajno neugodna in da so naša letovišča prazna. Resnica je ravno nasprotna: naša letovišča so polna in vsa zasedena ter oddana do konca avgusta, ko se glavna sezona zaključuje. S tem seveda ni rečeno, da se ne bi dobile sobe za tuje, ki prihajajo sporadično, ter je v slehernem letovišču ali zdravilišču vedno nekaj sob na razpolago, pač pa ne morejo naša letovišča sprejeti večjih skupin.

Po naših informacijah je najbolj obiskana Rogaska Slatina, ki je res polna. Trenutno se mudi v Rogški Slatini 1600 gostov. Med temi je dobra četrtina Madžarov, ki že tradicionalno ljubijo to naše prekrasno zdravilišče. Sploh zadnja leta Madžari v velikem številu obiskujejo Slovenijo. Večje skupine se pogosto pripeljejo z avtobusi ali z vlakom do Ljubljane, tu ostanejo nekaj ur ter si ogledajo mesto, nato pa gredo na Bled in Kranjsko goro. V Ljubljani vidimo sicer mnogo tujcev, toda po večini takih, ki ostanejo tu le čez dan. Zato imajo ljubljanski hoteli še vedno dovolj sob na razpolago. Manj je letos Čehov kakor lani, vendar še vedno dovolj. Vzrok temu pa ni nezanimanje Čehov za naše kraje, temveč notranja napetost, ki vlada na Češkem ter nerodni zunanje-politični položaj, kar je tudi vzrok, da noben češki državni uradnik ne more v inozemstvo na letovišče. V znatnem številu prihajajo Nemci, vendar kaže, da se je dotok nemških turistov letos usmeril na Korško. Mnogo bolj kakor kdaj prej pa se za naše kraje zanimajo Italijani, kar je posledica medsebojnega pomirjenja in medsebojnih turističnih konferenc. Glavni kader naših gostov v Sloveniji pa tvorijo Hrvati iz južnih banovin države, zlasti Hrvatje in Srbi. Polna so v glavnem naša zdravilišča, kakor Radenci, Dobrna, Laško, Dolenjske in Smarješke toplice ter seveda vsi kraji na Gorenjskem. Tudi iz malih letovišč do sedaj ni bilo čuti kakšnih pritožb o pomanjkanju tujev. Res pa je, da imajo na pr. zlasti Nemci zaradi pomanjkanja deviz omejena denarna sredstva ter žive bolj preprosto in si ne dovoljujejo večja razkošja.

Izvrstna je bila letos tudi poletno-zimska in predezojna na višinskih točkah, kakor na Pokljuki, na Komni, na Voglu, v Kamniški Bistrici, na Jezerskem in drugod.

Vsakogar more biti Slovenija s sedanjim tujsko sezono zadovoljna, dosti bolj kakor letos Dalmacija.

Večerna zabava na letališču

Ljubljana, 23. julija.

V zvezi z mednarodnimi tekmami modelarjev nam je pripravil Aeroklub še eno posebnost. Civilen hangar so uredili za sobotno večerno zabavo, ki jo je priredil Aeroklub. V hangarju je igrala godba dravske divizije. Na prostem pred hangarjem so bile postavljene mize, kjer so se servirale gostom poceni jedila in pijače. Vstopnine ni bilo. Ves dobiček, ki ga je imel Aeroklub od prodane pijače, je namenjen za nabavo novih motornih in jedralnih letal. Prostor pred hangarjem so razsvetljevali štirje močni žarometi.

Nočno letenje

Za ljubitelje letalstva so pripravili še poseben užitek, nočno letenje. Na goste je napravilo silen vtis brnenje letala, ki je v temi letalo nad letališčem in nad gozdovi v okolici letališča.

Na večerno zabavo je že v soboto popoldne povabil Aeroklub po zvočnikih, ki so bili postavljeni na letališču, vse, ki jim je pri srcu prosep letalskega športa.

Javna zahvala

Zahvaljujem se g. dr. Antonu Bajcu, specialistu za kirurgijo v Ljubljani za vso njegovo požrtvovalnost in strokovnjakovo izbrano operacijo moje žene, kateri je s tem rešil življenje potem, ko ji je bila na raznih klinikah odklonjena že vsaka zdravniška pomoč.

Franc Sirca, Splitt.

Vesti

Državno prvenstvo v skokih si je ponovno osvojil Branko Žihelj. Skakalci so skakali z desetmetrskega stola. Vsega skupaj je bilo prijavljenih troje skakalcev. Prvo mesto je zasedel Branko Žihelj, ki je dosegel pri obveznih skokih 48.06 točk, skupno pa 104.79. Drugi je bil Keržan, skupno 65.77 točk. Tretji je pa bil Turner (vsi trije Ilirija) 53.60 točk.

Češkoslovaški plavalni rekord na 400 m hrbtno je postavila Irma Šramekova iz Brna. Preplavala je to progo v času 6:51.4. Prejšnji rekord (Freundova) je bil 7:05.6.

V štirinajsti etapi »Tour de France« (proga Digne-Bryançon, 219 km) je zmagal v času 8:54.26 Italijan Bartali. S tem je Bartali končno potisnil Belgijca Verwaeckea na drugo mesto in sam prevzel vodstvo.

Kombinirani team Jugoslavije in BSKA se odpravljajo na turnejo po baltičnih deželah. Iz Belgrada bodo dne 27. t. m. odrinili tile igralci: Lovrič, Dimitrijevič, Radovanovič, Rukar, N. Perlič (ki je dobil od Fiva odpustnico), Bednar, Aleksič in Stevkov (vsi SK Jugoslavija) in dalje Mrkušič, Belestin mlajši, Stevović M. Marjanovič, Manola (vsi BSK).

Nemeš, do nedavna trener BSKA, je podpisal dogovor, po katerem bo v bodoče trenil moštvo SK Bate iz Borovega. Nemeš je dobil več ponudb iz inozemstva, končno pa se je odločil za Bato. Menimo, da ni naredil napač.

Johnson (USA) je na mednarodnem tekmovanju v Stockholmu zmagal na 200 m s časom 20.91 Ostali rezultati so takile: 1000 m: 1) Hoavard Burke (USA) 2:31, 2) Haglund (Švedska) 2:31.5, 2) angleški miliji: 1) Pekuri (Finska) 9:06, 2) Szabo (Madžarska) 9:08.8; 110 m zapreke: 1) Wallcot (USA) 13.9, Švedska štafeta: 1) USA 1:56.3, 2) Oergite (Švedska) 1:59.3. Met kopja: 1) Mikkanen (Finska) 75.03 m, 2) Attervall (Švedska) 72.55 m, 3) Sule (Estonska) 70.17 m. Met diska: 1) Hedval (Švedska) 49.34 m, 2) Berg (Švedska) 48.75 m, 3) Soerlie (Norveška) 48.63. Skok v višino: 1) Gilbert Crates (USA) 2 m, 2) Lundquist (Švedska) 1.93 m, 3) Kalima (Finska) 1.93 m. — Na tem tekmovanju sodelujejo sledeči narodi: Holandija, USA, Finska, Švedska, Norveška, Madžarska in Estonija. Srečanje sedmih narodov.

Jugoslavija je že v evropskem finalu. Kukuljevič in Mitič sta priborila Jugoslaviji že tretjo zaporedno točko, tako da smo z Belgijo že opravili. Kakor se zdi, bomo evropski finale morali igrati v Berlinu z močno Nemčijo.

Nemci se že nadejajo teniških zmag. V »Sporttagblatt« z dne 22. julija beremo tudi tale stavek: »... Če bo Henkel v stari formi in Metaxa tako dober kot je bil zadnje čase, potem bo Nemčija prišla v finalno rundo in bo po vsem videzu — tudi v njej zmagala.« Kaj pa, če bi balkanski pastirčki nemškimi barončkom slučajno zmešali štréne?

Ambrosiana, italijanski nogometni prvak, ne bo smela zaradi nerazumljivo visokega poraza v igri s Slavijo (0:9) cela dva meseca gostovati v tujini!

Svetovno prvenstvo v dviganju uteži bo 16. 17. in 18. septembra na Dunaju.

Čehi na treh frontah. Češkoslovaška državna nogometna reprezentanca bo igrala dne 28. avgusta v Belgradu z Jugoslavijo, isti dan pa praška reprezentanca igrala v Pragi proti Zagrebu, češkoslovaško B moštvo pa bo igralo z Letonsko.

Kazni v tekmovanju za srednjeevropski pokal. Hašk mora zaradi incidentov na tekmi s Kladnom plačati 1000 din; Ferencvaroš zaradi dogodkov v budimpeštanski igri z Zidenicami 150 pengov, Ripensia pa zaradi incidentov v bukareštanski tekmi s Ferencvarošem 7000 levov!

Toldi je bil kaznovan, ker je žalil italijanskega sodnika Balbassino, z globo 60 pengov. Zdi se, da je srednjeevropski pokalni komitet letos bolj piščo pri denarju.

V Revalu (Estonska) je bila tekma med nogometnima reprezentancama Letonske in Estonske. Čeprav so se Estonci krepko upirali, so jih vendar Letonci užgali z 2:0.

Lista terminov za mednarodne nogometne tekme:

4. IX.: Švedska—Norveška v Oslo; 6. IX.: Jugoslavija—Romunija v Belgradu; 11. IX. Irska—Švica v Dublinu; 18. IX. Nemčija—Poljska v Chemnitzu, CSR—Madžarska v Pragi. — 25. IX. Nemčija—Romunija v Bukarešti. — V avgustu pa bodo že odigrane tele tekme: 7. VIII. Švedska—CSR v Oslo; 28. VIII. Jugoslavija—CSR v Belgradu, Estonska—Finska v Revalu. 2. X. bo Švedska—Švica v Stockholmu, 23. X. Nemčija—Spanija v Berlinu, Italija—Švica v Bologni, Norveška—Poljska v Oslo, 26. X. Anglija—Kontinent v Wemblegu, 28. X. CSR—Romunija v Pragi, 30. X. Madžarska—Italija v Budimpešti. 6. XI. Portugalska—Švica v Portugalu, 13. X. Madžarska—Italija v Milanu, 26. X. Škotska—Madžarska v Glasgowu, 4. XII. Nemčija—Holandija v Holandiji, Italija—Francija v Milanu, 22. I. Francija—CSR; 29. I. Nemčija—Belgija v Belgiji, 16. III. Francija—Madžarska v Parizu, 26. III. Nemčija—Italija v Italiji, Nemčija—Luksemburg, 2. IV. Švica—Madžarska v Švici, 23. IV. Nemčija—Francija v Parizu, 30. IV. Belgija—Francija v Bruxellesu, 7. V. Holandska—Švica v Amsterdamu, 14. V. Belgija—Švica v Bruxellesu, 18. V. Jugoslavija—Italija v Belgradu, 4. VI. Poljska—Švica v Varšavi, Danska—Finska v Kopenhagenu.

Sport

Današnji sport v Ljubljani

Državno plavalno prvenstvo na Iliriji

Teniški turnir Ilirija : Domžale (I. kolo)

SK Ljubljana : Majstor sa mora

Ljubljana—Split

Danes popoldne ob pol šestih se bo moštvo našega ligaša pomerilo z novim splitskim klubom »Majstor sa mora«. Splitski so prav dobri ter so dosegli letošnje leto nekaj imenitnih rezultatov. SK Ljubljana se pripravljajo za tekmovalje, v ligi ki se prične že čez 14 dni. Poizkuša novo pridobljene moči, da bi za ligaško tekmovalje lahko postavila najučinkovitejšo enajstoročje. Pridite pogledat to zanimivo tekmo na igrišče SK Ljubljane!

Ilirija—Tenis klub Domžale

danes ob 8 na igrišču SK Ilirije

Vsakolletno državno teniško klubsko prvenstvo se je letos pričelo šele s 15. julijem in ne kot vse do letos, ko se je pričelo že spomladni in ki se je končalo v jeseni. Zato pa se bo letošnje prvenstvo končalo šele spomladni leta 1939.

Danes se bosta srečali v prvem kolu državnega teniškega prvenstva moštvi SK Ilirije in Tenis kluba Domžale. To srečanje, katerega favorit je Ilirija, bo zelo zanimivo, kajti Ilirija bo morala nastopiti v kombinirani poselavi, ker so tekmovalci igrala moka deloma na odmoru, deloma pa službeno zadržani, tako da si bosta moštvi obeh klubov po moči zelo enaki in je zato pričakovati napetih partij.

Barvo Ilirije bodo zastopali tile igralci: Truden Aleksander, znani bivši internacionalni igralec, ki se odlikuje predvsem s svojo precizno in tehnično igro. Thuma Emanuel, Banjai Josip in Smerdu Egon. Postava za double v trenutku, ko smo prejeli poročilo, še ni definitivno določena, vendar je predvidena tale: Truden—Dacar in Banjai—Thuma.

TK Domžale, ki se v športnem pogledu lepo razvija, je doletel za to srečanje svoje prvo moštvo, ki ga tvorijo: Pintar Slavko inž. Skok, Senica M. in Senica J. Pojev moškega prvenstva se bo istočasno odigralo tudi damsko, vendar se štejejo točke moškega in damskega prvenstva posebej.

Mariborski športni pregled

Maribor, 21. julija.

Lahka atletika

Ta dni bo Maribor zopet pozorišče napetih borb v najlepši športni panogi — lahki atletiki. Na Stadionu SK Zelezničarjev ob Tršaški cesti bo lahko-atletsko prvenstvo Maribora, na katerem nastopijo najboljši atleti vseh mariborskih klubov. Ker so klubi svoje člane temeljito pripravili za to važno prireditve, bodo borbe v posameznih disciplinah nedvomno zelo ostre in napete ter je pričakovati tudi izboljšanja nekaterih mariborskih rekordov. Spored tekmovalja je zelo običajen ter je razdeljen na 3 dni: petek in soboto popoldne ter v nedeljo, 24. julija, dopoldne. Prvenstvo bo v organizaciji azinlega SK Zelezničarja.

Nogomet

V nedeljo, 24. julija, ob 17 gostuje proti SK Zelezničarju zanimiv gost Zelezničarski Atletski Klub iz Subotice. Gostje njujejo renome odlične enajstoročje ter so dosegli proti najboljšim klubom Jugoslavije kot inozemstva zavidljive uspehe. Mariborčani bodo morali napeti vse sile, da popravijo svoj zadnji neuspeh, ki so ga pred nedavnim doživeli proti istemu nasprotniku v Subotici. Običajno bo dana priložnost, prisotnostvati lepi in zanimivi tekmi.

Tenis

Teniška sezona je na višku. Mariborski klubi so doma in ob priliki raznih gostovanj dosegli izvrstne uspehe. Posebno mlajši igralci so pokazali velik napredek. V najkrajšem času prične tekmovalje za klubsko državno prvenstvo ter se v prvem kolu v Mariboru srečata IŠSK Maribor in Zelezničar. Zmagovalec igra nato proti Rapidu. Igralec IŠSK Maribora imajo predviden vlek spredi, konec meseca sodelujejo na mednarodnem prvenstvu Bleda, nato pa se podajo v Zagreb na nacionalno prvenstvo Jugoslavije. Sigurno bodo talentirani junorji: Albanec, Tončič, Skopin, Drnovšek, Korečan in drugi častno zastopali mariborske barve. Da se čim bolj pripravijo za predstoječe tekme, je IŠSK Maribor razpisal interni turnir za prvenstvo kluba. Tu bo ostra borba za prva mesta ter bo klubovo vodstvo šele na podlagi uspehov na tem tekmovanju postavilo vrstni red za državno prvenstvo moštvev.

Plavanje

Navzile prekrasnemu kopališču na Mariborskem otoku se na plavalnem polju v Mariboru nič ne dela. Letos ni bilo še nobenega javnega nastopa, kar meče zelo slabo luč na organizacijsko sposobnost mariborskih klubov.

Celjski šport

</

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane neslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinjska vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Dobra šivilja
za obleke sprejme delo na dom ali izven doma. Ponudbe pod »Poštena« 11573. (a)

Absolventka trg. tečaja
izborna strojevska, želi kakršne koli zaposlitve v pisarni. J. Vrtnjak, Hra-
stje, Radenci. (a)

Mesarski pomočnik
z znanjem nemščine, pri-
den in pošten, išče pri-
merno službo. Naslov v
vseh poslovalnicah »Slo-
venca« pod št. 11572 (a)

Manufaktura-šoferja
za Ljubljano in hišnika
za Dolenjsko takoj sprej-
mem. Ponudbe v upravo
»Slovenca« pod »Manu-
faktura« št. 11445. (a)

Simpatična gospodična
išče mesto bolničarke ali
družabnice — opora sta-
rejši dami. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Zanesljiva« št. 11216.

24 leten fant
priden, vreden, zanesljiv,
išče službo sluge, v ka-
ki tovarni ali kaj podob-
nega. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 11417.

Službo natarcarice
v boljši gostilni ali re-
stavraciji, iščem. Nastop
takoj. Naslov v vseh po-
slovalnicah »Slov.« pod
št. 11457. (a)

Mlinar
vsestransko dobro izveš-
čan, išče službo, ali vza-
me dobrodošč mlin v na-
jem. Ferdo Hartman, —
Gustanj, Ravne. (a)

500 din nagrade
zam tistemu, ki mi pre-
skrbi službo hišnika, sluge
ali oskrbnika. Zmožen
in z dobrimi spričevali.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 11472. (a)

18 let star fant
želi nastopiti službo kot
pomočnik v trgovini ali kot
sopotnik pri avtopodjetju —
Stanko Gorjup, pri Zi-
mciu, Metava 64, Sv. Pe-
ter pri Mariboru. (a)

Gospodična
vešča knjigovodstva, bla-
gajniških poslov in stro-
jejske, saldakontistka —
želi premeniti službo. —
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Vestna in točna«
št. 11543. (a)

Službo oskrbnika
ekonoma, hišnika ali
upravitelja večjega po-
sestva sprejemem. Dotič-
ni, ki rabi tako moč, naj
sporoči na upravo »Slo-
venca« pod »Zmožen 44«
št. 11544. (a)

Mesto gospodinje
išče mlada vdova s sred-
nješolsko in trgovsko iz-
obrazbo. Ljubezniva in
pridna, poštena, ljubite-
ljica otrok. Ponudbe v
upravo »Slov.« pod »Ugod-
ni pogoji« št. 11154. (a)

Mizarski pomočnik
Ker že nekaj časa nisem
delal mizarskega dela,
grem tudi za bolj majh-
no plačo delat, najraje
v bližini Ljubljane. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 11562. (a)

Služkinja
stara 25 let, poštena in
drava, išče službo kot
služkinja in kuharica pri
dobri kršč. družini. Ve-
šča slov. in hrvaškega
jezika. Vprašati upravo
»Slovenca« pod »Zanes-
ljiva in verna« 11575. a

Strojnik-kurjač
Izkušen ključavničarske
obrti, verziran v vseh
sestrem spadajočih poslih,
z dolgoletno prakso, išče
primerno zaposlitve. V
službi popolnoma zane-
sljiv. Zmožen kavelje. —
Ponudbe upravi »Slov.«
v Mariboru pod »Zane-
sljive« št. 1127. (a)

Mesarski pomočnik

išče stalno službo. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 11593. (a)

Službo
k mali družini, želim. —
Znam kuhati in šivati.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 11606. (a)

Šivilja-prikrojevalka
gre kot kompanjona. —
Ponudbe upravi »Slov.«
v Ljubljani pod »Per-
fektna« 11542. (a)

Absolvent mešan. šole
z dežele, iščem kakršne
koli zaposlitve. — Miro
Pirnat, Rašica 5, p. Vel.
Lašče, Dolenjsko. (a)

Vajenci
Vajenko (-ca)
sprejme krznar Kenk —
Jurčičev trg 3. (v)

Vajenka
pridnega in poštenega,
sprejme takoj v učenje.
Alojz Piber, trg. vrtnar,
Bled. (v)

Pekovskega vajenca
iz poštene hiše sprejme
takoj pekarna Stanko
Cotar, Ljubljana, Kladez-
na ulica 19. (v)

17 leten fant
išče mesto kovaškega va-
jenca (Hammerschmed)
z vso oskrbo. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 11416. (v)

Pekovskega vajenca
poštenih staršev, z vso
oskrbo v hiši, sprejme
Tegodrag Podobnikar —
pekarna — Skofja Loka,
Mestni trg 20. (v)

16 letni fant
išče mesto vajenca za
ključavničarja ali meha-
nika. Oskrbo želi v hiši.
Ule VIII, Toplice, Zagor-
ja. (v)

14 leten fant
z dvema razredoma gim-
nazije, se želi izučiti
ključavničarske ali me-
hanske obrti ali pa za
elektrotehniko. Naslov v
upravi »Slov.« pod 11327

Učena
poštenih staršev, sprej-
mem v trgovino z manu-
fakturo in špecerijo. —
Imeti mora najmanj tri
razrede meščanske šole
s prav dobrim uspehom.
— Hrana in stanovanje
prosto, učna doba 3 in
pol leta. Franjo Klanj-
šek, Maribor, Glavni trg
št. 21. (v)

Avto-mehanik
se sprejme. Prednost za
mojo prvovrstno moči, z
daljšo prakso, dober teo-
retik, biti mora dober
strugar in varilec
ter monter za bencinske
in dizelove stroje, popo-
lnoma samostojen ter pre-
cizen v delu. Plača po
dogovoru. Ponudbe upr-
»Slovenca« pod »Avto-
mehanik« št. 11546. (b)

Korespondent
za slovenski, hrvaški in
nemški jezik, perfekten
v vseh treh jezikih, s
trgovsko akademijo, vešč
tudi ostalih trgovskih pi-
sarniških poslov, s prak-
so, dober strojevskec —
dobi mesto v velikem in-
dustrijskem podjetju. Po-
nudbe z zahtevki in pre-
pisli spričeval v upravo
»Slov.« pod »Ambicija«
št. 11095. (b)

Prvovrstno moč za propagando
ter
dobro prodajalko špecerijske stroke
iščem.
Prednost imajo izučene
trgovske pomočnice. —
Pismene ponudbe z na-
vedbo zahtev v upravo
»Slovenca« pod »Zmož-
na« št. 11433. (b)

šoferska šola
I. GABERŠČIK
bivši komisar za šofer-
ske izpite
Slomškova ulica št. 6.
Telefon 28-26 in 28-28.

Dijaki
išče se
strogo krščanska družina,
ki bi sprejela dijaka
na hrano in stanovanje,
sploh vso oskrbo. Pred-
nost imajo taki, ki že
imajo enega dijaka od
V. gimnazije naprej. —
Ponudbe upravi »Slov.«
Maribor pod št. 1113. (v)

Službodobe

Natarcarico
ki zna tudi kuhati, takoj
sprejemem. — Restavracija
Reteče, p. Skofja Loka.

Tri čevljarske pomočnike
takoj sprejme Cernivec
Franc, Crnuče 104, pošta
Ježica pri Ljubljani. (b)

Fanta
pridnega in poštenega,
iščem za pekovsko obrt.
Mihael Zavodnik, Gustanj

Zanesljivega hišnika
all vdovo iščem. Naslov:
Vila Beranek, Kranjska
gora. (b)

Pletiljo
takoj sprejme Ivan Can-
celj, Mosta, Marencičeva
ulica 3. (b)

Mizarskega pomočnika
za fino pohištvo, sprej-
mem z vso oskrbo. An-
ton Trebar, mizarstvo —
Zadruga p. Križev. (b)

Pletiljo
iščem za takoj. Plača po
dogovoru. Mesto stalno.
Marija Oblak, Karlovac,
Banija 21. (b)

Mlajši ključavničar
z nekoliko nemščine se
sprejme. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Zanes-
ljive« 11578. (b)

Knjigovodja-bilancist
dobi takoj mesto pri ve-
likem industrijskem pod-
jetju. — Prednost imajo
oni s prakso v industriji.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Samostojen knjigo-
vodja« 11554. (b)

Iščem čuvaja
za gozdno posestvo. Pla-
ča po dogovoru. Deputat-
no zemljišče za 5 glav
živine. Nastop oktobra.
Ponudbe na »Lesna«,
Ljubljana, poštni predal
153. (b)

Gostilničarska pivovarna
d. d. Laško, razpisuje s
tem službo strojnika in
sodarja. Ponudijo naj se
le prvovrstne moči, ki se
lahko izkažejo z večlet-
no prakso v pivovarnah,
z zahtevo plače. Stano-
vanje, kurjava in raz-
svetljava prosta. (b)

Meščanska korporacija
v Kamniku, sprejme dva
absolventa nižje gozdar-
ske šole, z najmanj dve-
letno prakso, za revirno
službo v Kamniški Bi-
strici. Prošnje s prepisi
spričeval je vložiti do 1.
avgusta upravi Meščan-
ske korporacije v Kam-
niku. (b)

Avto-mehanik
se sprejme. Prednost za
mojo prvovrstno moči, z
daljšo prakso, dober teo-
retik, biti mora dober
strugar in varilec
ter monter za bencinske
in dizelove stroje, popo-
lnoma samostojen ter pre-
cizen v delu. Plača po
dogovoru. Ponudbe upr-
»Slovenca« pod »Avto-
mehanik« št. 11546. (b)

Korespondent
za slovenski, hrvaški in
nemški jezik, perfekten
v vseh treh jezikih, s
trgovsko akademijo, vešč
tudi ostalih trgovskih pi-
sarniških poslov, s prak-
so, dober strojevskec —
dobi mesto v velikem in-
dustrijskem podjetju. Po-
nudbe z zahtevki in pre-
pisli spričeval v upravo
»Slov.« pod »Ambicija«
št. 11095. (b)

Prvovrstno moč za propagando
ter
dobro prodajalko špecerijske stroke
iščem.
Prednost imajo izučene
trgovske pomočnice. —
Pismene ponudbe z na-
vedbo zahtev v upravo
»Slovenca« pod »Zmož-
na« št. 11433. (b)

Več ključav. pomočnikov

za izdelavo štedilnikov,
sprejme Ciril Podraž, Ig
št. 147. (b)

Natarcarico
za jesensko sezijo, sprej-
mem. Nastop z avgustom
Matko Blaž, gostilna, Sv.
Peter v Savinjski dolini.

Rulotkarja
proti odškodnini na uró
išče za takoj tovarna
bombazevin. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Rouleauxdrucker« 11425

Vrtnarski pomočnik
vešč v cepljenju in ure-
janju vrtov — se išče.
Ponudbe na Interreakam,
Zagreb, Masarykova 28,
pod št. 396/B-39. (b)

Služkinjo
vajeno meščanske kuhe,
takoj sprejme majhna
družina. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Snažna«
št. 11612. (b)

Za Gorenjsko
potrebujem zastopnika za
artikel, ki je potreben
vsakemu gospodinjstvu.
Ponudbe poslati upravi
»Slovenca« pod »Višoka
provizija« 11525. (b)

Viničar
dobi dobro, stalno služ-
bo. Pogoji: znanje vino-
gradništva in sadjarstva.
Ponudbe pošlji upravi
»Slovenca« pod »Viničar-
je« št. 10970. (b)

Kuharica
ženska za gospodinjstvo,
srednjih let, delavna in
poštena, se sprejme za
stalno v dobro službo. —
Ponudbe upravi »Slov.«
Maribor pod »Zaupna
oseba« št. 11513. (b)

Zdravo služkinjo
ki zna poleg ostalega de-
la tudi dobro kuhati —
sprejme tričlanska urad-
niška družina blizu Ljub-
ljane. Ponudbe v upravo
»Slovenca« pod »S. I. 9.
1938« št. 11539. (b)

Dekle z dežele
poštenih, staršev, stara
14 do 16 let, katera ima
veselje do gostilne in tr-
govine, sprejemem — za
daljšo dobo. — Prednost
imajo sirote. Naslov v
upravi »Slov.« pod 11435.

Dobro izurjene pletilje
za links-links stroj ter
Nopen stroje št. 12 in 5
sprejme tovarna pletenin
na Gorenjskem. Služba
stalna. Ponudbe poslati
v upravo »Slovenca« pod
št. 11336. (b)

Čedna pomivalka

za kuhinjo se sprejme
takoj. Oficirski dom na
Taboru. (b)

Čevljarskega pomočnika
in vajenca sprejemem. —
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »Dolenjsko« št.
11477. (v)

Pečarskega pomočnika
samostojnega, sprejemem
takoj. Dobi tudi oskrbo.
Anton Rajšp, Hoče pri
Mariboru. (b)

Trgovski pomočnik
pošten in priden, ki bo
tudi potoval po okolici,
se sprejme. Naslove na
upravo »Slovenca« pod
»Pošten« 11611. (b)

18 letno dekle
pridno in pošteno, takoj
sprejemem v pomoč go-
spodnji. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Pridna
in poštena« 11609. (b)

Dve pletilji
za ročni stroj iščem. —
Hrana in stanovanje v
hiši. Javiti se na naslov
M. Krovinovič, Luščič 45
(kod groblja), Dubovac,
Karlovac. (b)

Stavbni delovodja
samostojen, za visoke
stavbe, se takoj sprejme.
Ponudbe s kratkim opi-
som dosedanje zaposlitve
upravi »Slovenca« pod
»Delovodja« 11602. (b)

Korespondentko
perfekto v slovenski ste-
nografiji in z znanjem
srbohrvaščine — sprejme
takoj industrija v Ljub-
ljani. — Reflektanke z
znanjem nemščine imajo
prednost. Lastnorodno pi-
sane ponudbe je poslati
v upravo »Slovenca« pod
»Urna strojevska« 11616

Ženitbe
Učiteljica
duhovita, lepa in mlada,
živ v samoti in želi
znanja s profesorjem,
doktorjem ali sléno —
zaradi ženitve. Ponudbe
v podružnico »Slovenca«
v Celju pod »Intelligen-
ten« št. 11517. (2)

Gospodična
neomadeževane pretek-
losti, stara 34 let, hišna
posesnica na prometni
točki industrijskega kra-
ja, bi poročila dobrošre-
nega gospoda, obrtnika
ali trgovca primerne sta-
rosti. Potrebno nekaj go-
tovine. Cenj. ponudbe v
upravo »Slovenca« pod
»Poletje« št. 11437. (2)

Posestva

Hiša z vrtom
v Vodmatu naprodaj. —
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 11622. (p)

Hišo z vrtom
pokljeteno, 3 stanovanja
in trgovski lokal, pro-
dam. — Bernekerjeva 21,
Zelena jama. (p)

Večja parcela
primerna za tovarno ali
sléno, naprodaj. Vpra-
šati: Rečnik, trgovina —
Hoče. (p)

Posestvo
3/4 johe njiv, travnika,
gozda, sadovnjaka, blizu
Save in kolodvora na Go-
renjskem prodam. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 11597. (p)

Gostilno in mesarijo
na prometnem kraju po-
ceni prodam. Hiša je no-
va, vodovod, elektrika,
vse v najboljšem stanju.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 11545. (p)

Visokoprtilično hišo
dvostanovanjsko, prodam
na šmarni cesti. Pre-
vzem nekaj hipoteke. —
Poizve se: Predovičeva
ulica 34, Ljubljana. (p)

Enodružinsko hišo
v Dravljah, št. Vidu ali
v bližini kupim. Pismene
ponudbe upravi »Slo-
venca« pod »V dobrem
stanju« 11595. (p)

Hišo
v dobrem stanju, pritič-
no v šempetarskem pred-
mestju, prodam. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 11439. (p)

Gostilno
dobrodošlo in 7 moder-
nih garaž z veliko me-
hansko delavnico — na
prometnem kraju — pro-
dam. Alojzij Škedelj —
Novo mesto. (p)

Trgovino z meš. blagom
z zalogo in inventarjem,
v letoviškem kraju, pro-
dam za 20.000 din. Po-
nudbe v upravo »Slov.«
pod »Dobro vpeljana« št.
11438. (p)

Trgovska hiša
na najbolj prometni toč-
ki Maribora ugodno na-
prodaj. Obrestuje se 10%.
Potreben kapital 600.000
din. — Vprašati: Škele,
Cankarjeva 30. (p)

Dvostanovanjsko vilo
ugodno prodam. Potreb-
no 50.000 din, ostalo na
obroke in prevzem dolga.
Ponudbe pošlji upravi
»Slovenca« pod »Hipoteka«
št. 11551. (p)

Gostilno
velik gostilniški vrt —
gospodarsko poslojpe na
prometni točki periferije
Maribora, prodam. Na-
slov da uprava »Sloven-
ca« Maribor. (p)

Parcela
skupno ali razparcelira-
na, v izmeri ca. 8000 m²,
naprodaj. Lega ob novi
državni in banovinski ce-
sti. Pogoji ugodni. Elek-
trika, vodovod poleg. Po-
izve se: Vižmarje 100.

Nova hiša z vrtom
pritična, dvostanovnj-
ska, z elektriko, vodo-
vodom, pokljetena, ko-
palcni, na sončni legi v
predmestju Novega me-
sta, s sadnim vrtom, za
gotovino takoj naprodaj.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 11499. (p)

Veliko trgovsko
in stanovanjsko hišo v
Mariboru na prometni
cesti, z lepimi lokali, in
obstoječo trgovino z me-
šanim blagom, ter me-
njalnico z žitom. Ker so
veliki lokali se tudi lah-
ko zraven vrši gostilni-
čarska obrt. Possestvo se
ugodno proda, ter se lah-
ko prevzame del vknji-
ženega dolga. Ponudbe v
upravo »Slovenca« Mari-
bor pod »Ugodno« 1108.

Hiša naprodaj

za 25.000 din. Vižmarje
št. 37, št. Vid nad Ljub-
ljano. (p)

Prodaj hišo
s čistim donosom 9 odst.,
pripravno za trgovino ali
obrt, zraven tramvaja. —
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 11567. (p)

Posestvo
s stanovanjsko hišo in
zemljiščem, ugodno za
kmetijstvo, vrtnarstvo,
obrtnika, peka, ugodno
prodaj. Cesta na Loko
št. 22, Ljubljana. (p)

Vila
z vsem komfortom, štiri-
stanovanjska, nova, 10
let davka prosta, pod ce-
no naprodaj. Informacije
daje: Doplihar, Narodni
dom, Celje. (p)

V Brežicah in okolici
so naprodaj hiše, krasna
stavbišča, vinogradi, sa-
dovnjaki in gozdovi ter
zaokroženi deli Attemo-
vega veleposestva. — Po-
jasnila pri inž. Miklau
Otnar, Brežice. (p)

Naprodaj krasno posestvo
za 12 glav živine, krasni
vinogradi in gozdovi. Vse
obdelano ter se proda z
vsemi pridelki takoj. Pism-
ene ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Ugodno«
št. 10733. (p)

Vnajem

ISČEJO:
Gostilno ali vinočoh
vzemem v najem s 1. av-
gustom. Dopise v upravo
»Slovenca« pod »Takoj
prevzamem« 11555. (m)

ODDAJO:
Veliki prostori
za večjo obrt v Ljubljani
oddam. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 11631.

Lokal
za trgovino in drugo, s
kuhinja all stanovanjem,
oddam. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 11568.

Lokal na Jesenicah
v Krekovem domu, od-
damo. Ponudbe v upravo
»Slovenca« na Jesenicah.
Cena 300 din. (n)

Gostilno
oddam v najem v Ljub-
ljani zaradi družinskih
razmer. Naslov v upravi
»Slovenca« pod 11558. n

Gostilno in trgovino
skupaj all posebej, na
prometnem kraju v Ljub-
ljani, oddam. Ponudbe v
upravo »Slovenca« pod
»Avgust« št. 11635. (n)

Trgovski lokal
na vogalu frančiškanske
pasaže (dosedaj točilnica
»Slone«), takoj oddam v
najem. Pismene ponudbe
upravi hotela »Slone«.

Trgovski lokal
dva prostora, z inven-
tarjem za špecerijo, ga-
lanterijo, za stroje all
kaj primerne, oddam.
Celovška cesta 85. (n)

Brivci pozor!
Dobro vpeljano brivnico
za dame in gospode, od-
dam v najem. Prednost
imajo poročeni. Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
»Gorenjsko« št. 11481.

Trgovino
na prometnem kraju dam
v najem all na račun
podjetnemu in kavelje
zmoženmu. Ponudbe na
upravo »Slovenca« Mari-
bor pod št. 1123. (n)

Stanovanja
ODDAJO:
Stanovanje
dvo- in enosobno, oddam.
Kosovo polje 159. (b)

Enosobno stanovanje
oddam s 1. avgustom. —
Mala čolnarska št. 4. (b)

Enosobno stanovanje

Globoko znižane cene

vsemu poletnemu blagu za moške in
damske obleke ter perilu pri trvdki

F. I. Goričar

Ljubljana — Sv. Petra cesta št. 29 in 30

Na zalogi zelo velika izbira raznih
ostankov

Kupimo

Vodno sesalko
rabljeno, kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Sesalka« št. 11418.

Maline kupim
do 2 vagona ali manj. - Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Denar lahko napreje« št. 11252. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, Juvetar, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Enovprežni voz
nov ali malo rabljen, kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Močan voz« št. 11485. (k)

Dobavo 35 kub. m drv
razpisuje upravni odbor
Oražnove dijaške ustanove.
Pogoji so na vpogled
pri hišniku v Wolfovi ul.
št. 12. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih
dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Jabolka
rana in pozna, za izvoz,
kupuje po najvišjih
dnevni cenah

Gospodarsko društvo zadruga v Mariboru,
Milinska cesta 12.
Sprejemajo se zanesljivi
nakupovalci

CUNJE
krojaške odrezke, star papir,
tekstilne odpadke ter
ovčje volno, goveje dlako
(aroveo) — kupi vsako
množino

Arbeiter - Maribor
Dravska 15

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenca«!

Zasluzek

2.500 din potrebujete
da doma zaslužite mesečno 1000 dinarjev. Pišite: »ANOS«, Maribor, Orožnova. (z)

Lesnemu ali mizarskemu podjetju z večimi suhimi skladišči, izven Ljubljane, vendar v najbližji okolici, nudimo stalno delo. Prednost ima podjetje, ki razpolaga s tračno žago. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalni zaslužek« št. 11410.

1000 dinarjev
in več zaslužite mesečno z delom doma. Pošiljam material, prevzamem gotovo blago. Majhen kapital potreben. Zahtovajte prospekte, priložite znamko za odgovor. »Hemipa« Pančev, Trg kralja Aleksandra št. 3. (z)

Denar

Kompanjona
s približno 100.000 din isčem za zelo dobičkarno trgovino. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Amerika« 11.549. (d)

Za ustanovitev
samoprodajalne isčem zadruga ali zadrugico z nekaj kapitala. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Sijajna bodočnost« št. 11353 (d)

Vse bančne
in kreditne posle, kupoprodajo nepremičnin izposluje najkvalitetneje — Alojzij Planinšek, Ljubljana, Beethovnova 14 - tel. 35-10, koncesionirana trg. agentura za bančne posle. Glavna kolektura srečk državne razredne loterije. (d)

Bančno kom. zavod - Maribor
Aleksandrova cesta št. 40
kupi takoj in plača najbolje

HRANILNE KNJIZICE
bank in hranilne
VREDNOSTNE PAPIRJE
3% obveznice, bone ter
srečke, delnice itd.
VALUTE VSEH DRZAV
PRODAJA SREČK
državne razredne loterije.

Mizar kot družabnik
s kapitalom se sprejme
takoj. Ponudbe v upravo
»Slovenca« Maribor pod
»Industrija« 11.534. (d)

Vložno knjizico
Zadruga zveze ali nje
članice kupim. Oferte na
upravo »Slovenca« pod
»Staro dobroimetje« št.
11.566. (d)

Družabnika
s 100-200.000 din sprejme
novo farmacevtsko
podjetje. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Veledrogerija« 11.591. (d)

Posojila
različna, preskrbim hitro,
brez kaknega predplačila.

Hranilne knjizice
vnovčujem proti takojšnji
gotovini.

Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka 12.
Znamka 3 din.

Vloga 150.000 din
Ljublj. kreditne banke
prodam najboljšemu
ponudniku. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Tudi
v manjših zneskih«, št.
11487. (d)

Kateri dobrotnik
bi posodil proti varni
vknjizbi 20.000 dinarjev
s primernimi obrestmi
varčnima zakonoma, za
plačilo nove hiše. Ponudbe
v upravo »Slovenca«
pod »Nova vila« št. 11495

160.000 din posojila
vzajem na posestvo na
prvo mesto. — V poštev
pridejo ljubljanska kmečka
ali podeželske posojilnice.
Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Odplačujem
1600 din mesečno«
št. 11.596. (d)

LETUVIŠČA

Letovišče in kopališče
Sorli, Gorenja vas nad
Skofjo Loko - se priporoča.

V mirnem kraju
na Gorenjskem, v smeri
Skofja Loka-Kranj, pri
železniški postaji, se isče
za daljšo dobo za 2 osebi
popolna oskrba. - Ponudbe
s ceno na upravo
»Slovenca« pod »Letovanije«.

Medijske toplice
pri Zagorju. — Plavalni
bazeni 28° na prostem, krasna
okolica in sprehodi, izborna
hrana in postrežba. Penzija s
kopaljo 45 din. - Pojasnila
pri upravi kopališča
Medijske toplice, Medija-Izlake. (L)

Letoviščarji!
Posetite letovišče Ziri ob
italijanski meji. Lega 500
m nad morjem. Dnevna
avtobusna zveza. Zahtevajte
prospekte! (L)

STROJI

Mizarske stroje
rabljene, kombinirane —
kupim. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Takoj
plačam« 11.593. (k)

»FORTUNA«
Elektro univerzalni
stroj v vsako delavnico! Din 6.800-

Mizarski mojster
Štibelj, Celje, piše:
S hvaležnostjo javljam
Vam, da izdelujem vsa
stavbena in pohištvena
dela na »Fortuni«. Toka
porabim približno
samo za Din 20-
mesečno. — Ta stroj
vsakemu kolegu
najtopleje priporočam.

PETER ANGELO!
LJUBLJANA-TYRŠEVA C. 36

Pohišstvo
Salonska oprava
starinska, krasna, v rokoko
slogu, zelo ugodno
naprodaj. Naslov v upr.
»Slovenca« pod št. 11474.

Pohišstvo
za stanovanje, hotele,
penzionizacijo v priznani
solidni izdelavi pri
»OPRAVA«
Celovška cesta 50
Spalnice 2e po 1450 din,
kuhlinje po 700 din.
Vsa naročila izvršimo
točno in tudi po lastnih
načrtih.

Modroce
posteljne mreže, železne
zložljive postelje, otomane,
divane in tapetniške
izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik - Mestni trg 13
Ugoden nakup morske
trave, žime in evilha
za modroce ter blaga za
prevleke pohištva.

Hiša
najsolidnejše zidana, popolnoma
nova, večstanovanjska, 20 let
davka prosta, donosca 3
odstotkov — v centru
Ljubljane, ugodno naprodaj. —
Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 11.649.

Tovarna furnirja
Samsa Boris, Litija
izdeluje vsakovrstni furnir,
sprejema tudi v rezanje hlode za
furnir. (Lohnschnitt).

Pozlačen salon
v slogu Louis XVI. prodam. —
Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 11637.

Moderne spalnice
in kuhinje ter drugo pohištvo
po nizkih cenah priporoča
mizarstvo Velkavrh, Krakovska
ul. 7, pri Emonski cesti 13. —
Sprejema naročila. (s)

Vsakovrstno pohišstvo na obroke!
Spalnice od 1600 din
Vrtno sklopne mize 110 din
Sklopni stoli 35 din

Mizarstvo »Sava«
Rožna dolina — c. 4 št. 18
TRGOVINA POHIŠTVA
Nebolitenk - Gajeva ulica

»Auto-motor«
Bencinski motor
3 KS, malo rabljen, kupi
Jože Sešlar, Kolovrat —
Medija-Izlake. (t)

Motor »NSO«
350 ccm, M 37, s ali brez
prikolice, nov, prodam za
polovično ceno. Poljanska
cesta 46, Vrhnove. (f)

Standard motocikli
vsi modeli od 200 do 500
ccm, na zalogi. Standard
zastopstvo, Celovška
cesta 34. (f)

Več rabljenih motorjev:
2 Pucha 250 ccm, Wanderer
s prikolico 500 ccm (kardanvela),
BSA 500 ccm, Ariel 500 ccm.
Vse navedene motorje vam
prodaja po izredni ceni
Erjavce, trgovec, Stična.

Razno
Abonenti
se sprejemajo na dobro
domačo hrano - dnevno
od 8 do 14 din. Priporoča
se restavracija »Socna«, Sv. Petra
cesta 3. (g)

Harmonij
popolnoma nov, z 10 registri,
poceni prodam. - Dopisi
v upravo »Slov.« Maribor
pod »Lep ton«, št. 1114. (g)

Vaš klavir
je sigurno potreben popravila,
ne pozabite, da je sedaj čas za
izvršitev kakršnegakoli dela.
Vsako popravilo vam izgotovim
strokovnjaško z najboljšim
inozemskim materialom in
najceneje. Obročno odplačilo.
R. Warbinek,
tovarna klavirja
Ljubljana, Miklošičeva c. 4

KUPUJTE PRI NAŠIH INSERENTIH!

TUDI TI SE POSLUŽI NAŠIH

malih oglasov, o katerih gre glas po Sloveniji, da imajo vselej najpopolnejši uspeh. — Mali oglasi v »Slovenca« so najcenejša in najuspešnejša reklama za vsako stroko trgovine in obrti.

Rolete
(Esslinger), kompletne ali tudi samo letvice, dobavlja najpovoljnejše I. Detiček, Velenje. Mizarji popusti! (r)

Zahvaljujem se
zdravilišču na Goliniku, gg. šefu in ostalim zdravnikom za trud in potravnost ob času moje bolezni. To zdravilišče toplo priporočam. — Nemeč Angela, Slov. Javornik. (r)

Glasba
Staro opravo
in dobro ohranjen klavir poceni prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.621. (g)

Klavir
prvovrstne znamke, malo rabljen, poceni prodam. — Dopisi v upravo »Slov.« Maribor pod »Lep ton«, št. 1114. (g)

Harmonij
popolnoma nov, z 10 registri, poceni prodam. — Dopisi v upravo »Slov.« Maribor pod »Lep ton«, št. 1114. (g)

Vaš klavir
je sigurno potreben popravila, ne pozabite, da je sedaj čas za izvršitev kakršnegakoli dela. Vsako popravilo vam izgotovim strokovnjaško z najboljšim inozemskim materialom in najceneje. Obročno odplačilo.
R. Warbinek,
tovarna klavirja
Ljubljana, Miklošičeva c. 4

KUPUJTE PRI NAŠIH INSERENTIH!

Cenjenim odjemalcem v ljudno naznanja, da se je **knjigarna »Panonija« v Ljutomeru preselila**

v bivšo Vilarjevo hišo, ter svojo zalogo bogato izpolnila, a cene znižala tako, da bo vsak zadovoljen rekel: »Panonija« v Ljutomeru poceni prodaja. — Za nadaljnjo naklonjenost se priporoča Anica Zupé.

Krapinske Toplice
starodavno znamenito, radioaktivno zdravilišče s termalno vodo in muljem zdravi zanesljivo in uspešno razne bolezni. Terapija po najnovejšem raziskovanju revme. Kopele v hiši, izvrstna kuhinja, novozgrajen termalni bazen na odprtem prostoru, brezplačen povratek po železnici itd. V pred- in posezoni posebni popusti in znižane pavšalne kure. Prospekte razpošilja in vprašanja rešuje kopališka uprava.

Razpis.
Državna ljudska šola v Krčevini pri Mariboru potrebuje 138 m³ suhih bukovihi drv (cepanic). Z 10 din banovinskim kolekom taksirane ponudbe za dostavo navedene količine in vrste kuriva k šolskemu postopju je vložiti čimprej, najkasneje pa do 30. julija 1938 pri podpisnem šolskem upravitelstvu.
Upraviteljstvo državne ljudske šole
dne 19. julija 1938 v Krčevini pri Mariboru

Tovarna kemičnih izdelkov isče zastopnike
za Hrvaško, Slavonijo ter Vojvodino, ki bi poleg svojih predmetov prodajali še njene izdelke. Ponudbe z navedbo referenc, življenjepisa in slike je poslati na upravo lista pod »Kemija«. 11607

Tovarniškega zastopnika
mlajšega in agilnega, za dobro vpeljane kemične predmete v špicerijski in galanterijski stroki — sprejme renomirana tovarna za Ljubljano in okolico. — Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja je poslati oglasnemu oddelku »Slovenca« pod »Delaven zastopnik« št. 11615.

Protokolirana beograjska tvrdka
s pravico sodelovanja na javnih licitacijah pri vseh oblasteh za nabavo in naročanje vsakovrstnega materiala isče stalnih zvez ali eventualnega zastopstva prvorazrednih domahtih industrijskih podjetij iz metalurgične, kemične, tekstilne in drugih vrst industrije, radi strokovnega izvrševanja vseh zadev pri javnih licitacijah.
Pisati na upravo »Slovenca« pod šifro »Svoji k svojim« — 11585

Konči Ahačič:
Trije tički

33

ČETRTO POGlavJE:
Luksi straši po zajčiji

Od Mace stopi Sanjček k Luksu.

iz krvavega prostora in letela in letela, dokler se ni naredila noč. Tedaj pa zasliši nad seboj srebrn glasek: »Ali si ti, Maci? Jaz sem punčka Taci.« Radostno sta se pozdravili dušici Maci in Taci in se poljubili. Potem sta si povedali svoje strašne doživljaje in končno skupno nadaljevali svojo pot.

Kar zajahal je palček spečega kosmatina-velikana, mu položil drobni ročici na glavo, zamahal tajinstveno po zraku in rekel: »Luksi! Ti bi priden bil, če zajčkov ne bi rad moril. Zdaj psiček majhen boš postal in po Zajčiji strahoval in grehe svoje plačeval.« Tako govori Sanjček in Luksova dušica se spremeni v majhnega črnega fokseljna.

Potem je vzletela dušica Maca

Potem je vzletela dušica Maca

Potem je vzletela dušica Maca

Potem je vzletela dušica Maca

Prodamo

Kislo zelje
Novo, prvovrstno, v sod-
skih, dobavlja po naro-
čilu G. Erklavec, Ljubl-
jana, Kodeljevo, Povše-
tova 47. Tel. 25-91. (1)

Poceni prodam
stružni in ravnalni ml-
zarski stroj širine 50 cm.
Alojz Ceter, Smarjeta,
p. Celje. (1)

Trgovski inventar
za večjo mešano trgo-
vino, skoraj nov, ugodno
naprodaj. Milka Fedran,
Mozirje. (1)

Trgovina z meš. blagom
v Mariboru, zaradi bo-
lezni naprodaj. Naslov v
podružnici »Slovenca«
v Mariboru. (1)

Medeno pecivo
In razne okinate čedne
izdelke - nudim cenjenim
trgovcem, sejmarmem in
občinstvu. — B. Grah,
medičar, Kolodvorska ul.
št. 35, nasproti gostilne
»Pri starem tiskarju«. (1)

Trgovina
z mešanim blagom, dobro
uvadena, ki obstoja že
nad 20 let, na najpro-
metnejšem kraju v Kra-
pinskih Toplicah, zaradi
prevzema drugega posla
zelo ugodno naprodaj. —
Vprašati pri Upravi ko-
pališča Krapinske Topli-
ce. (1)

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim
sladkorjem vkuhan - se
dobi na malo in veliko v
lekarni dr. G. PICCOLI,
Ljubljana, nasproti »Ne-
botičnika«.

Parkete

vseh vrst izdeluje in do-
bavlja po nizki ceni Leo
Paulin, tovarna parketov
in furnirja, parna žaga,
pošta Straža pri Novem
mestu.

VINA

Centralne vinarne
v Ljubljani
Bodo zadovoljila Vaše
pivce najbolj!
TELEFON ŠTEV. 25-73

Stedilnice iz jekla — rje
proste, kromirane, žele-
zne, vseh velikosti, brzo-
partinlike, gnojn. črpalke,
vrtne ograje po najnižjih
cenah pri

Ciril Podržaj
Iz št. 147 pri Ljubljani.

Original. francoska kolesa

AIGLON
Najboljši material, prv-
ovrstno izdelana, fino in
trpežno lakirana ter po-
kromana. Najtažji tek.
Model: Tour de France

Viktor Bohinec, Ljubljana
Tyrševa c. 12 (dvorišče)

Čevljarški stroj
»Singer«, cilind. nov, za
3000 din prodam. Nas-
lov v upravi »Slovenca«
v Mariboru pod št. 11514.

Kočija (Phaeton)
v dobrem stanju - zelo
ugodno naprodaj. R. Lir-
zer, tovarna stolov, Cvet-
lična ulica 36, Maribor.

Biljard
kavarniški, kompl. (ba-
ročni slog), prodam. Nas-
lov v upravi »Slovenca«
pod št. 11421. (1)

Foto-aparate
rabljene in nove, manjše
in večje formate, odpro-
da po izredno nizkih ce-
nah Erjavec, fotograf -
Stična. (1)

KOLESA

najnovejši letošnji modeli
v največji izbiri naprodaj
po neverjetno nizkih
cenah

Nova trgovina
Ljubljana - Tyrševa cesta 36
(nasproti Gosposdarske zveze)

Šivalne stroje
Rast & Gasser, pogrez-
ljive, z 20 letno garancijo,
po 1950 din prodaja
Ussar, Trubarjeva ul. 9,
Maribor. (1)

Posteljne mreže
izdeluje in sprejema rab-
ljene v popravilo, najce-
neje Alojz Androvič, —
Gregorčičeva 5 (pri Na-
poleonovemu spomeniku).

Poročne prstane
ure, veržice, uhane, ka-
kor tudi očala, kupite
zelo ugodno pri Josipu
Janku, urarju v Kamni-
ku, Sutna, nasproti far-
ne cerkve. Podružnica v
Mariboru, Jurčičeva 8. 1

Parni kotel
za centralno kurjavo —
nizkokotčen 7 m³, malo
rabljen, zaradi poveča-
nja obrata poceni napro-
daj. — Lahko se ogleda
njegovo delovanje. Ješe,
Stražišče. (1)

Pletarsko podjetje
Franjo Grenko, Orlavas-
Braslovče, izdeluje plet-
eno pohištvo, za veran-
de, sobe, hotele, kopali-
šča itd. Naročila sprej-
ma tudi po skicah. Pos-
tredba točna cena naj-
nižje.

Čebele!
Prodaj 15 dobrih, moč-
nih Znidaršičevih panjev
z razstojščem, ki odgo-
varja za čebelnjak. Da-
lje prodaj vrtno vodno
črpalke (štrno) in peč
za žaganje. Vič, Glince,
c. II, št. 8. (1)

Vsa lahka letna oblačila

si nabavite najceneje pri
Preskerju, Sv. Petra c. 14.

10 panjev (kranjčev)
prodam. Jožet Kosmač,
čebelar, Njegastrn, Mo-
ravče, Domžale. (1)

Kroglice za balinanje
in kegljanje, prodam. —
Rojina, Kolodvorska uli-
ca 8, Ljubljana. (1)

Inventar, gostilniški
in hotelski, komplet -
prodam. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 11486

Svetovno znane
nemške znamke
»BRENABOR« dvokolesa
petkrat kromirana in od-
porno emajlirana, z ne-
zalomljivim okvirjem do-
biti po ugodnih obrobnih od-
plačilih pri tvrdki
KLEINDENST & POSCH
Maribor, Aleksandrova 44.

Žamanje
povezano v zveze do 1 m
dolžine, značno suho, v
večjih množinah ugodno
naprodaj. Naslov v upr.
»Slovenca« pod 11.556. 1

Oves, rž in pšenico
novi blago dobite najce-
neje v Javnih skladi-
ščih v Ljubljani Tyrše-
va (Dunajska) cesta 33,
pri tvrdki
Fran Pogačnik

Otroški vozički
športni in globoki, ter
več prvovrstnih koles po-
ceni naprodaj pri »Prom-
etu«, nasproti križanske
cerkve. (1)

Resnico govoré, ko trdijo,
da prodajamo
najboljša in najcenejša

kolesa

rezervne dele in
motorna kolesa,
Velika izbira!

Spljošna trgovska družba
z. o. z.
Št. Vid nad Ljubljano

Za potovanje potrebujete
kovčego, nahrbtnike, ak-
tovke, kopalne torbice -
itd. Dobite jih v veliki
izbiri pri Ivan KRAVOS,
Maribor, Aleksandrova 13

Za jesensko setev
koruzo, grahoro, ajdo in
rdečo deteljo ter gorenj-
sko repo, dobite v naj-
boljši kakovosti pri tvrd-
ki FRAN POGAČNIK,
d. z. o. z. v LJUBLJANI,
Tyrševa (Dunajska) 33
v JAVNIH SKLADIŠČIH

Mizarji!

Stavbno in pohištveno
okovje si nabavite naj-
ugodnejše pri tvrdki
»JEKLO«
Stari trg.

Pisalne mize

rabljene, prodam. Trgo-
vina, Gosposvetska c. 1.

Šivalni stroj
nov, pogrezljiv, poceni
naprodaj. Hermes, Stari
trg 21/L. (1)

Cvetlični med
domač, zdravilni, nudi
najceneje J. Menart —
Domžale. (1)

Bencinsko črpalke
polstabilno, skoraj novo,
prodam. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 11626.

Vrtné stole
zložljive, nove, poceni
prodaja Tribuč, Tržaška c.
št. 42. Telefon 26-05. (1)

Rozine
po nizki ceni na zalogi.
Veletrgovina južnega sa-
dja, Ljubljana, Tyrševa
cesta 48. (1)

Kolesa, šivalne stroje
prvovrstnih znamk — z
večletno garancijo, pro-
daja najceneje »Triglav«
Resljeva cesta 16. (1)

Furnir
15.000 čevljev, češnja,
oreh, hrast, javor, brst,
prodam za 8500 din. Mar-
tinec, Ljubljana, Prule.

Pohištvo
in kanadskega medvedka
zaradi selitve prodam. —
Rozman, Tržaška c. 38,
Ljubljana. (1)

Izborno haloško vino
belo, mešano v množini,
14 hl, prodam. Kristina
Satler, Maribor, Trubar-
jeva ulica 5. (1)

Pletilni stroji
št. 2-50 — 4-80 — 12-80
in specialni šivalni stroji
za trikotajo, poceni na-
prodaj. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 11639.

Portal
komplet, modern, skora-
j nov, iz trdega lesa;
okna in vrata naprodaj
v Celju. — Vprašati pri
Adamič, Kraljica Petra 33.

Pozor!
Več rabljenih koles po
zelo nizki ceni dobite pri
Pepl Krmelj, Celovška c.
št. 141. - Istotam dobite
motor znamke »Ariel«
550 ccm. (1)

Več šivalnih strojev
Singer, Pfaff in drugih
pogrezljivih, ki tudi st-
kajo in štopajo, z 20 let-
no garancijo po zares
nizkih cenah naprodaj
pri »Prometu«, nasproti
križanske cerkve. (1)

Restavracija
v centru Ljubljane, z lep-
nim vrtno in stanovanj-
skimi prostori — dobro
vpeljano, letno potoci do
300 hl vina, z vsem mo-
dernim inventarjem, dol-
goročna pogodba, zaradi
rodbinskih razmer napro-
daj resnemu interesentu
s primernim kapitalom.
Posredovalci izključeni.
Pojasnila daje »ABC«,
Ljubljana, Medvedova 8,
telefon 24-44. (1)

Iz Julijske krajine

Višnjevnik v Brdih. (Smrt vzgledne slovenske
mater). Umrla je gospa Regina Kristiančič, vdova po
pred nekaj leti umrem posestniku in gostilničarju, ki
je bil daleč okrog znan kot dober gospodar in znača-
jen, neuklonljiv mož. Pokojnica mu je kot vzorna žena
in dobra gospodinja stala zvesto ob strani in je
vzdrževala svojega družino. Dočakala je 72 let.
Sijajni pogreb je jasno izpričal, kako so plemenito
mater Briči ljubili in spoštovali. Naj počiva v miru
in briški zemlji, za katero se je trudila in jo ljubila!
Preostalom iskreno sožalje!

Podbrdo. (Nova cesta.) Gradba nove ceste,
ki pelje iz gornjega dela vasi pod cerkvijo na Petrovo
brdo, naglo napreduje. Cesta bo 6 metrov široka in bo
res moderno in trdno sezidana. Na Petrovem brdu se
steeka s staro cesto, ki teče iz vasi nad cerkvijo ob
pobočju hriba. Upamo, da bo nova cesta dvignila
mednarodni tujski promet tudi v naši slikoviti dolini,
saj omogočuje najkrajšo zvezo med Gorenjsko in Ju-
lijsko Krajino.

Stržišče pod Črno prstjo. (Sv. birma.) Po dol-
gih letih smo imeli v naši, nad 700 m visoko ležeči
duhovnjiki zopet sv. birmo. Prezvisešni nadškof je pri-
šel k nam iz Baške doline peš. Poldrugo uro hoda je
priljučno iz Hudajužne do naše vasi. Če bi ne bila ce-
sta, ki nas veže z dolino, v tako slabem stanju, bi se
bil nadškof lahko pripeljal, čeprav je cesta ozka, tako
je pa raje vzel pot pod nožo. Sv. birma se je vršila
prav slovesno. Prezvisešni nam je pridigoval v sloven-
skem in italijanskem jeziku in je prav pravilno ime-
noval našo vas: »Stržišče«. Popoldne je odšel zopet
peš v dolino in je ob štirih v naši sosedni duhovnji,
v Oblokah, podelil zakrament sv. birme.

Sv. Lucija. (Smrt ugledne gospe.) V terek, dne
19. julija dopoldne smo pokopali gospo Ludmilo Fab-
jan, vdovo po pred par leti umrem sodnem svetniku,
ki je bil do upokojitve predstojnik kanalske sodnije.
Pokojnica je izhajala iz znane zavedne Gerželjeve
družine. Bolehala je že dlje časa. Veliko spremstvo,
ki so ji dali prijatelji in znanci na zadnji poti, je glas-
no povedalo, kako je bila dobra gospa prijubljena in
spoštovana. Naj ji bo plačnik nebeski oče!

Slovinci v Italiji pozor!

Kdor želi v Italiji prejemati »Slovenca« po
pošti na svoj dom, naj sporoči tvrdki Giovanni
Parovel, Trieste, Via Fr. Denza 3. Mesečna naroč-
nina za Italijo znaša lit 16,50 in naj se nakaže
vnaprej na čekovni račun g. Giovanni Parovela
štej. 11—1649. S tem se prihranijo stroški, naroč-
nik pa takoj lahko postrežejo z listom. Seveda
se mora pripomniti, da je poslani denar name-
njen za naročnino »Slovenca«.

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tyrševa cesta
(palača Poštni dom)

Advertisement for Žumer Maks, featuring a cross symbol and text: 'Umrl nam je naš najdražji mož, papa, brat, stric, tast, stari oče, gospod. Žumer Maks, bančni inšpektor v pokoju. In 60. letu starosti, po daljši bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, na kliniki na Dunaju. Zemeljski ostanki dragega pokojnika bodo prepeljani v Celje ter bodo položeni k večnemu počitku na mestnem pokopališču; čas pogreba objavimo pozneje. Priporočamo pokojnika v prijazen spomin in molitev! Celje, dne 23. julija 1938. Marija Žumer roj. Wurzer, soproga. Adela, Maks, Edi, otroci, ter ostalo sorodstvo.'

Stefan Zeromski: 23

Zvesta reka

»Primi ga živega! Živega ujemi! Samo živega! Ne streljati! Z rokami ga ulovite! Drži ga! Obkolite ga!«
Olbromski je čul ta povelja in klice. Začutil je v srcu smrt. Pri sebi je imel torbo in v njej vse svedoče, tisoče tajnih odredb narodne vlade, ki so se že izvrševale ali bi se morale. Kot bi prenašal v tej torbi srce boreče se Poljske, v katerem je plala živa kri. Torbe ni mogel niti skriti, niti je vreči od sebe na begu in tudi ne učititi, kajti za njim je drvelo kakih deset vojakov. S silnimi koraki je bežal. Skakal je preko grmičja, počrnelih plotov in jarkov med njivami ter prispel na travnike. Na trati je opazil grmovje in spustil se je tja. Toda hipoma ga je prevzela groza, silna kot ogenj. Pred seboj je zapazil iznenada — reko. Globoka reka, narasla skoraj preko brega od spomladnih ludo-urnikov in skopnega snega, polna črne, valovite vode, se je gnala v mogočnih valovih po strugi in zapirala beguncu pot v polkrogu z desne in leve. Zamolki sum reke mu je udaril na uho, kot črna kača se je pojavila pred blažnimi begunčevimi očmi, kot prekleta, rogačja se sila, ki preseka poslednjo stezico. Dolej jasne misli so se zmedle. Izgubljena je bila rešitev. Mračen obup je ostetil oči.
In tajinstvena, podeda se voda je sprostrla svoje črne valove kot krilo. Olbromski je razumel. Kriknil in strgal je z ramen jermen, zavihel in vrgel ustnjato torbo — tajnost domovine — v črne globine. In reka je silno vzvalovila — v znamenje, kot nem odgovor. Pa se zopet zgrnila. Tisočerm valovom je izročila poverjeni zaklad, pa hitela dalje po vijugastem, prastarem in večno novem potu. — Begunec je vzdihnil. Vojaki so videli njegovo krettno. Do-

hiteli so ga in ga obkolili od vseh strani. Obrnil se je z obrazom proti njim. Za njimi pa je tekel častnik Vjesnjicyn in kričal:
»Živega ulovite z rokami! Živega! Ne ga ubiti! Obkolite ga!«
Olbromski je zbral moči, ohrabil dušo. Sramotna se mu je zazdela dolgotrajna ječa — smrt na vešalih. V bran se je postavil. Prvemu vojaku, ki ga je dohitel, sprožil samokres v glavo. Zgrabi sabljo, ki je padla mrliču iz rok in vseka z njo drugega vojaka po vratu. Z levo potegne izza pasu še drugi samokres in ubije z njim novega napadalca. Za seboj je imel reko, pred seboj sedmoroce vojakov. Kot obkoljen tiger se je branil. Vojaki, ki so slišali častnikova neprestana povelja, naj ga ujamemo živega, se niso poslužili orožja, temveč so navadili nanj golih rok. Olbromskemu je bilo povelje zelo dobrodošlo in sekal je in rezal s sabljo na vse strani ter se umikal ob bregu, pa iskral primernega mesta, da skoči v vodo in preplava na drugi breg. Ko vidi častnik, da leži že trojica vojakov na tleh, ostali pa ničesar ne opravijo, se zakadi sam proti njemu z golo sabljo. Olbromski ga opazi za obročem vojakov in mu zakličje zaničljivo:
»Strahopeteček!«
V duši mrkega častnika Vjesnjicyna je vse vzkipelo ob tej psovki. Sam plane med dragonce s sabljo v roki, hotoč izbiti vstašu orožje iz rok. Začvenketali sta ostrini sabelj druga ob drugi — enkrat, dvakrat!
Tu zgrabi Olbromski s pestjo za cev samokresa in oplazi z njim po glavi vojaka, ki ga je hotel prijeti za roko, častnika vseka s sabljo po rami, in se enega vojaka rani na čelu.
»Primate ga!« je rjovel častnik.
In znova so naskočili. Olbromski pa je tolkel vsenaokrog in se umaknil gneči. Tedaj pa ga udari iznenada pobesneli dragonski poveljnik s sabljo po vratu, nato pa še po obrazu. In to je dalo vojakom povod, da so podivjali. Pozabili so povelje, planili in začeli udrihati z meči

po njegovi glavi, vratu in sploh, kamor je padlo. Olbromski je spustil orožje iz rok. Zazibal se je. Spotaknil. Pod silnimi udarci sabelj se je razklala lonbanja, da so brizgnili možgani, in se je zgrudil v travo. Še so mahali po njem, po rokah, prsih in rebrih; in ko je že ležal mrtev na tleh, so mu razparali trebuh, noge, da je iztekla vsa kri iz njega, se vplja v trato in napojila zmehčano in žejno pomladno grudo.
Mrko in ošabno se je ozrl nanj častnik Vjesnjicyn in potisnil v nožnico stolčeno sabljo, od katere je še kapljala puntarjeva kri. Kot vojak se je maščeval, toda slabo je izvršil povelje svojih zapovednikov. In ukazal je dragoncem, naj takoj poiščejo v reki vstaševno usnjato torbo. Toda voda je bila globoka in človeku preko glave, hladna, ledena ter deroča. Eden izmed vojakov je sezul skornje, ssekel obleko in skočil v vodo — pa je postal kar trd od mraza. Isto se je zgodilo z drugim in tretjim. Nato so začeli iskati z dolgimi drogi po vodi, pa brez uspešno. Častnik je poslal še v vas po vse dorasle kmete, jim najprej ukazal, potem pa še obljubil bogato nagrado, če najdejo usnjato torbo ubitega upornika. Kmetje so se spravili v gručo na bregu, dopovedovali vsi nanckrat svoje mišljenje, se pregovarjali na dolgo in široko, dajali drug drugemu in vojakom nepogrešna navodila in modre nasvete. Prepričali so se med seboj, kaj bi bilo najbolje napraviti ter si grozili s pestmi med seboj. »Reka je — milostivi gospod dragonski poveljnik naj ne zameri!« — polna vrtnicev, strahovite kotanje so v nji, ravno pod bregom so zamotane korenine in opasne rastline, na dnu leže od nekaj stare klade, ki so jih nanesle sem povodnji, Bog ve odkod — in tudi voda je strašno deroča, mrzla in nevarna...
Nekaj jih je zlezlo pristojljivo v vodo do vratu in so začeli brodit ob bregu — pa so takoj zopet poskakali iz vode in jo pobrali v vas, sklepetajoč z zobmi in tresoč se od mraza.
Nekateri so prinesli mreže in preiskovali ž njimi globino precej daleč doli ob reki. Drugi

so zopet zabadali v vodo kole in kavlje. To je trajalo vse dopoldne — pa zaman.
Reka ni izdala poverjene tajnosti. V zlovoljnem raploženju se je vrnil dragonski častnik od reke na dvorec. Županu je velel preskrbeti nekaj vozil, da odpeljejo ranjene vojake v mesto. Imel je dva mrtva, tri težko ranjene in več lahko poškodovanih vojakov. In se konja je izgubil. Boril se je z dvema vstašema prve vrste, o katerih je imel povelje, da ju ulovi živa. Eden je pobegnil zdrav in cel, drugi pa je padel, ne da bi pustil najmanjši glas o sebi. In potem so bile še — listine, ki jih je imel ubiti upornik pri sebi, izgubljene, potopljene v reki.
Častnik je bil razburjen in obupan do skrajnosti. Pod najstrožjo kaznijo je prepovedal kmetom pokopati ubitega vstaša. Naj sejnije tako, kot je obležal na trati, in naj ga razkljuje ptiče na kosce vpricho vse vasi, je ukazal. Ko so spravili ranjene in mrtve vojake na vozove v slamo in se je karavana počasi odpravila proti mestu, je ukazal poveljnik nekaj vojakom, da nakrmijo konje s senom v hlevu, ostali pa naj gredo preiskovat dvorec, poslopja, vrtove, kleti in najbližjo okolico dvorca. Občutil je silno potrebo, da stresse karmokoli svojego jezo in se maščuje zaradi nepovoljnega, ničvečnega uspeha. Zlasti pa je hotel dobiti gospodično iz dvorca, ki je bil popolnoma prazen; sam je stikal po kotih, stranskih sobicah, po hodnikih in pod stopnicami. Prišel je tudi skozi salon s posodjem iz žganjarne v sobico, kjer je prebival nekoč legendarni Dominik in sta poskakala to jutro zarnotnika skozi okno na vrt. Soba je bila podgolovata in brez pohištva. Kar sama je vabila, da bi se izprehajal po nji. Častnik Vjesnjicyn je hotel biti sam. In nehote se je zacesl setati iz kota v kota.

Otroški vozički naj-novejših modelov
Dvokolesa, motorji, tricikli
Šivalni stroji pogrešljivi
Po zelo niski ceni! Ceniki franco!
«TRIBUNA» F. BATJEL, LJUBLJANA, Kartovška 4
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 24

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča
M. Hrnjak, lekarnar, Sisak
Varujte se potvorb!

Dražba lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 24/L., bo prodala na javni pisarni dražbi, dne 25. avgusta 1938, iz gozdov svoje uprave v Kočevju:

15.694 plm bukove hlodovine
5.865 prm bukovih drv,

oboje na panju. — Pogoji, tiskovine in pojasnila so na razpolago pri upravah v Ljubljani in v Kočevju.

Lastniki srečk!

Iščemo one srečneže, ki so že zadeli glavne ali večje dobitke, česar pa še ne vedo. — Lastniki srečk vojne škode, Rdečega križa, tobačnih srečk, javite nemudoma vse svoje srečke s serijami in številkami — na naslov:

»NOVICE O SREČKAH« - Maribor, Cankarjeva ulica št. 14

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

reg. zadruga z neom. zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše

Novc in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%

JADRANSKA PLOVIDBA D.D.

SUSAČ

Hitra parobrodna služba iz Benetk in Sušaka za Dalmacijo. Odhod iz Sušaka v nedeljo, ponedeljek, torek, četrtek in petek ob 17. uri. • Turistične proge iz Sušaka (in Trsta) za Grško po zmernih paušalnih cenah. • Dnevna večkratna zveza za vsa kopaljšča in letovišča jugoslovanske obale. • Prospekte in pojasnila daje direkcija na Sušaku in vsi uradi Putnika ter društva »Wagons-Lits/Cook«.

Po vaši želji Vam izdela Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani
Kopitarjeva 6/II

v svoji čitalnici razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi, Istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška dela, posebno razne vezave od preprostih do razkošnih oblik.

Posebni oddelek za izdelovanje damskih torbic, pasov, denarnic in drugega usnjenega galanterijskega blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, modernih fazonah.

Cene skrajno nizke. Poslužite se!

Zahvala

Za vse dokaze sočutja ob prerani izgubi naše predrage mame, gospe

MARIJE ČESTNIK

izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, zlasti preč. g. duh. svetniku Gašpariču za prelepi poslovljni govor, Marijini družbi žen ter Katoliškemu ženskemu društvu za molitev in spremstvo, g. primariju dr. Fr. Drganu in g. dr. Bož. Lavriču ter g. dr. Fr. Drganu ml., za njihov trud, g. dr. Večeslavu Arku za požrtvovalno nego, č. sestram v Leonišču, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so spremili našo nepozabno mamo na njeni zadnji poti.

Knezdol nad Trbovljami, 24. julija 1938
Zalujoči sinovi in hčerki

STROJI

Specijalna delavnica za previjanje in popravljanje elektromotorjev in dinam. Kvalitetni elektromaterijal in elektromotorji svetovnoznane firme »Siemens« vedno na zalogi.

Franjo Perčič

konces. elektropodjetje, Ljubljana, Gosposvetska c. 16, telefon 23-71

Elektromotorje

Istosmerni tok, 1—4 kilovatov, kupim. Takojšnje ponudbe s prepisom tabele v upravo »Slovenec« pod »Istosmerni motor« št. 10830. (K)

Preša (Baumpresse)

velika, malo rabljena, napredaj po izredno nizki ceni. Vprašati Petar J. Miovič, Aleksandrova cesta 57, Maribor, telefon 24-35. (I)

Naše gospodinjje

kupujejo kuhinjske krpe, namizne prte, perilo itd. pri **I. TRPINU, Maribor, Vetrinjska ul. 15.**

Razpis.

Krajevni šolski odbor v Krčevini pri Mariboru razpisuje oddajo del pri zunanji prenovitvi š. letnega poslopja v Tomšičevem drevoredu. Skupni predvideni stroški za zidarska, pleskarska in mizararska dela znašajo 50000.— din. Natančnejše informacije se dobe pri predsedniku krajevnega šolskega odbora v Krčevini ozir. občine Košaki. Pravilno kolektivno ponudbo s podrobno navedbo proračunskih stroškov sku na zidarska in pleskarska ter posebej za mizararska dela je predložiti pododpisanimu krajevemu šolskemu odboru najkasneje do 31. jul. t. l.

19. julija 1938. **Krajevni šolski odbor v Krčevini pri Mariboru**

Prevoze

vseh vrst blaga Vam izvršimo s tovrstnimi avtomobili na krajše in daljše proge, tudi selitve po zmerni ceni, točno in zanesljivo. Naročila sprejema in daje pojasnila Semenič Viktor Privoz 13, Ljubljana.

Kličite tel. 36-92!

Blago je med prevozom zavarovano. Za cenjena naročila se priporoča **avtopodjetje R. Hojak, Domžale.**

Razpis

Uprava občine Radvanje pri Mariboru razpisuje pogodbeno mesto

občinskega sluga

Pogoji: boljša šolska izobrazba in starost ne čez 25 let. Pravilno kolkovane, lastnoročno pisane prošnje z opisom dosežanj zaposlitve, opremljene z listinami po čl. 7 in 8 uredbe o občinskih uslužbenih, je vložiti v roku 15 dni po objavi tega razpisa pri tej občini. Radvanje, dne 18. julija 1938.

Zahvala

Vsem blagim srcem, ki so ob prerani smrti našega nad vse ljubljenega sina, brata, zaročenca, strica in svaka, gospoda

Alojzija Brinarja

izrazili sožalje, darovali vence in cvetje, iskreni Bog plačaj. Prav tako se zahvaljujemo vsem, ki so spremili pokojnega Slavkoto na zadnji poti, posebno zahvala čč. duhovščini, obratovodstvu, gasilekim četam, delav. pevsk. društvoma »Zarji« in »Zvonu« za žalostinke. Posebej č. g. duh. svetniku Gospariču ter župnemu starešini g. Gučeku za pretresljive besede, izrečene k zadnjemu slovesu našemu nepozabnemu Slavkoti. Trbovlje, 23. jul. 1938 **Zalujoči**

KOLESA

v prvovrstni izdelavi, solidni okvirji, zunanje lotani, z obojkami, poniklani ali kromirani znamko **AXO**, kupite ugodno pri

H. SUTTNER - Ljubljana - Aleksandrova c. 6

Zahtevajte brezplačen cenik! Ugodni plačilni pogoji!

Najpreciznejša ura sedanjosti

CHRONOMETRE ELECTION

Za vlaganje kis, špirit, žganje, rum pri

Jakob Perhavec

MARIBOR, Gosposka ulica 9
Telefon 25-80

INDIANOL

domače prvovrstno motorno olje za motocikle s primerno kompresijo

MOTOCIKLISTI!

Za svoje motorje kupujte le

„INDIANOL“!

Zadovoljni boste! — V Ljubljani je glavna zaloga pri tvrdki

IGN. VOK — Tavčarjeva ulica

- 1 je zanesljivo olje, ker je njegov
- 2 „film“ kot elastična blazinica, zato
- 3 poveča kompresijo in s tem
- 4 poveča brzino motorja
- 5 ne odpove niti pod najtežjimi okoliščinami

Zahvala

Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob nenadomestljivi izgubi naše ljubljene dobre ženke in matere, gospe

Jožice Battelino

soproge stavbenika

jo obsuli s cvetjem ter počastili na kateri koli način njen spomin, in vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na poslednji poti — naša prisrčna zahvala. Sv. maša zadušnica bo brana v četrtek, 28. julija 1938, ob 7 v farni cerkvi sv. Franciška.

Ljubljana, Celje, Maribor, Muhus, dne 23. julija 1938

Zalujoči:

Angelo, soprog, Mitko in Boško, sinčka ter ostalo sorodstvo
Battelino — Stanonik

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam ob nepričakovani smrti našega nad vse ljubljenega sina, oziroma soproga, gospoda

Viktorja Skrabarja

notarja in konservatorja

izrazili sočutje, njegov spomin počastili z venci in cvetjem ter ga spremili na njegovi zadnji poti, izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo. — Posebno zahvalo smo dolžni častiti duhovščini, mestnemu župniku iz Ormoža, g. Francu Bratušku, dekanu v Svetinjah, g. Greifu, proštu in mestnemu župniku iz Ptujja, kakor tudi g. Mundi, ravnatelju Posojilnice v Ormožu, ravnatelju Jos. Komljanu, predsedniku Muzejskega društva v Ptujju, dr. Mih. Abramiču, ravnatelju arh. muzeja v Splitu, županu mesta Ptuj dr. Alojzu Remcu, preč. g. prelatu Franu Kovačiču, predsedniku Zgod. društva Maribor, ki so se s prisrčnimi besedami spomnili velikih zaslug blagopokojnika za raziskavanje domače zgodovine. Istotako se zahvaljujemo dr. J. Carfu, ki si je prizadeval dragemu pokojniku ohraniti življenje

Ptuj, dne 23. julija 1938

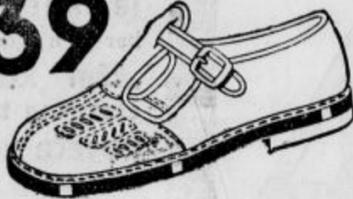
ZNIZALI SMO CENE

~~15~~
12

Za lepe dneve najcenejši in najprimernejši platneni čevlji za otroke z gumastim podplatom. Vel. 27—34 din 15.—, št. 35—42 din 19.—, moški din 25.—. Izdelujemo jih v beli, sivi in drap barvi.

~~49~~
39

Pridnim otrokom za poletje fleksibilne sandale, z okrasom in špango preko rista. — Od št. 27—30 din 39.—.

~~79~~
59

Te sandale iz močnega usnja, z usnjenim podplatom so najboljša otroška obutev za poletje.

~~79~~
59

Okusni in močni otroški čevlji, izdelani iz močnega boksa z usnjeno peto in usnjenim podplatom. Št. 31—34 din 59.

~~89~~
59

Trpežni in močni pa vseeno lahki visoki čevlji za dečke iz rjavega boksa z usnjenim podplatom.

~~69~~
59

Izpopolnite Vašo letno garderobo s temi okusnimi čevlji iz belega nubuka z nizko peto in zavezo preko rista.

~~99~~
79

Modri, vedno moderni čevlji s polvisoko peto, so okusno okrašeni z luknjicami in dajo nogi dovolj zraka.

~~99~~
79

Odlični dekliski čevlji, izdelani iz rjavega boksa, kombinirani s temnorjavim semišem. Isti čevlji, izdelani iz črnega laka, kombinirani s črnim semišem.

~~99~~
79

Fini dekliski čevlji na zavezo. Pristojajo h kostimu. Primerni so za sprehod in daljšo hojo, ker so udobni in imajo nizko peto.

~~79~~
59

Moške sandale, izdelane iz močnega boksa, s prvovrstnim usnjenim podplatom. — Okusno okrašene z luknjicami, udobne ter dajo nogi dovolj zraka.

~~99~~
79

Elegantne moške sandale, izdelane iz belega semiša, z usnjenim podplatom in usnjeno peto. Pristojajo dobro k svetlim hlačam.

~~129~~
99

Moški, na rom živani polčevlji, izdelani iz finega nubuka, zelo zračni z luknjičastim okrasom in usnjenim podplatom.

~~129~~
99

Bogato okrašeni moški čevlji, izdelani iz sivga semiša ali drap usnja z usnjenim podplatom. Pristojajo k vsaki letni obleki.

~~109~~
99

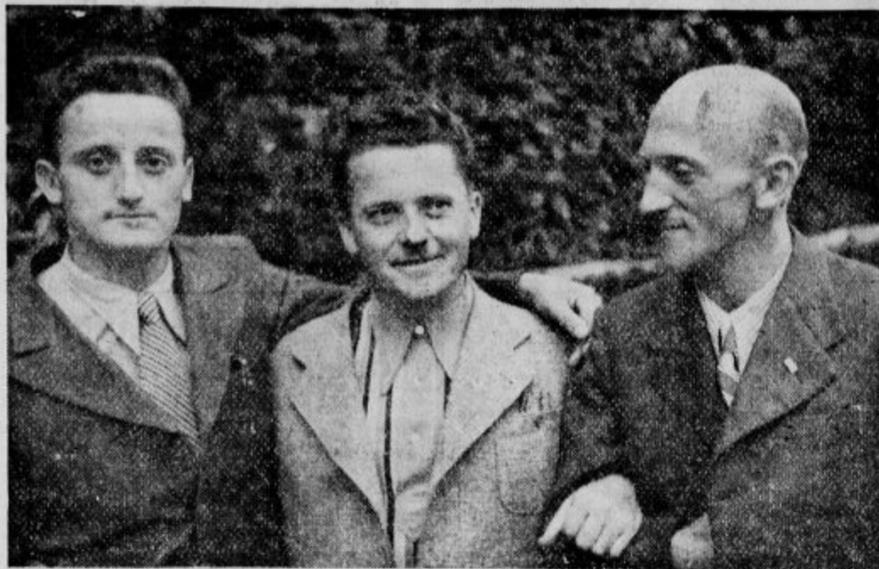

Moškim za štrpaci priporočamo čevlje iz močnega boksa s prožnim gumijastim podplatom.

RATA

S častno zmago so se vrnili

Naši telovadci po povratku iz Francije: od leve na desno so Janež, Hvale in Varšek

Snoči so se vrnili v domovino Ivo Varšek, Jože Hvale, Karel Janež in inž. Neřima, ki so zastopali Zvezo fanlovskih odsekov na mednarodnih telovadnih tekmah katoliške francoske telovadne zveze v Bloisu v Franciji. Sotrudniku našega lista so zmagoviti tekmovalci takole opisali vtise in svoje doživljaje pri mednarodnih tekmah:

Višek prireditve — 17. julija

Ze zjutraj ob šestih so se pričele najvažnejše tekme za šampionat Francije v dvanajsteroboju in za mednarodno prvenstvo v deseteroboju ter v peteroboju za seniorje. Pri teh tekmah so nastopili tudi naši trije tekmovalci in sicer Varšek ter Janež v deseteroboju, Hvale pa v peteroboju za seniorje. Naši tekmovalci so s svojimi sijajnimi izvajanjem vzbujali v velikem stadionu neprestane ovacije in ploskanje. Pri tekmovanjih v Bloisu je nastopilo v celem 6548 tekmovalcev; za prvenstvo pa se je pomerilo preko 40 godb s 1500 godbeniki. Vse nastopajoče godbe pa so bile že prej v to finalno tekmovalce izšle kot zmagovalke iz kvalifikacijskih tekem v posameznih okrajih Francije. Telovadnih in športnih tekem so se udeleževali Francozi, Belgijci, Jugoslovani, Arabci in Italijani (iz kolonij). Sodniški zbor je štel okrog 400 sodnikov. Sodili so po francoskem tekmovalnem redu, ki je zelo strog (določa na primer za prijem tal pri odskoku — ničlo!). Tekme so bile ta dan zaključene že ob pol enajstih dopoldne. Nato pa je bila v stadionu sveta maša, ki jo je daroval g. Audoux. Svečani nagovor pa je imel kanonik g. Avaut. Pri tej maši so bili prisotni vsi oblastveni funkcionarji, bili pa so navzoči tudi zastopnik ministrstva za telesno vzgojo podpolkovnik g. Bezoux, zastopnik arm. generala, div. general g. Richter, mestni župan dr. Ollivier, podžupan g. Reibel, Fidoux, Dellile in drugi. Med sveto mašo je bilo ljudsko petje, vendar pa je bilo to ljudsko petje mnogo slabše, kot je pri nas. Našim fantom se je zdelo nekoliko nenavadno, ko so videli, da so bili ljudje med sveto mašo v stadionu pokriti; to pa je bilo zaradi suspenza, ki dovoljuje, da smejo ljudje, kadar je posebno vroče, ostati tudi med sveto mašo pokriti. Pri sveti maši v stadionu je bilo navzočih več kot 100.000 ljudi.

Vzorna organizacija mas in prometa

Obred je bil za nastopajoče pripravljen na stadionu. Tod je bila prišla do izraza francoska organizacijska sposobnost: obred za ca. 20.000 ljudi! Po kosilu se je začel zunaj mesta oblikovati spreved. Na treh krajih so se zbirali udeleženci, tri močevne kolone po dobrih 8000 ljudi so s treh krajev začele korakati proti središču mesta, kjer so se združile v eno samo, močevno, veličastno kolono. Ta velika človeška reka se je pomikala skozi mesto do velike jase, kjer se je ustavila. Tam so organizatorji vse te ljudi z dve sto ogromnimi avtobusi prejel v eni uri prepeljali na stadion, ki je od mesta oddaljen tri kilometre! Po prihodu na stadion se je pričel glavni nastop. Pri tem nastopu so igrala številne godbe. Spored je bil zelo pester, saj je na stadionski trati hkratu nastopalo tudi do štirideset skupin. Nastopali so Arabci s svojimi bojnimi igranji, Italijani, Belgijci in drugi. Potem so prikoralaki v areno mladi, ki jih je bilo več kot 6000. Imenitno so se postavili z vajami s palicami. Za njimi pa so nastopili še člani, 7000 po številu.

Francoska dekliška organizacija — po našem vzoru

Dekliške organizacije Francozi še nimajo, Federacija pa se je pod vtisom mednarodnega mladinskega tabora v Ljubljani odločila, da jo bo v najkrajšem času ustanovila. Za člani so defilirale zastave in prapori, preko 300 po številu — in zopet je bil na čelu naš zastavonoša Varšek z jugoslovansko državno zastavo. Naši zastavi je bilo prisotno občinstvo, ki ga je bilo preko 100.000, izkazovalo izredno čast in spoštovanje. Nato so vsi telovadci na stadionu napravili posebno formacijo: vse kolone so se razvrstile tako, da so bile usmerjene k središču, kjer so bile zastave. Potem so dvignili na drog federacijsko zastavo ob navzočnosti in v vencu dveh drugih zastav ter praporov; vse zastave in prapori so federacijski izkazale čast.

Pozdrav Slovincem

Nato so zvezno zastavo zopet sneli in jo poneli na glavno tribuno, na kateri so bili zbrani vsi odličniki, tako predsednik Mednarodne zveze katoliških telovadcev g. prof. Hebrard, senator Paul Boncour, škof g. Audollent, divizijski general g. Richter je zastopal armadnega generala, komandant mesta, župan g. dr. Ollivier z občinskimi svetniki, belgijski konzul, naš ataše pri pariškem poslanstvu g. Dragislav Radosavljevič in drugi odličniki in funkcionarji organizacij. Ko so zvezno zastavo prinesli na tribuno, se je dvignil bloiški škof g. Audollent. Tega gospoda naši ljudje že dobro poznajo, saj je pred nedavnim spremljal pariškega kardinala g. Verdiera na njegovi poti skozi naše kraje taktar, ko je potoval na evhariistični kongres v Budimpešto. Škof g. Audollent

sporoča po naših tekmovalcih vsem Slovincem svoje najtoplejše pozdrave, posebno pa pozdravlja »Slovenčevca« urednika g. dr. Kuharja. Gospod Audollent je na častni tribuni povzel besedo ter je v svojem sijajnem izklesanem govoru poudarjal važnost etične vzgoje v zvezi, zvestobo Franciji, katero so v svetovni vojni branili sto in stotisoč članov te francoske katoliške organizacije. Navdušeno je slavil prijateljstvo med Francijo, Belgijo in Jugoslavijo. Ob koncu je poudarjal, da so taki nastopi in prireditve, kakor je bila prireditve v Bloisu, najboljši način za resnično zблиževanje med narodi in državami ter da ti nastopi napravijo neprimerno več kakor vsa diplomatska pota. Po tem nagovoru se je povzpela na častno posebno mesto tehnični vodja tekem g. Girodit in je razglasil izid tekmovanja in naštel imena zmagovalcev.

Francoski prvaki

Jugoslovanski tekmovalci so z nestrpnostjo pričakovali rezultat, ki so ga dosegli v teh velikih borbah. Gosp. Girodit je najprej razglasil, da je postal prvak družtev v Franciji Bordeaux, ki je prejel iz rok predsednika g. Hebrarda zvezno zastavo, ki jo nosi vsakoletni zmagovalac na čelu vseh prireditve skozi vse leto. Potem je povedal, da so seniorske športne igre dobili člani L'Escouade Versaillaise, juniorske pa Jeanne d'Arc de Saumur. Prvak Francije v dvanajsteroboju je postal Antoine Schindwein, njegov brat Jean je bil zmagal na našem mednarodnem mladinskem taboru v Ljubljani v isti disciplini. Schindwein je na tribuni izročil škof g. Audollent ličen kip, senator g. Paul Boncour pa lep pokal. V peteroboju pa je zmagal Meurisse (S. R. S.).

Uspeh naših

Potem je zadonelo najprej ime našega Varška, nato pa še Hvaleta. Objavljen je bil rezultat, po katerem je zmagal v mednarodnem deseteroboju Jugoslovani Ivo Varšek, v peteroboju za seniorje za Jugoslovani Jože Hvale. Omenili pa so tudi Karla Janeža, ki je dosegel v deseteroboju več kot 90 odstotkov dosegljivih točk.

Naši so dobili vse tri nagrade, ki jih je bilo za te tekme razpisalo francosko ministrstvo za telesno vzgojo.

Za njimi so prišla na vrsto še imena ostalih zmagovalcev v raznih panogah, nakar je bila celotna prireditev končana z defilejem zastav in tekmovalcev.

Zvečer je bila na velikem dvorišču telovadna akademija, na kateri so nastopili z zelo uspešnimi vajami tudi Jugoslovani. Po akademiji pa je bil velik banket, ki ga je priredilo vodstvo Federacije. Navzočih je bilo nad 300 oseb. Na ta banket so bili osebno povabjeni vsi štirje zastopniki Jugoslavije ter so sedeli na posebno častnem mestu.

Napitnice ministra Boncourja

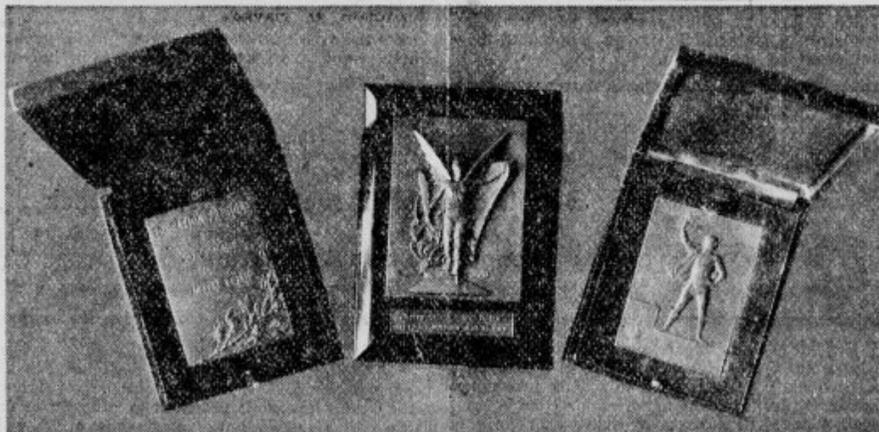
Na banketu so bile izgovorjene mnoge zdravice in napitnice. Tako je v prelepem toastu nazdravil predsednik g. Hébrard vsem sodelujočim narodom ter se jim zahvalil za udeležbo na bloiških prireditvah. Pri tej priliki je dejal, da si šteje v posebno čast, da je lahko predsednik Mednarodne zveze katoliških telovadcev, saj je v tej veliki federaciji včlanjena Zveza, ki je dokazala z organizacijo mladinskega tabora v Ljubljani svoje brezprimerno sijajne sposobnosti.

Za njim so govorili belgijski konzul, jugoslovanski ataše g. Radosavljevič, v imenu tiska gosp. Pierre Bardel, v imenu mestne občine bloiške župan g. dr. Ollivier, škof g. Audollent, ki je asociiral imena Belgije, Jugoslavije in Anglije ter jih vezal s Francijo, dalje general g. Richter, ki je poudaril, »da mora biti Stadion poljana Marsas, podpolkovnik g. Bezoux v imenu ministra za telesno vzgojo, na koncu pa senator g. Paul Boncour. Znameniti državnik je dejal, da v naših fantih gleda — kakor je zadnjice Francija gledala v Pragi naše sokolske zastopnike — nad vse ljube in drugim enakovredne zastopnike močne prijateljske države Jugoslavije. Poudaril je tudi važnost vpliva, ki ga ima in ki bi ga moral imeti šport na mednarodne odnose.

Ker so naši tekmovalci drugo jutro morali že na vse zgodaj odpotovati, so se od prisotnih najpriljubljenejši poslovili in odšli med velikimi ovacijami iz dvorane. Še prej pa so dobili zagotovilo, da bodo na prihodnji tabor v Ljubljano prišli s podvojenim številom udeležencev.

Nazaj v Ljubljano

V ponedeljek zjutraj je jugoslovansko zastopstvo odpotovalo v Pariz, kjer si je ogledalo prostore Federacije in tiskarno, v kateri izhaja »La Croix«, »Le Jeunes« in drugi katoliški časopisi. V tej tiskarni izide dnevno 1.200.000 izvodov, in sicer imajo listi po pet izdaj. V terek so bili priča veličastnemu sprejemu angleške kraljevske dvojice ter vorkaške parade, kakor je že niso nikdar videli. V terek zvečer so preko Švice skozi Lausanne odpotovali v Milan in preko Benetk ter Trsta v Ljubljano.

Nagrade, ki so si jih priborili naši tekmovalci v Franciji. V sredi plaketa, ki jo je dobil od ministrstva za telesno vzgojo Hvale, montirana na lepem lesenem podstavku. Varšek in Janež sta dobila enaki zlati plaketi. Desno na sliki vidimo glavno lice plakete z reliefom zmagovalca, na levi pa hrbtno stran plakete z napisom, ki pravi, da je plaketo podaril minister za telesno vzgojo

Kraljica Marija na pogrebu svoje matere

Bukarešta, 23. julija. AA. (Rador) Nj. Vel. jugoslovanska kraljica Marija se je pripeljala s posebnim vlakom ob 14 na postajo Mogo-saj. Z istim vlakom so se pripeljali vojvoda in vojvodina Kentska, knez Friderik, poglavar Hohenzollernskega doma, princ Jožef Hohenzollern, princ in princesa Meinigen, princesa Aleksandra Hohenlohe-Langenburg in francoska delegacija. Nj.

Vel. jugoslovansko kraljico Marijo in druge visoke potničke so sprejeli in pozdravili na postaji kralj Karel, prestolonaslednik Mihael, princesa Elizabeta, princesa Julijana in princ Nikolaj. Takoj po prihodu so se Nj. Vel. jugoslovanska kraljica Marija in ostali člani kraljevske družine odpeljali v gradšč. Cotroceni in se poklonili pred truplom romunske kraljice matere-Marije.

Državno plavalno prvenstvo

Nov državni rekord na 1000 m — Slaba organizacija tekem

Nocoj ob pol 9 se je začelo na »Iliriji« tekmovalje za državno plavalno prvenstvo, ki naj bi bilo obenem dobra priprava za bodoče srečanje z italijanskim reprezentanco, ki bo koncem meseca na Bledu ali pa v Ljubljani, in obenem priprava za evropsko prvenstvo v Londonu sredi avgusta.

Tekma za državno prvenstvo, kjer bi se morali srečati naši najboljši plavalci in bi morala biti elitna prireditev, je že po pripravah šepala. To je začutilo tudi občinstvo, ki je nocoj prišlo v majhnem številu na plavalnišču Lirije. Pa še onih 1000 ljudi, ki je nocoj prisostvovalo prvenstvu, bo verjetno, odšlo domov zelo nezadovoljno.

Kot prva točka je bilo plavanje na 1000 metrov prosto. Takoj v začetku je prevzel vodstvo član Vojvodine Balla, ki je v odličnem slogu plaval ves čas in ki je svoj naskok v zadnjih 100 m še povečal. Dosegel je nov državni rekord, ki je skoraj za 10 sekund boljši od dosedanega. Izidi:

1. Balla (Vojvodina) Petrograd 22:19.8.
2. Mihalek (Ilirija) 22:32.5.
3. Štrucelj (Viktorija) 22:48.2.
4. Škarpa (Ilirija) 23:02.2.

Zatem je bilo plavanje 100 m prosto (gospodje). Od 6 prijavljenih tekmovalcev sta tekmovala samo dva. Nepotrebno klicanje in pozivanje k začetku, zavlačevanje, pa tudi čas zmagovalcev, ki je zelo slab, je občinstvo ogorčeno izžvižgalo. Tekmovala sta samo 2:

1. Stocker (Viktorija) 1:07.
2. Curtini (Viktorija) 1:08.

Sramota na državnem plavalnem prvenstvu

Farsa državnega plavalnega prvenstva se je nadaljevala s plavljenjem 400 m prosto za ženske. Na startu se je pojavila samo ena plavalca, in sicer Zagrebčanka Biro Milin. Tako državno prvenstvo v plavanju

„Vaša polt pozna gotovo samo sončne dni!“

„Predvsem pozna le eno dobro milo, ki napravi polt gladko in čisto.“

ELIDA MILA

Za vse žene

Elida Favorit

je norčevanje in bi ga bilo treba prepovedati, ker je sramota. Če Plavalna zveza sama ne more napraviti reda pri svojih klubih, naj to napravi pristojno ministrstvo. V tej točki je, kakor rečeno, plavalna samo Zagrebčanka Biro Milin in dosegla »fenomenalen« čas 7:37.4. Čas, ki ga je dosegla Zagrebčanka, je sploh najslabši čas, ki je bil kdaj dosežen na državnem prvenstvu.

Ob naslednji točki 200 m prsno moški se je občinstvo zelo razžigalo, ko je videlo na startu Cererja in druge domače plavalce. Cerer je nekako opravičil, da je nocoj prirejeno državno plavalno prvenstvo. Plaval je skoraj ves čas v metuljčkovem stilu in zmagal v odličnem času z novim državnim rekordom. Vendar pa je tudi pri tej točki od devetih prijavljenih tekmovalcev nastopilo samo pet tekmovalcev, od katerih je še eden na progi izstopil.

1. Cerer Tone (Ilirija) 2:49.2 — za 2.4 min. bolje od njegovega dosedanega rekorda; čas, ki ga je dosegel Cerer, je na evropski višini: 2. Hribar Svetozar (Ilirija) 3:04.6; 3. Bjeleč-Sever (iz Beograda) 3:07.8; 4. Binder (Ilirija) 3:08.5.

Naslednja točka 200 m prosto moški, za kvalifikacijo za državno prvenstvo, je odpadla.

Naslednja točka 100 m hrbtno, ženske:

1. Finc Draguš (Ilirija) 1:31.8; 2. Brađač Zorka (Ilirija) 1:41.4.

Tekmovali sta samo dve tekmovalki. Nato je po 20 minutnem odmoru sledila štafeta 3x100 m mešamo moški. Zmagala je Ilirija I. v postavi: Schel, Cerer, Vilfan v času 3:39.3, kar je samo 3 sekunde slabše od državnega rekorda.

Odlično je plaval Cerer, ki je svojo progo preplaval v času 1:14.5 in odločno pustil za seboj Grkinča od Viktorije. Dober je bil tudi Vilfan, ki je brez treninga svojo progo preplaval v času 1:04.8, kar je mnogo boljši čas kakor čas letošnjega državnega prvaka na isti progi.

2. Viktorija (Sušak) v postavi: inž. Marčeta, Grkinč, Štokar; čas: 3:39.8.

Kot zadnja tekma je bila štafeta 4x100 m ženske, pri kateri pa je nastopila samo Ilirija. Čas štafete je bil 5:48.6.

Waterpolo tekma med dubrovničkim Jugom in izbranimi igralci Ilirije, splitskega Jadrana in sušačke Viktorije, ki naj bi dala definitivno postavbo našega waterpolo moštva proti Italiji in za London, se ni vršila. Moštvo dubrovniškega Juga je brez razloga zapustilo plavalnišču Ilirije in je zato tekma morala odpasti.

Letošnje državno prvenstvo je največja sramota, kar jih je do sedaj bilo v našem športu. Na ta škandal se bomo povrnili v posebnem članku. Pripominjamo pa, da prireditelj Ilirija pri tem ni zagrešil ničesar in da je storil svojo dolžnost v polni meri.

Tenis v Berlinu

Berlin, 23. julija. AA. (DNB) Danes se je nadaljevala polfinalna tekma evropskega pasu za Davisov pokal med Nemčijo in Francijo. Nemški par Henckel—Méta je premagal francoski par Pétra—Lesueur v pet setih 4:6, 6:4, 2:6, 10:8, 6:4. Nemčija vodi 3:0, to se pravi, da pride ne glede na rezultat dveh singlov, ki ju igrajo jutri, v finale evropskega pasu, kjer se sestane z Jugoslavijo. Današnja tekma je gledala pet tisoč ljudi.

Finale evropskega pasu med Jugoslavijo in Nemčijo bo v Berlinu 29., 30. in 31. t. m.

K mejniku pojdimo, da ga utrdimo!

Po vsej Sloveniji so te dni zablesteli veliki slikoviti lepaki.

Mogočen mejnik v državnih barvah čuva mlado lipo na meji in v sencih narodnih zastav se vidijo vrhovi mesta Maribora.

K mejniku pojdimo!

Trdna meja — varna domovina!

Maribor se pripravlja na slavnosti

V Mariboru vlada že veliko vrvenje zaradi priprav na velik narodni praznik. Okrasitveni odbor je zamislil kar najbolj slikovito okrasitev mesta od glavnega kolodvora, po Aleksandrovi cesti, Glavnem trgu, državnemu mostu in vse do zborovalnega prostora. Istočasno pa vabimo tudi vse hišne posestnike, da že sedaj mislijo na to, kako bodo okrasili svoje domove. Maribor naj številne goste, ki pridejo te dni na Narodni tabor, sprejme v praznični okrasu!

Časni predsednik narodnega tabora — dr. Anton Korošec

Odbor Mariborskega tedna in Odbor za proslavo 20letnice kraljevine Jugoslavije sta skupno naprosila notranjega ministra g. dr. Antona Korošca, da je prevzel za vse prireditve časno predsedstvo. Prevzel je tudi časno predsedstvo Narodnega tabora in obenem tudi slavnostni govor. Kakor smo leta 1918 vsi Slovenci brez ozira na različne mišljenja in političnega prepričanja enotno nastopili, tako tudi danes vsi kot en mož izpovedujemo v veliki skupni manifestaciji svojo zvestobo kralju in Jugoslaviji.

Sprevod k narodnemu taboru

Na narodni tabor bomo šli v mogočnem sprevedu. Na določenih zbirališčih se bomo zbrali po organizacijah in po skupinah stanov. Polet raznih organizacij, ki nastopajo v sprevedu, bo gotovo vzbudil pozornost nastop raznih stanovskih sku-

Ljubljana

I Krščansko žensko društvo se je hotelo v imenu slovenskega katoliškega ženstva pokloniti papeževemu legatu kardinalu Pacelliju, ko je potoval na evharistični kongres v Budimpešto skozi Ljubljano. Ker se je pa zaradi pozne večerne ure že podal k počitku, so zastopnice izročile abesinskemu nadškofu msgr. Castellanu iz Addis Abebe za eminenco šopek vrtnic s poklonilnim pismom. Te dni je prejel Krščansko žensko društvo pismo naslednje vsebine: »Z veseljem sem sprejel želje, ki ste mi jih izrazile v imenu slovenskega katoliškega ženstva za srečen in blagoslovljen uspeh svoje misije, ko sem nastopal v Budimpešti kot papežev legat. Po povratku sem se odzval Vaši želji ter sporočil sv. očetu izraze Vašega spoštovanja, vdanosti in zvestobe. Sv. oče Vas in Vaše delo obilo blagoslavlja. Medtem izjavljam enako vdanost prevdani kardinal Pacelli.«

— Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

I Zaradi udeležbe Ljubljane na narodni proslavi v Mariboru dne 14. avgusta sklicuje mestno poglavarstvo na povabilo odbora za proslavo 20letnice Jugoslavije v Mariboru sejo zastopnikov vseh ljubljanskih organizacij v mestno zbornico v eredo, 27. julija ob 10 dopoldne. Vabljeni so tudi vse organizacije, ki bi mogoče ne dobile še posebnega vabila. Ker je udeležbo pri proslavi treba organizirati zaradi naročila posebnih vlakov in zaradi drugih priprav, je nujno potrebno, da se seje udeležijo zastopniki vseh organizacij in tudi raznih združenj. Kakor znano, je s četrtinsko vožnjo po železnici zagotovljena največja udeležba vse banovine na tej splošno narodni manifestaciji v Mariboru.

KINO KODELJEVO Tel. 41-64

danes ob 1/2 6 in 1/2 9, jutri ob 1/2 9 uri.

Kanadski petorčki (Vaški zdravnik)
Taras Bulba Harry Baur

I Na praznik sv. Krištofa, patrona avtomobilistov, v ponedeljek, bo v stari cerkvi sv. Krištofa ob 9 ev. masaž z nagovorom za vse vozače motornih vozil in po masi bo blagoslovil vozil pred cerkvi. Proslavo priredi društvo naših avtomobilistov pod vodstvom svojega predsednika g. K. Jeršina in vabi vse lastnike motornih vozil, da pridejo k sv. Krištofu, da skupno pripravijo varstvo svojega patrona sebe in vse, katere bodo vozili v svojih vozilih. Nesreče motornih vozil se množe, kar kaže, da je vsem varstvo božje moči potrebno. Ta proslava pri sv. Krištofu napreduje iz leta v leto. Vsako leto prihaja k sv. Krištofu več in več vozil, da dobe blagoslov. Obenem je pa namen teh proslav tudi gospodarski. Napredek avtomobilizma je najhujši dokaz gospodarskega napredka vsakega naroda. Po vseh državah zato avtomobilisti prirejajo na ta dan velike javne demonstracije po vseh velikih mestih, ker ne mislijo samo na svojo lastno zabavo, temveč mislijo tudi na svoj narod in državo. Proslava naj daje narodu pobudo za ta napredek gospodarstva. Pokaže mu pa naj tudi, ali gospodarsko napreduje ali nazaduje. Zato naj se vsi lastniki motornih vozil, narodno in gospodarsko zavedni, jutri zavedajo svoje socialne naloge, katero imajo, in naj že iz tega vzroka pridejo k sv. Krištofu s svojim vozilom. Vsekdar in povsod in pri vsaki priliki ne mislimo samo nase in svojo zabavo, temveč na koristi naše skupnosti, katere člani smo. Napredek skupnosti je naš lastni napredek, zato za ta napredek vsi pomagamo in vsi delamo.

I Prosvetno društvo na Viču vabi vse člane in prijatelje na društveni izlet, ki bo prihodnje nedelje. Odhod izpred viške cerkve ob 8 zjutraj. Hrano naj vzame vsak s seboj, ker se ne bomo ustavili v gostilni, temveč v gozdu pod Sv. Katarino.

pin kot Obrtna skupina, Delavska skupina in Kmečka skupina. Vsaka skupina pripravlja in organizira svojevrsten nastop, kakršnih Slovinci še nismo videli. Omenjamo danes kmečko skupino: Razdeljena bo v štiri dele, pomlad, poletje, jesen, zima. V vsakem oddelku bodo pokazali delo kmeta v tem letnem času. Ob sklepu skupine bo pa velika prleška svatba. Vse skupine bodo imele narodne noše in bo zato slikovitost še večja. Ves spreved k Narodnemu taboru naj vriska od veselja, ker naš narodni praznik je velik praznik domovinske ljubezni!

Prehrana in prenočišča

Odbor za proslavo 20letnice Jugoslavije v Mariboru ima svoj poseben odsek za prenočišče in prehrano, predvsem za oskrbo skupnega prenočišča in skupno prehrano. Zaradi lažje in hitreje ureditve skupnega prenočišča in skupne prehrane, so posamezne organizacije prevzele to skrb za svoje članstvo. Posamezne organizacije se naj zato točno ravnajo po navodilih, ki jih prejmejo od svojih central.

Udeleženci izven organizacij se naj prijavijo za prenočišče pri občinskem pripravljalnem odboru, kamor bo potem glavni odbor za proslavo 20letnice Jugoslavije v Mariboru poslal nakaznico za prenočišča, ki jih bo oskrbel po šolah proti pristojbini po 2 din.

Prehrana bo urejena na enak način. Posamezne centrale sestavijo seznam svojih članov, ki reflektirajo na skupno prehrano, in te sezname bodo dostavili našemu glavnemu odboru. Udeleženci izven organizacij pa se naj prijavijo zaradi hrane pri svojih občinskih pripravljalnih odborih, ki nam tudi pošilja take prijave za skupno prehrano.

Vsa prehrana v Mariboru bo pripravljena po kontroliranih cenah, ki bodo označene na vidnih tarifnih tabelah, po gostilniških lokalih.

Odbor za proslavo 20letnice Jugoslavije v Mariboru.

I Obrtniki. Kdor želi, da bi pri davčnem odboru zastopal njegove interese član davčnega odbora, naj se obrne na g. Pavliča Viktorja, katerega lahko dobite vsak dan od 8—9 zvečer v pisarni Zveze slov. obrtnikov, Kolodvorska ul. 25.

Dr. Stanko Žvokelj ne ordinira do 16. avgusta.

I Pripravljali odbor za XX. jubilejni mednarodni kongres katoliških esperantistov v ljudo naproša prebivalce mesta Ljubljane, da javijo odboru, koliko sob lahko dajo na razpolago odboru za prijavljence kongresa. Kongres se bo vršil od 6.—11. avgusta v Ljubljani. Prednost imajo sobe s posebnim vhomom. Navedite v prijavi tudi najnižjo ceno. — Krajevni kongresni odbor, Ljubljana, Resljeva cesta 29.

I Izvrsten kis za vlaganje. Fr. Kham, Kongresni trg 8.

I Instalacijo električne razsvetljave in signalnih zvoncev v vojašnici vojvode Mišiča za proračunsko vso 55.061 din je razpisal Tehnični oddelek štaba rukovodca radovca v Metelkovi ulici 2, III. nadstropje. Oglas licitacije je nabit tudi na oglasni deski na magistratu.

I Tri hude nesreče. Včeraj popoldne se je pred uršulinsko cerkvi ponesrečil 2letni Demetrij Sorokin, sin brezposelnega ruskega emigranta iz kolonije na Cesti dveh cesarjev. Mati se je usedla na klopi v parku, otrok pa se je medtem igral ter zašel na cesto pod tramvaj, ki ga je podrl. Otrok si je zlomil nogo in dobil resne notranje poškodbe. — Na cesti proti Gmeljnjam je padel s kolesa 52letni delavec Franc Horvat z Ježice, ki je dobil tudi hude notranje poškodbe. — V železniškem kamnolomu v Sitarjevcu pri Litiji je podsulo danes popoldne 44letnega delavca Franceta Prinčiča. Prinčič je dobil hude notranje poškodbe, med drugim mu je pretrgalo ledvice. Prinčičevo stanje je skoraj brezupno.

Vse dame kupujejo rade svilo za obleke, perilo i. t. d. pri I. Trplju, Maribor, Vetrinjska 15

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78; v ponedeljek: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4 in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Poizvedovanja

Izgubljena je bila damska urica od Starega trga do živilskega trga, in prosimo najditelja, naj jo prinese proti nagradi Pod Tranč 2/III. Ženska, dobro znana, v plavi obleki, velike bele rože v različnih barvah, z belo-sivo ruto, ki je pobrala v soboto, 16. t. m., ob 1/2 11 na Vodnikovem trgu rjavo veliko torbico, naj jo prinese na naslov, ki je bil v torbici. Dobi veliko nagrado.

Danes na tabor v Radečah pri Zidanem mostu

Tabor v Št. Rupertu

Velik dan, ki ga bo proslavljala vsa Dolenjska, bo 31. julij, ko bo v Št. Rupertu slovesnost ob priliki 30letnice Prosvetnega društva v Št. Rupertu, hkrati pa tudi proslava 20letnice ustvaritve Jugoslavije. Tabora se udeležijo osebno g. ban dr. Marko Natlačen. Na dopoldanskem spredu nastopijo odlični govorniki. Popoldne bo nastopila naša mladina in v telovadni spretnosti pokazala nezmagljivo moč ter s tem krepko obrambo svoje domovine. V dnevno, ko praznujemo dva pomembna jubileja, se spominimo burnih priprav za osnovanje naše države, katere prve so se prirejale prav pri nas na Rakovniku na velikem taboru, kjer je narodni buditelj dr. Korošec pričel veliko delo. Izpovejmo, da smo sinovi domovine, junaki branitelji države in zvesta opora mladega vladarja.

Tabor v Hotedršici

V nedeljo, 31. julija gremo v Hotedršico, kjer bo prosvetni tabor, združen s proslavo 30letnice Prosvetnega društva. Prireditve bo celodnevna. Vabimo vsa bratska društva. Fantovske odseke in Dekliške krožke. Zjutraj ob 5.30 budnica; ob 9 spreved skozi vas, nato sv. maša na prostem, katero bo daroval g. kanonik dr. Žerjav iz Ljubljane. Po maši zborovanje. Popoldne ob 3 javni nastop na vrtu g. Zelena, nato prosta zabava. Sodeluje godba Prosvetnega društva iz Logatca.

LONGINES preleti s **Howard Hughes-om**
v treh dneh okoli sveta. Najnovejši uspeh
LONGINES kronometra in avionske ure.

I Kaj je »Veleturist« je vsakdo lahko opazil v nedeljo na uprizoritvi pri Vodniku v Zgornji Šiški, po domače pri »Kamnitih mizic, na prostem. Da lahko še drugi vidijo to veseligoje, jo bomo drevo ob 8 ponovili. Nar. prosv. društvo »Vodnik« v Zgornji Šiški.

Dr. Mira Fink

od 23. julija do 6. avgusta ne ordinira

I Nesreče. Vdova po naučitelju Ivana Sila, doma v Tržni ulici 64, je v petek proti večeru tako nesrečno padla s tramvajskega voza, ko je ta pristal na Ajdovščini, da je dobila hude notranje poškodbe. — S kolesa je padel v St. Vidu tovarnar Milan Petrič z Tacna. Zlomil si je nogo. Reševalni avto ga je prepeljal v Leonišče. — Na svoji hiši na Jurčkovi poti 55 je popravil streho krovski pomočnik Franc Mahne. Med delom je padel s strehe ter si zlomil nogo. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico.

I Mestne počitniške kolonije. Kolonisti mest. poč. kolonij v Poljanah nad Skofjo Loko in Metelki se vrnejo v Ljubljano v sredo, dne 27. julija 1938 in sicer se pripeljejo: Iz Metlike deklice z vlakom ob 14.52; iz Poljan pa dečki z avtobusi in sicer v dveh grupah. Prva skupina poljanskih kolonistov, to so oni, ki so se odpeljali v kolonijo zjutraj, se pripelje pred Mestni dom ob 14.14, ostali pa ob 19. Starše kolonistov vabi mestno poglavarstvo, da pridejo k sprejemu svojih otrok na glavni kolodvor, odnosno pred Mestni dom.

Primarij

dr. Fr. Derganc
ne ordinira do preklica

Dr. med. Albert Trtnik

zopet redno ordinira.
Aleksandrova 3

Zobozdravnik specialist
dr. Ivan Oblak
ne ordinira do 23. avgusta

Obiščite 7. mariborski teder

od 6. do 15. avgusta 1938

Polovična vožnja na železnicih od 4. - 17. avg. 1938
Veliki narodni tabor dne 14. avgusta 1938. jubilejna kulturna razstava ob priliki proslave 20 let Jugoslavije v Mariboru

Velika gospodarska in kulturna revija

Industrija - Tekstil - Trgovina - Obrt - Kmetijska razstava - Razstava cest - Tujakonometa razstava - Fotomaterska razstava - Filatelistična razstava - Gostinstvo - Vinska pokušnja - Ženska ročna dela - Razstava narodnih noš iz vseh krajev države - Razstava »Nanos« - Cebelarska razstava - Razstava malih švalb - Koncertne in gledal. prireditve - Sportne prireditve - Vesel. park na razstavišču id. Mariborski otok, najljubša kopališča v Jugoslaviji ... Zelena, romantično Paharja ... Vinogradno Slov. gorice ... Gostiljubi, lepi Maribor — Vas vabilo!

Ob dvojnem jubileju bočkega župnika

Bočna, 22. julija 1938.

Te dni je dopolnil župnik v Bočni g. Jakob Kilak osemdeset let svojega življenja in obhajal petdesetletnico svojega blagoslovljenega dela v vinogradu Gospodovem. Cestital sem mu in želel še mnogo let. »Zdaj mi ostane samo še dolgo: kes obuditi in dolgoze poplačati, da bom z Bogom spravljen in z ljudmi. Ono drugo pa: kakor je božja volja.«

Božja volja, to je za g. župnika tako nad vse značilna beseda, ki mu pomenja ves njegov program in edino življenjsko vido. Ves v njo predan sprejema vse: trpljenje in veselo kot dar iste dobrotne božje roke.

Za njegov dvojni jubilej mu je fara vso svojo vdanost prelepo dokazala. Kakor ene duše in enega ljubčega srca se je zbrala ob njem, da mu po svojih zastopnikih izroči pomenljiva darila in izreče najlepša vočila. Spričo tolike ljubezni ni našel besed primerne zahvale, še g. župnik slander je mogel v njegovem imenu izreči samo: »Ljubezen za ljubezen«. Bočna še ni zlepa doživela kakega praznika tako s srcem, kakor njegovo zlato mašo, pri kateri mu je bilo ob strani 19 duhovnih sobratov.

Kljub svojim svim letom se še z mladostno vne-
mo zanima za katoliško snovanje. Fantovskemu odseku daje sobo v župnišču na razpolago in v svoji delavnosti še vedno vprašuje: kako in kaj bi?

Največje njegove ljubezni pa so deležni otroci. To mi je postalo jasno tisto uro, ko mi je dejal: »Danes pojdem zadnjikrat v šolo«. Koliko bridke žalosti je bilo zakrite v teh besedah. Otroci to čutijo, zato kar uporno govore: »Če pride drugi, še v šolo ne pojdemo!«

Vem: to ni slika njega duhovnika, ne njegovega dela. To bo pisal drugi drugič. Kdor je tako kot on delal v službi Gospodovi petdeset let, je pač vreden drugačnih besed. Ker pa teh, skromen kakor je, noče, naj je to dovolj.

Naj bo božja volja, v katero je vdan, da bo še in še s svojo ljubeznijo med nami naša srca razveseljal.

Knobleharjeve slovesnosti v Škocijanu pri Mokronogu

Znamenje kulturne zrelosti naroda je, da ohrani svoje velike može v živem spominu in jim izkazuje primerno spoštovanje. Gotovo tudi naš veliki misijonar in znanstvenik dr. Ignacij Knoblehar ni na zadnjem mestu med tistimi, ki zaslužijo to spoštovanje. Naš narod je v resnici ohranil tega moža v trajnem spominu in mu ponovno dokazal svoje priznanje in spoštovanje. Posebno se je v tem oziru izkazala njegova rojstna župnija Škocijan pri Mokronogu. Ze od l. 1867 krase Škocijansko župno cerkev lepa Knobleharjeva spominska plošča. L. 1929 pa so njegovi rojaki z velikimi slovesnostmi odkrili spominski napis na Knobleharjevi rojstni hiši poleg župne cerkve. Letos, ko obhajamo 80letnico Knobleharjeve smrti, pa hoče Škocijan zopet pokazati, kako ceni svojega velikega rojaka. V ta namen priredil v nedeljo, 14. avgusta in na praznik, 15. avgusta velik versko-misijonski tabor pod imenom »Knobleharjeve slovesnosti«. Prvi dan bodo slovesnosti v Škocijanu samem, drugi dan pa na Stopnem, prijaznem gričku v bližini, kjer stoji znamenita božjepotna cerkev Matere božje, v kateri je Knoblehar pridigal ob svoji vrnitvi iz Afrike. Prireditve bo pod pokroviteljstvom in s sodelovanjem Duhovniške misijonske zveze in Družbe za širjenje vere.

»Knobleharjeve slovesnosti« v Škocijanu bodo letos največja misijonska prireditve. Pozivamo vse prijatelje misijonske misli, da se slovesnosti udeležijo, posebno pa so dolžni obiskati prireditve vsi Dolenjci in tako počastiti spomin svojega velikega rojaka.

Še o toči na Bizeljskem Poziv javnosti!

K raznim časopisnim poročilom o vremenski katastrofi na Bizeljskem moramo dodati še marsikaj, kar je bilo v prvotnih vesteh netočno ali pomanjkljivo objavljeno. Predvsem je cenitev uničenega vinskega pridelka z 12.000 hl mnogo premajhna. Bizeljska občina sama ima namreč približno 1000 ha vinogradov, od katerih je dobre tri četrtine popolnoma uničenih. Po prvotnih izgleh letine bi se bilo pridelalo v letošnjem letu povprečno najmanj 45 hl na 1 ha, iz česar sledi, da je bilo po toči uničenih okrog 35.000 hl pridelka, kar znači ob skromnem računu okroglo 10 milijonov din škode ne glede na to, da je vsled neverjetnih poškodb na lesu trta še za nadaljnji 2 leti obsojena na životarjenje. Nič manjše niso poškodbe na drugih kulturah. Za primer navedemo le sadonosnike posestanika dr. Slavika, kjer je blizu 1000 mladih sadnih dreves popolnoma uničenih, ker je na njih toča odrgnila ves lub in polumila krone. Umrljivo, da je tudi vse sadni pridelek uničen. Če pristejemo k temu še škodo na poljih, vrtovih in poslopih, znaša stvarno cenjena škoda samo na Bizeljskem najmanj 15 milijonov dinarjev! Da je tukaj pomoč nujno potrebna, ni treba poudarjati! Kralj. ban. uprava je sicer pokazala dobro voljo in takoj nakazala občini din 33.000 ter razno tega dobavila semen-sko ajdo in proste vozovnice za koruzo, kar pa

je le kaplja v morje bede, ki se je razlila nad prej cvetočo pokrajino.

S svojo znano marljivostjo so se po katastrofi lotili vinogradniki dela, da bi s škropljenjem in uravnavanjem po nalivu razrite zemlje rešili, kar se rešiti da. Toda nič čudnega, da marsikateremu trpinu sredi dela omahne roka, ko vidi revež strahotno razdejanje okrog sebe. In če bi pri tem misil na zimo, ko bodo lažni in polnagi otroci prosili kruha, bi pač moral obupati!

Da bi pomagal v največji bedi, se je ustanovil v občini odbor z gg. župnikom, predsednikom občine in šolskim upraviteljem na čelu, ki naj zbira prispevke in organizira pomoč za zimo. Za obdelovanje zemlje v prihodnjem letu pa je neobhodno potrebno, da priskoči na pomoč država z brezobrestnim ali vsaj nizko obrestovanim dolgoročnim posojilom, katero edino bi rešilo popolne gospodarske propasti bednega vinogradnika, ki ne bo imel za obdelovanje ne denarja ne kredita.

V svrhu najnujnejše pomoči se pa obrača omenjeni odbor tem potom na javnost s prošnjo, da vsak pomaga po svoji možnosti in ne zavrne položnice, ki jo bo v ta namen prejel.

I. Brvar, župnik. — J. Škof, župan.
G. Pečnik, šolski upravitelj.